

Kalisz

Raport o stanie gminy

za rok 2023

Spis treści

1. Podstawa prawna	3	7.3.9. Program Kaliska Karta Mieszkańca	83
2. Informacje ogólne	4	7.3.10. Działania na rzecz seniorów	84
3. Informacje finansowe	6	7.3.11. Uchwała nr L/687/2022 Rady Miasta Kalisza z 24 lutego 2022 r. w sprawie realizacji Programu „Kalisz dla Młodych”	85
4. Finanse Miasta Kalisza Miasta na prawach powiatu	12	7.4. Polityka Rozwoju Miasta	86
5. Informacja o stanie mienia	14	7.4.1. Fundusze zewnętrzne	86
5.1. Struktura majątku ogółem	15	7.4.2. Inwestycje	89
5.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza	16	7.4.3. Inwestycje drogowe (ZDM)	94
5.2.1. Spółki stanowiące własność Miasta Kalisza	17	7.4.4. Gminny Program Rewitalizacji	99
5.2.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza	27	7.4.5. Budżet Obywatelski	103
6. Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku	29	7.5. Edukacja	106
7. Informacja o realizacji polityk, programów	46	7.6. Kultura i sport, program ochrony zabytków	117
7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	46	7.6.1. Wydarzenia kulturalne	117
7.2. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych	48	7.6.2. Wydarzenia sportowe	122
7.3. Polityka społeczna	52	7.6.3. Ochrona i opieka nad zabytkami	125
7.3.1. Biuro Świadczeń Rodzinnych	52	7.7. Środowisko	127
7.3.2. Miejski Program Ochrony i Promocji Zdrowia Miasta Kalisza na lata 2021-2024	54	7.7.1. Programy ochrony środowiska	127
7.3.3. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2019-2023	56	7.7.2. Gospodarka Komunalna i Zieleń Miejska	132
7.3.4. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023	58	7.7.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami	135
7.3.5. Uchwała nr XXIX/431/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Kalisza (Dz. Urz. Woj. Wielk. 2020.7318 ze zm.)	68	7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna – PWiK	136
7.3.6. Uchwała nr XLVI/564/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30.11.2017 r. w sprawie realizacji Pilotażowego Projektu pn. „Powrót z Bezdomności”	69	7.9. Działania pomocowe na rzecz Ukrainy	139
7.3.7. 7.3.7. Miejski Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023-2027	69	8. Inne jednostki	140
7.3.8. Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	80	8.1. Dom Dziecka	140
		8.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – MOPS	142
		8.3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej – DDPS	151
		8.4. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”	154
		8.5. Dom Pomocy Społecznej	155
		8.6. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	157
		8.7. Powiatowy Urząd Pracy – PUP	160

Raport o stanie gminy

za rok 2023

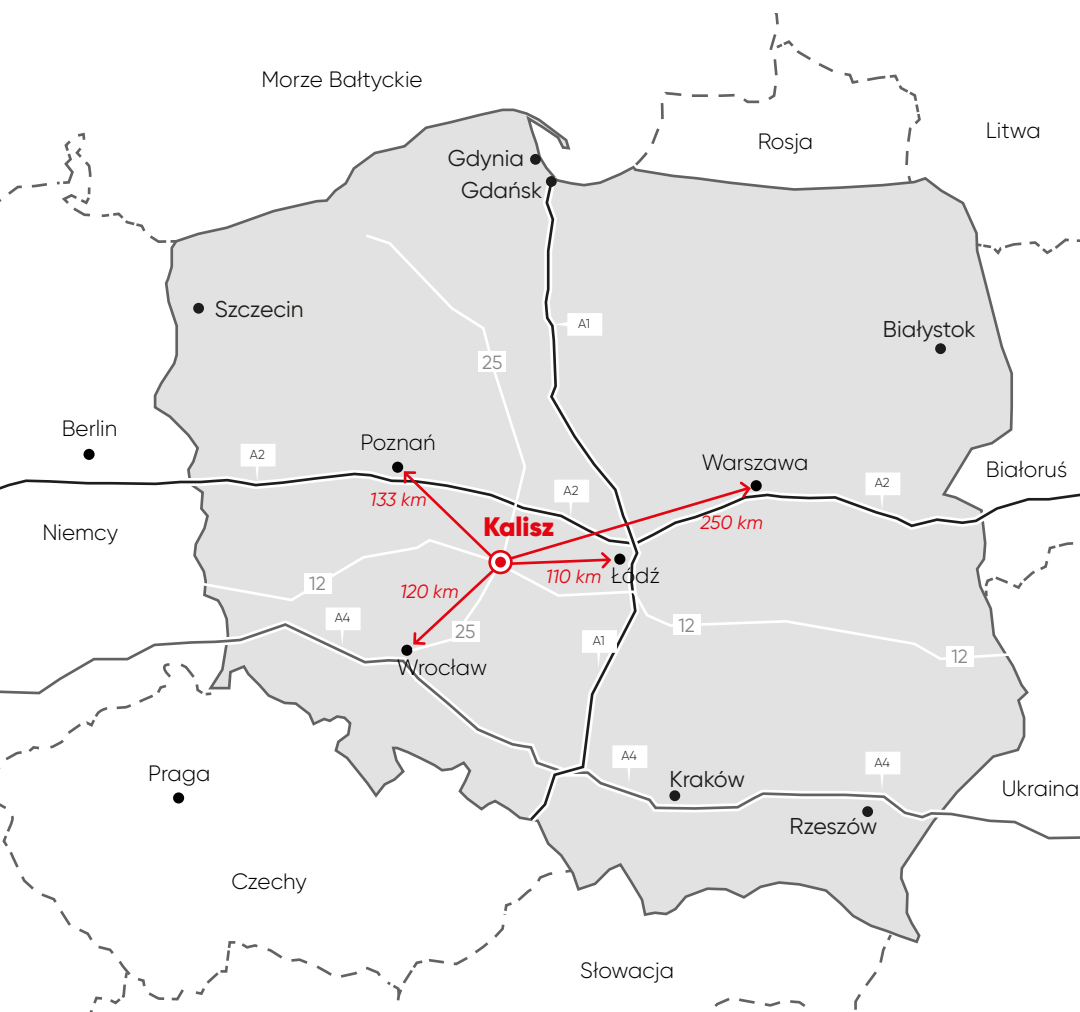
1. Podstawa opracowania

Raport o stanie gminy, który Państwu przedstawiam, to podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Kalisza w 2023 roku. Dokument obejmuje informacje na temat realizacji polityki, programów i strategii, uchwał rady gminy oraz budżetu obywatelskiego.

2. Informacje ogólne

Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna

Kalisz jest miastem na prawach powiatu, położonym w środkowo-zachodniej Polsce na Wysoczyźnie Kaliskiej nad rzeką Prosną. Miasto jest siedzibą powiatu kaliskiego oraz stanowi główny ośrodek aglomeracji kalisko-ostrowskiej.

Położenie geograficzne sytuuje Kalisz w trójkącie trzech dużych i ważnych miast: Poznania, Łodzi i Wrocławia. Od stolicy województwa – Poznania – miasto oddalone jest o ok. 130 km i prawie takie same odległości dzielą Kalisz od pozostałych dwóch miast. Do stolicy kraju – Warszawy – jest ok. 250 km. Odległości od granicy z Niemcami wynosi ok. 290 km, a z Czechami ok. 200 km.

Pomimo centralnego położenia Kalisz leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi kraju. Połączenia drogowe zapewniają dwie drogi krajowe oraz trzy wojewódzkie:

- droga krajowa nr 12 (łącząca zachodnią granicę kraju poprzez Głogów, Leszno, Jarocin, Kalisz, Sieradz, Radom ze wschodnią granicą),
- droga krajowa nr 25 (łącząca północny i południowy obszar kraju poprzez Bobolice, Bydgoszcz, Kalisz, Ostrów Wielkopolski, Oleśnicę),
- droga wojewódzka nr 442 (Września, Kalisz),
- droga wojewódzka nr 470 (Kościelec, Turek, Kalisz),
- droga wojewódzka nr 450 (Kalisz, Grabów nad Prosną, Opatów).

Drogowe połączenia komunikacyjne Kalisza uzupełniane są przez drogi powiatowe i drogi gminne.

Dostęp Kalisza do szlaków komunikacyjnych jest zadowalający. Najbliżej przebiegającym jest szlak zaliczany do głównych szlaków tranzytowych kraju – autostrada A2, położona ok. 45 km na północ od miasta. Przebiegająca w tym kierunku (Konin) droga krajowa nr 25 nie ułatwia jednakże dostępu do autostrady, gdyż nie jest drogą szybkiego ruchu. Podobna sytuacja dotyczy drogi krajowej nr 12 w kierunku Łodzi i dalszej trasy.

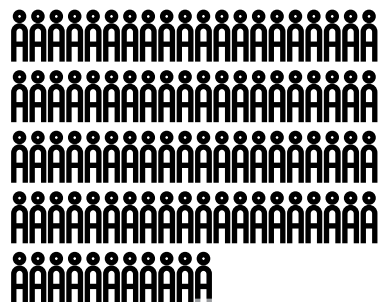
Przez Kalisz przechodzi linia kolejowa nr 14, będąca linią znaczenia państwowego. Łączy ona Warszawę, Łódź, Kalisz i Wrocław.

Kalisz nie posiada własnego portu lotniczego. Najbliżej położonymi realizującymi międzynarodowe połączenia cywilne są: Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w Łodzi (ok. 105 km), Port Lotniczy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu oraz Port Lotniczy im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu.

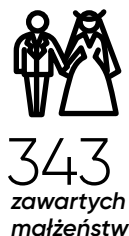
Demografia i migracje

Zgodnie z danymi z Urzędu Statystycznego na 31 grudnia 2023 r. liczba ludności Kalisza wynosiła 90.774. Odnotowuje się stały spadek liczby osób zamieszkujących miasto. W 2023 r. odnotowano:

- 749 urodzeń, 10 mieszkańców obchodziło w minionym roku setne urodziny,
- 1.505 zgonów,
- 343 małżeństw, w tym 167 ślubów cywilnych, 133 konkordatowych oraz 43 małżeństwa zawarte za granicą i wpisanych do rejestru stanu cywilnego Systemu Rejestrów Państwowych w RP,
- 208 rozwodów.

90.774
mieszkańców

Ewidencja ludności

1. Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt czasowy, stały, zgłoszenia powrotu z pobytu czasowego – 5.174 sztuki.
2. Usuwanie niezgodności – 31.751 sztuk.
3. Nadanie numeru PESEL i zmiana numeru PESEL – 370 sztuk.
4. Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) i udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi – 2.447 sztuk.
5. Wydawanie zaświadczeń zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy, z rejestru mieszkańców (RM) i rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz wydawanie zaświadczeń z RDO zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy – 567 sztuk.
6. Wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych oraz wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych z RDO – 72 sztuki.

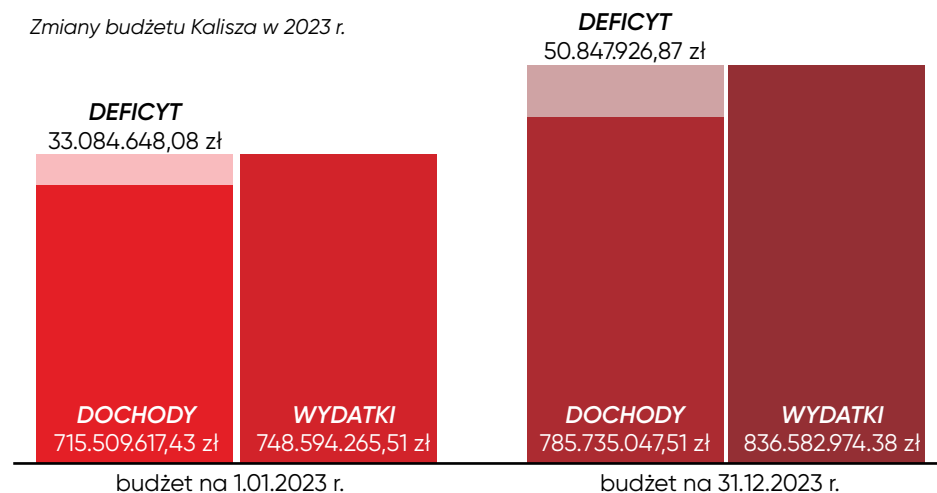
3. Informacje finansowe

Prezydent Miasta Kalisza zgodnie z postanowieniem art. 267 ust.1 pkt 1 i 2 oraz art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przedkłada sprawozdanie z wykonania budżetu za 2023 rok i o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

Budżet Kalisza na 2023 rok został przyjęty uchwałą nr LIX/845/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok w następujących wysokościach:

- dochody budżetu ogółem 715.509.617,43 zł, z tego: dochody miasta 470.742.428,69 zł, dochody powiatu 244.767.188,74 zł,
- wydatki budżetu ogółem 748.594.265,51 zł, z tego: wydatki miasta 478.997.352,52 zł, wydatki powiatu 269.596.912,99 zł.

Wynik budżetu uchwalonego (deficyt) 33.084.648,08 zł.

Na przestrzeni minionego roku był 11-krotnie zmieniony uchwałami Rady Miasta Kalisza i 22-krotnie zarządzeniami Prezydenta Miasta Kalisza.

Ustalony plan finansowy budżetu Kalisza zarządzeniem nr 40/2023 Prezydenta Miasta Kalisza z 17 stycznia 2023 r. w ciągu ubiegłego roku był 32-krotnie zmieniony.

W stosunku do budżetu uchwalonego plan dochodów na koniec 2023 roku zwiększył się o kwotę 70.225.430,08 zł, tj. o 9,8%, natomiast plan wydatków zwiększył się o kwotę 87.988.708,87 zł, tj. o 11,8%. W analizowanym okresie planowany deficyt budżetu zwiększył się o kwotę 17.763.278,79 zł i stanowił 50.847.926,87 zł. Planowany deficyt budżetu został sfinansowany przychodami z tytułu emisji papierów wartościowych, wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Na wzrost planu dochodów na 31.12.2023 r. w porównaniu z planem na 1.01.2023 r. miało przyjęcie do budżetu głównie: dotacji celowych na zadania bieżące (23,52 mln zł), środków i dotacji celowych na zadania majątkowe (3,51 mln zł), środków subwencji ogólnej (46,36 mln zł), środków niewygasających z upływem 2022 roku (10,48 mln zł), środków z Funduszu Pracy (0,48 mln zł), środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (0,35 mln zł), środków przekazanych z Wojewódzkiego Funduszu Wsparcia PSP (0,24 mln zł), środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Poznaniu (0,37 mln zł), środków z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19 (2,85 mln zł), środków z Funduszu Pomocy w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy (17,41 mln zł), dochodów własnych (10,05 mln zł).

W analizowanym okresie dotacje i środki zewnętrzne na finansowanie wydatków na realizację zadań z udziałem środków z UE zwiększyły się o 5,95 mln zł.

Ponadto został zmniejszony plan dochodów m.in.:

- w związku z weryfikacją zapotrzebowania na zakup węgla dla gospodarstw domowych po cenach preferencyjnych o kwotę 12,36 mln zł,
- w związku z przesunięciem terminu realizacji zad. pn. „Budowa kortów teni-

sowych „CALISIA” w Kaliszu (WPF)” – środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o kwotę 4 mln zł,

- w związku z przesunięciem terminu realizacji zadania pn. „Budowa nowej drogi w Kaliszu – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych (WPF)”, środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o kwotę 9 mln zł,

- w związku z koniecznością przesunięcia terminu realizacji zadania „Przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3-go Maja w Kaliszu (WPF)” – środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych o kwotę 2,5 mln zł,

- w związku z zaakceptowaniem przez Prezesa Rady Ministrów i Bank Gospodarstwa krajowego wniosku o zmianę inwestycji pn. „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu – etap II (odcinek od ul. Kubusia Puchatka do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego) (WPF)” dofinansowanej w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: „Program inwestycji Strategicznych” o kwotę 23,49 mln zł.

Ponadto w związku z planowanym przesunięciem realizacji zadania z roku 2023 na rok 2024 został zmniejszony plan przychodów na zadanie pn. „Budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – Etap II – odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Warszawskiej (WPF)” (środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wraz z odsetkami) (6,38 mln zł).

Na wzrost planu wydatków w ciągu roku budżetowego 2023 o kwotę 87,98 mln zł miało wpływ zwiększenie planu wydatków:

- na zadania własne o 68,65 mln zł: m.in. gospodarkę mieszkaniową (3,06 mln zł), bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową (0,38 mln zł), kulturę, kulturę fizyczną i turystykę (0,98 mln zł), oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą (63,32 mln zł), gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (6,26 mln zł), ochronę zdrowia (3,26 mln zł), pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (19,10 mln zł), pomoc rodzinie (1,41 mln zł), działalność usługową (0,22 mln zł) i na administrację publiczną (0,93 mln zł).

- Ponadto w analizowanym okresie zmniejszono wydatki m.in. na obsługę długu o 0,88 mln zł, wypłaty z tytułu poręczeń o 1 mln zł, rozdysponowano rezerwy w kwocie 1,1 mln zł, transport i łączność o 13,7 mln. zł oraz wydatki na wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę w kwocie 12,47 mln zł.

- na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawa-

mi o 17,92 mln zł, tj. pomoc społeczną i pozostałe zadania związane z polityką społeczną (0,79 mln zł), wspieranie rodziny (12,09 mln zł), bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową oraz obronę narodową (2,72 mln zł), rolnictwo (0,21 mln zł), gospodarkę mieszkaniową oraz zadania z zakresu geodezji, kartografii i nadzoru budowlanego (0,13 mln zł), administrację publiczną (0,39 mln zł), oświatę i wychowanie (0,96 mln zł), ochronę zdrowia (0,12 mln zł), urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa (0,51 mln zł).

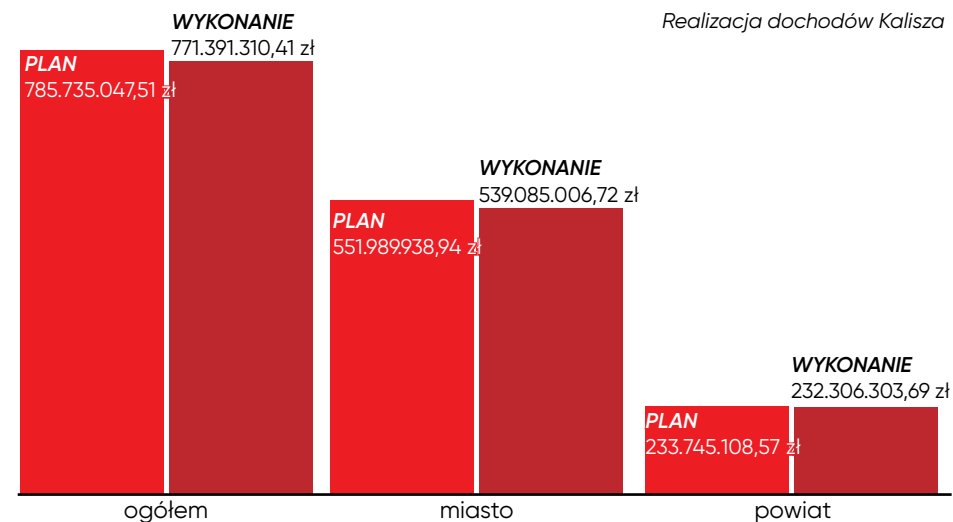
- na zadania wykonywane na mocy porozumień z organami administracji rządowej o 0,83 mln zł,

- na zadania realizowane w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego o 0,58 mln zł.

W ciągu 2023 roku plan wydatków majątkowych zmniejszono ogółem o kwotę 25,49 mln zł.

W analizowanym okresie plan dochodów bieżących zwiększono o kwotę 89.483.465,05 zł, (tj. 13,5%), natomiast plan dochodów majątkowych zmniejszono o kwotę 19.258.034,97 zł.

Plan budżetu po zmianach na dzień 31 grudnia 2023 r. po stronie dochodów stanowił kwotę 785.735.047,51 zł. W ww. kwocie dochodów zaplanowano: dochody bieżące w wysokości 751.688.553,48 zł, dochody majątkowe w wysokości 34.046.494,03 zł.

W 2023 roku wykonano dochody w wysokości 771.391.310,41 zł, co stanowi 98,2% planu, w tym: dochody bieżące w wysokości 747.941.058,29 zł, co stanowi 99,5% planu, dochody majątkowe w wysokości 23.450.252,12 zł, co stanowi 68,9% planu.

Przedstawienie udziału wykonanych dochodów bieżących i majątkowych w dochodach Kalisza ogółem w 2023 roku

Udział wykonanych dochodów bieżących i majątkowych w dochodach Kalisza ogółem w 2023 roku przedstawia się następująco:

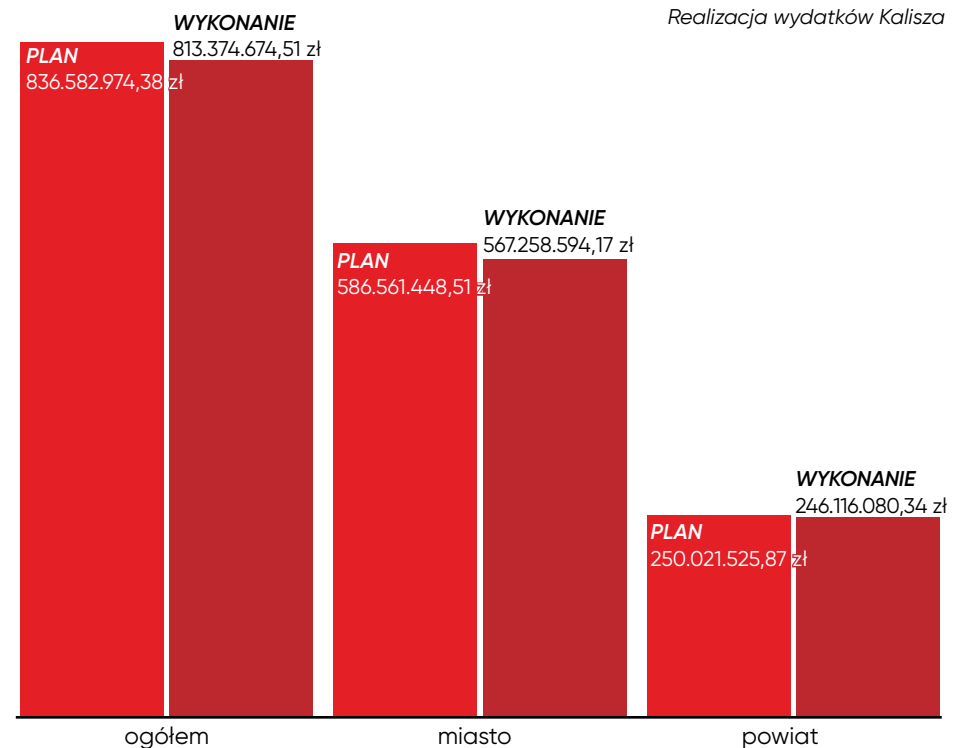
W analizowanym okresie wykonano dochody z tytułu:

- dotacji celowych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami w wysokości 73.513.678,74 zł, co stanowi 99,5% planu,
- dotacji celowych na realizację zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej w wysokości 1.019.372,84 zł, co stanowi 86,4% planu,
- dotacji na realizację zadań wykonywanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w wysokości 3.736.408,24 zł, co stanowi 99,4% planu,
- dotacji i środków zewnętrznych na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych w wysokości 2.913.615,75 zł, co stanowi 40,5% planu.

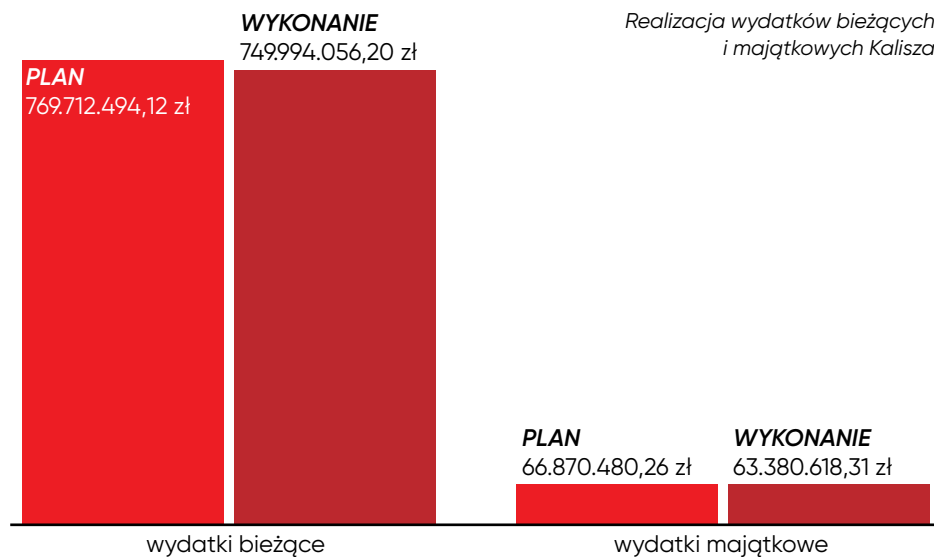
Ponadto dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miasta i powiatu wykonano w wysokości 15.439.401,60 zł, tj. 97,2% planu.

Plan budżetu po zmianach na dzień 31 grudnia 2023 r. po stronie wydatków stanowił kwotę 836.582.974,38 zł.

W wydatkach ogółem: wydatki bieżące zaplanowano w wysokości 769.712.494,12 zł, które zrealizowano w kwocie 749.994.056,20 zł (co stanowi 97,4% ustalonego planu), wydatki majątkowe zaplanowane w wysokości 66.870.480,26 zł, wykonano w kwocie 63.380.618,31 zł (tj. 94,8% planu).

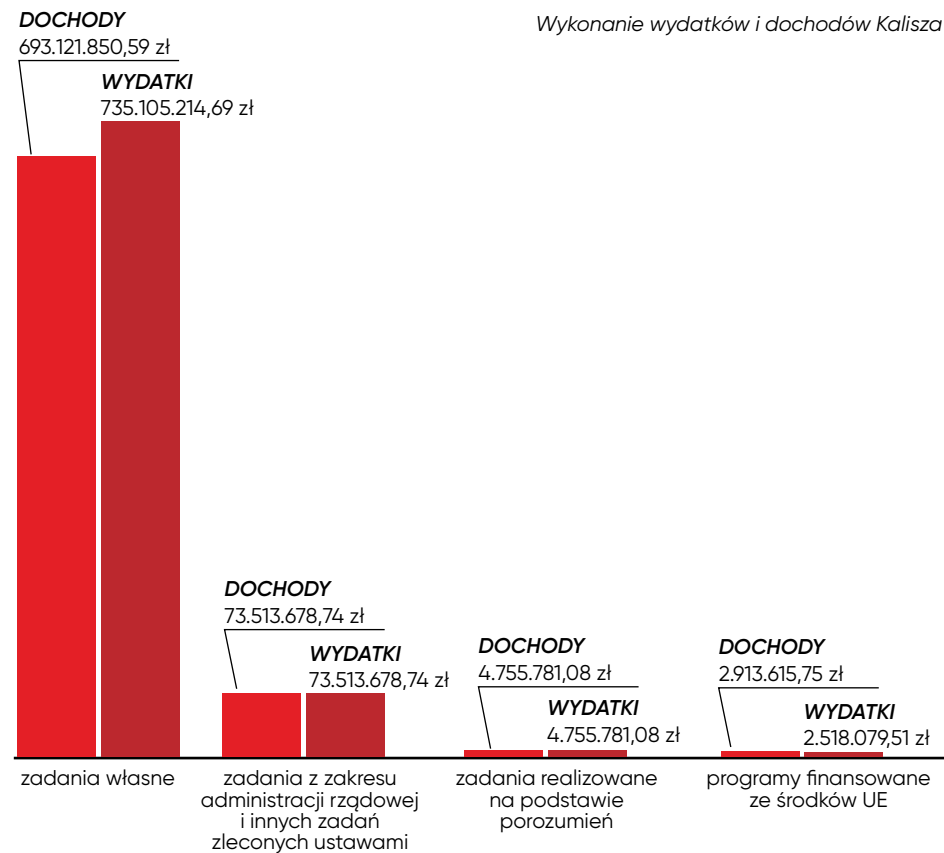

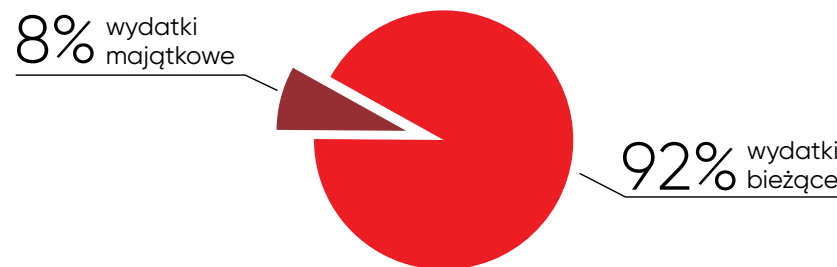
W 2023 r. zrealizowano wydatki w kwocie ogółem 813.374.674,51 zł (tj. 97,2% planu), w tym:

- wydatki na realizację zadań własnych w wysokości 735.105.214,69 zł, co stanowi 97,0% planu,
- wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami w wysokości 73.513.678,74 zł, co stanowi 99,5% planu,
- wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych na mocy porozumień z organami administracji rządowej w wysokości 1.019.372,84 zł, co stanowi 86,4% planu,
- wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych w drodze umów lub porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego w wysokości 3.736.408,24 zł, co stanowi 99,4% planu.

W analizowanym okresie na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych poniesiono wydatki w wysokości 2.518.079,51 zł, co stanowi 86,7% planu. Wykonanie dochodów i wydatków Kalisza w 2023 r. według zadań obrazuje poniższy wykres.

Udział wykonanych wydatków bieżących i majątkowych w wydatkach Kalisza ogółem w 2023 roku przedstawia się następująco:

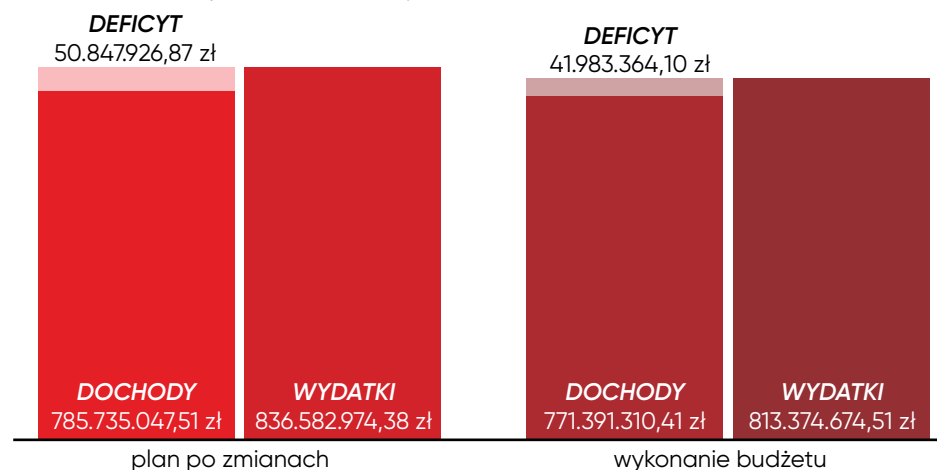

Dochody miasta zostały zrealizowane w wysokości 539.085.006,72 zł, natomiast na realizację zadań gminnych (miasta) przeznaczono w 2023 roku kwotę 567.258.594,17 zł. Budżet w części miasta zamknął się deficytem w wysokości 28.173.587,45 zł.

Dochody powiatu zostały zrealizowane w wysokości 232.306.303,69 zł, natomiast na realizację zadań powiatowych przeznaczono w 2023 roku kwotę 246.116.080,34 zł. Budżet w części powiatu zamknął się deficytem w wysokości 13.809.776,65 zł.

Budżet Miasta Kalisza zamknął się deficytem w wysokości 41.983.364,10 zł. Dla porównania w analogicznym okresie rok 2022 zamknął się deficytem i stanowił kwotę 22.261.818,49 zł. Planowany deficyt budżetu został sfinansowany przychodami z tytułu emisji papierów wartościowych, wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych oraz niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych.

Plan po zmianach oraz wykonanie budżetu Kalisza na 31.12.2023 r.

Dochody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska, opłat za usuwanie drzew i krzewów oraz kar pieniężnych pobieranych na podstawie ustawy oraz przepisów szczególnych, w tym kar za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska wykonano w wysokości 400.698,89 zł, co stanowi 162% planu. Na finansowanie wydatków na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wydatkowano ogółem kwotę 244.000 zł, tj. 90,9%.

W omawianym okresie wykonano dochody z opłat za korzystanie przez operatorów i przewoźników z przystanków komunikacyjnych w kwocie 509.782,94 zł, co stanowi 159,3% założonego planu rocznego.

Przychody z niewykorzystanych w 2022 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 176.328,57 zł.

Na wydatki związane z utrzymaniem przystanków komunikacyjnych na terenie miasta Kalisza poniesiono kwotę 496.328,57 zł, tj. 100,0% planu.

W roku budżetowym 2023 wykonano dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 3.773.004,95 zł, tj. 121,4% założonego planu.

Ponadto wykonano dochody z tytułu wpływów ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności wraz z odsetkami, różnych dochodów oraz kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień w ramach zadań dotyczących zwalczania narkomanii i przeciwdziałania alkoholizmowi w wysokości 43.516,10 zł.

Przychody z niewykorzystanych w 2022 r. środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonania budżetu określonymi w odrębnych ustawach stanowią kwotę 2.404.860,72 zł natomiast wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego wynosi 230.231,47 zł.

Wydatki na zadania związane z realizacją Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowano w kwocie 5.744.158,53 zł, które zrealizowano w łącznej kwocie 4.940.665,72 zł, co stanowi 86,0% planu.

W omawianym okresie na zadania w ramach przeciwdziałania COVID-19 pozyskano środki w wysokości 1.743.688,32 zł.

W 2023 r., w związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy, Miasto Kalisz pozyskało środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w wysokości

17.908.338,66 zł, które wydatkowano w wysokości 15.338.189,21 zł, tj. 84,7% założonego planu.

W 2023 r. z tytułu dotacji i środków zewnętrznych na finansowanie wydatków z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych pozyskano środki w kwocie ogółem 2.913.615,75 zł, co stanowi 40,5% ustalonego planu.

W omawianym okresie na realizację programów i projektów ze środków UE przeznaczono kwotę ogółem 2.518.079,51 zł, co stanowi 86,7% założonego planu, w tym w ramach wydatków bieżących (1.536.305,40 zł) realizowano projekty pn.:

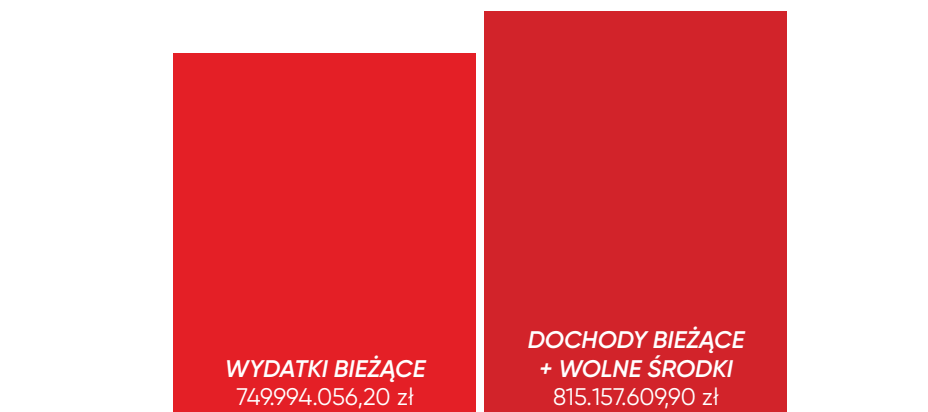
- „Sustainable Policy RespOnse to Urban mobility Transition”,
- „We CAN - Climate Action Now”,
- „Otwarcie na siebie, otwarcie na świat”,
- „Świat na wyciągnięcie ręki”,
- „Program edukacji zdrowotnej, wykrywania zakażeń HBV i HCV oraz szczepień przeciwko WZW typu B na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”,
- „Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą”,
- „Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040 LIFE AFTER COAL PL”,
- „Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum”,
- „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami”,
- „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”,

oraz w ramach wydatków majątkowych (981.774,11 zł), tj.:

- „Rozbudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od „Rogatki” do granicy miasta Kalisza – etap I (WPF)”,
- „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami”: opracowanie dokumentacji budowlanej windy w budynku UM ul. Jasna 2 (WPF)”,

• „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami”: zakup i montaż drzwi przesuwnych do budynku UM Kalisza, ul. Kościuszki 1a oraz systemu ewakuacji do budynku Urzędu Miasta Kalisza, ul. Kościuszki 1a oraz ul. Jasna 2 (WPF)”,

• „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”.

Saldo operacyjne budżetu osiągnęło wartość ujemną i wyniosło 2.052.997,91 zł, i było niższe od planowanego o 15.970.942,73 zł.

Zobowiązania Miasta Kalisza według tytułów dłużnych na koniec 2023 r. wyniosły 281.419.000 zł, w tym 213.899.000 zł to kwota wyemitowanych przez Miasto Kalisz obligacji, 67.520.000 zł to kwota zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów. Na koniec 2023 roku Miasto Kalisz udzieliło poręczeń Kaliskiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. oraz spółce AQUA –PARK KALISZ Sp. z o.o. na łączną kwotę 26.843.885,49 zł.

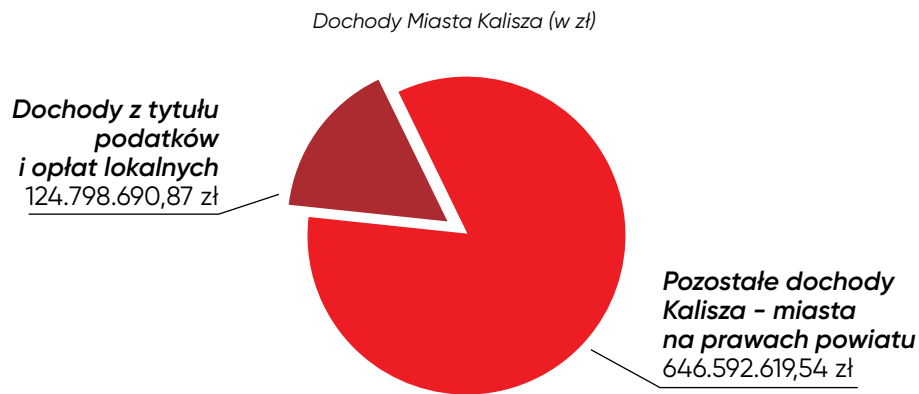
W 2023 r. roku Miasto wyemitowało obligacje na sfinansowanie deficytu w wysokości 20.000.000 zł i nie korzystało z kredytów na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu.

4. Finanse Miasta Kalisza – miasta na prawach powiatu

Podatki i opłaty lokalne (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, opłata targowa, opłata skarbową, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi) są znaczącymi źródłami dochodów własnych Miasta.

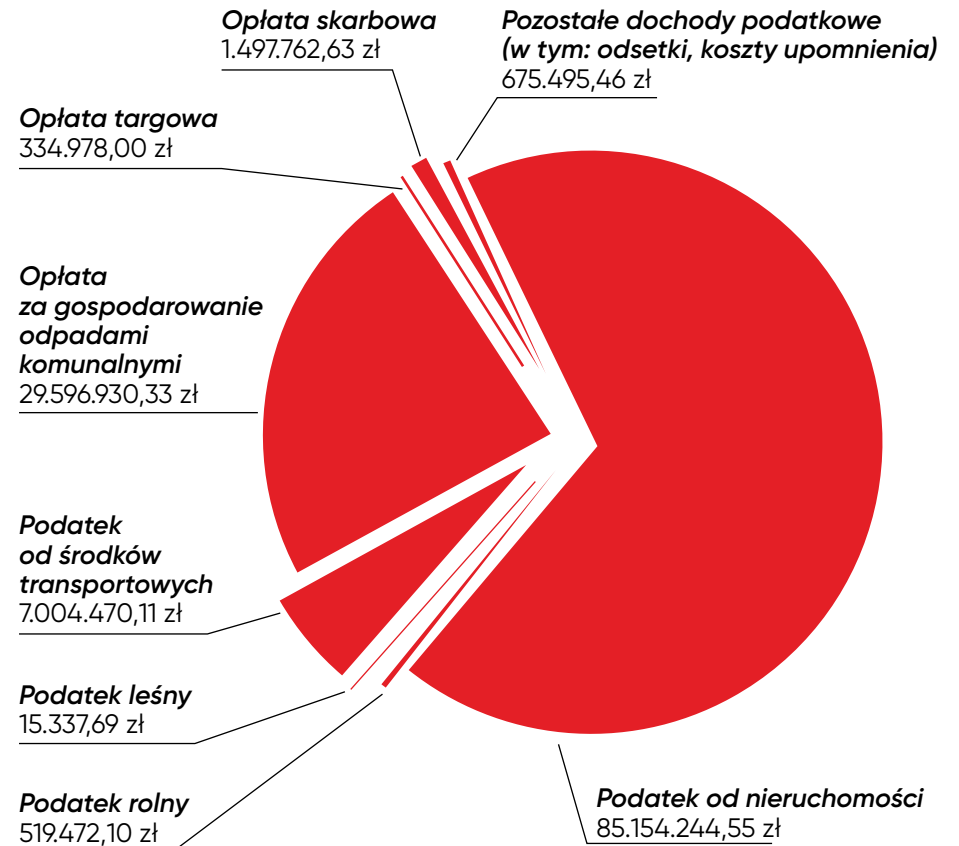
Wykonanie tych dochodów na koniec 2023 r. przedstawia się następująco:

dochody Kalisza – miasta na prawach powiatu	771.391.310,41 zł
w tym:	
dochody własne miasta z tytułu podatków i opłat lokalnych	124.798.690,87 zł

W 2023 roku dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych zostały wykonane w łącznej kwocie 124.798.690,87 zł, co stanowiło 101,12 % planu.

Na wykonanie planu oprócz opłat wpływ miały również prowadzone postępowania przedegzekucyjne polegające na wystawianiu upomnień, tytułów wykonawczych oraz postępowania zabezpieczające.

Prezydent Miasta Kalisza w 2023 r. wydał 23.616 decyzji dotyczących wymiaru podatku od nieruchomości dla osób fizycznych i prawnych, 3.561 decyzji w sprawie wymiaru łącznego zobowiązania pieniężnego, 643 decyzje w zakresie podatku rolnego i leśnego, 161 decyzji w sprawie wymiaru podatku od środków transportowych.

Ponadto podatnicy złożyli:

- 1.170 deklaracji na podatek od nieruchomości;
- 2.907 informacji na podatek od nieruchomości;
- 964 deklaracje na podatek od środków transportowych.

W 2023 podatnicy mieli możliwość korzystania ze zwolnień od podatku od nieruchomości na podstawie następujących uchwał Rady Miasta Kalisza:

- Uchwały nr XXXII/469/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości,
- Uchwały nr XXXII/470/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w związku z likwidacją barier architektonicznych,
- Uchwały nr XXXII/471/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części,
- Uchwały nr LVIII/818/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców realizujących inwestycje początkowe;
- Uchwały nr XLV/620/2021 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę.

Ponadto w 2023 r. podatnicy na zasadzie praw nabytych korzystali ze zwolnień w podatku od nieruchomości na podstawie następujących uchwał Rady Miasta Kalisza:

- Uchwały nr XLVI/628/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości,
- Uchwały nr XLVI/629/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo nabytych gruntów lub ich części oraz nowo wybudowanych lub nowo nabytych budynków lub ich części,

• Uchwały nr XLVI/630/2014 z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, w których utworzono nowe miejsca pracy,

• Uchwały nr XVII/305/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła,

• Uchwały nr XLVI/641/2021 z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, podłączonych do instalacji fotowoltaicznej, kolektora słonecznego, pompy ciepła, rekuperatora lub gruntowego wymiennika ciepła,

• Uchwały nr XXXII/469/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości,

• Uchwały nr XXXII/471/2020 z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części,

• Uchwały nr XLV/620/2021 z dnia 28 października 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę.

W przypadku podmiotów prowadzących działalność gospodarczą udzielone zwolnienia stanowią pomoc publiczną. W 2023 r. na mocy ww. uchwał udzielono pomocy 146 podmiotom na kwotę 2.222.602,50 zł.

146 podmiotów

→ 2.222.602,50 zł
kwota, na którą udzielono pomoc

Ponadto Prezydent Miasta Kalisza realizuje zadania w zakresie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Liczba osób objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 84.211. Dla celów tej opłaty prowadzonych jest 10.885 kart kontowych (stan na 31 grudnia 2023 r.)

5. Informacje o stanie mienia

- Wartość netto majątku ogółem w 2023 roku jest wyższa w porównaniu do roku poprzedniego o 0,32%, czyli w ujęciu wartościowym o 7.047.961 zł.
- W stosunku do roku ubiegłego wyższa jest wartość rzeczowego majątku trwałego o 2,55% (kwotowo o 39.625.278,00 zł) oraz finansowego majątku trwałego o 3,29% (kwotowo o 15.645.841,00 zł).
- Największy udział w strukturze majątku ogółem ma rzeczowy majątek trwały (72,97%) oraz finansowy majątek trwały (22,48%). Udział majątku obrotowego gminy w majątku ogółem wynosi 4,49%.
- Główne pozycje w strukturze majątku trwałego Miasta to:

32,69% *drogi i mosty*

16,85% *budynki i lokale*

26,98% *obiekty inżynierii lądowej i wodnej*

18,89% *grunty, w tym prawo użytkowania wieczystego*

Udział tych pozycji w strukturze jest porównywalny do ich udziałów w roku poprzednim.

- Ponad połowa majątku znajduje się w zarządzie jednostek budżetowych – 52,12%. W zarządzie Urzędu Miasta znajduje się 41,00% majątku, a 6,88% – zakładów budżetowych i instytucji kultury.
- Wartość nominalna udziałów Miasta w spółkach wynosi 277.848.840,00 zł i jest wyższa od ubiegłorocznej o 5.630.800,00 zł.
- Z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz wykonywania posiadania Miasto osiągnęło w roku 2023 dochody w kwocie 10.789.706,13 zł.
- Zgodnie z Uchwałą nr LVIII/813/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 r., została utworzona z dniem 2 stycznia 2023 roku jednostka budżetowa Miasta Kalisza o nazwie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne, mieszcząca się w Kaliszu przy ul. Żwirki i Wigury 10.

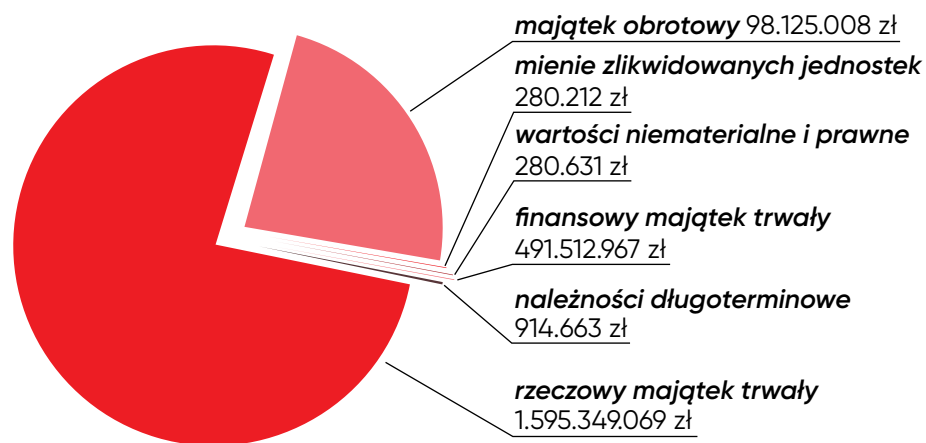
<i>Wyszczególnione dochody z mienia</i>	<i>Wykonanie w 2023 r.</i>
Rolnictwo i łowiectwo	682,04 zł
Leśnictwo	22.782,65 zł
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2.317.348,24 zł
Transport i łączność	611.669,81 zł
Gospodarka mieszkaniowa	5.546.051,46 zł
Działalność usługowa	255.257,38 zł
Administracja publiczna	26.502,29 zł
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1.476.021,67 zł
Oświata i wychowanie	493.872,28 zł
Pomoc społeczna	5.108,00 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	29.158,12 zł
Rodzina	2.104,76 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.147,43 zł
OGÓŁEM	10.789.706,13 zł

Wartość netto majątku ogółem (w zł)

	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.	Struktura (%)
Rzeczowy majątek trwały*	1.555.723.791 zł	1.595.349.069 zł	72,97
Finansowy majątek trwały	475.867.126 zł	491.512.967 zł	22,48
Należności długoterminowe	1.015.453 zł	914.663 zł	0,04
Wartości niematerialne i prawne	2.482.415 zł	280.631 zł	0,01
Mienie zlikwidowanych jednostek	280.212 zł	280.212 zł	0,01
Majątek obrotowy	144.045.592 zł	98.125.008 zł	4,49
OGÓŁEM	2.179.414.589 zł	2.186.462.550 zł	100

* uwzględnia prawo użytkowania wieczystego gruntu

Struktura wartości netto majątku wg stanu na 31.12.2023 r.

5.1. Struktura majątku ogółem

	Rzeczowy majątek trwały [zł]	Pozostały majątek [zł]	Majątek obrotowy [zł]	Razem [zł]	Struktura (%)
Mienie w zarządzie Urzędu Miasta	330.235.068	492.868.720	73.268.486	896.372.274	41,00
Mienie w zarządzie jednostek budżetowych, w tym:	1.124.836.761	0	14.731.264	1.139.568.025	52,12
Placówki oświaty i wychowania	156.532.094	0	4.895.168	161.427.262	7,38
Placówki ochrony zdrowia i opieki społecznej	13.560.791	0	6.787.325	20.348.116	0,93
Zarząd Dróg Miejskich	954.092.846	0	3.043.913	957.136.759	43,78
Straż Miejska	651.030	0	4.858	655.888	0,03
Pozostałe jednostki, w tym:	3.163.572	119.753	843.246	4.126.571	0,18
Institucje kultury	3.163.572	119.753	843.246	4.126.571	0,18
Zakłady budżetowe, w tym:	137.113.668	0	9.282.012	146.395.680	6,7
MZBM	81.199.829	0	7.724.412	88.924.241	4,07
OSRiR	55.913.839	0	1.557.600	57.471.439	2,63
RAZEM	1.595.349.069	492.988.473	98.125.008	2.186.462.550	100

* uwzględnia prawo użytkowania wieczystego gruntu

5.2. Spółki z udziałem Miasta

	<i>Kapitał zakładowy spółki (w zł)</i>	<i>Udział Miasta Kalisza (w zł)</i>	<i>Udział Miasta Kalisza (w %)</i>
<i>Aquapark Kalisz Sp. z o.o.</i>	46.781.000,00	46.781.000,00	100
<i>Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.</i>	16.591.500,00	16.591.500,00	100
<i>Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.</i>	52.890.000,00	52.890.000,00	100
<i>Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.</i>	8.020.000,00	8.020.000,00	100
<i>Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o.</i>	5.860.000,00	5.860.000,00	100
<i>Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.</i>	117.921.000,00	117.921.000,00	100
<i>ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.</i>	49.375.000,00	4.326.000,00	8,76
<i>Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.</i>	135.396.000,00	21.388.000,00	15,80
<i>Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych S.A.</i>	524.620,00	209.000,00	39,84
<i>Piekarnia SPOMIA Sp. z o.o.</i>	473.000,00	206.500,00	43,66
<i>WSK PZL Kalisz S.A.</i>	65.849.450,00	623.040,00	0,95
<i>Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN- Zachodni” Sp. z o.o.</i>	98.441.150,00	3.032.800,00	3,08
OGÓŁEM	598.122.720,00	277.848.840,00	

Kapitał zakładowy zgodny z uchwałami podjętymi w 2023 roku przez Zgromadzenie Wspólników.

5.2.1. Spółki stanowiące własność Miasta Kalisza

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Kaliszu, to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz. Zostało powołane do zapewnienia ciągłości powszechnej dostępności dostaw wody, odbioru ścieków oraz odbioru wód opadowych i roztopowych zlewni kanalizacji ogólnospławnych na terenie Miasta Kalisza. Spółka działa na podstawie zezwolenia nr WIMK 7033/17/02 z dnia 27 sierpnia 2002 roku wydanego przez Zarząd Miasta Kalisza oraz Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Miasta Kalisza przyjętego uchwałą nr XLIII/606/2021 Rady Miasta Kalisza z 30 września 2021 roku.

Działalność Spółki oparta jest na rocznym Planie techniczno-ekonomicznym uchwalanym przez Zarząd i zatwierdzanym przez Radę Nadzorczą.

W Polskiej Klasyfikacji Działalności przedmiotem przeważającej działalności Spółki jest odprowadzanie i oczyszczanie ścieków oznaczone numerem PKD 37.00.Z oraz pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody (PKD 36.00.Z). W ramach tej działalności Spółka prowadziła zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla mieszkańców miasta Kalisza, z czego pozyskała przychody stanowiące 85% wartości ogółem. W ramach działalności taryfowej Spółka pozyskała przychody z tytułu dodatkowych opłat za przekroczenia dopuszczalnych parametrów ścieków przemysłowych w wysokości stanowiącej 3% przychodów ogółem. Spółka prowadziła także hurtową sprzedaż wody i ścieków dla gmin ościennych, z której przychody stanowiły 4,7% ogółu. W roku 2023 przedmiotem działalności PWiK były również inne usługi branżowe określone w umowie Spółki. Obejmowały one usługi zapewniające kompleksową obsługę klientów oraz poprawiały efektywność gospodarowania majątkiem niezbędnym do realizacji celów statutowych Spółki jak

usługi sprzętowo-transportowe, laboratoryjne, roboty sieciowe i wodociarowe, usługi projektowe i techniczne, usługę konserwacji kolektorów Spółki Wodno-Ściekowej „PROSNA” oraz obsługę fontanny miejskiej i tężni solankowej. Z tego tytułu Spółka osiągnęła przychody stanowiące 1,4% ogółu sprzedaży. Usługa bieżącej konserwacji sieci i urządzeń kanalizacji deszczowej realizowana na mocy umowy z miastem Kalisz, stanowiła 1,3% wartości przychodów. Przychody z tytułu odbioru i transportu odpadów komunalnych stanowiły 2% przychodów ogółem. 2,2% przychodów Spółki stanowiła usługa odbioru wód opadowych i roztopowych kanalizacją ogólnospławną z terenu zlewni miasta Kalisza.

W celu zapewnienia klientom Spółki kompleksowej obsługi, a także efektywnego wykorzystania posiadanego sprzętu prowadzonych było w okresie sprawozdawczym szereg usług komercyjnych. W 2023 r. uzyskano z tej działalności przychody w wysokości 834,0 tys. zł. W ramach działalności komercyjnej prowadzono eksploatację kolektorów sanitarnych i przepompowni ścieków należących do Spółki Wodno-Ściekowej „PROSNA”, usługi laboratoryjne, sprzętowo-transportowe oraz usługi projektowe i techniczne.

Zwiększające się wymagania istniejących klientów, powstające zapotrzebowanie na podłączenia i rozszerzenia usług dla nowych klientów stawiają Spółkę w konieczności realizacji szeregu inwestycji mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury wodno-kanalizacyjną na terenie gminy miasta Kalisza. Szczegółowy zakres tych przedsięwzięć został zawarty w „Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2024” zatwierdzonym przez Radę Miasta Kalisza.

Zgodnie z Uchwałą nr LXIX/967/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 roku zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2024.

Spółka zrealizowała w 2023 roku zaplanowane założenia inwestycyjne opisane w dziale:

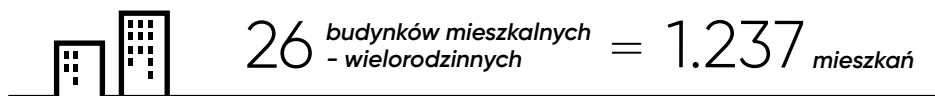
→ 7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna.

„Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

– Sp. z o.o.”

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Zasób Spółki na rok 2023 obejmuje 26 budynków mieszkalnych – wielorodzinnych. Łączna liczba mieszkań wynosi 1.237, w których zamieszkuje 2.667 osób.

Z końcem marca 2023 roku Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. ukończyło realizację inwestycji mieszkaniowej przy ul. Stawiszynskiej 4 i 4A w Kaliszu. W ramach tego zadania powstały dwa budynki wielorodzinne, czterokondygnacyjne wraz z parkingiem, placem zabaw oraz zagospodarowaniem terenów zielonych. Budynki wielorodzinne mają łącznie 28 lokali mieszkalnych dwu- i trzypokojowych, pod wynajem w systemie TBS. Mieszkania zostały oddane lokatorom 1 kwietnia 2023 roku.

Finansowanie kosztów inwestycji odbywało się przy udziale bezzwrotnych grantów, które Miasto Kalisz pozyskało z rządowych programów mieszkaniowych, w tym:

- 2.507.054,77 zł ze środków pochodzących z bezzwrotnego grantu, które Miasto Kalisz otrzymało z Funduszu Dopłat na realizację inwestycji,
- 811.000,00 zł ze środków pochodzących ze wsparcia, które Miasto Kalisz otrzymało z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na realizację inwestycji.

W grudniu 2022 roku Miasto Kalisz przekazało Kaliskiemu Towarzystwu Budownictwa Społecznego Spółka z o.o., środki pochodzące ze wsparcia z Funduszu Dopłat w kwocie 1.440.031,66 zł na remont kamienicy przy ulicy Podgórze 6. Ostateczny koszt realizacji zadania inwestycyjnego wyniósł

2.116.708,17 zł, z czego 1.440.031,66 zł pokryte zostało ze środków pozyskanych przez Miasto Kalisz z Funduszu Dopłat. Mając na uwadze, że koszty rzeczywiste przewyższyły planowane koszty remontu, Spółka przygotowała wniosek, który Beneficjent – Miasto Kalisz przesłało do Funduszu Dopłat o aktualizację przyznanego grantu, w kwocie 338.830,98 zł. Pismem z dnia 30.11.2023 r. Fundusz Dopłat, przekazał informację, że przesłany wniosek spełnia wymagania do aktualizacji kwoty finansowego wsparcia, natomiast kwalifikacja wniosku do wypłaty będzie zależna od dostępności środków Funduszu Dopłat, jednak nie wcześniej niż od 1 lipca 2024 roku.

W ramach tego zadania wyremontowany został jeden budynek wielorodzinny, czterokondygnacyjny z podjazdem dla osób niepełnosprawnych oraz 5 lokali mieszkalnych pod wynajem w systemie TBS, w tym:

- 2 mieszkania trzypokojowe z aneksem kuchennym i łazienką,
- 3 mieszkania dwupokojowe z aneksem kuchennym i łazienką.

Z początkiem listopada nastąpiło oficjalne przekazanie kluczy do mieszkań pięciu rodzinom, wskazanym przez Urząd Miasta Kalisza.

Ponadto Kaliskie TBS planuje dokonać remontu kamienicy przy ulicy Łódzkiej 10 z przeznaczeniem na lokale mieszkalno-usługowe oraz zagospodarować teren działki. Planowana modernizacja wraz z elementami przebudowy budynku zakłada przystosowanie pomieszczeń parteru dla nowej siedziby TBS, natomiast na górnych kondygnacjach lokale mieszkalne.

„AQUAPARK KALISZ” Sp. z o.o.

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o., to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Podstawową działalność Spółki AQUAPARK KALISZ stanowią usługi nie tylko basenowe, ale także saunarium, kręgielnia, siłownia i fitness, dzierżawione od Miasta Kalisza lodowisko oraz kryta pływalnia Delfin. Kompleksową ofertę Spółka kieruje do wszystkich grup wiekowych, mieszkańców regionu w promieniu 50 km od Kalisza.

Podobnie jak w poprzednich latach działalność Spółka dużą wagę przykładała do grup zorganizowanych i zajęć im dedykowanych. Kolejny rok Spółka realizuje Program Miasta Kalisza „Karta Dobrego Ucznia”, w którym świadczy usługi basenów i lodowiska dla zdolnych uczniów kaliskich szkół. Uczniowie z rosnącą intensywnością korzystają z przywilejów programu. Zajęcia w wodzie kontynuują wychowankowie klas trzecich kaliskich szkół podstawowych. Jednym z priorytetów w ogólnych założeniach Spółki są zajęcia zorganizowane, dedykowane poszczególnym grupom społecznym. Zajęcia grupowe organizowane w całym obiekcie, nie tylko na basenie, ale również w klubie fitness czy na kręgielni, cieszą się rosnącą popularnością, stąd ich ciągły rozwój. W 2023 r. ponad 300 dzieci uczęszczało na Aqua Baby. Równie dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia Aqua Aerobiku. W 2023 roku siatka zajęć została wzbogacona, a Aqua Aerobik odbywał się łącznie 21 godzin w tygodniu: 13 razy w tygodniu w Kaliskim Parku Wodnym oraz 8 razy w tygodniu w krytej pływalni Delfin. Zreorganizowanie formalnej struktury i wprowadzenie do oferty nie tylko indywidualnej nauki pływania, ale przede wszystkim grupowych zajęć, dzięki którym forma ta stała się bardziej dostępna dla klientów i zagwarantowała, że więcej użytkowników może z niej korzystać. Mowa o Akademii Pływania Szarki, którą tworzy grono wykwalifikowanych instruktorów oraz pływacy w każdym wieku. Najmłodszy uczestnik Akademii ma 4 lata, a najstarszy około 60 lat. Każdy uczestnik szkoły doskonali swoje umiejętności na poziomie dostosowanym do jego indywidualnych potrzeb. W 2023 roku nauka w Akademii odbywała się w systemie semestralnym. Semestr rozpoczynał się w październiku, a kończył w czerwcu zawo-

dami pływackimi zorganizowanymi w nowo otwartej Krytej Pływalni Delfin. W 2023 roku w każdym miesiącu w zajęciach uczestniczyło ponad 600 osób. W październiku Akademia Szarki wraz z rozpoczęciem nowego semestru zajęć nauki pływania poszerzyła działalność o zajęcia w nowej Krytej Pływalni Delfin, co zaowocowało napływem nowych klientów. Starając się sprostać potrzebom kaliszczan, Spółka cały czas tworzy nowe grupy nauki pływania na różnych poziomach zaawansowania.

W I kwartale 2023 r. obiekty spółki odwiedziło 144.521 osób (Spółka odnotowała wzrost liczby osób korzystających z usług o 12% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego). Podobnie wyglądała frekwencja w II kwartale 2023, która wzrosła o 5,59% w porównaniu z wynikami z II kwartału 2022 roku. W III kwartale 2023 roku, z usług Spółki skorzystało 144.215 osób, w 2022 roku w analogicznym okresie obiekty Spółki odwiedziło 115.778 osób, to 24,5% wzrost. IV kwartał przyniósł 36% wzrost liczby odwiedzających Spółkę gości, w porównaniu z wynikami z IV kwartału 2022 roku. W 2023 roku z usług Spółki skorzystało łącznie 555.864 osób, to jest o 19,3% więcej niż w 2022 roku. Na wzrost liczby odwiedzających spółkę gości duży wpływ miało otwarcie krytej pływalni Delfin przy ulicy Prymasa Stefana Wyszyńskiego 20a. Nowa pływalnia zapewniła napływ nowych klientów w postaci uczniów z kaliskich szkół podstawowych, zawodników klubów sportowych oraz mieszkańców osiedla Dobrzec.

W związku z dużym popytem na sportowy basen z torami pływackimi, w czerwcu 2023 roku nastąpiło otwarcie nowej pływalni spełniającej wszystkie standardy użytkowe, a także głównie sportowe, zgodne z wymogami FINA – Światowej Federacji Pływackiej. Realizacja inwestycji przebiegła terminowo, a poszczególne etapy budowy zostały ukończone zgodnie z przewidywaniami. Kompleks powstał na obszarze blisko 4,5 tys. m² a sam budynek ma powierzchnię około 1.800 m². Hala basenowa mieści dwie niecki: ośmiotorową o długości 25 m i przeznaczoną do nauki pływania o wymiarach 15 m na 7,5 m. Dno mniejszej niecki jest ruchome, co pozwala na regulację głębokości wody z myślą o początkujących pływakach. Przy obiekcie znajduje się również wodny plac zabaw. Pływalnia jest nie tylko nowoczesna i funkcjonalna, ale też ekonomiczna w utrzymaniu. Ułatwiają to odnawialne źródła energii. Nowy obiekt został ponadto wyposażony w podnośnik hydrauliczny, który

ułatwia korzystanie z pływalni osobom z niepełnosprawnościami. W pływalni znajduje się też trybuna, która mieści 120 widzów i umożliwia im obserwowanie zawodów sportowych.

Spółka AQUAPARK Kalisz została powołana w celu prowadzenia działalności nastawionej na rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Budowa krytej pływalni wpisuje się w ramy strategii rozwoju Miasta Kalisza, a Spółka dysponuje niezbędnym zapleczem merytorycznym aby prawidłowo zrealizować inwestycję.

2023 rok rozpoczął się od intensywnej pracy nad ulepszeniem oferty. Spółka wprowadziła promocyjny typ karnetu łączący usługi klubu fitness oraz sauny, przeznaczony dla ceniących aktywny wypoczynek kaliszczan. Nowy karnet spotkał się z dużym zainteresowaniem klientów Spółki. Rozszerzona została również oferta skierowana dla kaliskich seniorów – wprowadzone zostały dodatkowe zajęcia z Aqua Aerobiku dla seniorów w aquaparku, jak i w krytej pływalni Delfin. Osoby należące do Klubu Aktywnego Seniora oraz posiadacze Kaliskiej Karty Senior mogły korzystać z Aqua Aerobiku w aquaparku aż 5 razy w tygodniu. Od września w Krytej Pływalni Delfin ruszyły zajęcia Aqua Senior, które odbywały się 4 razy w tygodniu. W 2023 roku z zajęć skorzystało 4.500 seniorów. Basen to idealne miejsce, w którym każdy senior może spędzić aktywnie czas bez obaw o kontuzję. AQUAPARK Kalisz zachęca seniorów do dołączenia do Klubu Aktywnego Seniora. To propozycja dla osób po 55. roku życia, które chcą poprawić bądź utrzymać swoją kondycję fizyczną i korzystają, w tym celu, z aktywnych form spędzania wolnego czasu. W 2023 roku z usług basenowych w obiektach spółki skorzystało blisko 17.000 seniorów. Każdego dnia to ponad 60 seniorów, którzy korzystają z aktywności w Aquaparku. Ponadto w ofercie dla seniorów znajduje się karnet Siłownia Senior do Klubu Fitness w atrakcyjnej cenie, a do siatki zajęć dodane zostały zajęcia o nazwie siłownia senior oraz zdrowy kręgosłup dla seniorów.

W 2023 roku Spółka regularnie realizowała wiele eventów tematycznych, takich jak halloween party, nocne saunowanie, turniej hokeja na lodowisku, czy nurkowanie na rafie, które odbywało się na hali basenowej, jak i na basenach zewnętrznych.

Większość działań marketingowych w 2023 roku skupiała się na ulepszeniu produktów i usług, poszerzaniu rynków zbytu a także na kreowaniu i współtworzeniu kampanii mających na celu propagowanie zdrowego stylu życia, sprawności technologicznej zarządzanych obiektów, jak również utrzymaniu miejsc pracy. W 2023 roku Spółka kładła nacisk na oferowanie najwyższej jakości usług spełniających oczekiwania najbardziej wymagających gości w zakresie rozrywki, rekreacji, sportu i zdrowia. Pozwala to Spółce nie tylko zdobywać nowych klientów, ale także zintensyfikować wzrost częstotliwości korzystania z usług.

₺ 555.864 *osób*
skorzystało z usług
Aquapark Kalisz

₺r 4.500 *seniorów*
skorzystało z zajęć
dedykowanych osobom
starszym

👨👧 300 *dzieci*
uczęszczało
na zajęcia AquaBaby

₺ 600 *osób*
średnio miesięcznie
uczestniczyło w Akademii
Pływania Szarki

🏊 17.000 *seniorów*
skorzystało z basenów
w Aquapark Kalisz

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. w Kaliszu, to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz.

Rada Miejska Kalisza powierzyła KLA Sp. z o.o. uchwałą nr LVI/757/2010 z dnia 28 października 2010 r. wykonywanie zadania własnego gminy w zakresie lokalnego transportu zbiorowego, w tym na obszarze gmin, z którymi Miasto Kalisz zawarło międzygminne porozumienia komunalne.

Podstawową działalnością KLA Sp. z o.o. jest więc wykonywanie przewozów osób w kaliskiej komunikacji miejskiej, także na obszarze gmin ościennych.

Zadanie to jest realizowane na podstawie umowy wykonawczej nr UA/6/WKE/2010 o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, zawartej przez Spółkę z Miastem w dniu 8 listopada 2010 r. W dniu 29.11.2019 r. został podpisany aneks do Umowy dotyczący przedłużenia okresu trwania umowy o kolejne 5 lat tj. do dnia 8.11.2025 r.

Zgodnie z Uchwałą nr LVII/801/2022 RADY MIASTA KALISZA z dnia 27 października 2022 r. w sprawie bezpośredniego powierzenia wykonywania zadań własnych Miasta w zakresie publicznego transportu zbiorowego komunikacją miejską spółce Kaliskie Linie Autobusowe sp. z o. o. z siedzibą w Kaliszu, Rada Miasta Kalisza powierzyła spółce Kaliskie Linie Autobusowe Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, wykonywanie zadania w zakresie usług publicznego transportu zbiorowego komunikacją na okres od dnia 9 listopada 2025 roku do dnia 8 listopada 2035 roku. Podjęcie przedmiotowej uchwały umożliwi przeprowadzenie procedury, której efektem będzie zawarcie pomiędzy Miastem Kalisz a spółką nowej umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu drogowego od 9 listopada 2025 roku.

Pozostałe uchwały Rady Miasta Kalisza

• *Uchwała nr XIV/153/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 17 września 2015 roku w sprawie uprawnień do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego komunikacji miejskiej na terenie Kalisza i gmin, z którymi Miasto Kalisz zawarło porozumienia ze zmia-*

nami (Uchwała nr XXXIV/436/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 23 lutego 2017 r.; Uchwała nr L/665/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 marca 2018 r.; Uchwała nr X/129/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 maja 2019 r., Uchwała nr LIII/748/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 maja 2022 r., Uchwała nr LVI/786/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r.),

• *Uchwała nr XIV/152/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 17 września 2015 r. w sprawie ustalenia cen maksymalnych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym ze zmianami: (Uchwała nr XVIII/311/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 grudnia 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia cen maksymalnych za usługi przewozowe w publicznym transporcie, Uchwała nr LVI/785/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r.),*

• *Zarządzenie nr 752/2022 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 23 listopada 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych miasta Kalisza tj. Zarządzenie nr 724/2017 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego w granicach administracyjnych miasta Kalisza;*

• *Zarządzenie nr 810/2022 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat pobieranych przez operatora publicznego transportu zbiorowego za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym środkami komunikacji miejskiej na terenie sąsiadujących miast i gmin w ramach zawartych porozumień;*

• *Uchwała nr XLIX/646/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 roku w sprawie przyjęcia Programu „Kaliska Karta Mieszkańca” wraz z późniejszymi zmianami.*

W roku 2023 przewozy pasażerów odbywały się głównie na terenie Miasta Kalisza, a nadto na trasach łączących Kalisz z okolicznymi miejscowościami, tj. Opatówkiem, Szale, Wolicą oraz Kościelną Wsią. Możliwość działania na obszarach innych gmin wynika z zawieranych przez Miasto Kalisz porozumień międzygminnych. Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. pełnią rolę Operatora w komunikacji miejskiej i są podmiotem wewnętrznym Miasta.

KLA legitymuje się licencją na wykonywanie krajowego transportu drogowego-

go osób oraz szeregiem zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego w ramach 24 linii komunikacyjnych.

Spółka na zlecenie Miasta realizuje również przewozy szkolne polegające na zapewnieniu uczniom niepełnosprawnym objętym kształceniem specjalnym bezpłatnego transportu i opieki w czasie przejazdu do szkoły podstawowej, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową lub upośledzeniem umysłowym także do szkoły ponadgimnazjalnej. A w okresie wakacyjnym w weekendy obsługiwane są dedykowane linie turystyczne.

Spółka prowadzi dodatkowo tzw. działalność pozataryfową – świadczy usługi wynajmu autobusów dla klientów zewnętrznych na przewozy okazjonalne, wynajem powierzchni reklamowych. Dodatkowo, Spółka świadczy usługi na rzecz Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o. (spółka 100% udziałów Miasta Kalisz) w zakresie usług obsługi księgowo-finansowej, usług obsługi klienta, kontroli przewozów, usług napraw taboru, usługi tankowania i mycia autobusów.

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. w kwietniu 2023 roku złożyły wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w obszarze zeroemisyjnego transportu publicznego. Wniosek został złożony w ramach programu priorytetowego nr 6.2 „Zeroemisyjny transport Zielony Transport Publiczny”.

W ramach projektu inwestycyjnego planowana jest realizacja następujących zadań:

- zakup 21 niskoemisyjnych autobusów elektrycznych,
- zakup 11 ładowarek dwustanowiskowych o mocy 150 kW,
- budowa dwóch wiat autobusowych wraz z dachową instalacją fotowoltaiczną o mocy 350 kW.

Wniosek przewiduje dofinansowanie w postaci dotacji bezzwrotnej oraz wkładu własnego. Wniosek otrzymał pozytywną ocenę pod względem formalnym. Aktualnie Spółka oczekuje na ocenę merytoryczną wniosku.

Komunikacja bezpłatna dla mieszkańców Kalisza

Z dniem 1 stycznia 2023 r. w kaliskiej komunikacji miejskiej zostały wdrożone Uchwałą nr LVI/786/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r. bezpłatne przejazdy dla mieszkańców Kalisza, posiadających Kaliską Kartę Mieszkańca.

Wprowadzenie bezpłatnych przewozów w sieci kaliskiej komunikacji miejskiej dla posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca było inicjatywą wielowymiarową. Jej oddziaływanie obejmowało różne obszary funkcjonowania miasta, między innymi społeczny i środowiskowy. W obszarze społecznym – zakładane było zwiększenie mobilności osób z niskimi dochodami, które nie posiadają własnego środka komunikacji oraz zmniejszenie wydatków z budżetów mieszkańców, które przeznaczone są na komunikację. W zakresie środowiskowym – zakładane było ograniczenie transportu kołowego w mieście, a tym samym redukcja poziomu smogu i hałasu, co przyczyni się do zmniejszenia skali występującego spowolnienia ruchu kołowego na drogach oraz zmniejszenia problemu braku dostępności do miejsc parkingowych w centrum miasta.

Program „Kaliska Karta Mieszkańca” adresowany jest do wszystkich mieszkańców Kalisza, rozliczających się z podatku dochodowego od osób fizycznych w I Urzędzie Skarbowym w Kaliszu, bez względu na to, czy osiągają dochód czy nie. Karta upoważnia jej posiadaczy do korzystania ze zniżek, rabatów, ulg i przywilejów, realizowanych przez Miasto Kalisz oraz oferowanych przez partnerów przystępujących do programu. Od stycznia 2023 roku do ulg i zniżek dołączyło uprawnienie do korzystania z bezpłatnych przejazdów autobusami KLA. Bezpłatne przejazdy obowiązują – zgodnie z treścią Uchwały nr LVI/786/2022 Rady Miasta Kalisza – do końca grudnia 2024 roku.

Liczba pasażerów

Szacuje się, iż Spółka w roku 2023 łącznie przewiozła 6,241 mln pasażerów. Według szacunkowych danych posiadanych przez Spółkę z komunikacji bezpłatnej w roku 2023 skorzystało ok. 3,914 mln pasażerów.

szacunkowe dane KLA:

6,241 mln *pasażerów ogółem*

3,914 mln *pasażerów skorzystało z bezpłatnej komunikacji*

Poniżej zostały przedstawione szczegółowe dane o ilości zarejestrowanych przejazdów w roku 2023. Dane te nie uwzględniają pasażerów, którzy korzystali z komunikacji bezpłatnej. Spółka nie posiada pełnych danych dotyczących liczby pasażerów korzystających z przejazdów bezpłatnych, gdyż większa część uprawnionych osób do przejazdów bezpłatnych nie ma obowiązku rejestrowania przejazdów, zgodnie z Uchwałą RM w tym zakresie. Ponadto, tabor autobusowy nie jest wyposażony z urządzenia zliczające pasażerów, które precyzyjnie określałyby ilość przewiezionych pasażerów.

Liczba rejestrowanych przejazdów wg formy zakupu biletu [wg liczby osób]

	2022	2023
bilet papierowy	1.288.421	630.517
SPOKE - System pobierania opłat kartą elektroniczną	835.123	804.817
mobilnet	553.091	183.420
zbiletem.pl	254.457	210.503
mPay	34.076	65.919
biletomaty	603.749	430.999
RAZEM	3.568.917	2.326.175

Nowy rozkład jazdy

Od maja 2023 r. został wprowadzony nowy rozkład jazdy Kaliskich Linii Autobusowych. Prace projektowe objęły badania popytu, analiz, symulacji i konsultacji społecznych. Dotychczasowy rozkład funkcjonował przez blisko trzydzieści lat. W tym czasie Kalisz znacząco się zmienił. Powstały nowe osiedla mieszkaniowe, zakłady pracy, szkoły. Nowy rozkład jazdy zakładał objęcie komunikacją miejską osiedli dotychczas wykluczonych komunikacyjnie oraz zwiększenie liczby połączeń tam, gdzie było ich zbyt mało. Umożliwił dojazd do strefy gospodarczej, w której cały czas powstają nowe zakłady pracy i ułatwiło przemieszczanie się pomiędzy najbardziej uczęszczanymi obszarami naszego miasta. Więcej połączeń, częstsze kursy i zmienione trasy, dostosowane do potrzeb mieszkańców, to najważniejsze zalety zmienionego rozkładu jazdy Kaliskich Linii Autobusowych w roku 2023. W związku z postulatami pasażerów, jakie wpłynęły od organizatora i operatora po uruchomieniu nowej siatki połączeń z 1 maja 2023 r., od 1 września 2023 r. nastąpiła korekta tras wybranych linii i rozkładów jazdy wszystkich linii, mająca na celu uwzględnienie możliwie największej liczby otrzymanych uwag, wniosków i postulatów.

24 linie

obsługiwanych przez KLA Sp. z o.o.

Kalisz - 21 linii
Nowe Skalmierzyce - 1 linia
Opatówek - 2 linie

328,67 km

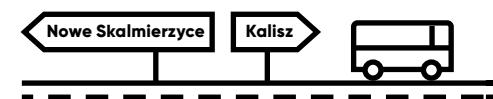
długość wszystkich linii autobusowych obsługiwanych przez KLA Sp. z o.o.

Kalisz - 313,37 km
podmiejskie - 15,30 km

108,86 km

długość tras obsługiwanych przez KLA Sp. z o.o.

trasy miejskie - 99,63 km
trasy wiejskie - 9,23 km

3.347.945 km

liczba przejechanych wozokilometrów

kilometry eksploatacyjne - 3.278.258 km
wynajem - 69.687 km

Zmiany operacyjne w rozkładzie jazdy wdrożone w 2023 r.

Rozkład jazdy 2022	Liczba linii	Liczba kursów dziennie	Liczba wozokm dziennie
roboczy	27	728	10.223,4
sobotni	18	318	4.270,9
niedzielnym	17	306	3.976,6

Rozkład jazdy 2023	Liczba linii	Liczba kursów dziennie	Liczba wozokm dziennie
roboczy	24	773	11.071,9
sobotni	16	338	4.945,3
niedzielnym	16	285	4.137,2

Aktualny system sprzedaży biletów

Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. w swojej ofercie sprzedaży posiadają bilety jednorazowe jak i okresowe, z podziałem na bilety normalne (100%) i ulgowe (50%). Obowiązują dwie strefy biletowe – miejskie i podmiejskie.

Bilety jednorazowe uprawniają pasażerów do jednorazowego przejazdu autobusem na jednej dowolnie wybranej linii. Natomiast bilety okresowe obejmują tygodniowe i miesięczne cykle przejazdów.

KLA Sp. z o.o. w okresie sprawozdawczym oferowała poniższe formy zakupu biletów: bilet papierowy; bilet zakupiony u kierowcy; karta elektroniczna KLA imienna; karta elektroniczna KLA na okaziciela; Kaliska Karta Mieszkańca; bilet opłacony przez telefon Smartfon (mPay, moBILET, zbiletem.pl); bilet zakupiony w biletomacie.

Kaliskie Linie Autobusowe posiadają w swojej ofercie karty elektroniczne. Karty dostępne są formach:

- na okaziciela – służąca jako „elektroniczna portmonetka”, umożliwiająca opłaty za przejazdy jednorazowe,
- imienna – umożliwiająca korzystanie z biletów okresowych i jednorazowych.

Dodatkowym nośnikiem możliwości zakupu biletu jest Kaliska Karta Mieszkańca. Program „Kaliska Karta Mieszkańca” adresowany jest do mieszkańców Miasta Kalisza, rozliczających się z podatku dochodowego od osób fizycznych w I Urzędzie Skarbowym w Kaliszu, bez względu na to, czy osiągają dochód czy nie. Karta upoważnia jej posiadaczy do korzystania ze zniżek, rabatów, ulg i przywilejów przysługujących użytkownikom Karty, realizowanych przez Miasto Kalisz oraz oferowanych przez partnerów przystępujących do Programu. Kaliskie Linie Autobusowe Sp. z o.o. są również Partnerem tego programu oferując dla pasażerów ulgi przy zakupie biletów.

Tabor spółki

Do prowadzenia swojej działalności Spółka na 31.12.2023 r. posiadała na stanie 68 autobusów (w tym: 4 pojazdy do przewozu osób niepełnosprawnych).

Wszystkie autobusy spółki pozwalają na bezpłatny dostęp do Internetu. 56% autobusów będących w eksploatacji spółki wyprodukowane było nie wcześniej niż 8 lat temu.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Kaliszu Sp. z o.o.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o., to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz. Przedmiotem działalności Spółki jest głównie prowadzenie krajowego i międzynarodowego przewozu osób, w tym:

- regularnego przewozu osób w transporcie krajowym,
- okazjonalnego przewozu osób w transporcie krajowym,
- okazjonalnego przewozu osób w transporcie międzynarodowym,
- transport osób w tzw. przewozach zamkniętych (dzieci do szkół i pracowników do pracy).

PKS w Kaliszu legitymuje się licencją na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób, a także licencją na wykonywanie międzynarodowego autobusowego i autokarowego zarobkowego przewozu osób oraz wieloma zezwoleniami, na podstawie których Spółka wykonuje regularny przewóz osób w krajowym transporcie drogowym.

Działalność przewozowa Spółki ma przede wszystkim charakter regionalny i w znacznej części skoncentrowana jest na terenie Kalisza i powiatu kaliskiego. Poza wymienioną wyżej działalnością Spółka świadczyła usługi związane z transportem, w tym badania techniczne wykonane w Stacji Kontroli Pojazdów. Spółka nie prowadzi usług przewozu rzeczy i spedycji.

Na 31.12.2023 r. – 100 % udziałów Spółki obejmowało Miasto Kalisz tj. 58.600 udziałów Spółki o wartości nominalnej 100,00 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 5.860.000 zł. W 2023 roku nie nastąpiła zmiana kapitału zakładowego (podstawowego).

W roku 2023 Miasto Kalisz (właściciel Spółki) wniósł dopłaty do kapitału własnego Spółki celem pokrycia strat z lat ubiegłych w łącznej kwocie prawie 750 tys. zł.

Opis podjętych działań

– dane eksploatacyjne za rok 2023.

 1.073.695 osób

liczba pasażerów wg rodzaju komunikacji

komunikacja regularna – 971.625
wynajem autobusów – 102.070

 971.625 osób

liczba pasażerów wg rodzaju zakupionego biletu

bilety jednorazowe – 248.729 osób
bilety miesięczne – 722.896 osób

 174 kursy

liczba dziennych kursów PKS w Kaliszu Sp. z o.o.

Liczba linii komunikacyjnych – 24
Liczba kursów – 176

 1.925.519 km

liczba przejechanych kilometrów wg rodzaju jazdy

komunikacja – 1.535.364 km
przewozy okazjonalne – 284.542 km
dojazdy – 105.613 km

Stan taboru

Na 31.12.2023 r. Spółka posiadała 46 autobusy (w tym użytkowała w ramach leasingu operacyjnego 13 autobusów, 6 dzierżaw). Posiadany przez Spółkę tabor autobusowy jest dość zróżnicowany, co umożliwia wykonywanie przewozów regularnych, turystycznych oraz innych, a także pozwala na zajmowanie większego segmentu rynku przewozów autobusowych.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o. to spółka komunalna, w której 100% udziałów posiada Miasto Kalisz. Akt założycielski Spółki podpisano 28.06.2011 r. na podstawie uchwały nr IX/121/2011 Rady Miejskiej Kalisza z 26.05.2011 r. Uchwała Rady Miejskiej Kalisza określa warunki i tryb finansowania rozwoju sportu w Kaliszu zmierzające do osiągnięcia celu publicznego z zakresu sportu:

- stworzenie jak najlepszych organizacyjnych i finansowych warunków uprawiania sportu przez zawodników kaliskich klubów sportowych,
- upowszechnianie i krzewienie sportu na terenie miasta Kalisza,
- promowanie sportu i aktywnego stylu życia mieszkańców,
- promowanie wizerunku Kalisza jako gminy stwarzającej warunki dla rozwoju sportu.

Miejski Klub Sportowy Kalisz sp. z o.o. działał w niezmienionej strukturze formalno-organizacyjnej, realizując zadania z zakresu sportu jako swój cel statutowy. Na część z nich pozyskuje dotacje z budżetu Miasta Kalisza. Klub nie działa w celu osiągnięcia zysku, nie prowadzi działalności gospodarczej, a uzyskiwane wpływy od sponsorów przeznacza w 100% na realizację swych celów statutowych.

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o., realizuje projekt rozwoju sportu w Kaliszu, w ramach którego występuje pod nazwą marketingową Energa MKS Kalisz, zarządzając zespołami w najwyższych klasach rozgrywkowych w Polsce – Orlen Superlidze piłki ręcznej mężczyzn (od sezonu 2017/2018) oraz Tauron Lidze piłki siatkowej kobiet (od sezonu 2018/2019). Klub z każdym sezonem rozszerza zakres działalności, od sezonu 2019/2020 z sukcesami realizując projekt Akademii Energa MKS Kalisz, który ma na celu profesjonalne szkolenie dzieci i młodzieży w piłce siatkowej dziewcząt oraz piłce ręcznej chłopców zapewniając uzdolnionej młodzieży zaprezentowanie swoich umiejętności również w rozgrywkach seniorskich.

MKS Kalisz jest wartościowym klubem nie tylko pod względem sportowym, z powodzeniem realizuje wiele projektów we współpracy z podmiotami funkcjonującymi w sferze biznesu i marketingu, ale również zaangażowania społecznego, zarówno na arenie lokalnej, jak i ogólnopolskiej. Dzięki dużemu zainteresowaniu wartość mediowa klubu wynosi ponad 50 milionów złotych. Klub Energa MKS Kalisz to nie tylko zawodnicy seniorscy i młodzieżowi, ale rów-

nież znakomita organizacja. Oprócz codziennej pracy nad prawidłowym funkcjonowaniem biura, klub przygotowuje nie tylko mecze na najwyższym poziomie zgodnie z regulaminami Orlen Superligi oraz Tauron Ligi, ale organizuje wiele imprez dodatkowych będących okazją do nawiązywania wieloletniej współpracy na wielu płaszczyznach życia społecznego, sportowego i kulturowego.

Spotkania kaliskich drużyn przyciągają na trybuny tysiące kibiców z Kalisza i okolic. Mecze rozgrywane w Hali Kalisz Arena cieszą się ogromnym zainteresowaniem publiczności, w tym: środowisk biznesowych, opiniotwórczych, administracji publicznej oraz samorządowych. Poprzez promowanie zdrowego stylu życia Spółka aktywizuje młodzież, a także seniorów, do czynnego kibicowania kaliskim drużynom. Podjęte działania sprawiają, że klub jest jednym z liderów pod względem frekwencji zarówno w Tauron Lidze jak i Orlen Superlidze. Średnia frekwencja na meczu wynosi ponad 2.000 osób. Dzięki transmisjom spotkań za pośrednictwem ogólnopolskiej telewizji Polsat Sport, a także dostępu do transmisji internetowych (Polsat Box Go, Emocje TV), klub stał się jednym z najbardziej konkurencyjnych w kraju pod względem dotarcia przekazu medialnego.

Zakładanymi celami, które udało się osiągnąć były:

- promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców miasta Kalisza,
- stworzenie jak najlepszych organizacyjnych i finansowych warunków uprawiania sportu przez zawodników kaliskich klubów sportowych,
- promowanie wizerunku Kalisza jako gminy stwarzającej warunki dla rozwoju sportu,
- szkolenie dzieci i młodzieży w piłce siatkowej dziewcząt i piłce ręcznej chłopców,
- popularyzacja piłki siatkowej i piłki ręcznej wśród dzieci i młodzieży,
- zaktywizowanie kaliskich szkół do pracy z uzdolnioną młodzieżą,
- podniesienie poziomu sprawności motorycznej dzieci i młodzieży szkół kaliskich,
- umożliwienie uczniom kaliskich szkół samorealizacji w sporcie,
- nabywanie przez zawodników wiedzy praktycznej i teoretycznej dotyczącej samokontroli treningu sportowego,
- zwiększenie liczby dzieci i młodzieży uprawiających piłkę siatkową oraz piłkę ręczną,
- kontynuacja wieloletniej tradycji miasta Kalisza w dyscyplinach sportowych jakimi są piłka siatkowa oraz piłka ręczna.

5.2.2. Spółki z udziałem Miasta Kalisza

ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.

Celem Spółki jest zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą. Z dniem 1.04.2014 r. Spółka ENERGA Ciepło Kaliskie rozpoczęła eksploatację miejskiego systemu ciepłowniczego w ramach trzech koncesji: na wytwarzanie ciepła, przesył i dystrybucję oraz obrotu ciepłem. Na dzień 31.12.2023 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 49.375.000,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2023 r. posiadało 4.326 udziałów o wartości 4.326.000,00 zł.

<i>Adres</i>	<i>Długość nowo wybudowanych odcinków sieci ciepłej [m]</i>	<i>Powierzchnia użytkowa lokali włączonych do msc [m²]</i>	<i>Uwagi</i>
ul. Asnyka 1-3-5	3,01 m	3.052	nowe budownictwo
ul. Pułaskiego 6	5,15 m	4.752 kubatura budynku	budowa przyłącza ciepłego do budynku

Piekarnia „SPOMIA” Sp. z o.o.

Piekarnia „SPOMIA” Sp. z o.o. działa jako spółka pomiędzy PSS Społem Kalisz a Miastem Kalisz od 1993 r. Kapitał zakładowy spółki w 2023 r. nie uległ zmianie i wynosi 473.000 zł, z czego na PSS Społem Kalisz przypada 266.500 zł, a na Miasto Kalisz 206.500 zł. Przedmiotem działalności spółki jest produkcja pieczywa.

Piekarnia zlokalizowana jest na ul. Henryka Wieniawskiego 2a, na osiedlu Majków w Kaliszu. Zaopatruje ona mieszkańców Kalisza w szeroką gamę pieczywa, począwszy od podstawowego pszenno-żytniego poprzez pieczywo wzbogacone nasionami, ziarnami, przetworami mlecznymi, błonnikiem, pieczywo razowe do pieczywa drobnego pszennego.

Piekarnia SPOMIA w 2023 roku wprowadziła wyroby cukiernicze do swojej oferty.

Podjęte działania

W roku 2023 piekarnia wyprodukowała ogółem ponad 146,5 tony pieczywa, z czego około 101 ton sprzedane było w punkcie przy piekarni. Wartość sprzedanego pieczywa wyniosła ogółem 2.132.429,22 zł, co stanowi 128% w stosunku do poprzedniego roku.

Struktura sprzedaży wg odbiorców

<i>Odbiorca</i>	<i>2023 r. [zł]</i>	<i>% udziału</i>
Sklep własny	1.701.660,00	79,82
„Społem”	328.001,00	15,38
Pozostali	102.936,00	4,8
Razem	2.132.429,00	100

Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych S.A.

Podstawowym zadaniem Spółki jest świadczenie usług w zakresie odbiorów odpadów, oczyszczanie miasta oraz świadczenie usług pogrzebowych. Na dzień 31.12.2023 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 524.620,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2023 r. posiadało 20.900 akcji o wartości 209.000,00 zł.

WSK „PZL-KALISZ” S.A.

Spółka działa na potrzeby rynku lotniczego i motoryzacyjnego. Miasto Kalisz zostało udziałowcem tej spółki na mocy ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków. Na dzień 31.12.2023 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 65.849.450,00 zł, z czego Miasto Kalisz, na koniec roku 2023, posiadało 62.304 akcji o wartości 623.040,00 zł.

Spółeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „KZN-Zachodni” Sp. z o.o.

Spółkę tworzy dziewięć gmin województwa wielkopolskiego i pięć gmin województwa lubuskiego: Czempin, Gniezno, Kalisz, Kępno, Konin, Oborniki, Pobiedziska, Powidz, Środa Wielkopolska, Kargowa, Międzyrzecz, Strzelce Krajeńskie, Świebodzin i Słubice wraz z Krajowym Zasobem Nieruchomości. Celem gospodarczym Spółki jest budowanie domów mieszkalnych oraz ich eksploatacja na zasadach najmu. Na dzień 31.12.2023 r. kapitał zakładowy Spółki wynosił 98.441.150,00 zł. Miasto Kalisz na koniec roku 2023 r. posiadało 60.656 udziałów o wartości 3.032.800,00 zł.

Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku Spółka liczyła 111 wspólników. Wspólnikami Spółki są wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego. Kapitał zakładowy Spółki wynosił 128.244.000 zł i dzielił się na 126.646 udziałów po 1.000 zł każdy. Miasto Kalisz posiada 19.676 udziałów o wartości 19.676.000 zł, co stanowi 15,54% ogółu udziałów w kapitale zakładowym.

Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe w 2023 roku przeprowadziła pierwszą część modernizacji oświetlenia ulicznego w ramach programu Wielkopolskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Miasto Kalisz dzięki powyższej modernizacji zyskało na ponad 18 ulicach nowe oświetlenie w technologii LED za sprawą wymiany 500 opraw.

W 2023 roku zakończyła się przebudowa drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od ul. Śródmiejskiej do nowopowstałego ronda na skrzyżowaniu ulic: Częstochowskiej i Budowlanych. W ramach tej inwestycji powstały nowe 154 słupy latarni ze 181 energooszczędnych oprawami LED oraz niemal 5 km nowej linii kablowej, zastępując dotychczas istniejącą infrastrukturę. Zakończyła się także budowa odcinka Szlaku Bursztynowego, gdzie powstało łącznie 88 nowych słupów wraz z 92 oprawami w technologii LED oraz ponad 3 km nowej linii kablowej. Nowe oświetlenie powstało wraz z nowym rondem w ciągu ul. Prymasa Wyszyńskiego. W tej lokalizacji wybudowano 11 nowych słupów wraz z 13 oprawami w technologii LED. Kolejne ulice które zyskały nowe oświetlenie to ulice: Powstańców Listopadowych, Sulisławskiego, Grecka, Szarych Szeregów, Zajęcza, Olszynowa, Smorawińskiego, Starowiejska. Na tych ulicach łącznie pojawiło się 65 nowych słupów oraz 65 opraw oświetleniowych w technologii LED.

Spółka przeprowadziła kompleksową modernizację oświetlenia na ul. Legionów od ul. Nowy Świat, aż do ul. Górnośląskiej oraz na ul. Staszica, gdzie łącznie wybudowano 60 słupów wraz z 62 oprawami w technologii LED oraz ponad 2 km nowej linii kablowej zastępując starą, wyeksploatowaną infrastrukturę. Zmodernizowano także oświetlenie na alei Walecznych, na ulicach: Domowej, Serbinowskiej, Asnyka, Polnej i Częstochowskiej, gdzie łącznie wymieniono 23 słupy latarni wraz z 25 oprawami LED. Spółka przeprowadziła także kompleksową rewitalizację oświetlenia w Parku Przyjaźni; dzięki temu wymieniono 69 słupów latarni oraz zamontowano 69 nowoczesnych opraw LED. Realizacja wszystkich inwestycji przyczyniła się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w tych częściach miasta na których zrealizowano powyższe inwestycje.

6. „Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku”

Założenia Strategii rozwoju Kalisza

Strategia to nadrzędny dokument programujący rozwój miasta w najbliższych latach. Kalisz przyszłości definiuje wizja rozwoju miasta: „Kalisz – miasto otwarte, wygodne do życia, wspierane energią swoich aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców, tworzące dobre warunki pracy i edukacji. To miasto zielone, bezpieczne, gotowe na wyzwania współczesności i wykorzystujące potencjał swojej bogatej historii”. Strategia wyznacza długofalowe cele i określa kierunki rozwoju Kalisza w trzech wymiarach: Kalisz – nasze miasto, Kalisz – nasza przyszłość, Kalisz – nasza przestrzeń, dla których zdefiniowano 7 celów strategicznych wraz z 19 komplementarnymi celami operacyjnymi, tj.:

Kalisz – nasze miasto: miasto tworzą przede wszystkim świadomi i zaangażowani mieszkańcy, ale również ci, którzy nim zarządzają. Kalisz to miasto tworzone z myślą o mieszkańcach i współtworzone przez nich.

Cel strategiczny 1: Aktywna wspólnota – poprzez konkretne działania chcemy przede wszystkim wykorzystywać i wzmacniać potencjał związany z aktywnością i zaangażowaniem lokalnej społeczności.

Cel strategiczny 2: Miasto atrakcyjne do życia – to miasto tworzone dla mieszkańców, dlatego niezwykle istotnym obszarem działań samorządu jest podnoszenie atrakcyjności zamieszkania w mieście.

Cel strategiczny 3: Nowoczesne zarządzanie miastem – dążenie do zapewnienia wysokiej efektywności realizowanych procesów zarządczych we wszystkich obszarach funkcjonowania jednostki, w tym poprzez wdrażanie inteligentnych rozwiązań z obszaru Smart City wspierających procesy za-

ządcze. Obejmuje ono również zarządzanie przez markę, czyli wszystko to, co sprawi, że marka miasta będzie rozpoznawalna i dobrze kojarzona w mieście i poza nim – w regionie i w kraju.

Kalisz – nasza przyszłość: wysoka jakość edukacji na wszystkich szczeblach pozwoli na wyposażenie kaliszczan w kompetencje potrzebne na lokalnym rynku pracy. Chcemy również, by stał się on dla nich na tyle atrakcyjny, by nie musieli realizować swoich zawodowych aspiracji poza Kaliszem. W mieście powstaną nowe firmy dające atrakcyjne miejsca pracy – zarówno wskutek napływu znaczących inwestycji z zewnątrz, jak i tworzenia przez przedsiębiorczych kaliszczan mniejszych, lokalnych biznesów.

Cel strategiczny 4: Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia – pełne wykorzystanie potencjału kształcenia na wszystkich poziomach – od podstawowego po wyższe, stworzy młodym ludziom dobre warunki do rozwoju na wszystkich etapach edukacji. Niezwykle istotna będzie tu współpraca z lokalnymi pracodawcami, by osoby kształcone w Kaliszu mogły tu również pracować, a więc by ich wykształcenie i kompetencje odpowiadały potrzebom rynku pracy.

Cel strategiczny 5: Atrakcyjny rynek pracy – istotą tego celu jest podniesienie konkurencyjności lokalnego rynku pracy poprzez jego dywersyfikację, by młodzi kaliszczanie mieli poczucie, że znajdą w mieście satysfakcjonujące zatrudnienie. Służyć temu ma również wspieranie nowo powstających biznesów, a także rozwijanie przedsiębiorczości i promowanie postaw przedsiębiorczych zarówno wśród młodzieży, jak i dorosłych kaliszczan.

Kalisz – nasza przestrzeń: oznacza, że każdy może nie tylko korzystać z tego dobra, jakim jest przestrzeń Kalisza, ale powinien być za nie również współodpowiedzialny. Cele takie jak poprawa estetyki przestrzeni publicznej, zapewnienie możliwości jej wykorzystania do wypoczynku i rekreacji, szeroko pojęta ochrona środowiska, wygoda poruszania się po mieście, mają czynić Kalisz miastem atrakcyjnym i wygodnym do życia.

Cel strategiczny 6: Atrakcyjna przestrzeń – atrakcyjna kaliska przestrzeń będzie zachęcała do spotkań i aktywnego spędzania czasu wolnego. Historyczne centrum miasta odzyska dawny blask, będzie zachęcało nie tylko do odwiedzenia go, ale również osiedlenia się tam. Na zrewitalizowanym obszarze będzie się rozwijało życie społeczne, kulturalne i gospodarcze.

Cel strategiczny 7: Miasto zrównoważone – coraz większe znaczenie dla jakości życia w mieście mają takie aspekty jak czyste powietrze, zielen czy jego kompaktowość, zapewniająca łatwy i szybki dostęp do wszystkich niezbędnych usług itp. Równie istotne jest dbanie o to, by rozwój społeczny i gospodarczy nie odbywał się kosztem przestrzeni i środowiska naturalnego. To one, bowiem w głównej mierze decydują o atrakcyjności danego miejsca do zamieszkania.

Ocena stopnia realizacji celów określonych w Strategii na podstawie podjętych działań oraz przyjętych wskaźników monitorowania

Kalisz – nasze miasto

Cel strategiczny 1. Aktywna wspólnota

Cel operacyjny 1.1. Świadomi i zaangażowani mieszkańcy

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Zaproszenie do zaangażowania się w sprawy miasta wszystkich grup interesariuszy w szczególności poprzez promowanie różnych form aktywności społecznej mieszkańców, tworzenie i rozwój nowych form partycypacji społecznej w mieście, wdrożenie w mieście innowacyjnego narzędzia partycypacji społecznej, uzupełniającego katalog istniejących rozwiązań w tym zakresie oraz promowanie wśród mieszkańców idei wolontariatu:
  - realizacja Budżetu Obywatelskiego – 11.829 głosów, wybór 53 zadań (2 ogólnomiejskie, 3 zielone, 48 lokalnych),
  - inicjatywy lokalne zgłaszane przez mieszkańców (6 zadań),
  - organizacja spotkań konsultacyjnych, debat dotyczących najważniejszych kwestii związanych z rozwojem lokalnym,
  - powołanie spółdzielni socjalnej pod nazwą Spółdzielnia Socjalna „Zielony Kalisz”,
  - projekt „Kalisz Młodzieżowych Inicjatyw” – pozyskanie dofinansowania

na realizację projektu przez Fundację PlayPoint we współpracy z Młodzieżową Radą Miasta Kalisza w wysokości 17 tys. zł (Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033, zadanie „Postawmy na młodzież”),

- funkcjonowanie Kaliskiego Centrum Integracji Cudzoziemców przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu w ramach projektu „Budowanie struktur dla integracji cudzoziemców w Polsce (Funduszu Azylu, Migracji i Integracji),
- V Gala Wolontariatu – prezentacja i promocja oraz popularyzowanie wolontariatu,
- Złoty Lajk za komunikację społeczną dla Kalisza.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba uczestników różnych form partycypacji społecznej w mieście (np. konsultacji społecznych, spotkań, debat, warsztatów, spacerów badawczych, badań społecznych ilościowych i jakościowych):
  - konsultacje społeczne w sprawie zmian treści dokumentu Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego Miasta Kalisza,
  - spotkania, debaty, warsztaty, spacerory badawcze, badania społeczne: 7.572 osób w tym:
    - spotkania okolicznościowe w ramach polityki senioralnej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi: 3.819 osób,
    - debata edukacyjna „Zdrowie psychiczne uczniów”, debata „Kalisz – nasza mała ojczyzna – uczniowska debata o Kaliszu (ZSTE)” – 1.253 osób,
    - badanie społeczne – Barometr Kaliski Podsumowanie badań opinii mieszkańców Kalisza (CATI) – 2.500 osób.
- Frekwencja w głosowaniu w ramach budżetu obywatelskiego: 12,63%.
- Liczba inicjatyw lokalnych zgłoszonych przez mieszkańców: 6.

Cel operacyjny 1.2. Trzeci sektor współodpowiedzialny za rozwój miasta
Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Wspieranie i promowanie inicjatyw realizowanych na rzecz miasta we współpracy różnych środowisk, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez NGO:
  - zlecenie wykonania zadań publicznych organizacjom pozarządowym,
  - Centrum Organizacji Pozarządowych: szkolenie dla organizacji pozarządowych „Zasady tworzenia ofert realizacji zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym wraz z elementami warsztatowymi” i inne,
  - Piknik Organizacji Pozarządowych (we współpracy z fundacją Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości oraz Kaliską Radą Działalności Pożytku Publicznego).
- Angażowanie podmiotów trzeciego sektora w procesy planowania, realizacji działań i oceny efektów polityk publicznych: Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Kaliska Rada Seniorów, Komitet Rewitalizacji Miasta Kalisza, Rada Sportu Miasta Kalisza, Kaliska Rada Kobiet.
- Włączenie podmiotów ekonomii społecznej w świadczenie usług społecznych na rzecz kaliszczan: powołanie spółdzielni socjalnej pod nazwą Spółdzielnia Socjalna „Zielony Kalisz”.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Wartość zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miasta Kalisza: 14.588.478,81 zł.
- Liczba organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne finansowane z budżetu miasta: 62 podm./rok.
- Liczba organizacji pozarządowych uczestniczących w procesach zarządzania miastem w danym roku: 22 podm./rok.

Cel strategiczny 2. Miasto atrakcyjne do życia

Cel operacyjny 2.1. Bogata oferta czasu wolnego

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

• Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i sportowej poprzez budowę nowych oraz modernizację istniejących obiektów:

- otwarcie nowej, krytej pływalni „Delfin” na osiedlu Dobrzec (Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej „Sportowa Polska”),
- zakończenie budowy kortu centralnego na obiekcie OSRiR (2022-2023),
- pozyskanie dofinansowania na realizację zadań inwestycyjnych:
  - „Wymiana oświetlenia, tablicy wyników i wykonanie okablowania pod zewnętrzny system kamer w hali Kalisz Arena” (VIII edycja Rządowego Funduszu Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zadania zaplanowana w 2024 r.,
  - „Centrum sportowego Kalisz – Szczypiorno” w Kaliszu (Rządowy Fundusz Polski Ład, Program Inwestycji Strategicznych) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024 –2025.
- Organizowanie i promowanie imprez sportowych w mieście: finał w rozgrywkach Orlen Pucharu Polski kobiet i mężczyzn, Polonia Euro Volley 2023 – Siatkarskie Mistrzostwa Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2023, półfinał Fortuna Pucharu Polski, „Szczypiorno Cup Kalisz Arena, 5 Calisia Triathlon, 3 Formoza Challenge, Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza, V Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena, 17 Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej, Kaliski Streetball, Gravel Summer Sprint Doliną Swędrni 2023, Gala Biznes Boxing Kalisz, festyn sportowy „Żyj zdrowo na sportowo” – inauguracja XXVIII Kaliskich Dni trzeźwości, Otylia Swim Cup 2023 oraz piknik rodzinny na otwarciu pływalni Delfin.
- Trener osiedlowy – Kalisz 2023 (bezpłatne zajęcia, gry i zabawy sportowe).
- II miejsce w klasyfikacji gmin województwa wielkopolskiego w Systemie Sportu Młodzieżowego.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba uczestników imprez sportowych i rekreacyjnych organizowanych w mieście: 204,3 tys. os./rok.
- Liczba korzystających z infrastruktury sportowej w mieście: 821,22 tys. os./rok.

Cel operacyjny 2.2. Wysoka jakość i dostępność usług społecznych

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwijanie różnych form wsparcia dla seniorów (DPS, domy dziennego pobytu, kluby seniora) oraz oferty mieszkaniowej przeznaczonej dla osób starszych:
  - rozszerzenie działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – funkcjonowanie ośrodka wsparcia pod nazwą Klub Senior+ w formie klubu samopomocy przy ul. Granicznej 1 (Program Wieloletni „Senior+” na lata 2021–2025),
  - realizacja programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 – program osłonowy w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym w wieku 65 lat i więcej z terenu miasta Kalisza, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia,
  - rozszerzenie katalogu osób uprawnionych do uzyskania Kaliskiej Karty Mieszkańca.
- Rozwijanie oferty placówek świadczących usługi dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla osób z niepełnosprawnościami:
  - funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w roku 2023 – współfinansowanie kosztów bieżącego funkcjonowania ze środków Funduszu Solidarnościowego, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Centra opiekuńczo-mieszkalne” – Moduł II,
  - zakup specjalistycznego busa do przewozu osób z niepełnosprawnościami, w tym dwóch osób na wózkach inwalidzkich dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 im. Janusza Korczaka (dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III”),
  - dofinansowanie przebudowy budynku noclegowi przy ul. Dobrzeckiej 2 dla bezdomnych mężczyzn z częścią higieniczno-sanitarną – zwiększenie powierzchni noclegowej w noclegowni prowadzonej przez PCK od-

dział rejonowy w Kaliszu wraz z zapleczem socjalnym dla osób w kryzysie bezdomności, obiekt dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

- Wspieranie podmiotów prowadzących takie placówki, by mogły się one rozwijać:
  - budowa windy i montaż monitoringu dla budynku MOPS przy ul. Granicznej 1,
  - dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Domu Pomocy Społecznej przy ul. Winiarskiej 26,
  - zakup i montaż bramy wjazdowej do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu przy ul. Winiarskiej 26,
  - zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu (dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu),
  - przebudowa i modernizacja Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Złotej 21 – wymiana stolarki okiennej wraz z parapetami zewnętrznymi oraz podokiennikami, rolety wewnętrzne i zewnętrzne, drzwi zewnętrzne oraz platforma przyschodowa,
  - zakup urządzenia wielofunkcyjnego na potrzeby Sekcji Realizacji Świadczeń w Dziale Pomocy Środowiskowej MOPS.
- Podejmowanie działań w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych, w tym wsparcie i rozwój pieczy zastępczej, wsparcie i rozwój opieki wychowawczej oraz usług asystenta osoby niepełnosprawnej, rozwój usług opiekuńczych i sąsiedzkich w miejscu zamieszkania:
  - realizacja projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” – świadczenie usług opiekuńczych dla mieszkańców Kalisza w ich miejscu zamieszkania (poza DPS), teleopieka dla 25 mieszkańców oraz usługi sąsiedzkie dla mieszkańców miasta (Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020), w tym:
    - zadanie 1 – opracowanie Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta Kalisza: spotkania informacyjne dla interesariuszy,

utworzenie zespołu ds. LPDI, sporządzenie diagnozy lokalnej zasobów i potrzeb, przygotowanie dokumentu w postaci LPDI, uzgodnienie i przyjęcie dokumentu LPDI,

- zadanie 2 – wdrożenie jednego pakietu usług wynikającego z LPDI, realizowanego przez Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu, tj.: Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” dla maksymalnie 20 osób, animacja, organizacja i nadzór nad utworzeniem środowiskowych usług opiekuńczych w postaci usług sąsiedzkich (2 do 10 osób), uruchomienie własnych specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników DPS w środowisku zamieszkania (5 osób), uzupełnienie w/w usług przez wdrożenie systemu teleopieki dla co najmniej 25 osób, wsparcie osób świadczących opiekę nieformalną nad osobami wymagającymi opieki poprzez prowadzenie szkoleń dla rodzin i opiekunów nieformalnych z zakresu opieki nad osobą chorą oraz szkolenia dla osób starszych z zakresu bezpieczeństwa w sieci, szkolenia i przygotowanie kadry DPS do zadań realizowanych w sposób zdeinstytucjonalizowany, wdrożenie treningów usamodzielniających dla 20 mieszkańców DPS w Kaliszu wraz z opracowaniem dla nich indywidualnych planów usamodzielnienia, zakup sprzętu rehabilitacyjnego,

• Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023 – realizacja projektu umożliwiającego osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności, ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz wsparcie niepełnosprawnych osób pełnoletnich i dzieci (finansowanie w ramach Budżetu Państwa, Fundusz Solidarnościowy, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej),

• opieka wytchnieniowa – edycja 2023 – realizacja projektu, którego celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi – obejmuje usługi opieki wytchnieniowej dla członków rodzin 48 osób (10 dzieci oraz 38 osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności) (finansowane w ramach Budżetu Państwa, Fundusz Solidarnościowy, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej),

• wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim – rozpoczęcie realizacji projektu, którego celem dla wszystkich Partnerów jest zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dla 777 osób tj. dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej (PZ) oraz wsparcie i pogłębienie/poszerzenie współpracy w ramach 8 powiatowych systemów pieczy zastępczej i ich 80 pracowników realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od 1.10.2023 r. do 30.06.2029 r. Projekt realizowany będzie w podregionie kaliskim tj. mieście Kalisz i w powiatach: jarocińskim, pleszewskim, krotoszyńskim, ostrowskim, ostrzeszowskim, kępińskim, kaliskim (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027).

• Wsparcie i rozwój profilaktyki zdrowotnej:

• realizacja bezpłatnych programów zdrowotnych: badania wykrywające choroby piersi u kobiet oraz raka jelita grubego (921 osób),

• akcje „Białe Soboty” (2.954 badań i konsultacji).

• Wsparcie i rozwój inicjatyw w zakresie zdrowia psychicznego, w szczególności dla dzieci i młodzieży: realizacja zadań z zakresu zdrowia psychicznego w oparciu o „Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2019-2023” przyjęty Uchwałą nr XVII/264/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r.

• Pozyskanie dofinansowania na budowę żłobka nr 5, który zlokalizowany będzie przy ul. Powstańców Śląskich 46, na osiedlu Sulisławice z programu MALUCH+ 2022-2029 w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz budżetu państwa – zadanie planowane do realizacji w latach 2023-2026.

• Miasto Kalisz laureatem V edycji konkursu „Wielkopolska Gmina Przyjazna Rodzinie”.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

• Liczba miejsc w placówkach świadczących usługi wsparcia dla seniorów oraz osób ze szczególnymi potrzebami: 491,

• Liczba mieszkań dla seniorów w komunalnym zasobie gminy: 38,

- Liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania przypadająca na jednego podopiecznego: 266,33 godz./os./rok; w 2023 r. łączna liczba godzin usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania wyniosła 173.112 godzin dla 650 osób.
- Liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka: 171,
- Liczba osób objętych usługą opieki wytchnieniowej: 48,
- Liczba osób objętych profilaktyką zdrowotną: 3.875,
- Liczba godzin pracy psychologów w kaliskich placówkach oświatowych: 38.215,8 godz.

Cel operacyjny 2.3. Bogata i zróżnicowana oferta kulturalna i rozrywkowa

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwijanie infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym opracowanie koncepcji i założeń dla obiektu Filharmonii Kaliskiej: zawarcie umowy pomiędzy Miastem Kalisz a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia Filharmonii Kaliskiej, jako wspólnej instytucji kultury Miasta Kalisza oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (podmiot współprowadzący), remont filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka.
- Organizowanie wydarzeń i imprez kulturalnych w mieście, m.in.: 31. Europejskie Dni Dziedzictwa, 50. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych, 63. Kaliskie Spotkania Teatralne, Jose Torres & Havana Dreams z okazji Święta Rzeki Prozny, kolejna edycja „Kalisza na Szlaku Piastowskim”, Noc Muzeów, koncert Żabsona, koncert Young Igi, Trzeciomajówka w Parku Miejskim, Premiera filmu „Opiekun” w Kaliszu, 17. Multi Art Festival, Festiwal Czekolady i Słodkości połączony z otwarciem sezonu turystycznego w Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta, zakończenie sezonu turystycznego w Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta, wakacyjne przejażdżki zabytkowym SANem H100B.
- Promowanie wśród mieszkańców oferty kulturalnej i rozrywkowej dostępnej w mieście: Stypendium Kulturalne Prezydenta Miasta Kalisza, „A-Kumulacje 2023, Kaliskiego Biennale Sztuki”.
- Wspieranie oddolnych inicjatyw w zakresie upowszechniania kultury w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem działań podejmowanych przez NGO.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba uczestników imprez artystyczno-rozrywkowych finansowanych z budżetu miasta: 89,62 tys. os./rok.
- Liczba oddolnych inicjatyw w zakresie kultury organizowanych przez NGO przy wsparciu Miasta: 24 inicjatywy/rok.

Cel operacyjny 2.4. Miasto bezpieczne i dostępne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Inicjowanie współdziałania służb w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w mieście:
  - budowa obiektu warsztatowo-magazynowego z myjnią pojazdów specjalnych dla JRG i KM PSP w Kaliszu,
  - dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa i przebudowa obiektów Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 2 KM PSP w Kaliszu”,
  - zakup kamery termowizyjnej, zakup manekinów szkoleniowych,
  - dofinansowanie zakupu samochodu osobowego typu furgon dla Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,
  - dofinansowanie zakupu używanego samochodu osobowego segmentu C dla Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu,
  - zakup samochodu elektrycznego marki SERES3 LUXURY wyposażonego w automatyczny defibrylator AED oraz walizkowy zestaw ratowniczy, audiotelefon analogowo-cyfrowy dla Straży Miejskiej w Kaliszu.
- Przebudowa i rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego miasta: zakup systemu monitoringu mobilnego Obserwator City z akumulatorem i kamerą szybkoobrotową Dahua z analityką AI, zawarcie umowy na dostawę i montaż urządzeń i elementów systemu monitoringu w ramach modernizacji istniejącego monitoringu wizyjnego Miasta Kalisza, wykonanie monitoringu wizyjnego terenów zielonych przy jeziorze „Grona” – zamontowano dwie kamery stacjonarne oraz jedną kamerę obrotową wraz z adapterami i routerem (inwestycja zrealizowana w ramach społecznych inicjatyw inwestycyjnych).

- Edukacja mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa drogowego: 56 prelekcji (1.400 uczestników).
- Realizacja działań z zakresu zapewnienia dostępności obiektów i przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami:
  - rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie większego dostępu do przestrzeni publicznej poprzez rozbudowę budynku Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę” (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2023-2024,
  - realizacja projektu „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami” (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ze środków Działania 2.18 Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020) – realizacja zadania w latach 2022-2023, w ramach przedsięwzięcia zaplanowano: usługę doradztwa w zakresie dostępności cyfrowej stron internetowych Urzędu Miasta oraz usługę doradztwa w zakresie dostępności architektonicznej budynków Urzędu Miasta, opracowanie dokumentacji budowlanej windy w budynku Urzędu Miasta przy ul. Jasnej 2, zakup i montaż 2 sztuk drzwi przesuwnych do budynku Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki, zakup i montaż systemu ewakuacji do budynku UM przy ul. Kościuszki, zaprojektowanie, wykonanie i montaż tabliczek z oznakowaniem pomieszczeń Urzędu Miasta alfabetem Braille’a, w budynkach: ul. Kościuszki, Główny Rynek, ul. Jasna, al. Wolności, zakup przenośnych pętli indukcyjnych dla Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki, przygotowanie i dostosowanie stanowiska dostępnego dla osób ze szczególnymi potrzebami w budynku UM przy ul. Kościuszki.
  - utworzenie strefy dla matek karmiących w Biurze Obsługi Interesanta UM przy ul. Kościuszki,
  - budowa windy i montaż monitoringu dla budynku MOPS przy ul. Granicznej 1 – wybudowano szyb windy w konstrukcji żelbetowej samo-nośnej oraz windę przelotową, wykonano ogrodzenie z pręseł stalowych z furtką oraz nową instalację systemu monitoringu,
  - przebudowa i modernizacja Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Złotej 21 (Etap II) – wymiana okien i drzwi zewnętrznych, montaż rolet przeciwślo-

necznych i antywłamaniowych, montaż platformy dla osób niepełnosprawnych ruchowo (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III, Obszar F),

- kontynuacja usługi tłumacza języka migowego on-line na stronie Miasta Kalisza.
- Stosowanie zasad uniwersalnego projektowania przy realizacji nowych inwestycji.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko zdrowiu i życiu: 43 na rok.
- Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko mieniu: 1.108 na rok.
- Liczba zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego – 64 kamer stacjonarnych.
- Liczba uczestników inicjatyw edukacyjnych z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym – 1.400 osób.
- Liczba wdrożonych przez Miasto rozwiązań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych poprawiających dostępność obiektów i miejsc w przestrzeni publicznej oraz usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami: 1.

Cel operacyjny 2.5. Szeroka oferta mieszkaniowa

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Tworzenie i obejmowanie dokumentami planistycznymi terenów pod zabudowę mieszkaniową jedno- i wielorodzinną.
- Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (m.in. budowa i remonty dróg, budowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej).
- Remonty i modernizacje budynków i mieszkań w komunalnym zasobie gminy:
  - rozpoczęcie realizacji projektu pn. „Przebudowa budynku biurowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek mieszkalny wielorodzinny położony w Kaliszu przy ul. Noskowskiej 9” – 18 jednoosobowych lokali mieszkalnych (dofinansowanie w ramach Programu bezzwrotnego

wsparcia budownictwa komunalnego i socjalnego – Fundusz Dopłat) – realizacja zadania zaplanowana w latach 2023–2024.

- zakończenie pierwszej inwestycji na obszarze objętym Miejscowym planem rewitalizacji Jabłkowskiego – Podgórze – rewitalizacji kamienicy przy ul. Podgórze 6 (dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego),
  - remont i modernizacja elewacji klatek schodowych w budynku przy ul. Śródmiejskiej 39,
  - zmiana systemu ogrzewania w 23 lokalach mieszkalnych będących w zasobie Miasta Kalisza,
  - remont mieszkań w komunalnym zasobie gminy.
- Budowa nowych budynków mieszkalnych oraz adaptacja istniejących budynków a cele mieszkaniowe, powiększających zasoby komunalne i KTBS: zakończenie budowy przez KTBS dwóch nowych budynków mieszkalnych przy ul. Stawiszyńskiej 4 (28 mieszkania),

Dokumenty wykonawcze: programy, plany, polityki, strategie:

- Przyjęcie Uchwały nr LXII/887/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w istniejącej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej „KZN-Zachodni” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Powierzchnia terenów objętych planami zagospodarowania przestrzennego przeznaczonych pod budownictwo jedno- i wielorodzinne – 890,99 ha.
- Powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę jedno- i wielorodzinną, na których nastąpiła poprawa warunków zamieszkania i osiedlania się: 26,67 ha.
- Średnioroczna liczba nowo wybudowanych mieszkań: 368 szt./rok (średnia z lat 2015–2023).
- Liczba mieszkań w zasobie gminy: 4.037.
- Liczba mieszkań w zasobach KTBS: 1.237.

Cel strategiczny 3. Nowoczesne zarządzanie miastem

Cel operacyjny 3.1. Miasto efektywnie zarządzane

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Dążenie do optymalizowania kosztów świadczenia usług miejskich i utrzymania infrastruktury m.in. poprzez utworzenie Centrum Usług Wspólnych, obsługującego jednostki miejskie w zakresie księgowym, kadrowo-płacowym, informatycznym oraz wsparcia administracyjnego i prawnego.
- Usprawnienie procesu zarządzania terenami zielonymi w mieście poprzez powołanie lub wydzielenie w strukturze Urzędu Miasta jednostki (np. zarząd zieleni, wydział) odpowiedzialnej za koordynowanie i prowadzenie tego procesu.
- Utworzenie Centrum Usług Wspólnych.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba jednostek objętych scentralizowaną obsługą CUW: 0.

Cel operacyjny 3.2. Miasto inteligentne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Wdrożenie najnowocześniejszych dostępnych rozwiązań i narzędzi informatycznych w celu podniesienia efektywności usług publicznych.
- Podnoszenie kompetencji, w szczególności cyfrowych, pracowników urzędu i jednostek podległych.
- Rozwijanie i promowanie wśród mieszkańców, przedsiębiorców i innych użytkowników miasta e-usług publicznych.
- Uruchomienie narzędzia typu aplikacja mobilna/serwis internetowy/platforma cyfrowa dla różnych użytkowników (mieszkańcy, turyści i in.) ułatwiającego korzystanie z usług miejskich, poruszanie się po mieście czy też pełniących funkcje informacyjne.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba spraw w Urzędzie Miasta załatwianych drogą elektroniczną rocznie: 26.011 na rok.

Cel operacyjny 3.3. Rozpoznawalna marka miasta

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Realizowanie działań w zakresie promocji miasta i jego oferty kulturalnej, rozrywkowej, sportowej, rekreacyjnej wśród mieszkańców i przyjezdnych:
  - zawarcie umowy pomiędzy Miastem Kalisz a Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie prowadzenia Filharmonii Kaliskiej jako wspólnej instytucji kultury Miasta Kalisza oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (podmiot współprowadzący),
  - współfinansowanie działań organizowanych przez instytucje kultury, których Organizatorem jest Samorząd Województwa Wielkopolskiego: 30 Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „La Strada”, 63. Kaliskie Spotkania Teatralne, 50. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych,
  - finał w rozgrywkach Orlen Pucharu Polski kobiet i mężczyzn, Polonia Euro Volley 2023 – Siatkarskie Mistrzostwa Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2023, półfinał Fortuna Pucharu Polski, „Szczypiorno Cup Kalisz Arena”, Otylia Swim Cup 2023,
  - makieta Kalisza z przełomu XVII i XVIII wieku, jako część ekspozycji multimedialnej, poświęconej dziedzictwu historycznokulturowemu miasta, model, autorstwa Władysława Kościelniaka, można ją oglądać na jednej z kondygnacji wieży ratuszowej.
  - stypendium Kulturalne Prezydenta Miasta Kalisza,
  - II Kongres Aglomeracji Lokalnych.

• Aktywne promowanie turystycznej marki Kalisza. Tworzenie, rozwój i promocja produktów turystycznych miasta:

- wybierz Kalisz na weekend – rozwój i promocja turystyki weekendowej w Kaliszu: zwiedzanie miasta zabytkowymi autobusami połączone ze zwiedzaniem ekspozycji w ratuszu miejskim,
- Kalisz – najstarsze miasto Polski: 31. Europejskie Dni Dziedzictwa, Wydarzenia organizowane w ramach Roku Braci Kościelniaków – Tadeusza, Mieczysława i Władysława, dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków,
- kalisz muzyczny – organizowanie i promowanie cyklicznych imprez muzycznych: koncert Żabsona, koncert Young Igiego, Święto Rzeki Prośny, koncerty symfoniczne i kameralne Filharmonii Kaliskiej,
- kalisz sportowy: finał w rozgrywkach Orlen Pucharu Polski kobiet i mężczyzn, Polonia Euro Volley 2023 – Siatkarskie Mistrzostwa Europy Drużyn Polonijnych Kalisz 2023, półfinał Fortuna Pucharu Polski, „Szczypiorno Cup Kalisz Arena”, 5. Calisia Triathlon, 3. Formoza Challenge, Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza, V Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena, 17. Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej, Kaliski Streetball, Otylia Swim Cup 2023,
- II miejsce w klasyfikacji gmin województwa wielkopolskiego w Systemie Sportu Młodzieżowego.
- Pozyskanie dofinansowania na realizację projektu „Mury średniowiecznego Kalisza – rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikw zamku kazimierzowskiego” z Rządowego Funduszu Polski Ład w ramach Programu Odbudowy Zabytków.
- Wykorzystanie potencjału kaliskich sanktuariów, jako miejsc przyciągających przyjezdnych na jednodniowe pobyty – oferta zwiedzania Skarbca Sanktuarium św. Józefa połączona ze zwiedzaniem Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta (Baszta Dorotka).
- Premiera filmu „Opiekun” – zdjęcia do filmu powstały w naszym mieście, a na ekranie można było zobaczyć wielu mieszkańców Kalisza.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych organizowanych w mieście: 19,18 tys. os./rok (GUS).
- Liczba uczestników wydarzeń sportowych i rekreacyjnych organizowanych w mieście: 127,39 tys. os./rok.
- Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Kaliszu ogółem: 27,3%.
- Liczba osób odwiedzających Kalisz w celach turystycznych: 43.143 os/rok.

Kalisz – nasza przyszłość

Cel strategiczny 4. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia

Cel operacyjny 4.1. Kalisz akademicki

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwijanie i promowanie miasta, jako ośrodka akademickiego wśród młodzieży z Kalisza i okolic:
  - II edycja programu „Kalisz dla młodych” – we współpracy Miasta Kalisz z Uniwersytetem Kaliskim (dawniej Akademią Kaliską) im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu i Szkołą Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie – Kampusem Mundurowym w Kaliszu.
  - II Forum Mechaniczne – trendy rozwoju wysokowydajnej obróbki form i matryc organizowane przez firmę Gühring Sp. z o.o., Akademię Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu,
  - debata edukacyjna „Zdrowie psychiczne uczniów”.
- Tworzenie nowych kierunków kształcenia odpowiadających oczekiwaniom młodych kaliszczan oraz potrzebom rynku pracy – nowe kierunki kształcenia na uruchomionych wydziale lekarskim i prawa, coraz ciekawsze oferta studiów

podyplomowych oraz możliwości uzyskania stopnia naukowego doktora.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba kierunków kształcenia na uczelniach w Kaliszu: 51 (UK, WP-A UAM).
- Liczba studentów uczelni w Kaliszu (I i II stopnia): 3.956 (UK, WP-A UAM).

Cel operacyjny 4.2. Wysoka jakość kształcenia w kaliskich placówkach

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Przygotowanie i wdrożenie programów edukacyjnych rozwijających różnorodne kompetencje uczniów, w tym kompetencje kluczowe:
  - realizacja projektu pn. „Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum” – realizacja w latach 2022-2023,
  - realizacja projektu „Otwarcie na siebie, otwarcie na świat” (Erasmus+) – realizacja w latach 2021-2023,
  - uroczysta gala z okazji jubileuszu projektu „Czas Zawodowców – to już 10 lat” – podziękowania dla Miasta Kalisza za współtworzenie rozwijanej w województwie Wielkopolskiej Sieci Edukacyjno-Gospodarczej i zaangażowanie w działania prowadzone w ramach ww. Projektu, w tym rozszerzanie i umacnianie relacji pomiędzy szkołami i pracodawcami oraz za rozwój bazy laboratoryjnej i wpływ na wzrost umiejętności wielu tysięcy uczniów wielkopolskich techników, mających szansę kształcić się w zawodzie przy wykorzystaniu nowoczesnego wyposażenia w laboratorium utworzonym w siedzibie V Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu.
- Przygotowanie i wdrożenie programów rozwoju kompetencji nauczycieli:
  - realizacja projektu pn. „Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum” – realizacja w latach 2022-2023,
  - realizacja projektu „Otwarcie na siebie, otwarcie na świat” (Erasmus+) – realizacja w latach 2021-2023.
- Prowadzenie działań umożliwiających rozwój kompetencji, umiejętności, zdolności i zainteresowań uczniów poza edukacją formalną: inauguracja i rozpoczęcie działalności Wytwórni Kreatywności – zrealizowano zajęcia i warsztaty dla 802 uczniów.

- Rozwój infrastruktury edukacyjnej (w tym przyszkolnej infrastruktury sportowej), by umożliwiała ona wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży:

- zakończenie budowy sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej nr 21 ul. 25. Pułku Artylerii powstały: sala gimnastyczna z boiskiem przystosowanym do futsalu, koszykówki, siatkówki i badmintonu, szatnie dla dziewcząt i chłopców z natryskami i toaletami, pokój nauczyciela wychowania fizycznego, WC dla niepełnosprawnych, magazyn sprzętu oraz pomieszczenie biurowe,

- przebudowa nawierzchni przy I Liceum Ogólnokształcącym: wykonano boisko o dwuwarstwowej nawierzchni poliuretanowej, zamontowano tuleje do osadzenia słupków do siatki do gry w siatkówkę, pomalowano linie boiska, dostarczono i zamontowano sprzęt sportowy i małą architekturę, w tym pierwszy w mieście stół do tenisa stołowego,

- realizacja projektu Aktywna Tablica 2023 (Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica”) – w ramach programu w latach 2023-2024 zostaną zakupione, zgodnie z potrzebami placówek interaktywne monitory oraz pomoce dydaktyczne i narzędzia do terapii dla dzieci ze specjalnymi potrzebami dla: Szkoły Podstawowej nr 21, Szkoły Podstawowej nr 7, Szkoły Podstawowej nr 24, I Liceum Ogólnokształcącego oraz Branżowej Szkoły I stopnia nr 7,

- pozyskanie dofinansowania na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury edukacyjnej:

- „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o lekkiej konstrukcji przy Zespole Szkół Techniczno-Elektronicznych Kaliszu” (Program wieloletni Ministra Sportu i Turystyki pn. „Program Olimpia – program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100 lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”) – realizacja zadania zaplanowana w 2024 r.;

- „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaniem o lekkiej konstrukcji dla Szkoły Podstawowej nr 23 w Kaliszu” (Program wieloletni Ministra Sportu i Turystyki pn. „Program Olimpia – program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100-lecie pierwszych występów re-

- prezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich”) – realizacja zadania zaplanowana w 2024 r.;

- Renowacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka przy ul. Grodzkiej 1 w Kaliszu” – Rządowy Program Odbudowy Zabytków – realizacja zadania zaplanowana w latach 2024-2025;

- II miejsce dla Miasta Kalisz w klasyfikacji gmin województwa wielkopolskiego w Systemie Sportu Młodzieżowego,

- Rozwój oferty placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego zgodnie z potrzebami rynku pracy oraz promowanie wśród kaliskiej młodzieży szkolnictwa zawodowego:

- podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Miastem Kalisz a zarządem Cechu Rzemiosł Budowlanych i Różnych w Kaliszu, dotyczącego współpracy w zakresie rozwoju kaliskiego rzemiosła i wsparcia szkolnictwa zawodowego,

- realizacja projektu pn. „Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum” – realizacja w latach 2022-2023,

- II Forum Mechaniczne – trendy rozwoju wysokowydajnej obróbki form i matryc organizowane przez firmę Gühring Sp. z o.o., Akademię Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu,

- Kalisz – nasza mała ojczyzna – uczniowska debata o Kaliszu (ZSTE),

- Kaliski Tydzień Nauki: Dzień Naukowców, Noc Zawodowców, I i II Gala Rzemiosła w Kaliszu,

- Kursy przygotowawcze do matury we współpracy Miasta Kalisza z Akademią Kaliską.

- Stypendia św. Jana Pawła II – możliwość wnioskowania o Stypendium przez wszystkich uczniów, którzy uczęszczają do szkół znajdujących się na terenie Miasta Kalisza, bez względu na miejsce zamieszkania, bądź zameldowania.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba uczniów i dzieci objętych projektami edukacyjnymi: 10.930.

- Liczba osób objętych wsparciem w zakresie poprawy ich sytuacji na rynku pracy: 332.

Cel strategiczny 5. Atrakcyjny rynek pracy

Cel operacyjny 5.1. Miasto przyciągające nowe inwestycje

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Monitorowanie dostępności terenów inwestycyjnych w Kaliszu, z uwzględnieniem terenów prywatnych. Bieżące aktualizowanie materiałów dotyczących oferty inwestycyjnej w mieście.
- Zapewnienie wysokich standardów obsługi inwestora: niemiecka firma Gühring zainwestowała w Kaliszu. To jeden ze światowych liderów w produkcji precyzyjnych narzędzi do obróbki skrawaniem. Na terenie Kaliskiej Strefy Inwestycyjnej powstanie nowoczesny zakład serwisowania i regeneracji narzędzi. Oprócz podstawowej działalności firma będzie prowadziła również szkolenia oraz usługi doradcze w zakresie obróbki skrawaniem.
- Utrzymanie oferty pomocy publicznej dla inwestorów (zwolnienia podatkowe) – utrzymano ofertę pomocy publicznej dla przedsiębiorców realizujących w Kaliszu nowe inwestycje – zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej i pomocy de minimis.
- Usprawnienie procesu inwestowania poprzez uchwalanie nowych i zmiany istniejących planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego:
  - uchwalenie zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy usługowej – Wrocławska”,
  - przystąpienie do sporządzenia zmiany „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulicy Tylnej”,
  - przystąpienie do sporządzenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy aktywności gospodarczej – Piskorzewie”.
- Promowanie marki gospodarczej miasta: informowanie o ofercie inwestycyjnej miasta poprzez kontynuację dotychczasowej współpracy z Polską Agencją Inwestycji i Handlu S.A. (publikacje w generatorze ofert inwestycyjnych, Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Wielkopolski – Centrum Obsługi Inwestora oraz Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A. W celu informowania o ofercie inwestycyjnej i promowania marki gospodarczej

Kalisza wykorzystywano własne kanały komunikacji w mediach społecznościowych – stronę FB „Kalisz – przestrzeń dla profesjonalistów”. W czerwcu Miasto Kalisz było współgospodarzem II Kongresu Aglomeracji.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba podmiotów zainteresowanych ofertą inwestycyjną w Kaliszu – 35.
- Liczba podmiotów, które podjęły starania, aby ulokować swoją działalność w Kaliszu (inwestorzy, którzy pozytywnie zareagowali na ofertę przedstawioną przez Biuro Obsługi Inwestora) – 8.

Cel operacyjny 5.2. Miasto wspierające przedsiębiorczość

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Kontynuowanie realizacji miejskiego programu Startup.
- Ulga dochodowa lub ulga z tytułu utrudnień wynikających z prowadzonych prac przy Głównym Rynku. Zastosowanie czasowej obniżki w czynszu za lokale użytkowe usytuowane przy ul. Kanonickiej 8 w Kaliszu.
- Rozwój różnych form wsparcia dla kaliskich przedsiębiorców:
  - zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorstw realizujących inwestycje początkowe,
  - zwolnienia z podatku od nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części – pomoc de minimis,
  - w celu wspierania przedsiębiorców poszukujących wykwalifikowanych pracowników do swoich firm Miasto Kalisz zrealizowało w 2023 r. działania promujące kształcenie zawodowe, szczególnie dotyczące obszaru nowych technologii, ale także rzemiosła. Jednym z takich działań był Dzień Naukowców w Kaliszu.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba przedsiębiorców objętych wsparciem ze strony miasta: 94 przedsiębiorców:
  - program Startup: 25,

- liczba najemców korzystających z ulgi z tytułu spadku obrotów: 68,
- liczba złożonych i zaakceptowanych wniosków w sprawie zwolnienia od podatku nieruchomości nowo wybudowanych budynków lub ich części: 1.

Kalisz – nasza przestrzeń

Cel strategiczny 6. Atrakcyjna przestrzeń

Cel operacyjny 6.1. Przestrzeń, która zachęca do spotkań i aktywnego spędzania czasu wolnego

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Sukcesywne rozwijanie terenów zieleni, miejsc spotkań, rekreacji i wypoczynku na obszarze rewitalizacji oraz w innych częściach miasta:
  - kontynuacja realizacji prac związanych z przebudową Głównego Rynku i ul. Kanonickiej – rewitalizacja centrum miasta Kalisza (realizacja w latach 2022-2024),
  - zakończenie realizacji I etapu rewaloryzacji zabytkowego Parku Miejskiego: wykonano nowe alejki, nasadzenia, schody widokowe i pochylnię z balustradą, nowe oświetlenie, prace pielęgnacyjne istniejącej zieleni, przebudowę nawierzchni alejek prowadzących wzdłuż wału od ulicy Kazimierzowskiej i od ulicy Łaziennej w stronę restauracji na nawierzchnię mineralno-przepuszczalną, nowe ławki, kosze oraz tablice informacyjne,
  - zakończenie budowy nowej pływalni „Delfin” na osiedlu Dobrzec (dofinansowanie z Programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej „Sportowa Polska”) (realizacja w latach 2022-2023),
  - budowa kortu centralnego na obiekcie OSRiR – wykonano kort ziemny o nawierzchni z mączki ceglanej wraz z chodnikiem z kostki betonowej, małą architekturą i oświetleniem,
  - pozyskanie dofinansowania w ramach VIII edycji Rządowego Funduszu Polski Ład, Programu Inwestycji Strategicznych na realizację prac na terenie hali Kalisz Arena obejmujących: modernizację oświetlenia, boiska głównego i trybun, wymianę tablicy wyników, w tym tablicy głównej i pomocniczej oraz pozostałego sprzętu niezbędnego do funkcjonowania

systemu, wykonane okablowania pod zewnętrzny system kamer CCTV w technologii IP oraz montaż kamer na latarniach ulicznych wokół hali (zadanie zaplanowano do realizacji w 2024 r.).

- realizacja zadań w ramach Budżetu Obywatelskiego: budowa siłowni plenerowej do ćwiczeń i rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych przy ul. Winiarskiej 26, budowa zestawu 9 sztuk trampolin ziemnych na osiedlu Widok, modernizacja placu zabaw wraz z wymianą ogrodzenia na os. Asnyka.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Powierzchnia nowych (lub odnowionych) atrakcyjnych miejsc spotkań, wypoczynku i rekreacji kaliszczan: 3,23 ha.

Cel operacyjny 6.2. Atrakcyjny obszar rewitalizacji

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Kontynuacja działań w zakresie rewitalizacji Śródmieścia zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji:
  - rewitalizacja centrum Miasta Kalisza – kontynuacja prac związanych z przebudową Głównego Rynku wraz z ul. Kanonicką,
  - zakończenie realizacji zadania inwestycyjnego „Noce i Dnie – I etap rewaloryzacji zabytkowego Parku Miejskiego” obejmującego nowe alejki, nasadzenia, schody widokowe i pochylnię z balustradą, nowe oświetlenie, prace pielęgnacyjne istniejącej zieleni, przebudowę nawierzchni alejek prowadzących wzdłuż wału od ulicy Kazimierzowskiej i od ulicy Łaziennej w stronę restauracji na nawierzchnię mineralno-przepuszczalną, nowe ławki, kosze oraz tablice informacyjne,
  - nasadzenia nowych roślin oraz usunięcie rdestowca w zabytkowym Parku Miejskim (dotacje ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu),
  - budowa dwóch budynków wielorodzinnych (28 lokali mieszkalnych) przy ul. Stawiszyńskiej 4,

- zakończenie pierwszej inwestycji na obszarze objętym Miejscowym planem rewitalizacji Jabłkowskiego – Podgórze – rewitalizacji kamienicy przy ul. Podgórze 6 (dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego),
- remont i modernizacja elewacji klatek schodowych w budynku przy ul. Śródmiejskiej 39,
- pozyskanie dofinansowania z Rządowego Funduszu Polski Ład w ramach Programu Odbudowy Zabytków na realizację projektu „Mury średniowiecznego Kalisza – rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikw zamku kazimierzowskiego”.
- Przebudowa i rozbudowa układu komunikacyjnego na obszarze rewitalizacji oraz ograniczenie ruchu kołowego w ścisłym centrum miasta: przyjęcie Uchwały Rady Miasta Kalisza zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia w Kaliszu Strefy Płatnego Parkowania, stawek opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości opłat dodatkowych oraz sposobu ich pobierania (poszerzenie Podstrefy A), rozpoczęcie wymiany parkomatów na nowe, umożliwiające płatności bezgotówkowe.
- Realizacja programu modernizacji gminnych zasobów mieszkaniowych oraz rozwijanie oferty mieszkaniowej KTBS na obszarze rewitalizacji, w tym na obszarze objętym miejscowym planem rewitalizacji „Jabłkowskiego – Podgórze”:
  - budowa dwóch budynków wielorodzinnych przy ul. Stawiszyńskiej 4 (28 lokali mieszkalnych),
  - remont i modernizacja elewacji, klatek schodowych budynku przy ul. Śródmiejskiej 39,
  - remonty w budynkach zarządzanych przez wspólnoty, w których znajdują się lokale mieszkalne będące własnością Miasta Kalisza zarządzane przez MZBM.
- Kontynuacja programu dotacji miejskich dla właścicieli lub użytkowników wieczystych położonych na obszarze rewitalizacji: dotacje dla właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji – 10 beneficjentów.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

2. Udział mieszkańców obszaru rewitalizacji w ogólnej liczbie mieszkańców Kalisza: 16,72%.
3. Powierzchnia zrewitalizowanego obszaru: 2,54 ha.
4. Liczba obiektów poddanych rewitalizacji: 4.

Cel strategiczny 7. Miasto zrównoważone

Cel operacyjny 7.1. Ekologiczne i odporne na zmiany klimatu miasto

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Przyłączenie kolejnych budynków mieszkalnych i innych (publicznych) do sieci ciepłowniczej lub gazowej: zmiana systemu ogrzewania w 23 lokalach mieszkalnych będących w zasobie Miasta Kalisza (MZBM).
- Realizacja programu wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych na ekologiczne – dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych (zmiana systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne): liczba systemów grzewczych wymienionych przy wsparciu Miasta Kalisza (liczba zlikwidowanych źródeł opalanych węglem): 255 szt.
- Inwestycje w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkaniowych w zasobach MZBM: remont elewacji i termomodernizacja elewacji, remont klatek schodowych budynku przy ul. Śródmiejskiej 39.
- Wymiana publicznych środków transportu, w tym pojazdów komunikacji miejskiej na nisko – i zeroemisyjne: zakup samochodu elektrycznego dla Wydziału Komunikacji Urzędu Miasta Kalisza, zakup samochodu elektrycznego dla Straży Miejskiej Kalisza.
- Stałe monitorowanie przestrzegania przez mieszkańców uchwały anty-smogowej – 276 kontroli, 45 mandatów karnych, wobec 44 osób zastosowano środki oddziaływania wychowawczego.
- Rozwój infrastruktury OZE w mieście:
  - zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej w Domu Pomocy Społecz-

nej (dotacja ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu),

- Prowadzenie analiz i wdrożenie technologii pozwalających na zwiększenie wykorzystania alternatywnych źródeł energii (np. geotermia, wodór, przetwarzanie odpadów): złożenie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) wniosku o dofinansowanie projektu pn. „Wykonanie otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego wód termalnych Kalisz GT-1 w miejscowości Kalisz”. 4.03.2024 r. Zarząd NFOŚiGW podjął uchwałę w sprawie udzielenia dofinansowania a następnie Rada Nadzorcza zatwierdziła wniosek Zarządu o udzielenie dofinansowania w formie dotacji do kwoty 14,514 mln zł.
- Promowanie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych wśród mieszkańców: prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze”. W 2023 r. mieszkańcy Kalisza wnioskowali o dotację na wymianę 100 źródeł ogrzewania.
- Rozwijanie miejskich terenów zielonych, łączenie ich zielonymi korytarzami:
  - zakończenie realizacji zadania inwestycyjnego „Noce i Dnie – I etap rewaloryzacji zabytkowego Parku Miejskiego” obejmującego nowe alejki, nasadzenia, schody widokowe i pochylnia z balustradą, nowe oświetlenie i prace pielęgnacyjne istniejącej zieleni, przebudowę nawierzchni alejek prowadzących wzdłuż wału od ulicy Kazimierzowskiej i od ulicy Łaziennej w stronę restauracji na nawierzchnię mineralno-przepuszczalną, nowe ławki, kosze oraz tablice informacyjne,
  - nasadzenia roślin w zabytkowym Parku Miejskim: zakup oraz nasadzenia jęczyci pomarańczowej (130 szt.) wraz z pracami pielęgnacyjnymi w parku (dotacja ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu),
  - usunięcie rdestowca japońskiego z terenu zabytkowego Parku Miejskiego w Kaliszu (dotacja ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu).
- Rozwijanie w mieście błękitnej i zielonej infrastruktury zarówno w ramach odrębnych zadań, jak i jako element większych inwestycji, w szczególności poprzez tworzenie powierzchni przepuszczalnych oraz zachowywanie powierzchni biologicznie czynnej, stosowanie rozwiązań technicznych służących opóźnieniu odpływu wód opadowych i celowemu zatrzymywaniu wód w miejscach opadu:

- realizacja wybranych działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, w tym zielono-błękitnej infrastruktury,
- dofinansowanie zadań służących ochronie zasobów wodnych na terenie miasta Kalisza, polegających na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania: dotację wypłacono 200 osobom,
- zwolnienia z podatku nieruchomości budynków mieszkalnych lub ich części, w których wykonano zielony dach lub zainstalowano ogród wertykalny lub posiadających zieloną fasadę: 8 wniosków rozpatrzono pozytywnie.
- Przygotowanie i realizowanie inwestycji mających na celu adaptację infrastruktury miejskiej do zmian klimatu, w szczególności w zakresie kanalizacji deszczowej.
- Realizowanie działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej miasta poprzez m.in. modernizację wałów przeciwpowodziowych oraz zwiększenie przepływu cieków wodnych.
- Działania z zakresu edukacji ekologicznej wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem kampanii realizowanych w kaliskich szkołach: realizacja akcji i projektów dofinansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu:
  - obchody Światowego Dnia Ziemi,
  - utworzenie na terenie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Piwonickiej edukacyjnej ścieżki ekologicznej,
  - „Jesteśmy blisko przyrody” edukacja ekologiczna mieszkańców Kalisza – konkurs Ekoetiuda teatralna, wspomaganie edukacji poprzez wydawanie publikacji podnoszącej świadomość ekologiczną mieszkańców Kalisza oraz konkursy Zielony Kalisz, wspólne sadzenie drzew przy zbiorniku w rejonie ul. Rozwojowej, organizacja wraz z Fundacją Rozwoju Kineematografii pikniku ekologicznego.
  - Przystąpienie Miasta Kalisz do Projektu „LIFE AFTER COAL PL - Wdrażanie Strategii na rzecz Neutralności Klimatycznej Wielkopolska Wschodnia 2040”, realizowanego wspólnie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego (dofinansowanie z Unii Europejskiej i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej).

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Liczba dni w ciągu roku z przekroczeniami pyłu PM10: 18 dni (Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ).
- Zmniejszenie emisji pyłów PM10 w wyniku zmiany źródła ciepła na ekologiczne Mg/rok – 8,834 Mg/rok.
- Liczba miejskich obiektów użyteczności publicznej wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych: 14 szt.
- Powierzchnia terenów zielonych w mieście: 167,80 ha (2022 r.).
- Powierzchnia terenów, na których zastosowano rozwiązania przepuszczające wodę lub zatrzymujące wody opadowe i rozpadowe w miejscu opadu: 2.500 m².
- Liczba uczestników działań z zakresu edukacji ekologicznej realizowanych wśród mieszkańców w danym roku: 7.350 osób.

Cel operacyjny 7.2. Miasto, w którym poruszanie się jest szybkie, łatwe i bezpieczne

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozbudowa układu komunikacyjnego miasta:
  - budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – Etap I – odcinek od ul. Łódzkiej do ul. Żwirki i Wigury – zadanie zrealizowano w latach 2022-2023,
  - budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – Etap II – odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Warszawskiej – zadanie realizowane w latach 2023-2024,
  - przebudowa ul. Bursztynowej pod kątem wydzielenia chodnika – Etap III (Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg),
  - budowa nowej drogi – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych – zadanie realizowane w latach 2023-2024,
  - przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej – zadanie realizowane w latach 2023-2024,

- budowa ronda w ciągu ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego wraz z remontem ul. Prymasa S. Wyszyńskiego – zadanie zrealizowano w latach 2022-2023,
- remont ulicy Korczak na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Poznańskiej w Kaliszu, zadanie realizowane w latach 2023-2024,
- pozyskanie dofinansowania w ramach VIII edycji Rządowego Funduszu Polski Ład, Programu Inwestycji Strategicznych na realizację inwestycji drogowej „Rozbudowa ulic Dobrzeckiej (na odcinku od ul. św. Michała do ul. Podmiejskiej) oraz ul. św. Michała”, zadanie zaplanowano do realizacji w latach 2024-2026,
- pozyskanie dofinansowania z państwowego funduszu celowego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację inwestycji drogowych:
  - „Remont ulicy Korczak na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Poznańskiej w Kaliszu”, zadanie zrealizowano w 2023 r.,
  - „Przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej w Kaliszu”, zadanie realizowane w latach 2023-2024,
  - „Remont Mostu Trybunalskiego”,
  - „Przebudowa ulicy Kościuszki na odcinku pomiędzy ulicami Śródmiejską a Szkolną”,
  - „Rozbudowa ulicy Łaziennej (odcinek pomiędzy ulicą Kolegialną a Parkiem Miejskim)”.
- Rozwój i poprawa jakości dróg osiedlowych: ul. Starowiejska.
- Zmiana siatki połączeń autobusowych, by była lepiej dostosowana do potrzeb mieszkańców – opracowano nową siatkę połączeń autobusowych oraz przeprowadzono w czerwcu 2022 r. konsultacje społeczne „Koncepcji optymalizacji oferty przewozowej kaliskiej komunikacji miejskiej”. Nowy rozkład jazdy Kaliskich Linii Autobusowych wprowadzono od 1.05.2023 r. oraz po korekcie od 1.09.2023 r.
- Rozwój infrastruktury dla rowerzystów i pieszych. Budowa ścieżek i dróg dla rowerów i pieszych połączonych w spójny system, pozwalający na bezpieczne poruszanie się po całym mieście: 5,528 km.

- Rozwijanie infrastruktury poprawiającej poziom bezpieczeństwa drogowego, w szczególności w celu ochrony pieszych i rowerzystów poprzez: likwidację barier architektonicznych polegających na obniżaniu krawężników do poziomu nawierzchni jezdni, montaż elementów punktowo wypukłych w rejonach przejść dla pieszych i peronów autobusowych celem zwiększenia bezpieczeństwa dla osób niedowidzących i niewidomych, przebudowa geometrii skrzyżowań oraz wyniesienie tarczy skrzyżowania celem uspokojenia ruchu oraz poprawy widoczności.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Długość nowo wybudowanych dróg: 1,063 km.
- Długość rozbudowanych i przebudowanych dróg: 4,288 km.
- Średnioroczna liczba pasażerów komunikacji publicznej w Kaliszu: 6,241 mln os./rok.
- Łączna długość ścieżek rowerowych i dróg dla rowerów w mieście: 64,2157 km.
- Liczba wypadków drogowych ogółem: 41 (2022 r.).
- Liczba ofiar śmiertelnych i rannych w wypadkach drogowych: 46 (2022 r.).

Cel operacyjny 7.3. Wysoka jakość i dostępność usług komunalnych

Kierunki działań oraz podjęte działania w celu osiągnięcia oczekiwanych rezultatów:

- Rozwój infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zapewniający wysoki standard i niezawodność świadczonych usług:
  - budowa sieci wodociągowej w ulicach: Piaszczysta-Nędzorzewska, Długosowa-Łódzka, Krucza-Staszica, Tatrzańska-Sudecka, Piesza-Żytunia,
  - budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ulicach Zachodnia-Noskowska, Panoramiczna-Lechosławska, Jałowcowa-Jodłowa-Grabowa-Olszowa,
  - przebudowa sieci wodociągowej azbestocementowej w ulicy Smolnej, budowa pompowni ul. Złota – opracowano koncepcję projektową, zakupiono działki pod realizację inwestycji.

Ocena stopnia realizacji celów na podstawie przyjętych wskaźników monitoringu w 2023 roku:

- Poziom odzysku odpadów: 7,3% (2022 r.).
- Udział odpadów zebranych selektywnie w ogóle odpadów komunalnych: 34,0% (2022 r.).
- Poziom recyklingu odpadów: 46,13%.
- Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci wodociągowej: 97,6% (2022 r.).
- Odsetek mieszkańców korzystających z miejskiej sieci kanalizacyjnej: 90,4% (2022 r.).

7. Informacja o realizacji polityk, programów

7.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury w 2023 r. wydał w imieniu Prezydenta Miasta Kalisza:

- 40 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- 183 decyzje o warunkach zabudowy,
- 554 decyzje pozwoleń na budowę,
- 5 decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej,
- 28 decyzji na rozbiórkę.

Ponadto Wydział przyjął 329 zgłoszeń robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę, oraz wydał:

- 83 opinie do projektów podziałów nieruchomości,
- 59 zaświadczeń o samodzielności lokali,
- 614 zaświadczeń o braku miejscowego planu i wypisów/wyrysów ze studium lub z planu miejscowego.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Kalisza”, uchwalone w 2019 roku, zachowuje moc do dnia wejścia w życie planu ogólnego, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 roku. Polityka przestrzenna wyrażona w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kalisza”, była aktualna w 2023 roku i nie wymagała zmiany.

Uchwalona 26 maja 2022 r. tzw. uchwała krajobrazowa, w sprawie ustalenia „Zasad i warunków sytuowania na terenie miasta Kalisza obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane” weszła w życie 21 czerwca 2022 roku. W 2023 roku na stanowisku plastyka miejskiego wydano 34 opinie dotyczące szyldów, tablic informacyjnych i reklam. Należy zaznaczyć, że po złożeniu pytań prawnych Trybunał Konstytucyjny w wyroku sygn. Akt P 20/19 z dnia 12 grudnia 2023 roku orzekł o niezgodności z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej art. 37a ust. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek określenia w uchwale krajobrazowej, warunków i terminów dostosowania istniejących w dniu jej wejścia w życie, wzniesionych na podstawie zgody budowlanej, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych do zakazów określonych w tej uchwale, bez zapewnienia ustawowych podstaw i trybu dochodzenia odszkodowania przez podmioty, które są zobowiązane do ich usunięcia.

Efektom kilkumiesięcznych prac Wydziału było zakończenie w 2023 roku trzech procedur planistycznych i uchwalenie przez Radę Miasta Kalisza:

1. zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Długiej i Szerokiej*” (uchwała nr LXII/881/2023 z dnia 30 marca 2023 roku, ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Wielk. z dnia 18.04.2023 r. poz. 3855),
2. zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy usługowej – Wrocławskiej*” (uchwała nr LXIX/964/2023 z dnia 26 października 2023 roku, ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Wielk. z dnia 6.11.2023 r. poz. 9573),
3. zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Tylnej*” (uchwała nr LXIX/965/2023 z dnia 26 października 2023 roku, ogłoszona w Dz. Urz. Woj. Wielk. z dnia 6.11.2023 r. poz. 9574).

W 2023 r. rozpoczęto pięć procedur planistycznych zainicjowanych podjęciem przez Radę Miasta Kalisza następujących uchwał:

1. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Majkowska – aleja Wojska Polskiego*” (uchwała nr LXI/868/2023 z dnia 23.02.2023 r.),
2. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy aktywności gospodarczej – Piskorzewie*” (uchwała nr LXI/869/2023 z dnia 23.02.2023 r.),
3. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Kaliskiej Strefy Inwestycyjnej – ulica Rozwojowa*” (uchwała nr LXVIII/940/2023 z dnia 28.09.2023 r.),
4. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Zachodniej i Metalowców*” (uchwała nr LXVIII/941/2023 z dnia 28.09.2023 r.),
5. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu zabudowy osiedla Dobrzec*” (uchwała nr LXVIII/942/2023 z dnia 28.09.2023 r.).

Procedury planistyczne w sprawie ww. planów, a także procedura planistyczna rozpoczęta w 2022 r. w sprawie „*Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego linii WN 110 kV relacji Konin Południe – Kalisz Północ oraz linii WN 110 kV relacji Ceków – Kalisz Piwonice*”, w 2023 roku były w toku, a uchwalenie przedmiotowych planów miejscowych zaplanowano w 2024 r.

Działania Wydziału Budownictwa, Urbanistyki i Architektury zmierzają do powiększenia powierzchni miasta objętej planami miejscowymi z jednoczesnym uwzględnieniem ograniczeń, jakimi są skutki finansowe dla budżetu miasta. Uchwalanie planów miejscowych powoduje bowiem zobowiązania dla władz miasta do realizacji przyjętych w drodze uchwały, zapisów planów miejscowych. Wśród szeregu wydatków, jakie jest zobowiązane ponieść miasto można wymienić m.in. realizację infrastruktury technicznej należącej

do zadań własnych gminy (sieć kanalizacyjna, wodociągowa), realizację inwestycji drogowych, wykup terenów na cele publiczne związane z realizacją zadań własnych gminy oraz roszczenia właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości w przypadku obniżenia wartości nieruchomości na skutek ustaleń planu miejscowego.

Trzy zmiany planów miejscowych, uchwalone w 2023 r., polegały na zmianie ustaleń planów miejscowych w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną. Na dzień 31.12.2023 r. tereny o powierzchni 1959,5 ha posiadały obowiązujące plany miejscowe, co stanowi 28,2% powierzchni miasta.

Uchwalone w 2023 r. trzy zmiany planów, pozwolą właścicielom nieruchomości na instalację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zgodnej z obecnie obowiązującymi przepisami. Podstawową zaletą wykorzystania odnawialnych źródeł energii jest możliwość otrzymania darmowej energii, a więc dostarczającej wielu rodzajów efektów natury energetycznej, ekonomicznej oraz ekologicznej dla mieszkańców.

7.2. Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych

Zadania w zakresie gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi w Kaliszu realizuje Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych – samorządowy zakład budżetowy utworzony na podstawie uchwały nr XXI/149/91 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia zakładu budżetowego o nazwie „Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych”.

Zasób mieszkaniowy zarządzany przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych

Struktura własnościowa nieruchomości w zarządzie MZBM stan na 31.12.2023 r.

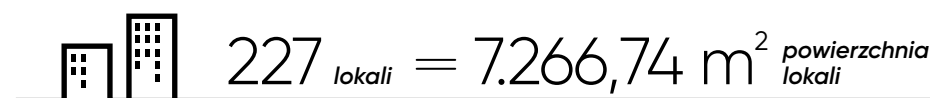
Mieszkaniowy zasób Miasta Kalisza stan na 31.12.2023 r.

	lokale mieszkalne, socjalne, pomieszczenia tymczasowe		lokale użytkowe		liczba osób
	liczba	powierzchnia	liczba	powierzchnia	
komunalne	1.800	79.826,36 m ²	249	21.254,13 m ²	3.435
wspólnoty mieszkaniowe	2.237	99.484,24 m ²	227	17.810,32 m ²	4.648
łącznie	4.037	179.310,6 m²	476	39.064,45 m²	8.083

Zgodnie z ustawą o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie Kodeksu cywilnego, na gminie ciąży obowiązek zapewnienia najmu socjalnego lokalu.

Miasto posiada 4 budynki zaadaptowane z obiektów użytkowych, w których lokale mieszkalne dedykowane są pod najem socjalny, w tym dwa oddane w 2021 r. o łącznej liczbie 45 lokali, zaadaptowano z budynków garażowo-magazynowych przy ul. Noskowskiej 7-9.

Najem socjalny lokali w ramach zasobu mieszkaniowego Miasta Kalisza stan na 31.12.2023 r.

Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych zarządza także budynkami prywatnymi o nieuregulowanym stanie prawnym, przejętymi decyzjami administracyjnymi w tzw. zarząd przymusowy, a także stanowiącymi współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza.

Budynki stanowiące własność osób fizycznych oraz współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza w zarządzie MZBM – 31.12.2023 r.

	liczba budynków	liczba lokali mieszkalnych	powierzchnia	liczba lokali użytkowych	powierzchnia	liczba osób
własność osób fizycznych	74	794	32.733,60 m ²	30	2.765,36 m ²	1.054
współwłasność osób fizycznych i Miasta Kalisza	23	286	14.570,12 m ²	14	760,21 m ²	436

Polityka czynszowa

Bazowa stawka czynszu obowiązuje od 20 lipca 2021 r. na podstawie Zarządzenia nr 427/21 Prezydenta Miasta Kalisz z dnia 20 lipca 2021 roku.

Czynsze w zasobie mieszkaniowym Miasta Kalisz stan na 31.12.2023 r.

	2022
Bazowa stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	7,60
Minimalna i maksymalna stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	min. 4,41 max. 8,21
Średnia stawka czynszu komunalnego w zł/m ²	5,9
Stawka czynszu socjalnego w zł/m ²	2,00

Czynsze dla poszczególnych lokali mieszkalnych wyliczane są indywidualnie, na podstawie obowiązującej stawki bazowej czynszu i czynników podwyższających lub obniżających stawkę bazową czynszu.

Koszty utrzymania lokali socjalnych współfinansowane są również w części z dotacji przedmiotowej, którą MZBM otrzymuje corocznie z budżetu miasta. W 2023 r. kwota przyznanej dotacji przedmiotowej na pokrycie różnicy pomiędzy kosztem utrzymania lokali socjalnych, a uzyskiwanymi wpływami z tytułu najmu wyniosła 322.900,00 zł.

Struktura wiekowa zasobu mieszkaniowego Miasta Kalisz stan na 31.12.2023 r.

Ponad 50% komunalnych lokali mieszkalnych stanowiących własność Miasta Kalisz usytuowana jest w budynkach wybudowanych przed 1948 r.

lata	liczba lokali	udział %
w budynkach wybudowanych przed 1917 r.	1.164	28,00
w budynkach wybudowanych w latach 1918-1947	1.158	29,00
w budynkach wybudowanych w latach 1948-1977	1.454	36,00
w budynkach wybudowanych w latach 1978-1997	72	2,00
w budynkach wybudowanych lub zaadaptowanych po 1997 r.	189	5,00
	4.037	100

Z uwagi na powyższe, budynki wymagają znacznych nakładów finansowych na konieczne prace remontowe. W 2023 r. MZBM otrzymał dotację przedmiotową na remont pustostanów w wysokości 900.000,00 zł oraz dotacje celowe w kwotach:

- 800.000,00 zł na elewacje i modernizację budynków i klatek schodowych stanowiących własność Miasta Kalisz,
- 400.000,00 zł na modernizację systemu grzewczego.

Na bieżące utrzymanie, remonty mieszkaniowego zasobu gminy oraz inwestycje wydatkowano kwotę 6.131.022,90 zł, w ramach której wykonano:

- remonty elewacji 1-go budynku mieszkalnego wielorodzinnego,
- wymianę pokryć dachowych na 3 budynkach mieszkalnych wielorodzinnych,
- remonty pokryć dachowych na 22 budynkach mieszkalnych i gospodarczych,
- zmianę sposobu ogrzewania z węglowego na gazowe w 33 lokalach mieszkalnych,
- remonty lub wymianę instalacji gazowych w 15 lokalach komunalnych,
- remonty lub wymianę instalacji elektrycznych w 82 lokalach komunalnych,
- remonty lub wymianę instalacji wodnych, kanalizacyjnych lub sanitarnych w 375 lokalach komunalnych,
- przemurowanie, naprawę lub remont kominów w 16 budynkach,
- przestawienie lub postawienie nowych pieców w 24 lokalach komunalnych,
- wymianę pieców grzewczych gazowych w 14 lokalach komunalnych,
- wymianę 42 drzwi w budynkach i lokalach komunalnych,
- wymianę 202 okien w budynkach i lokalach komunalnych,
- prace remontowe w 54 lokalach komunalnych przygotowując je do ponownego zasiedlenia,
- wykonywanie drobnych remontów, konserwacji, napraw i usuwanie awarii w zakresie robót budowlanych w zasobie zarządzanym przez MZBM w Kaliszu,
- wykonywanie drobnych remontów, konserwacji, napraw i usuwanie awarii w zakresie robót sanitarnych w zasobie zarządzanym przez MZBM w Kaliszu,

- wykonywanie drobnych remontów, konserwacji, napraw i usuwanie awarii w zakresie robót budowlanych w zasobie zarządzanym przez MZBM w Kaliszu.
- w kwocie tej uwzględniono wpłaty na fundusz remontowy przekazywany na rachunki wspólnot mieszkaniowych w wysokości 3.383.161,61 zł.

Windykacja należności czynszowych

W roku 2023 do Sądu Rejonowego złożono 95 pozwów o eksmisję, przy czym zrealizowano 24 eksmisje z lokali mieszkalnych, w tym 19 przez firmę zewnętrzną.

Natomiast samych pozwów o zapłatę złożono w liczbie 319, o stwierdzenie nabycia spadku 11, odnotowano 13 pozwów o zgłoszenie wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

W dalszym ciągu w celu zmotywowania dłużników do regulowania należności, kontynuowany jest szereg czynności, od monitoringu zaległości poczynszony poprzez informowanie dłużników o zaległościach oraz o formie regulowania ugód na spłatę zaległości w ratach, kontakty telefoniczne, a w dalszej kolejności wysyłanie upomnień, których liczba w 2023 r. wyniosła 1.134.

Dalsze działania windykacyjne są realizowane poprzez generowanie ostatecznych wezwań do zapłaty (1.529 pozycji) oraz wezwań do zapłaty z terminem miesięcznym (203 pozycje). Dłużnikom, którzy nie reagują na upomnienia i wezwania, są wypowiedzane umowy najmu. W ubiegłym roku wypowiedziano 121 umów najmu, po czym po całkowitej spłacie zadłużenia, które nastąpiło w okresie wypowiedzenia, w 33 przypadkach cofnięto oświadczenie woli w tym zakresie.

W 248 przypadkach (przy 350 pierwotnie złożonych wnioskach) dłużnicy skorzystali z programu restrukturyzacji zadłużenia lokali mieszkalnych, socjalnych i tymczasowych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Kalisza na lata 2019–2024, funkcjonującego od lipca 2019 r. do marca 2021 r. Dłużnicy w dalszym ciągu realizują płatności zgodnie z zawartymi porozumieniami, które obejmowały kwotę zadłużenia w wysokości 5.830.823,00 zł.

Do końca grudnia 2023 r., wpływy z tytułu zawartych Porozumień o restrukturyzację zadłużenia wyniosły 1.963.343,06 zł. Proces restrukturyzacji został zakończony w przypadku 199 dłużników, którym umorzono część wierzytelności na łączną kwotę 2.661.824,13 zł.

Pod kątem ryzyka przedawnień, zasadności sporządzania kolejnych wniosków egzekucyjnych, poszukiwania majątku dłużników, prowadzone były analizy dokumentacji powstałej w toku postępowań sądowych i egzekucyjnych. W 2023 r. wszczęto 1.304 egzekucje, poprzez złożenie u komorników sądowych wniosków o egzekucję pieniężną. W toku egzekucji, komornicy sądowi przekazują na poczet wierzytelności, kwoty rzędu od kilku tysięcy złotych po niejednokrotnie kilkadziesiąt tysięcy złotych od poszczególnych dłużników.

W wyniku całego szeregu podejmowanych na przestrzeni ostatnich lat działań mających na celu zahamowanie wzrostu zadłużenia z tytułu opłat wynajmowane i wydzierżawiane nieruchomości, w roku 2023 zadłużenia kształtowały się na następującym poziomie:

Zaległości za wynajmowane i wydzierżawiane nieruchomości

Zaległości	31.12.2022	31.12.2023
Bieżące	2.767.063,46 zł	2.943.947,60 zł
Zasądzone	22.301.982,26 zł	20.639.340,39 zł
Razem wymagalne	25.069.045,72 zł	23.583.287,99 zł
Pozabilansowe	32.899.818,64 zł	33.959.510,27 zł
Zadłużenie ogółem	57.968.864,36 zł	57.542.798,26 zł

W celu zmotywowania dłużników do regulowania należności, MZBM podejmuje szereg działań windykacyjnych wobec dłużników:

- monitoring zaległości,
- informowanie dłużników na bieżąco o zaległościach oraz o możliwości uregulowania zadłużenia (np. ugoda na spłatę zaległości w ratach miesięcznych),
- kontakty telefoniczne z dłużnikami odnośnie zaległości,
- wypowiedzenie umów najmu,
- pozwы o zapłatę i eksmisję,
- wnioski o wszczęcie egzekucji komorniczej,
- zapobieganie narastaniu zaległości poprzez realizację orzeczeń eksmisyjnych, skutkujące niejednokrotnie spłatą części lub całości zadłużenia,
- podejmowanie czynności windykacyjnych (postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, wezwania do zapłaty, postępowania egzekucyjne) wobec spadkobierców,
- analiza dokumentacji powstałej w toku postępowań sądowych i egzekucyjnych pod kątem: ryzyka przedawnień, oceny struktury odpowiedzialności dłużników, zasadności sporządzania kolejnych wniosków egzekucyjnych, poszukiwania majątku dłużników.

W 2023 r. MZBM korzystał z usług firmy zewnętrznej przy realizacji wyroków eksmisyjnych bez uprawnień do najmu socjalnego lokalu. Firmy zewnętrzne zobowiązane są we własnym zakresie zabezpieczyć pomieszczenia tymczasowe do których przeprowadzają, przy udziale komornika sądowego, eksmitowane osoby, a także do przechowywania i sprawowania dozoru nad ich mieniem.

7.3. Polityka społeczna

7.3.1. Biuro Świadczeń Rodzinnych

Biuro Świadczeń Rodzinnych realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Celem Biura jest wypłata świadczeń dla mieszkańców Kalisza.

Wypłata świadczeń oraz koszty ich obsługi finansowane są w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

W 2023 r. realizowane były wypłaty świadczeń dla mieszkańców Kalisza na podstawie obowiązujących aktów prawnych:

- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

	Zrealizowana liczba świadczeń	Kwota wydatkowana w zł
zasiłki rodzinne	28.482	3.224.752
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	115	92.955
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego	444	162.717
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka	2.238	435.602
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	4.316	454.529
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	2.966	171.615
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	5.722	532.571
dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	122	7.716
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	284	284.000
zasiłki pielęgnacyjne	35.152	7.587.052
świadczenia pielęgnacyjne	9.013	21.932.910
specjalne zasiłki opiekuńcze	89	55.180
świadczenia z funduszu alimentacyjnego	7.276	3.205.577
zasiłki dla opiekunów	17	10.540
świadczenia rodzicielskie	1.354	1.249.050
jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	13	52.000
świadczenia wychowawcze	815	332.457
RAZEM	98.418	39.791.223

Na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych odprowadzane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Na podstawie ustawy dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych odprowadzane są składki zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

W 2023 r. zrealizowano:

- 5.433 świadczenia w formie opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze i zasiłki dla opiekunów na kwotę 3.600.000,00 zł.
- 3.499 świadczeń w formie opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłki dla opiekunów na kwotę 761.098,00 zł.

Na podstawie Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów prowadzone było również postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych, mające na celu zwiększenie ściągальności wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do zwrotu których dłużnik jest zobowiązany.

Kwota z tytułu zwrotów dokonanych przez dłużników alimentacyjnych w roku 2023 wyniosła 1.662.426,91 zł z czego na dochody Miasta przekazana została kwota 297.657,88 zł. natomiast na dochody budżetu państwa przekazana została kwota 1.364.769,03 zł. Powyższy podział środków określony jest przepisami ustawy.

Od 1 października 2020 r., na podstawie Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Biuro Świadczeń Rodzinnych zajmuje się wydawaniem zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na członka gospodarstwa domowego osobom, które zamierzają złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Fun-

duszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W roku 2023 wydanych zostało 347 takich zaświadczeń.

W 2023 r. Biuro Świadczeń Rodzinnych realizowało dodatkowe zadania:

1. wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ze środków otrzymanych w ramach Funduszu Pomocy na sfinansowanie zadań wynikających z art. 26 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

- opłacenie składek na ubezpieczenie społeczne za obywateli Ukrainy pobierających świadczenia pielęgnacyjne. W 2023 r. zrealizowano 236 świadczeń na kwotę 157.471,10 zł.
- opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne obywateli Ukrainy pobierających świadczenia pielęgnacyjne. W 2023 r. zrealizowano 125 świadczeń na kwotę 27.065,16 zł.

	<i>Zrealizowana liczba świadczeń</i>	<i>Kwota wydatkowana w zł</i>
zasiłki rodzinne	1.387	163.886
urodzenia dziecka	4	4.000
samotnego wychowywania dziecka	140	27.180
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	69	7.310
rozpoczęcia roku szkolnego	77	7.700
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	260	24.700
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	15	15.000
zasiłki pielęgnacyjne	295	63.672
świadczenia pielęgnacyjne	236	572.206
świadczenia rodzicielskie	197	184.332
RAZEM	2.680	1.069.986

2. W ramach środków pozyskanych z funduszu przeciwdziałania COVID-19 realizowana była wypłata:

- dodatków węglowych dla gospodarstw domowych na podstawie Ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym – 370 świadczeń na kwotę 1.110.000,00 zł.
- dodatków z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła dla gospodarstw domowych na podstawie Ustawy z dnia 15 września 2022 r. o o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw – 30 świadczeń na kwotę 51.500,00 zł.
- dodatków elektrycznych dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej – 394 świadczenia na kwotę 467.500,00 zł.
- refundacji podatku VAT za dostarczone paliwo gazowe dla gospodarstw domowych na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu – 359 świadczeń na kwotę 80.498,35 zł.

3. Wypłaty dodatków osłonowych na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym – 5 świadczeń na kwotę 1.699,61 zł.

W 2023 roku wypłaty świadczeń zrealizowane zostały zgodnie z przepisami prawa i w terminach określonych ustawami.

7.3.2. Miejski Program Ochrony i Promocji Zdrowia Miasta Kalisza na lata 2021–2024

Program został przyjęty Uchwałą nr XXXIV/489/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 grudnia 2020 r. Określa on istotne elementy polityki zdrowotnej Miasta Kalisza i wyznacza kierunki działania w zakresie poprawy stanu zdrowia mieszkańców a także zaspokojenia ich potrzeb zdrowotnych.

Miasto Kalisz realizowało wielokierunkowe działania zorientowane na wzmocnienie potencjału zdrowotnego w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz upowszechnienia zachowań prozdrowotnych poprzez:

Założenie 1. Zwiększenie poziomu jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia – zaspokajanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców:

1. Realizacja programów polityki zdrowotnej

Miasto Kalisz corocznie podejmuje działania mające na celu przygotowanie najbardziej optymalnych programów polityki zdrowotnej. Wskazanie najistotniejszych obszarów realizacji programów polityki zdrowotnej oraz opracowanie kryteriów ich realizacji odbywa się po konsultacji Zespołu konsultacyjnego ds. ochrony zdrowia, powołanego przez Prezydenta Miasta Kalisza. Miasto w 2023 r. realizowało programy polityki zdrowotnej w zakresie:

Wczesnego wykrywania chorób piersi u kobiet na lata 2022-2023

Wieloletni program został przyjęty Uchwałą nr XLVIII/653/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2021 r. Polegał na przygotowaniu i druku materiałów informacyjno-edukacyjnych, przeprowadzeniu kampanii edukacyjnej wśród mieszkańców oraz wykonaniu badań mammograficznych u kobiet od 40. do 49. roku życia. Program realizowany był przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu

przy ul. Poznańskiej 79. W ramach programu wykonano 392 badania MMG. Wykonano program w 96%. Na jego realizację zaplanowano 39.950 zł, wydatkowano 38.240 zł. Zmiany chorobowe wykryto u 94 kobiet, czyli 24% badanych.

392 badania MMG > 94 wykryte zmiany chorobowe // 38.240 zł
zrealizowana kwota

Wczesnego wykrywania raka jelita grubego na lata 2023-2024

Wieloletni program został przyjęty Uchwałą nr LXI/870/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 r. Polegał na przygotowaniu i druku materiałów informacyjno-edukacyjnych, przeprowadzeniu kampanii edukacyjnej wśród mieszkańców oraz wykonaniu badań kału na krew utajoną. W przypadku dodatniego wyniku i/lub obciążającego wywiadu wynikającego z przeprowadzonej ankiety odbywały się konsultacje z lekarzem gastroenterologiem i wykonywane były badania kolonoskopowe, a jeżeli występowało wskazanie medyczne, usuwano polipy poniżej 10 mm. Program skierowany był do osób zamieszkałych w Kaliszu od 35. do 49. roku życia. Program realizowany był przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: Centrum Diagnostyki i Leczenia Chorób Nowotworowych Lisiecki, Rybarczyk Sp. J. przy ul. Bocznej 1 w Kaliszu. W ramach programu wykonano 94 badania kału na krew utajoną, 65 konsultacji gastroenterologa oraz 65 kolonoskopii. Wykonano program w 96%. Na jego realizację zaplanowano 46.500 zł, wydano 44.820 zł. Wykryto 34 zmiany chorobowe tj. chorych było 36% osób badanych.

94 badania > 65 konsultacji gastroenterologa > 65 kolonoskopii

---

 44.820 zł
zrealizowana kwota

Szczepienia przeciwko grypie

Program polegał na: przeprowadzeniu działań edukacyjnych, dotyczących profilaktyki grypy, poinformowaniu o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia, przeprowadzeniu szczepień przeciwko grypie dla mieszkańców miasta Kalisza powyżej 60. roku życia. Program realizowany był przez podmiot wyłoniony w drodze konkursu ofert: NSZOZ „Art&Med” przy ul. Winiarskiej 12 w Kaliszu. W ramach programu wykonano 434 szczepień. Program zrealizowany w 100%, zaplanowano kwotę 29.946 zł.

434 szczepienia > 29.964 zł
zrealizowana kwota

Założenie 2. Promocja i profilaktyka chorób

Miasto Kalisz w 2023 r. zrealizowało 11 akcji prozdrowotnych, tzw. „Białych Sobót”, podczas których wykonano 2.954 badań i konsultacji. Zakres akcji i przeprowadzonych badań był zróżnicowany. Dobór badań uzależniono każdorazowo od możliwości lokalowych oraz zapotrzebowania zgłoszonego przez współorganizatorów. Podczas akcji mieszkańcy mogli skorzystać z następujących badań: USG doppler tętnic przedmózgowych, USG jąder, RTG płuc, w kierunku osteoporozy, wad postawy, poziomu cukru, ciśnienia, cholesterolu, trójglicerydów, słuchu, wzroku, spirometrycznych oraz konsultacji: lekarskich, dietetycznych wraz z analizą składu ciała, z zakresu fizjoterapii uroginekologicznej a także światłoterapii biopton, nauki samobadania piersi, pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu, instruktażu usunięcia kleszcza, instruktażu higieny jamy ustnej, instruktażu bezpiecznego grzybobrania, alkoholu i narkotyków. Wybór wykonawców poprzedzony był zawsze obowiązującą procedurą, celem wyboru najkorzystniejszej oferty.

11 zrealizowanych akcji „Białe Soboty” > 2.954 wykonanych badań i konsultacji

7.3.3. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza na lata 2019–2023

Program został przyjęty *Uchwałą nr XVII/264/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r.*

Cel główny: Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cel szczegółowy: Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego

W ramach realizacji ww. celu opublikowano materiał informacyjny pn. „Zdrowie psychiczne – gdzie szukać bezpłatnej pomocy”, przeprowadzono szereg szkoleń, warsztatów, spotkań i kampanii w zakresie m.in. zdrowia psychicznego, komunikacji, emocji, stresu, wsparcia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia psychicznego i wiele innych.

Cel szczegółowy: Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

W ramach realizacji ww. celu przeprowadzano m.in. kampanie informacyjne w zakresie zdrowia psychicznego, prelekcje/szkolenia, porady i konsultacje dla uczniów, rodziców i nauczycieli z przedstawicielami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Organizowane były zajęcia wychowawcze i wspierające z uczniami, oraz zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla uczniów. Współpracowano z instytucjami wspierającymi m.in. z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rodzinnym. Realizowano programy profilaktyczne takie jak np. „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, „Wiem, czuję, rozumiem” i wiele innych.

Cel szczegółowy: Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji ww. celu środowiska kultury podejmowały, jako dodatkowe, działania służące podtrzymywaniu więzi z odbiorcami poprzez realizowaną ofertę. W niektórych placówkach utrzymywano relacje z odbiorcami również w przestrzeni wirtualnej, co stanowiło szansę na dotarcie z ofertą do nowych adresatów, jak również osób odizolowanych z różnych względów, także psychiczno-intelektualnych. Instytucje kultury Miasta Kalisza, tj. Filharmonia Kaliska, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego oraz Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka dedykowały wybrane przedsięwzięcia środowiskom osób niepełnosprawnych, w tym borykających się z problemami emocjonalno-intelektualnymi wywołanymi różnego typu deficytami, wynikającymi z kondycji zdrowotnej, poczucia komfortu psychicznego oraz utrzymywania prawidłowych relacji społecznych.

W ramach realizacji ww. celu w szkołach realizowano szereg działań wspierających m.in. popularyzowanie wśród uczniów wiedzy na temat zdrowia psychicznego, organizowano szkolenia z zakresu radzenia sobie w sytuacjach problemowych, ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych oraz warsztaty, podczas których poruszano zagadnienia dotyczące komunikacji, porozumiewania się, poczucia własnej wartości, akceptacji, tolerancji, współpracy w grupie, wykluczenia oraz wiele innych.

W zakresie wspierania zdrowego psychicznie starzenia się prowadzone są zajęcia integracyjne, spotkania seniorów z młodzieżą, zajęcia sportowe dla seniorów, treningi Tai-Chi i Qigong i wiele innych. Dodatkowo od 2021 roku przy Domu Pomocy Społecznej działa Centrum Wsparcia Seniora „Od Nowa”.

Cel szczegółowy: Organizacja systemu pomocy w stanach kryzysu psychicznego

W ramach realizacji ww. celu prowadzono 26 rodzajów różnorodnych działań np. schronisko dla ofiar przemocy oraz schronisko dla osób i rodzin będących w kryzysie, mieszkania chronione i treningowe, wsparcie specjalistyczne dla mieszkańców schronisk, grupy wsparcia dla osób doświadczających przemo-

cy domowej, konsultacje psychologiczne dla osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, interwencyjne wizyty psychologów w terenie w sytuacjach kryzysowych, wizyty psychologiczne terenowe u osób z zaburzeniami psychicznymi, całodobowe telefoniczne wsparcie dla osób będących w kryzysie, podejmowano działania interwencyjne w sytuacji zagrożenia próbami samobójczymi. Dodatkowo w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej funkcjonuje Zespół interwencji kryzysowej i wsparcia dzieci i młodzieży w kryzysie.

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb

Cel szczegółowy: Udzielenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom

Poprzez udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom i nauczycielom wspierano rozwój dzieci i młodzieży. W ramach realizacji ww. celu przeprowadzono szkolenia, warsztaty, porady, konsultacje, terapie psychologiczne, psychoterapie oraz terapie rodzin.

Cel główny: Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cel szczegółowy: Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej

W ramach realizacji ww. celu udzielano m.in. porady, sesje i konsultacje. Prowadzono warsztaty rozwoju osobistego, grupy terapeutyczne dla rodzin, zajęcia informacyjno-edukacyjne.

Cel szczegółowy: Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze, którymi objęto 115 osób. Organizowano warsztaty terapii zajęciowej (realizowane przez Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności), z których skorzystało 95 osób. Prowadzono świetlice dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z programem socjoterapeutycznym, z których skorzystało 190 osób.

Cel szczegółowy: Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach realizacji ww. celu podjęto następujące działania dotyczące aktywizacji osób z zaburzeniami psychicznymi: organizacja prac interwencyjnych oraz organizacja prac społecznie użytecznych.

Zdrowie psychiczne jest uznawane za fundamentalne dobro osobiste człowieka. Jest wynikiem całokształtu działań człowieka wpływających na zapewnienie rozwoju osobistego, samorealizacji oraz prawidłowych relacji społecznych. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kalisza określa strategię działań realizowanych na terenie Miasta Kalisza i planowanych, zgodnych z Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego, mających na celu zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej opieki adekwatnej do ich potrzeb.

7.3.4. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2023

Program został przyjęty Uchwałą nr XLIX Rady Miasta Kalisza z dnia 3 lutego 2022 roku. Program wynikał ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016–2025 oraz uwzględniał zadania służące realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025. Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, a w szczególności poprzez: działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności alkoholu i narkotyków, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania środków psychoaktywnych i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych należą do zadań własnych gminy i zawarte są w ww. Programie. Środki finansowe na realizację zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z przekazanej Miastu naliczonej opłaty z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych do 300 ml. Wysokość środków określa Rada Miasta Kalisza w ramach uchwały w sprawie budżetu Kalisza – miasta na prawach powiatu, przy czym środki niewykorzystane w danym roku przeznaczone są na finansowanie realizacji zadań Programu w roku kolejnym.

Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych w 2023 r.

Realizacja Programu odbywa się we współpracy z jednostkami organizacyjnymi miasta, szkołami, policją, sądem, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz kościołami, związkami wyznaniowymi i osobami fizycznymi, które posiadają odpowiednie kwalifikacje do realizacji zadań. Monitoring realizacji Programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone w ramach Programu zadania są realizowane zgodnie z założonym planem.

Na realizację działań z Miejskiego Programu w 2023 r. wydatkowano z budżetu miasta 2.796.838,34 zł.

2.796.838,34 zł *Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*

Realizacja działań obejmowała:

PROBLEM I – Szkody zdrowotne i społeczne wynikające ze spożywania alkoholu

Cel: Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu.

Podjęmowane działania mające na celu zmniejszenie szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu i uzależnieniem od alkoholu:

Leczenie osób uzależnionych

W Kaliszu w roku 2023 funkcjonowały dwa miejsca, w których taką pomoc mogły uzyskać osoby uzależnione (w ramach kontraktu z NFZ): NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, która realizowała 42-tygodniowy program finansowany przez NFZ oraz MULTIMED – Centrum Medyczne przy ul. Majkowskiej 13a w Kaliszu, która realizowała program terapeutyczny dla osób uzależnionych w formie oddziału dziennego, terapii indywidualnej i grupowej.

Wsparcie i pomoc w utrzymaniu abstynencji – funkcjonowanie klubów abstynenckich i ruchu samopomocowego AA

Kaliskie stowarzyszenia abstynenckie prowadziły w Kaliszu dwa kluby abstynenckie i jedną świetlicę abstynencką, w których realizowane były programy rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin: aktywizacja społeczna, wsparcie w utrzymaniu abstynencji, pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów, czy motywowanie do leczenia odwykowego.

W ramach Kaliskich Dni Trzeźwości stowarzyszenia abstynenckie zorganizowały dni otwarte, mające na celu przybliżenie oferty klubów. Ponadto w Kaliszu działało w 2023 roku 11 grup samopomocowych AA (Anonimowi Alkoholicy), w spotkaniach których mogły uczestniczyć osoby uzależnione. Były one dodatkowym elementem wsparcia w utrzymaniu abstynencji poza terapią odwykową. Grupy te należały do wspólnoty trzeźwościowej. Ich program oparty był na „12 krokach AA” i „12 tradycjach”. Udział w grupach samopomocowych był anonimowy.

Organizacja obozów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin

W ramach zwiększenia oferty działań zmierzających do zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, redukcji szkód oraz zwiększenia dostępności do istniejących form wsparcia (NPZ), w roku 2023 grupa 60 osób uzależnionych i współuzależnionych miała możliwość uczestniczenia w terapii realizowanej podczas obozów terapeutycznych

Działania rehabilitacyjne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych z problemem alkoholowym wraz z udzieleniem schronienia

W Kaliszu w 2023 r. podobnie jak w latach ubiegłych funkcjonowały cztery miejsca, gdzie osoby bezdomne z problemem alkoholowym mogły uzyskać pomoc w postaci schronienia, posiłku, odzieży oraz pomoc terapeutyczną:

- schronisko dla bezdomnych mężczyzn Towarzystwa im. św. Brata Alberta przy ul. Warszawskiej 93A – 30 miejsc,
- noclegownia dla bezdomnych mężczyzn prowadzona przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża przy ul. Dobrzeckiej 2 – 30 miejsc,
- ogrzewalnia dla kobiet i mężczyzn prowadzona przez Oddział Rejonowy Polskiego Czerwonego Krzyża przy ul. Dobrzeckiej 2 – 20 miejsc,

- schronisko dla bezdomnych mężczyzn prowadzone przez Caritas Diecezji Kaliskiej z siedzibą przy ul. Stawiszyńskiej 20 w ramach Ośrodka w Słupie k. Kępna (transport do schroniska zapewnia Caritas) – 10 miejsc.

Wszystkie osoby przebywające w schroniskach czy noclegowni były objęte programem rehabilitacyjnym i reedukacyjnym, który ma na celu zmotywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego, przywrócenie zdolności do samodzielnego życia społecznego i funkcjonowania w rolach społecznych.

W 2023 r. rozpoczęła się inwestycja polegająca na rozbudowie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn w celu dostosowania warunków wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie zapewnienia schronienia dla bezdomnych tj. konieczność dostosowania obiektu do aktualnych wymagań poprzez zwiększenie powierzchni użytkowej obiektu, poprawę warunków sanitarnych oraz dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na ten cel w ramach dotacji przeznaczono 300.000 zł.

Od 2019 roku przy ul. Stawiszyńskiej 20 działa Punkt konsultacyjno-interwencyjny dla osób z problemem alkoholowym (kobiet i mężczyzn), ich rodzin, w tym osób bezdomnych. Punkt prowadzony jest przez Caritas Diecezji Kaliskiej. Część interwencyjna w roku 2023 była czynna całą dobę. Dyżurował tam między innymi lekarz, który przeprowadzał wstępną diagnozę stanu zdrowia bezdomnego i ewentualnie kierował go do schroniska, noclegowni lub innego miejsca, w którym uzyskiwał stosowną pomoc. Każda osoba, która się zgłosiła do punktu, miała możliwość kąpieli, wymiany odzieży, otrzymania ciepłego posiłku. Ponadto osoby z problemem alkoholowym oraz członkowie ich rodzin mogli skorzystać z konsultacji terapeuty i psychologa. Działania interwencyjne wobec osób bezdomnych podejmowała również Straż Miejska. Strażnicy patrolowali miejsca, w których najczęściej przebywali bezdomni (pustostany, parki, piwnice), a spotkane tam osoby kierowali do miejsc, w których można było uzyskać pomoc. Mając na uwadze potrzebę ułatwienia dotarcia patroli SMK do różnych miejsc zakupiono samochód elektryczny za kwotę 191.867,46 zł.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

Pomoc i wsparcie dla osób z problemem alkoholowym na terenie naszego miasta uzupełniały działania podejmowane w Klubie Integracji Społecznej działającym przy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach KIS realizowane są konsultacje indywidualne oraz działania zmierzające do aktywizacji zawodowej i społecznej tych osób. Grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (motywowanie do leczenia, wsparcie w utrzymaniu abstynencji).

Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje Zespół ds. motywowania do leczenia odwykowego. Wnioski skierowane do Komisji z prośbą o skierowanie na leczenie przekazywane są do Zespołu ds. Motywowania do leczenia odwykowego. Wniosek tego typu może złożyć każda osoba, którą niepokoi sytuacja osoby nadużywającej alkoholu – instytucja, ośrodek pomocy społecznej, policja, zakład pracy, rodzina). Następnie osoba wskazana zostaje pisemnie wezwana na posiedzenie Zespołu, gdzie omawiana jest sytuacja oraz problematyka uzależnienia. W 2023 r. do Komisji trafiło 16 wniosków o leczenie.

Zobowiązanie do leczenia odwykowego

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa, tj. na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłóca spójność lub porządek publiczny. W 2023 r. Prokuratura Rejonowa wystąpiła do sądu o skierowanie na leczenie odwykowe 54 osób.

PROBLEM II – Zaburzenia życia rodzinnego w związku z alkoholem, w tym zjawisko przemocy w rodzinie

Cel: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego, wywołanych nadużywaniem alkoholu, w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin alkoholowych

Podejmowane działania w zakresie ograniczeń zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

Realizacja terapii indywidualnej i grupowej dla osób współuzależnionych

Rodziny osób uzależnionych i pijących szkodliwie mogły uzyskać pomoc terapeutyczną w NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Kaliszu przy ul. Lipowej 5 i w NZOZ MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13. Terapia tych osób była finansowana w ramach kontraktów z NFZ. Ponadto realizowane były zajęcia terapeutyczne:

- prowadzenie grupy pracy z traumą dla rodzin i bliskich osób uzależnionych – 2 grupy,
- prowadzenie grupy DDA i DDD dla osób współuzależnionych z syndromem DDA i DDD.

Ochrona przed przemocą w rodzinie

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogły w 2023 roku uzyskać pomoc w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej – Dziale Interwencji Kryzysowej. Pomoc ta była udzielana w formie poradnictwa specjalistycznego, świadczonego przez psychologów, pedagogów i pracowników socjalnych oraz w formie schronienia w budynku przy ul. Granicznej 1.

W 2023 roku zakończyła się inwestycja rozpoczęta w 2021 r. Wychodząca naprzeciw zapisom Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, sfinalizowano inwestycję finansowaną ze środków alkoholowych polegającą na instalacji windy osobowej i monitoringu w budynku MOPS przy ul. Granicznej, która ułatwi dostęp m.in. osobom korzystającym ze schroniska dla ofiar przemocy oraz Klubu Integracji Społecznej. Wysokość tzw. „środków alkoholowych” przeznaczonych na ww. zadanie wyniosła ponad 842.182,00 zł.

Ponadto w Kaliszu działania na rzecz zwalczania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmował Zespół Interdyscyplinarny. Zespół realizował procedurę „Niebieskie Karty” i koordynował działania podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład. W 2023 roku liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” wyniosła 144. Natomiast łączna liczba prowadzonych spraw „Niebieskich Kart” wyniosła 261.

Od 2020 r. rodziny uwiękane w przemoc, zarówno osoby doświadczające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc oraz świadkowie przemocy, mogą uzyskać pomoc konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w MOPS przy ul. Obywatelskiej 4. O skali problemu dotyczącego przemocy w rodzinie w naszym mieście świadczy liczba policyjnych interwencji domowych związanych z przemocą domowa lub problemem alkoholowym jednego z jej członków, których w 2023 r. było 2.713. Liczba tych interwencji w odniesieniu do ubiegłego roku wzrosła.

Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

W Kaliszu w 2023 r. funkcjonowało 6 świetlic realizujących pozaszkolne programy opiekuńczo-wychowawcze z elementami socjoterapii, do których uczęszcza około 200 dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

Oprócz oddziaływań socjoterapeutycznych dzieci te są objęte pomocą psychologiczną, pomocą w odrabianiu lekcji oraz dożywianiem. W ramach realizacji programu wszystkie dzieci miały możliwość uczestniczenia podczas wakacji w obozie profilaktyczno-terapeutycznym, który stanowił kontynuację całorocznych działań w świetlicach. Realizując założenia programowe pracownicy świetlic współpracują również z rodzicami lub opiekunami tych dzieci (jeżeli jest to możliwe). W opisywanych latach ilość dzieci w świetlicach utrzymywała się na podobnym poziomie, co świadczy o ciągłym istnieniu problemu i konieczności obejmowania wsparciem tej grupy docelowej.

W okresie wakacyjnym w 2023 roku realizowane w drodze konkursowej były półkolonie dla dzieci organizowane przez ZHP na Stolicy Harcerskiej „Grodzisko” oraz na Przystani Kalisz (ok. 180 dzieci); oraz Fundację Reakcja (ok. 200 dzieci). Ponadto Stowarzyszenie Bajka organizowało w drodze konkursu cykliczne zajęcia pn. „Dziecięce wtorki i czwartki”, w których każdorazowo brało udział ok. 120 dzieci.

Pomoc społeczna dla rodzin z problemem alkoholowym

Osoby uzależnione i ich rodziny otrzymywały w 2023 roku najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego oraz gorącego posiłku na podstawie decyzji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto pomoc rzeczową prowadził dla ww. osób Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba”, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

Wsparcie w działaniach mających na celu poprawę jakości życia rodzin osób współuzależnionych

W Kaliszu w 2023 roku odbywały się spotkania trzech grup samopomocowych AI-Anon – dla rodzin osób uzależnionych. Uczestnictwo w tych grupach dawało ogromne wsparcie rodzinom osób uzależnionych. W spotkaniach każdej z grup uczestniczyło średnio 12-18 osób współuzależnionych. Tak jak w przypadku grup AA, grupy te nie mogły korzystać z zewnętrznego dofinansowania swojej działalności.

PROBLEM III – Picie alkoholu przez dzieci i młodzież

Cel: Ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież

W ramach Miejskiego Programu w 2023 r. zrealizowano:

- w ramach profilaktyki uniwersalnej: strategię profilaktyczną „Ferie zimowe w mieście”; festyny z okazji Dnia Dziecka, „Dziecięce wtorki i czwartki w mieście” (ok. 100-120 dzieci na każdym ze spotkań), 28. Kaliskie Dni Trzeźwości, szkolenie realizatorów programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, aktywne formy wypoczynku z programem profilaktycznym w okresie wakacji (w tym półkolonie), w których uczestniczyło ok. 200 dzieci,
- w ramach profilaktyki selektywnej: działania opiekuńcze i rozwojowe podejmowane wobec dzieci z rodzin z problemem alkoholowym realizowane były w 6 świetlicach środowiskowych, organizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze, zawierające elementy socjoterapii; rajd pieszy „Leśny Ludek” dla dzieci ze świetlic i domu dziecka (ok. 100 uczestników);

rajd „Bieg Urwisa” dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze; impreza mikołajkowa „Wesoła choinka”,

- w ramach profilaktyki wskazującej podjęto takie działania jak: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci przejawiających wysoki poziom agresji i nieprzystosowania w kontaktach z rówieśnikami

PROBLEM IV – Stopień aktywności oraz współpracy organizacji i instytucji w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin

Cel: Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych

Podejmowane działania wspomagające i wspierające działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- budowanie systemu współpracy pomiędzy stowarzyszeniami i instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wspomaganie rzeczowe, merytoryczne i finansowe przy realizacji zadań wynikających z Programu,
- wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
- podejmowanie wspólnych działań na rzecz integracji środowisk abstynenckich,
- podwyższanie kwalifikacji osób zajmujących się pomocom osobom uzależnionym, współuzależnionym, dzieciom z rodzin alkoholowych oraz ofiarom i sprawcom przemocy,
- tworzenie lokalnej koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- wzajemne informowanie i współdziałanie przy realizacji i promocji działań, realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych dla lokalnej społeczności.

Odbył się także rajd rowerowy „Kalisz świeci przykładem”, w którym uczest-

niczyło ok. 150 osób: rowerzystów i rolkarzy. W ramach festynu „Żyj zdrowo na sportowo” połączonego z obchodami 28 Kaliskich Dni Trzeźwości, który odbył się w Parku Przyjaźni, mieszkańcy Kalisza mogli skorzystać z takich atrakcji jak: symulatory dachowania i zderzeń, znakowanie rowerów, stoisko z materiałami edukacyjnymi, dyżur terapeuty uzależnień. W 2023 roku w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert realizowane było nowe zadanie – strategia profilaktyczna promująca zdrowy tryb życia poprzez sport, adresowana do różnych grup docelowych.

PROBLEM V – Naruszanie prawa na rynku alkoholowym

Cel: Ograniczenie przypadków łamania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi rada gminy ma obowiązek w drodze uchwały ustalić maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Regulacje te zgodnie z art. 1 i 2 ustawy mają służyć między innymi ograniczeniu dostępności alkoholu.

Rada Miasta Kalisza Uchwałą nr XXXI/448/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Miasta Kalisza ustaliła możliwość wydania:

- maksymalnie 320 zezwoleń na sprzedaż zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 100 zezwoleń,
- maksymalnie 290 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 210 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 80 zezwoleń,
- maksymalnie 265 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierają-

cych powyżej 18% zawartości alkoholu, w tym przeznaczonych do spożycia: poza miejscem sprzedaży – 200 zezwoleń, w miejscu sprzedaży – 65 zezwoleń.

Powyższe limity zezwoleń nie uległy zmianie na przestrzeni trzech ostatnich lat. Obowiązuje maksymalna liczba wydanych łącznie zezwoleń w wysokości 875. Ilość rodzajów zezwoleń jest zróżnicowana ze względu na zawartość procentową w poszczególnych napojach alkoholowych.

W 2023 r.:

- wydano 314 zezwoleń, w tym: 127 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 187 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży,
- wydano 13 decyzji stwierdzających wygaśnięcie zezwolenia ze względu na brak wniesienia opłaty w ustawowym terminie,
- cofnięto 1 zezwolenie z tytułu przedstawiania fałszywych danych w oświadczeniu o wartości sprzedaży napojów alkoholowych.
- skierowano 1 zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych bez posiadanego stosownego zezwolenia.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracując nad diagnozą problemów alkoholowych w Kaliszu, dokonała analizy poziomu wykorzystania dotychczas obowiązującego na terenie Miasta Kalisza limitu zezwoleń oraz liczby mieszkańców przypadających na punkt sprzedaży napojów alkoholowych. Podtrzymano stanowisko, że brak jest zasadności zmiany obowiązującej maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży tych napojów na terenie Miasta Kalisza, jak również wprowadzania ograniczeń godzinowych sprzedaży napojów alkoholowych.

Działania profilaktyczno-edukacyjne skierowane do sprzedawców i kontrola placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych

W 2023 r. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła w Kaliszu kontrolę 52 punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Przedmiotem kontroli realizowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych było przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi, stosownie do postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ponadto w ramach projektu „4S – Sprawdzone Skuteczne Szkolenie Sprzedawców” finansowanego ze środków samorządu województwa wielkopolskiego zostały na terenie Kalisza przeprowadzone przez realizatora projektu – Fundację Centrum Badań Profilaktycznych działania, na które składały się: weryfikacja metodą „tajnego klienta” gotowości sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 r.ż. oraz osobom nietrzeźwym, szkolenie pracowników w punktach sprzedaży, szkolenie stacjonarne dla sprzedawców i przedstawicieli przedsiębiorców. Ogółem akcją objęto 354 osoby.

Działania interwencyjne podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu i Straż Miejską

W 2023 r. działania interwencyjne dotyczące przestrzegania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz zakłócania porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe były podejmowane przez Straż Miejską i Komendę Miejską Policji w Kaliszu. Patrole Straży Miejskiej Kalisza podejmowały działania kontrolne w rejonie punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, których zadaniem było między innymi wyeliminowanie sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym. Ponadto Straż Miejska wykorzystywała monitoring stacjonarny i kamery mobilne w działaniach mających na celu przeciwdziałanie spożywaniu alkoholu w miejscach publicznych. W 2023 r. Straż Miejska interweniowała w 516 sytuacjach związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych (193 osoby ukarano mandatami na kwotę 16.150,00 zł, 122 pouczone, do sądu skierowano 5 wniosków o ukaranie). Straż Miejska Kalisza w roku 2023 dowiozła 46 osób nietrzeźwych do PDOZ, a 9 do miejsca pobytu. W roku 2023 na numer alarmowy 986 wpłynęły 134 zgłoszenia dotyczące spożywania alkoholu oraz 7 zgłoszeń dot. używania dopalaczy i narkotyków. W 2023 r. KMP zatrzymała 249 nietrzeźwych kierowców, 1.755 osób ukarano mandatami za spożywanie alkoholu w miejscu publicznym oraz interweniowano 1.555 razy w związku z zakłócaniem porządku publicznego przez osoby nietrzeźwe. Jednocześnie w 2023 roku ujawniono 306 przestępstw popełnionych przez osoby nietrzeź-

we. Ponadto KMP podejmowała działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców Kalisza np. „Akcja Trzeźwość” podczas Kaliskich Dni Trzeźwości.

W 2023 roku dofinansowano zakup samochodu osobowego dla Komendy Miejskiej Policji (kwota 124.970,00 zł) oraz sfinansowano zakup samochodu elektrycznego dostosowanego do przewozu osób nietrzeźwych dla Straży Miejskiej Kalisza za kwotę 191.867,46 zł. Równocześnie kontynuowano zadanie polegające na znacznej modernizacji funkcjonującego obecnie monitoringu wizyjnego.

Przeciwdziałanie narkomanii w 2023 r.

Zadania realizowane przez Miasto Kalisz w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych są zgodne z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z wykazem zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień – uzależnienie od narkotyków określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021–2025.

Program obejmuje opis dotychczas realizowanych działań wynikających z nałożonych przez ustawę zadań własnych gminy:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom osób uzależnionych pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- wspomaganie działań instytucji i organizacji służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Wszystkie zadania realizowane w ramach Miejskiego Programu mają na celu rozwiązywanie problemów narkotykowych w naszym mieście i spełniają przesłanki ustawowe. Monitoring realizacji programu polega na zbieraniu i analizowaniu informacji w celu ustalenia, czy wyznaczone zadania są realizowane zgodnie z założonym planem. Monitoring w roku 2023 był prowadzony przy wykorzystaniu określonych wskaźników oraz na podstawie sprawozdań przekazywanych przez realizatorów zadań.

Na realizację działań zawartych w Miejskim Programie – zwalczanie narkomanii na 2023 r. wydatkowano z budżetu miasta kwotę 266.110,76 zł.

PROBLEM I – Szkodliwe i społeczne spowodowane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP (Nowych Substancji Psychoaktywnych)

Cel: Zmniejszenie rozmiarów szkód zdrowotnych i społecznych spowodowanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

Podstawowym rodzajem pomocy dla osób uzależnionych i używających szkodliwie w roku 2023 były programy psychoterapii grupowej i indywidualnej realizowane przez nzozy w ramach kontraktów z NFZ. W Kaliszu funkcjonowały trzy miejsca, w których osoby uzależnione lub eksperymentujące z narkotykami albo innymi środkami psychoaktywnymi mogły uzyskać profesjonalną pomoc terapeutyczną: Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia przy ul. Lipowej 5, Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN przy ul. 29. Pułku Piechoty 35 (w tym Oddział Dzienny) i Centrum Medyczne MULTIMED przy ul. Majkowskiej 13. W 2023 r. do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia zgłosiło się 150 osób z problemem narkotykowym. Do Centrum Medycznego MULTIMED udzielono 725 konsultacji osobom uzależnionym od narkotyków i eksperymentującym oraz ich rodzinom. W Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN udzielono około 300 konsultacji osobom uzależnionym od narkotyków i eksperymentującym oraz ich rodzinom. Ofertę Ośrodka Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN uzupełniały programy, których realizacja finansowana była z innych źródeł:

- programy terapii kierowane do osób używających szkodliwie i uzależnionych od konpii, ich rodzin i ich bliskich – 67 osób.
- program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi, ich bliskich i rodzin – 141 osób.

Osoby uzależnione od narkotyków lub używające szkodliwych substancji mogły skorzystać z pomocy i wsparcia w utrzymaniu abstynencji na spotkaniach grup samopomocowych. W Kaliszu odbywały się spotkania trzech takich grup: AN (Anonimowi Narkomani) przy ul. Lipowej 5 i ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 43 oraz w siedzibie Abstynenckiego Klubu „Jantar” przy ul. Śródmiejskiej 23, gdzie działała także grupa samopomocowa AH (Anonimowi Hazardzistów).

dziści). Podstawową ofertę dla osób uzależnionych od narkotyków uzupełniały grupy terapeutyczne, których realizacja była finansowana z budżetu miasta.

Interwencje podejmowane przez Komendę Miejską Policji w Kaliszu i Straż Miejską wobec osób posiadających i używających narkotyki i NSP

Pracownicy Wydziału Prewencji KMP przeprowadzali w 2023 r. regularne kontrole osób z problemem narkotykowym, pomagali w znalezieniu ośrodka, podejmowali interwencje w szkołach i sprawdzali za pomocą testów, czy zatrzymany znajduje się pod wpływem narkotyków. W 2023 r. policja ujawniła 603 przestępstw związanych z posiadaniem i używaniem narkotyków i dopalaczy popełnionych przez 63 nieletnich. Straż Miejska odebrała w 2022 r. siedem zgłoszeń na numer alarmowy dotyczących zażywania narkotyków i dopalaczy.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu

W ramach Klubu Integracji Społecznej przy MOPS podejmowane były działania wspierające osoby z problemem narkotykowym w utrzymaniu abstynencji. W 2023 r. z pomocy KIS skorzystały 142 osoby z problemem narkotykowym. Podczas spotkań w KIS prowadzone były z tymi osobami rozmowy indywidualne i spotkania grupowe o charakterze wspierająco-edukacyjnym oraz motywującym do leczenia.

Pomoc psychospołeczna, edukacyjna i informacyjna udzielana w Punkcie Konsultacyjnym osobom uzależnionym

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków oraz ich rodzin prowadzonym przez Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”, przy ul. 29. Pułku Piechoty oraz ul. Granicznej 1 podejmowano działania z zakresu profilaktyki wskazującej. Działaniami tymi objęto w 2023 roku 208 osób. Działania terapeutyczno-lecznicze skierowane do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych były realizowane w ramach kontraktów z NFZ, a działania konsultacyjne (punkt) były finansowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Drugi punkt prowadzony jest przez Fundację Bread of Life, przy al. Wolności 10/1a. Osobami najczęściej szukającymi pomocy i wsparcia w punkcie konsultacyjnym są rodzice dzieci i młodzieży używającej szkodliwie i uzależnionej od narkotyków.

PROBLEM II – Zaburzenia życia rodzinnego wywołane używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych

Cel: Ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych używaniem szkodliwym i uzależnieniem od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP.

Osoby współuzależnione uczestniczyły w terapii grupowej i indywidualnej w NZOZ Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN, NZOZ Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia oraz Centrum Medycznym MULTIMED (działanie finansowane przez NFZ). Rodziny osób uzależnionych z problemem różnych uzależnień: alkoholowych, narkotykowych i behawioralnych mogły również uzyskać wsparcie i pomoc na spotkaniach grup samopomocowych dla osób współuzależnionych AI-Anon. W roku 2023 w Kaliszu funkcjonowały trzy takie grupy. Dodatkowo w ramach zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej ze środków z budżetu Miasta Kalisza sfinansowano w 2023 r. realizację grupy dla osób współuzależnionych. W jej spotkaniach uczestniczyło 160 osób – członków rodzin osób z problemem narkotykowym oraz grupy terapeutycznej dla osób współuzależnionych, w spotkaniach której wzięło udział 200 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiada na potrzeby tej grupy mieszkańców dzięki działalności Klubu Integracji Społecznej, ale przede wszystkim dzięki pracy pracowników socjalnych w terenie. To właśnie pracownicy terenu często udzielają pierwszej formy wsparcia osobom uzależnionym.

PROBLEM III – Używanie narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież

Cel: Ograniczenie zjawiska używania narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP przez dzieci i młodzież poprzez:

Podejmowane działania profilaktyczne i edukacyjne:

- w ramach profilaktyki uniwersalnej, ukierunkowanej na całą populację bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów uzależnień, której celem jest zapobieganie bądź opóźnianie inicjacji narkotykowej oraz zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających

rozwojowi tych problemów w danej populacji zrealizowano w 2023 r.: Program Trenerów Osiedlowych (ok. 17.200 dzieci i młodzieży), program z zakresu profilaktyki rówieśniczej (ok. 200 dzieci i młodzieży z kaliskich szkół), półkolonie oraz inne formy aktywnego spędzania czasu wolnego w okresie wakacji, „Dziecięce wtorki i czwartki w mieście” (ok. 2.400 dzieci), konkurs i konferencja AIDS, 23. Konkurs plastyczny „Wolność bez nałogów” połączony z drukiem kalendarzy profilaktycznych na 2024 r. – na konkurs wpłynęło 151 prac ze szkół podstawowych i średnich oraz innych placówek oświatowych zarówno z Kalisza, jak i spoza miasta. W konkursie brały udział również osoby niepełnosprawne,

- w ramach profilaktyki selektywnej, ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową, są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów uzależnień zrealizowano w 2023 r.: program z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej dla młodzieży z grup ryzyka, programy edukacyjne i interwencyjne dla młodzieży, a w ramach 28. Kaliskich Dni Trzeźwości dzieci ze świetlic i domu dziecka wzięły udział w rajdzie „Leśny Ludek” (100 dzieci). Ponadto dofinansowano funkcjonowanie sześciu świetlic środowiskowych, realizujących pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze zawierające elementy socjoterapii,

- w ramach profilaktyki wskazującej, ukierunkowanej na diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji w stosunku do jednostek i grup wysokiego ryzyka przejawiających pierwsze symptomy problemów wynikających z używania środków psychoaktywnych w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi oraz wychowujących się w rodzinie z problemem uzależnień: zajęcia socjoterapeutyczne realizowane w świetlicach dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, grupa dla rodziców, których dzieci używają szkodliwie lub są uzależnione od narkotyków, wczesna interwencja – zajęcia informacyjno-edukacyjne.

Działania profilaktyczno-edukacyjne z zakresu profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży realizuje w naszym mieście również Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

PROBLEM IV – Aktywność oraz współpraca organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w podejmowaniu działań na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych

Cel: Zwiększenie stopnia aktywności i współpracy organizacji pozarządowych, instytucji i osób fizycznych działających na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych

W zakresie wyłonienia realizatorów zadań w roku 2023 zostały ogłoszone otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań:

- Program Trenerów Osiedlowych,
- realizacja cyklicznych, pozaszkolnych zajęć profilaktycznych w oparciu o założenia profilaktyki rówieśniczej,
- prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP,
- realizacja programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.

Zabezpieczone zostały także środki na zadania publiczne o charakterze lokalnym lub regionalnym z zakresu przeciwdziałania narkomanii, tzw. małe granty.

PROBLEM V – Ubóstwo i wykluczenie społeczne osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin

Cel: Zmniejszenie zjawiska ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków, innych środków psychoaktywnych i NSP oraz ich rodzin

Pomoc finansowa i rzeczowa osobom uzależnionym i ich rodzinom

Osoby uzależnione od narkotyków i ich rodziny otrzymują najczęściej pomoc w formie zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej i żywności przyznawanych na podstawie decyzji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto pomoc rzeczową prowadzi dla ww. osób Polski Komitet Pomocy Społecznej. Pomoc w postaci żywności osoby uzależnione i ich rodziny mogą otrzymać w Stowarzyszeniu „Bank Chleba”, a gorący posiłek w jadłodajni prowadzonej przez Caritas Diecezji Kaliskiej.

Poradnictwo, edukacja, wsparcie socjalne i praca socjalna z osobami uzależnionymi

Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w ramach pracy indywidualnej z klientem edukowali oraz motywowali do leczenia odwykowego osoby z problemem narkotykowym. Osoby te mogły też liczyć na pomoc w aktywizacji zawodowej, ustaleniu niepełnosprawności, wsparciu w utrzymaniu abstynencji.

Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz poprawa jakości życia osób używających szkodliwie i uzależnionych od narkotyków

Wszystkie osoby używające szkodliwie oraz osoby uzależnione od narkotyków mogą uczestniczyć w działaniach podejmowanych w ramach Klubu Integracji Społecznej. W ramach Klubu Integracji Społecznej osoby te mają możliwość skorzystania z konsultacji indywidualnych ze specjalistą ds. uzależnień oraz uczestniczyć w spotkaniach grupy wsparcia (diagnoza problemu, motywowanie do leczenia, wsparcie, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, rozwiązywania problemów), dzięki której utrzymują dłuższe okresy abstynencji, a co za tym idzie poprawia się ich jakość życia.

Zadania własne Miasta w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień behawioralnych

W Ośrodku Terapii Uzależnień i Współuzależnień KARAN jest realizowany program „Nie igrzaj najwyższą stawką jest życie” dla osób uzależnionych od

hazardu oraz innych uzależnień behawioralnych (internet, komputery, zakupoholizm, pracoholizm). Jest to program opieki i terapii patologicznych hazardzistów, osób z innymi uzależnieniami, ich bliskich i ich rodzin.

Realizacja projektu finansowana jest ze środków Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. W ramach projektu realizowane są takie działania jak: interwencje kryzysowe, indywidualne wsparcie terapeutyczne, poradnictwo rodzinne, grupa zapobiegania nawrotom, warsztaty umiejętności, konsultacje prawne, konsultacje psychiatryczne.

Rozwiązywanie problemów w tym zakresie realizowane było przy okazji rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych jako nowy punkt na mapie działań terapeutycznych. Jest to nowe zadanie i wszystkie podmioty zajmujące się terapią uzależnień i pomocą w terapii uzależnień behawioralnych mają je w swojej ofercie.

W ramach realizowanego przez świetlice z programu socjoterapeutycznego wprowadzono dodatkowe zadanie obejmujące problematykę uzależnień behawioralnych.

Przygotowano i wydrukowano ulotki i plakaty informacyjne z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

W kaliskich szkołach w ramach realizacji programów wychowawczo-profilaktycznych realizowano w 2023 następujące działania:

- apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej,
- warsztaty profilaktyczne dot. cyberprzemocy dla uczniów klas ósmych,
- przeprowadzenie prelekcji profilaktycznej dot. cyberprzemocy dla rodziców uczniów klas V,
- szkolenie profilaktyka i terapia uzależnień chemicznych i behawioralnych,
- Dzień Bezpiecznego Internetu.

Ponadto kaliszanie mający problem w zakresie uzależnień behawioralnych mogli uczestniczyć w grupach samopomocowych ale Anonimowych Hazardzistów i Anonimowych Depresantów.

7.3.5. Uchwała nr XXIX/431/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu miasta Kalisza (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2020 r. poz. 7318 ze zm.)

Cel: Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących mieszkańców.

Na początku 2023r. uprawnienia do przydziału lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza posiadały 332 rodziny osiągające niskie dochody, w tym:

- 74 – uprawnienia z tytułu wymiany,
- 150 – uprawnienia do przydziału lokalu mieszkalnego,
- 108 – uprawnienia do przydziału najmu socjalnego lokalu z tytułu niskich dochodów oraz dodatkowo 385 rodzin mających orzeczoną wyrokiem sądowym eksmisję z prawem do najmu socjalnego lokalu.

W 2023 r. do Wydziału Spraw Społecznych i Mieszkaniowych Urzędu Miasta w Kaliszu wpłynęło 270 wniosków o przydział lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza, w tym:

- 235 wniosków o przydział lokalu z tytułu niskich dochodów,
- 35 wniosków o wymianę lokalu.

Spośród ww. złożonych wniosków podczas tworzenia wykazu osób uprawnionych do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych i socjalnych Komisja Mieszkaniowa działająca przy Prezydencie Miasta zakwalifikowała:

- 19 rodzin do otrzymania lokalu z tytułu wymiany,
- 33 rodzin do otrzymania lokalu mieszkalnego,
- 52 rodzin do otrzymania najmu socjalnego lokalu z tytułu niskich dochodów.

Ogółem w 2023 r. wydanych zostało 139 skierowań na zawarcie umowy:

- 34 skierowania na zawarcie umowy najmu socjalnego lokalu,
- 7 skierowań na zawarcie umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- 10 skierowania na zawarcie umowy najmu lokalu zamiennego,
- 16 skierowań na zawarcie umowy najmu lokalu komunalnego z tytułu przydziału,
- 13 skierowań na zawarcie umowy najmu lokalu komunalnego z tytułu wymiany,
- 26 skierowań na zawarcie umowy na remont lokalu na koszt własny,
- 33 skierowania na zawarcie umowy najmu po spłacie zadłużenia.

Na koniec grudnia 2023 r. pozostało 230 rodzin posiadających uprawnienia do przydziału lokalu z komunalnego zasobu Miasta Kalisza, w tym:

- 50 – uprawnienia z tytułu wymiany,
- 102 – uprawnienia do przydziału lokalu mieszkalnego,
- 78 – uprawnienia do przydziału lokalu socjalnego z tytułu niskich dochodów
- oraz 372 rodziny mające orzeczoną wyrokiem sądowym eksmisję z prawem do lokalu socjalnego.

7.3.6. Uchwała nr XLVI/564/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 30.11.2017 r. w sprawie realizacji Pilotażowego Projektu pn. „Powrót z Bezdomności”

Cel: Celem projektu jest pomoc osobom długotrwale bezdomnym w powrocie do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie oraz zmniejszenia liczby długotrwale bezdomnych osób na terenie Miasta Kalisza.

Pomimo planów Miasta kontynuowania projektu pn. „Powrót z Bezdomności”, problemy finansowe Kaliskiego Towarzystwa Pomocy św. Brata Alberta Koło Kaliskie z siedzibą w Kaliszu przy ul. Warszawskiej 93a spowodowały, że Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych na wniosek Towarzystwa rozwiązał umowy najmu siedmiu lokali treningowych za porozumieniem stron ze skutkiem na dzień 30.11.2023 r. Miasto chcąc pomóc osobom uczestniczącym w projekcie umożliwiło im dalsze zamieszkiwanie w dotychczas zajmowanych lokalach na podstawie umowy najmu zawartej z Zarządcą.

7.3.7. Miejski Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023–2027

Program został przyjęty uchwałą nr LXIX/971/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 r.

Celem głównym Programu jest wzrost świadomości społecznej o problemach niepełnosprawnych mieszkańców Kalisza, a także zapewnienie im godnego, możliwie pełnego i równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wyrównywanie szans we wszystkich dziedzinach i płaszczyznach życia publicznego.

Spośród działań zrealizowanych w 2023 roku należy wymienić:

DZIAŁANIE NR 1 – Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych

Miasto Kalisz w ramach projektu pn. „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami” współfinansowanego przez PFRON zrealizowało niżej wymienione zadania:

- zakup i montaż 2 szt. drzwi przesuwnych do budynku Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki 1a,
- zakup i montaż systemu ewakuacji (w budynku Urzędu Miasta przy ul. Kościuszki 1a i ul. Jasnej 2) – 2 zestawy składające się z sygnalizatorów optyczno-akustycznych z certyfikatami i atestami oraz włącznikami ROP i niezbędnymi elementami,
- przygotowanie i dostosowanie stanowiska obsługi dostępnego dla osób ze szczególnymi potrzebami (BOI UM Kalisza, ul. Kościuszki 1a) poprzez zakup i montaż mebli – 1 zestaw składający się z biurka z regulowaną wysokością i fotela biurowego,
- oznakowanie krawędzi pierwszego i ostatniego stopnia w biegu schodów przy pomocy samoprzylepnej taśmy o antypoślizgowej fakturze (w budynku przy ul. Jasnej 2),

- opracowanie dokumentacji budowlanej windy w budynku Urzędu Miasta przy ul. Jasnej 2.
- Podpisano umowę na realizację zadania pn. „Rozbudowa budynku Urzędu Miasta przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę” dofinansowanego ze środków PFRON „Dostępna przestrzeń publiczna” z terminem realizacji 29.08.2024 r.

Przy budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Granicznej 1 została wybudowana winda oraz został zamontowany monitoring.

Dzięki pozyskanemu dofinansowaniu ze środków PFRON w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” przeprowadzono II etap remontu Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ul. Złotej 21, w skład którego wchodziło zamontowanie platformy przyschodowej dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W ramach remontu wymieniono również stolarkę okienną.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Kaliszu zaadaptowano budynek do potrzeb uczniów słabowidzących poprzez oznakowanie kontrastowym kolorem krawędzi stopni na schodach, podestów oraz szklanych drzwi.

W Publicznym Przedszkolu nr 19 w Kaliszu w ramach przystosowywania obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością przeprowadzono modernizację dwóch tarasów przedszkolnych przylegających do ogródka przedszkolnego i dostosowano je do potrzeb i możliwości psychofizycznych dzieci niepełnosprawnych. Zmodernizowano również wejście główne do przedszkola wraz z podjazdem dla osób niepełnosprawnych.

W Publicznym Przedszkolu nr 30 w Kaliszu przeprowadzono remont schodów wejścia do przedszkola wraz z podjazdem dla wózków.

W Szkole Podstawowej nr 16 w Kaliszu wykonano dwa podjazdy przy wejściu do Segmentu A i C.

Kaliskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w Kaliszu zakończyło budowę dwóch budynków mieszkalnych, wielorodzinnych przy ulicy Stawiszyńskiej 4 i 4A, w wyniku której powstały 4 lokale mieszkalne dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi. W celu zniwelowania barier architektonicznych lokale dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi zaprojektowano na parterze i wyposażono w rampy podjazdowe. Ponadto Kaliskie TBS dokonało remontu kamienicy przy ulicy Podgórze 6, w którym wejście

do budynku zostało przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu podczas realizacji inwestycji polegających na budowie, przebudowie i remoncie ulic, sukcesywnie podejmował działania likwidujące bariery dla osób z niepełnosprawnością poprzez obniżenie krawężników do poziomu nawierzchni jezdni. W zakresie potrzeb osób niedowidzących i niewidomych montowano elementy punktowo wypukłe w rejonach przejść dla pieszych i peronów autobusowych oraz wyposażano sygnalizację świetlną w sygnalizację akustyczną dla pieszych.

Na likwidację barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu przyznał dofinansowanie na kwotę 356.490,36 zł (ze środków PFRON) dla 41 osób niepełnosprawnych.

DZIAŁANIE NR 2 - Likwidacja barier komunikacyjnych, technicznych i w komunikowaniu się

Istotnym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu na rzecz osób niepełnosprawnych jest świadczenie usług transportowych. Dzięki specjalnie przystosowanemu samochodowi, osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu mają ułatwiony dostęp do placówek służby zdrowia, urzędów, placówek kulturalno-oświatowych, edukacyjnych, możliwość dojazdu na turnus rehabilitacyjny. W 2023 r. MOPS wykonał 126 usług transportowych dla osób niepełnosprawnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował ze środków PFRON zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, tj. do zakupu aparatów słuchowych oraz wkładek usznych przyznano kwotę 280.712,00 zł dla 194 osób niepełnosprawnych. Do dofinansowania zakupu komputerów, tabletów, tabletów z programem „Mówik” oraz telefonów komórkowych w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się MOPS, dzięki środkom z PFRON, przyznał kwotę 60.256,77 zł dla 30 osób niepełnosprawnych. Natomiast do dofinansowania zakupu sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (np. komputerów, smartfonów, drukarek itp.) w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” MOPS przyznał kwotę 97.644,04 zł dla 14 osób niepełnosprawnych. MOPS, dzięki środkom z PFRON, dofinansował także

usługę tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika dla 2 osób w kwocie 2.402,00 zł. W ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” dofinansował 3 osobom z niepełnosprawnością zakup i montaż oprzyrządowania do posiadanego samochodu na kwotę 20.629,00 zł. Realizacja zadań dofinansowanych ze środków PFRON jest realizowana w ramach zadań wskazanych w Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wszystkie posiadane autobusy Kaliskich Linii Autobusowych (68 sztuk) są przystosowane do przewozu osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami:

- wyposażone są w niską podłogę,
- posiadają stosowne oznakowanie o przystosowaniu do przewozu osób z niepełnosprawnościami,
- wyposażone są w dedykowane miejsca siedzące dla osób z niepełnosprawnościami oraz specjalne wyznaczone miejsca dla osoby na wózku inwalidzkim,
- posiadają specjalną rampę ułatwiającą wjazd wózkiem inwalidzkim,
- wyposażone są w funkcję "przyklęku" dla jeszcze łatwiejszego pokonania bariery wysokości.
- w trakcie podróży funkcjonują zapowiedzi głosowe ułatwiające orientację o etapie podróży.

Miasto Kalisz zakupiło 9-osobowego busa dostosowanego do przewozu osób z niepełnosprawnościami dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Kaliszu. Zakup samochodu został dokonany w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” obszar D. Wartość zakupu: 336.077,82 zł, w tym dofinansowanie ze środków PFRON 110.320,00 zł.

Uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Kaliszu nie posługujący się mową werbalną korzystali z technologii asystującej w postaci „Mówika”, wypożyczanego w ramach działalności OWIT Kalisz.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Kaliszu w ramach likwidacji barier komunikacyjnych realizował dowożenie dzieci i młodzieży do placówek oświatowych. W 2023 r. pracownicy Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 w Kaliszu uczestniczyli w szkoleniu w zakresie posługiwania się językiem migowym.

Środowiskowy Dom Samopomocy „TULIPAN” w celu zapewnienia swobodnego przemieszczania się, a tym samym aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, umożliwił swoim podopiecznym możliwość korzystania z usług transportowych. Tym działaniem objęto 26 osób.

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu wykonał i oznakował na terenie miasta 8 nowych miejsc parkingowych przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością.

Miasto Kalisz w ramach projektu pn. „Kalisz – dostępny urząd. Zapewnienie dostępności usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami” współfinansowanych przez PFRON zlecił zaprojektowanie, wykonanie i montaż tabliczek z oznakowaniem pomieszczeń Urzędu Miasta alfabetem Braille’a – 1 zestaw składający się łącznie z 238 sztuk oraz zakup 6 przenośnych pętli indukcyjnych dla Urzędu Miasta.

Na stronie internetowej www.kalisz.pl w 2023 r. kontynuowano działanie platformy tłumacza polskiego języka migowego on-line. Usługa jest bezpłatna i nie wymaga wcześniejszego umówienia się na wizytę, odbywa się w czasie rzeczywistym. Można z niej skorzystać w dowolnym miejscu, mając dostęp do komputera z internetem i kamerą, w takiej sytuacji tłumacz pośredniczy telefonicznie pomiędzy osobą niesłyszącą a pracownikiem urzędu. Z usługi można również skorzystać bezpośrednio w Urzędzie Miasta Kalisza udając się na wyznaczone stanowiska, przy których pracownik połączy się z tłumaczem polskiego języka migowego.

Pracownicy Urzędu Miasta Kalisza brali udział w następujących szkoleniach:

- Profesjonalna obsługa klienta – praca z klientem ze szczególnymi potrzebami – łącznie 43 osoby,
- ABC koordynatora dostępności. Omówienie zadań i narzędzi pracy koordynatora dostępności.

IV Liceum Ogólnokształcące zakupiło pomoce dydaktyczne do zajęć rewalidacyjnych dla uczniów ze spektrum autyzmu, w tym z zespołem Aspergera oraz MPD.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował 14 mieszkańcom zakup sprzętu i pomocy rehabilitacyjnych w tym: materacy przeciwoleżynowych, aparatów słuchowych, cewników. Łączna kwota dofinansowania wynosi: 1.324,20 zł.

DZIAŁANIE 3 - Wyrównywanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu organizowało kształcenie specjalne w oddziałach integracyjnych (5 oddziałów, 24 uczniów). Uczniowie z niepełnosprawnością oraz ich pełnosprawni rówieśnicy mieli możliwość udziału w zorganizowanych przez szkołę nieodpłatnych warsztatach ze specjalistą „Dobrostan wzajemnych relacji i skuteczna komunikacja”. Szkoła organizowała formy wsparcia dla rodziców/opiekunów uczniów z niepełnosprawnością pozostając w tym zakresie w ścisłej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 1 w Kaliszu oraz z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu. Szkoła prowadziła również grupowe i indywidualne zajęcia, które miały na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami; usprawnianie i wspieranie funkcjonowania osób z autyzmem w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach.

Publiczne Przedszkole nr 18 zorganizowało w roku 2023 zajęcia dla dzieci z Zespołem Aspergera dostosowane do potrzeb dzieci, likwidujące bariery komunikacyjne, społeczne. Zakupiono pomoce do pracy z dziećmi z autyzmem, nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach związanych z tym tematem. Prowadzone były porady dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami.

IV Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu w roku 2023 r. przyjęło do klasy pierwszej: 3 uczniów z zespołem Aspergera i 2 uczniów słabowidzących. Oprócz powyższych w szkole w klasach 2-4 są uczniowie: z MPD, słabosłyszący, słabowidzący oraz z zespołem Aspergera.

W Publicznym Przedszkolu nr 19 w Kaliszu zapewniono dzieciom z niepełnosprawnością możliwość korzystania z oferty edukacyjnej przedszkola – 10 miejsc dla niepełnosprawnych wychowanków w dwóch oddziałach integracyjnych. Umożliwiono realizowanie edukacji włączającej w trzech oddziałach ogólnodostępnych. Realizowano dla dzieci niepełnosprawnych zajęcia dodatkowe: taniec, zabawy z piłką, rytmika. Organizowano zajęcia specjalistyczne, tj.: indywidualna rewalidacja, terapia logopedyczna, pomoc pedagogiczno-psychologiczna.

W roku szkolnym 2023/2024 do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Kaliszu uczęszczają dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, dla których ze

względu na zaburzenia lub dysfunkcje w różnych sferach rozwoju oraz trudności w nauce zapewnia się zajęcia rewalidacyjne na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, tj.:

- w Publicznym Przedszkolu nr 4 – kształceniem specjalnym objętych jest 2 dzieci,
- w Szkole Podstawowej nr 13 – kształceniem specjalnym objętych jest 23 uczniów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie od 17.04.-31.12.2023 r. wypłacił 36 osobom dofinansowanie do uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” na kwotę 120.160,25 zł.

W 2023 r. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu przeprowadzała badania diagnostyczne oraz udzielała porad i konsultacji dla rodziców dzieci z niepełnosprawnościami. Łącznie z usług poradni skorzystało 521 osób. Poradnia wydała 443 orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 79 opinii o potrzebie Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, doposażyła specjalistów w najnowsze narzędzia (4 sztuki) diagnostyczne Karty Oceny Rozwoju Psychomotorycznego Dziecka od 1. miesiąca życia do 9. roku życia, zakupiła narzędzie ADOS – 2 do diagnozy zaburzeń ze spektrum autyzmu. Ponadto przeszkolono 5 specjalistów w zakresie stosowania narzędzia KORB oraz przeszkolono 4 specjalistów w zakresie stosowania narzędzia ADOS – 2.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Kaliszu zakupiła lampki na ruchomym ramieniu z oświetleniem punktowym i ciepłym, audiobooki oraz lupy, a także dodatkowe audiobooki z zakresu lektur oraz literatury dla dzieci i młodzieży.

DZIAŁANIE NR 4 - Aktywizacja zawodowa i poprawa sytuacji osób z niepełnosprawnością na rynku pracy

Powiatowy Urząd Pracy Pracy przeprowadził szkolenia dla 2 osób na łączną kwotę 17.607,27 zł, objął pośrednictwem pracy 209 osób niepełnosprawnych, z kolei z usług doradcy zawodowego skorzystało 11 mieszkańców Kalisza.

W 2023 r. Powiatowy Urząd Pracy udzielił następujących form wsparcia:

<i>Forma wsparcia</i>	<i>Liczba osób</i>	<i>Kwota wydatkowana [zł]</i>
prace interwencyjne	4	18.749,27
roboty publiczne	3	39.476,20
staże	4	38.933,89
refundacja kosztów zatrudnieni osoby po 50. roku życia	1	8.434,00
prace społecznie użyteczne	10	8.275,20

V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu zorganizowało dla uczniów zajęcia w ramach doradztwa zawodowego (wszyscy uczniowie szkoły – ponad 500 osób, w tym 27 uczniów z niepełnosprawnością) oraz spotkanie młodzieży z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy.

Dom Pomocy Społecznej utrzymywał w 2023 r. stanowisko pracy praczk dla osoby niepełnosprawnej, które zostało dofinansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i zostało utworzone w 2022 r.

DZIAŁANIE NR 5 - Wspieranie usług medycznych rehabilitacyjnych i specjalistycznych

- Kaliskie placówki Warsztatów Terapii Zajęciowej prowadzone przez podmioty pozarządowe, tj.: Fundację Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” (przy ul. Granicznej 20 i ul. Złotej 21) oraz Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści (przy ul. Kościuszki 24). W 2023 r. zapewniły 95 osobom z niepełnosprawnością uczestnictwo w terapii zajęciowej na kwotę 2.802.120,00 zł, stwarzając możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

W ramach funkcjonowania Warsztatu Terapii Zajęciowej prowadzonego przez Zgromadzenie Zakonne Małe Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści w 2023 r. były prowadzone następujące pracownie:

- PRACOWNIA RĘKODZIEŁA ARTYSTYCZNEGO – ogólna liczba uczestników

pracowni – 6, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 5, umiarkowanym – 1. Orzeczenia wydane na stałe – 4, czasowe – 2.

- PRACOWNIA GOSPODARSTWO DOMOWE – ogólna liczba uczestników pracowni – 6, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 3, umiarkowanym – 3. Orzeczenia wydane na stałe – 4, czasowe – 2.

- PRACOWNIA ARTYSTYCZNA – ogólna liczba uczestników pracowni – 5, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 2, umiarkowanym – 3. Orzeczenia wydane na stałe – 4, czasowe – 1.

- PRACOWNIA OGRODNICZO-DEKORATORSKA – ogólna liczba uczestników pracowni – 6, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 4, umiarkowanym – 2. Orzeczenia wydane na stałe – 4, czasowe – 2.

- PRACOWNIA KRAWIECKO-HAFCIARSKA – ogólna liczba uczestników pracowni wynosi 6, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 4, umiarkowanym – 2. Orzeczenia wydane na stałe – 4, czasowe – 2.

- PRACOWNIA INFORMATYCZNA – ogólna liczba uczestników pracowni – 6, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 3, umiarkowanym – 3. Orzeczenia wydane na stałe – 3, czasowe – 3.

- PRACOWNIA PLASTYCZNO-TECHNICZNA – ogólna liczba uczestników pracowni – 5, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 5, umiarkowanym – 0. Orzeczenia wydane na stałe – 5, czasowe – 0.

- PRACOWNIA KOMPUTEROWA – ogólna liczba uczestników pracowni – 5, w tym ze stopniem niepełnosprawności: znacznym – 3, umiarkowanym – 2. Orzeczenia wydane na stałe – 2, czasowe – 3.

W skali roku 2023 r. frekwencja osób uczestniczących w zajęciach wyniosła 80,24%.

- Uczestnicy ŚDS Tulipan objęci zostali różnymi formami rehabilitacji z wykorzystaniem sprzętu, który jest dostępny w ośrodku, a także sprzętu usprawniania ogólnego znajdującego się w ogrodzie. Jednostka zatrudnia dwóch fizjoterapeutów, którzy są odpowiedzialni za organizowanie i prowadzenie fizjoterapii z uczestnikami ośrodka. Rehabilitacja ruchowa prowadzona w ŚDS w ubiegłym roku obejmowała także dodatkowe zajęcia poza ośrodkiem, uczestnictwo w różnego rodzaju wydarzeniach o charakterze sportowym oraz dodatkowe usługi, np. masaże.

W ramach działalności fizjoterapeutycznej wykonano między innymi:

- 2.008 zabiegów kinezyterapii,
- 4 zajęcia z hydroterapii,
- 77 zajęć gimnastycznych grupowych przy muzyce,
- 10 zabiegów lampą Solux.

Liczba osób ogółem objętych rehabilitacją w Ośrodku – 50.

Na bieżąco uczestnicy ŚDS Tulipan objęci są poradnictwem psychologicznym oraz psychiatrycznym. Nad całością wsparcia specjalistycznego czuwają członkowie zespołu wspierająco-aktywizującego odpowiedzialni za opracowywanie i realizację indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego. Przygotowano i opracowano 49 indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących oraz dokonano 49 ocen realizacji planów na pierwsze i drugie półrocze 2023.

W ramach wsparcia psychologicznego w ŚDS na bieżąco organizowano wsparcie psychologiczne dla uczestników oraz rodziców/opiekunów oraz pomoc lekarza psychiatry. Ilość zajęć indywidualnych o charakterze wsparcia psychologicznego wynosiła 217, grupowych 29. Przeprowadzono 60 obserwacji uczestników, wydano 49 opinii psychologicznych. Ze stałej pomocy lekarza psychiatry korzysta 16 uczestników. Wszystkim uczestnikom oraz ich rodzicom/opiekunom udzielane jest bieżące wsparcie lekarza psychiatry.

W celu zapewnienia rozwoju osobistego osób niepełnosprawnych poprzez aktywny udział w życiu społecznym, ŚDS Tulipan w różnorodny sposób wspiera i organizuje działania, mające na celu aktywne uczestnictwo uczestników w życiu społeczności lokalnej oraz wspierające integrację społeczną. Uczestnicy brali udział w wielu imprezach organizowanych przez inne jednostki. Były to konkursy, olimpiady, zawody. W ramach praktykowania umiejętności społecznych uczestnicy chodzą do kina, teatru, filharmonii, dokonują zakupów itp. ŚDS zwraca szczególną uwagę na podejmowanie przez jednostkę działań przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu, między innymi współpracuje z wieloma jednostkami i podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

W Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa”, z którego usług w 2023 roku skorzystało 20 uczestników.

Ponadto w wyniku głosowania projektów w Budżecie Obywatelskim Dom Pomocy Społecznej zakwalifikował się do realizacji zgłoszonego projektu: „Aktywny Senior – obszar do ćwiczeń plenerowych i rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu.” Realizacja projektu nastąpiła w październiku 2023 roku.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej realizował swoje dwa podstawowe cele: pomoc w zaspokajaniu niezbędnych, codziennych potrzeb seniorów, a także przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów. W ubiegłym roku pomoc w zaspokajaniu niezbędnych, codziennych potrzeb życiowych podopiecznym DDPS polegała na zapewnianiu posiłków, umawianiu telefonicznych wizyt i teleporad lekarskich, pomoc przy pisaniu różnego rodzaju dokumentów, wykonywaniu zakupów internetowych, a także szeroko rozumianej pracy socjalnej.

Natomiast w zakresie przeciwdziałania izolacji społecznej seniorów DDPS posiada bogatą ofertę zajęć dla osób starszych, tj.: codzienną gimnastykę, nordic walking, język angielski, zajęcia z obsługi komputera i telefonu, zajęcia plastyczne, ergoterapię, muzykoterapię, zajęcia tematyczne, zajęcia kulinarne, gry i zabawy, kino klubowe, ćwiczenia pamięci, zajęcia terapeutyczne, zajęcia zdrowotne. W DDPS funkcjonuje również klub brydżowy, koło teatralne, a także chór. DDPS współpracuje z różnymi jednostkami takimi jak szkoły, przedszkola, czy biblioteki, co pozwoliło na międzypokoleniową integrację.

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym. Dzięki realizacji programu możliwe było odciążenie rodzin lub opiekunów 48 osób (11 dzieci oraz 37 osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności) z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Opieka wytchnieniowa realizowana była jako opieka dzienna sprawowana w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, maksymalnie 4 godziny w danym dniu. Usługę świadczyły osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje lub wskazane przez członków rodzin, jako odpowiednio do tego przygotowane. Na ten cel prze-

znaczono kwotę 264.345,61 zł. Program jest w całości dofinansowany ze środków z Funduszu Solidarnościowego.

W lutym 2023 r. powstało Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu, jako jednostka organizacyjna Miasta Kalisza, świadcząca usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym, które realizowane są w ramach pobytu dziennego dla 40 osób i całodobowego dla 2 osób. Centrum przeznaczone jest dla dorosłych mieszkańców Kalisza posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, poprzez zapewnienie usług zamieszkiwania w formie pobytu całodobowego lub pobytu dziennego. Głównym celem działania Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, umożliwienie im niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa jakości ich życia w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie dostępności do Centrum w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Zapewnienie uczestnikom pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia polegającej na zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom z zakresu stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych. Opiekę i wsparcie w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu w 2023 roku otrzymało 65 osób niepełnosprawnych. Dla 2 osób realizowany został zakres usług pobytu całodobowego, natomiast dla 63 osób zakres usług pobytu dziennego. Ponadto COM w Kaliszu zapewnia między innymi:

- niezbędną opiekę i wsparcie,
- pomoc w nabywaniu i podtrzymaniu umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym,
- pomoc w czynnościach samoobsługowych,
- podejmowanie działań zmierzających do integracji społecznej,
- rozwijanie zainteresowań mieszkańców,
- organizowanie czasu wolnego,
- terapię zajęciową indywidualną i grupową, m.in. socjoterapię: trening inter-

personalny, trening samoobsługi, trening emocjonalny, trening umiejętności społecznej, trening kulinarny, silwoterapię, terapię mowy/czytania, terapię pisania, arteterapię: malarstwo i rysunek, papieroplastykę, muzykoterapię, filmoterapię, ergoterapię, ludoterapię,

- zapewnienie wyżywienia,
- terapię ruchową, tj. grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające,
- zajęcia indywidualne i grupowe w zakresie fizjoterapii.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dofinansował ze środków PFRON zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla 40 osób niepełnosprawnych oraz dla 1 podmiotu na kwotę 174.200,82 zł.

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Kaliszu prowadziła Ośrodek Wsparcia i Testów (OWiT), w którym wszystkie osoby posiadające orzeczenie o niepełnosprawności bez względu na swój wiek mogą skorzystać z technologii asystujących, które pomogą im w codziennym życiu. W Ośrodku Wsparcia i Testów można było uzyskać specjalistyczną poradę/konsultację m.in. neurologopedy, psychologa, rehabilitanta i wielu innych. W ośrodku funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu, który można wypożyczyć na podstawie orzeczenia o niepełnosprawności. Osoby, które mają takie orzeczenie, mogą zgłosić się bezpośrednio lub poprzez System Obsługi Wsparcia (SOW). Ponadto szkoła w ubiegłym roku prowadziła bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego w której można wypożyczyć wózki inwalidzkie, balkoniki, kule, łóżka rehabilitacyjne. To działanie cieszy się dużym zainteresowaniem kaliszczan. W ciągu roku odnotowano ok. 150 wypożyczeń tego rodzaju sprzętu.

Miasto Kalisz w ramach programu otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wojewoda wielkopolski

przekazał dotację w łącznej kwocie 1.170.016,50 zł na realizację zadań określonych w Programie. Zatrudniono 64 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 79 osób, z czego 34 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 32 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności, 9 osób miało niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym i 4 dzieci w wieku do 16. roku życia. Realizację programu rozpoczęto w marcu 2023 roku, a zakończono w grudniu 2023 roku, zrealizowano 29.171 godzin usług asystenckich. Na ten cel wydano 1.159.905,90 zł.

Wydatki na specjalistyczne usługi opiekuńcze w całości dofinansowane ze środków wojewody wielkopolskiego w 2023 roku wyniosły 1.684.508,00 zł (na dorosłych 804.808,00 zł, na dzieci – 879.700,00 zł), z tej formy pomocy skorzystało w 2023 roku 115 osób. Liczba świadczeń – godzin specjalistycznych usług opiekuńczych łącznie wyniosła 27.591, w tym dla dzieci 11.443 i dla dorosłych 16.148.

W Kaliszu pomoc w formie usług opiekuńczych świadczą 2 organizacje pozarządowe: Wielkopolski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża i Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kaliszu, które zostały wyłonione w ramach konkursu ofert, przygotowywanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych w 2023 roku zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił 30,70 zł. Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2023 roku wydatkowano 5.314.538,40 zł.

Miasto Kalisz przeznaczyło w formie dotacji na wsparcie wykonywania zadania publicznego pn. działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych:

- 37.000,00 zł dla Kaliskiego Klubu „Amazonki”,
- 23.000,00 zł dla Fundacji na rzecz pomocy dzieciom niepełnosprawnym „Nowa Nadzieja”.

DZIAŁANIE 6 - Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnością

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Kaliszu przeprowadziła kampanię związaną z obchodami Światowego Dnia Zespołu Downa – w jej ramach przekazano ulotki edukacyjne do kaliskich placówek edukacyjnych, ponadto dziećmi z zespołem Downa odwiedziły Urząd Miasta Kalisza, Kuratorium

Oświaty i inne miejsca użyteczności publicznej. W ramach kampanii wydano nakładem 1.100 egzemplarzy bajki edukacyjnej pt. „Planeta Imma” celem realizacji w 2024 r. kolejnej kampanii edukacyjnej związanej z obchodami Światowego Dnia Zespołu Downa.

IV Liceum Ogólnokształcące zorganizowało obchody Dnia Autyzmu, w którym uczniowie założyli ubrania w niebieskim kolorze, a także z okazji obchodów Dnia Zespołu Downa uczniowie ubrali różne skarpety. W IV LO obchodzono również Dzień Osoby Niepełnosprawnej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej do dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych przyznał kwotę 90.000,00 zł dla 3 organizacji pozarządowych, tj.:

- Klubowi Sportowemu Niepełnosprawnych „START” na organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportowych oraz organizację zawodów sportowych,
- Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” na realizację „XVII Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Kalisza Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce”,
- Fundacji Dzieciom „Pomagaj” na realizację wyjazdu rekreacyjno-sportowego „W zdrowym ciele – zdrowy duch” dla osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie miasta Kalisza”.

Imprezy kulturalne współorganizowane przez Miasto Kalisz w 2023 r., w których brały, bądź mogły wziąć udział osoby z niepełnosprawnościami:

- obchody Roku Braci Kościelniaków – koncerty, wystawy, spotkania, prelekcje,
- 31. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- koncert z okazji Dnia Matki na Hali Kalisz Arena,
- 62. Kaliskie Spotkania Teatralne,
- Juwenalia 2023 – święto studentów z kaliskich uczelni z koncertem,
- 29. Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „LA STRADA”,
- koncert laureatów konkursu Viva Calisia w Villi Calisia,
- koncerty letnie na patio oraz przy Baszcie Dorotce,
- organizacja dwóch wielkich koncertów dla młodzieży: Żabson oraz Young IGI,

- koncert podczas dożynek parafialno-samorządowych w Dobrzecu,
- 17. Multi.Art Festival,
- Kalisz na Szlaku Piastowskim. Wybierz Kalisz na weekend – przejazdy za-
bytkowymi autobusami – zwiedzanie miasta,
- KINO LETNIE w Parku Przyjaźni i na placu Rozmarek,
- Letnia Akademia Instrumentów Dętych Blaszanych,
- „Od Calisii do Kalisza” – Jarmark Archeologiczny i Festyn Edukacyjny,
- zakończenie sezonu turystycznego przy Baszcie Dorotce,
- Święto Rzeki Prosną – koncert Filharmonii Kaliskiej i H. Torresy,
- Europejskie Dni Dziedzictwa z występami zespołów,
- konkurs Viva Calisia Kalisz 2023 dla młodych wokalistów,
- 49. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych,
- Mikołajki jak z bajki – cykl wydarzeń kulturalnych na Głównym Rynku w okre-
sie przedświątecznym i noworocznym z animacjami, koncertami i konkursami
dla dzieci i dorosłych,
- Sylwester na Głównym Rynku.

Miasto Kalisz ufundowało nagrody rzeczowe dla czterech uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych Miłosierdzie oraz Centrum Księdza Orione w Kaliszu za osiągnięcia artystyczne – po 400 zł na osobę, z okazji podsumowania sezonu artystycznego i Inauguracji Roku Kulturalnego 2023/2024.

Organizowane przez Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. B. Jarckiego wydarzenia kulturalne, takie jak: wystawy, wernisaże, koncerty, warsztaty plastyczne są dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. W 2023 r. wystawy prezentowane w OKP „Wieża Ciśnień” odwiedziły grupy osób z niepełnosprawnością intelektualną ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan”.

OKP „Wieża Ciśnień” pozostaje w kontakcie z pedagogami ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 i na bieżąco podejmuje takie działania jak np. warsztaty skierowane do osób z niepełnosprawnościami. OKP „Wieża Ciśnień” złożył wniosek do NCK we współpracy z SOSW nr 2 o dofinansowanie warsztatów edukacyjno-artystycznych.

W Akceleratorze Kultury przy ul. Nowy Świat 2A w 2023 r. swoje zajęcia prowadziła kaliska Fundacja MISZ MASZ, która organizowała działania dla: dzieci chorych i z niepełnosprawnościami, osób dorosłych chorych i z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami rozwoju.

Osoby z niepełnosprawnościami brały również udział w seansach filmowych organizowanych przez Akcelerator Kultury, a także odwiedzały placówkę by zobaczyć organizowane wystawy.

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu od 7 września do 12 października 2023 r. prezentowała rzeźby Pawła Althamera i prace ceramiczne wykonane przez osoby niepełnosprawne, chore na stwardnienie rozsiane, zrzeszone w artystycznym stowarzyszeniu pn. GRUPA NOWOLIPIE, w ramach wystawy OPERA KALISKA.

Ponadto 15.09.2023 r. w Parku Miejskim Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu zorganizowała działania performatywne pt. OPERA KALISKA z udziałem Pawła Althamera i GRUPY NOWOLIPIE. Zajęciom artystycznym towarzyszyły koncerty: Jacoba Cohena (USA) – wiolonczelisty i performerera oraz Daniela Szweda – grafika i perkusisty. W wydarzeniu wzięło udział 90 osób, a wśród nich m.in. podopieczni Fundacji Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”. Uczestnicy mogli także wziąć udział w medytacjach prowadzonych przez Iżę Kaszyńską.

21 listopada 2023 edukatorka w Galerii przeprowadziła warsztaty dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. plutonu Głuchoniemych w Kaliszu.

Galerię odwiedzają także osoby z różnych warsztatów terapii zajęciowych, którym pracownicy opowiadają o wystawach.

Działania Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w 2023 r., dostosowane do osób z niepełnosprawnościami:

- MBP wyszła naprzeciw czytelnikom, którzy ze względu na ograniczoną mobilność spowodowaną wiekiem, niepełnosprawnością, dłuższą chorobą, opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny nie mogli osobiście przyjść do biblioteki (lub dana placówka nie spełniała standardów dostępności architektonicznej), w związku z powyższym pracownicy biblioteki świadczyli usługę „Tom w dom” i dostarczali książki do domów czytelników; umożliwiali

im także w ten sposób założenie karty bibliotecznej. W 2023 r. pracownicy MBP odwiedzili czytelników 396 razy, wypożyczając 1.504 książki. Wszystkie placówki MBP umożliwiają czytelnikom wejście z psem asystującym.

- Z myślą o osobach z wadami wzroku Filia nr 1 gromadziła zbiory tzw. „książki mówionej” dla osób niedowidzących i osób niewidomych – blisko 900 audiobooków, a także książki pisane alfabetem Braille’a. MBP w Kaliszu otrzymała, w ramach porozumienia ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca, nieodpłatnie dwa odtwarzacze cyfrowych książek mówionych – Czytak 4 oraz dostęp do 3.372 cyfrowych książek mówionych. Urządzenie jest przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i słabowidzące, jest także przyjazne dla osób starszych. W 2023 r. w Bibliotece Głównej odtwarzacze cyfrowych książek mówionych – Czytak 4 wypożyczono 8 czytelnikom, udostępniając łącznie 147 tytułów książek mówionych. Do zbiorów MBP zakupiono książki z dużą czcionką, zdecydowanie ułatwiające czytanie. MBP umożliwiła czytelnikom, w ramach Konsorcjum Wielkopolskich Bibliotek, bezpłatny dostęp do ponad 135 tys. e-booków oraz 50 tysięcy audiobooków i synchrobooków z platform: IBUK Libra oraz Legimi, a także blisko 130 tysięcy e-booków, audiobooków i podcastów z platformy Empik GO – w 2023 r. wypożyczono 13.429 e-książek i audiobooków.

- Poza statutową działalnością kaliska biblioteka prowadziła także aktywną formę promocji książki i kultury poprzez media społecznościowe. Były to m.in. blogi literackie z dodatkowymi napisami, aby mogły z nich skorzystać osoby z niepełnosprawnością słuchową.

- Kilku pracowników MBP posiada certyfikaty ukończenia kursu języka migowego; w tym dwóch w stopniu zaawansowanym. Zajmują się nie tylko obsługą czytelników, ale także nagrywaniem filmów z informacjami dla użytkowników biblioteki, które publikowane są na stronie internetowej i w social mediach.

W 2023 r. zorganizowano konkurs dla osób z niepełnosprawnościami pn. „Moja ulubiona pora roku”. Wzięli w nim udział podopieczni z Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu, Warsztatu Terapii Zajęciowej Wiejskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych „Pomocna dłoń” w Gizatkach, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Kaliszu, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Koźminku, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wieruszowie,

Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kaliszu – Oddziałów przy ulicy Złotej i ulicy Granicznej, Warsztatu Terapii Zajęciowej „Tęcza” w Ostrowie Wielkopolskim, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Pisarzowicach oraz Młodzieżowego Domu Kultury w Kaliszu. Prace uczestników konkursu prezentowano w dwóch placówkach MBP. Zorganizowano także plenerowe podsumowanie akcji dla laureatów konkursu z minirecitaleem oraz specjalnymi animacjami.

W Młodzieżowym Domu Kultury działało koło plastyczne TĘCZA dla osób z niepełnosprawnościami (dorosłych i dzieci). Zajęcia odbywały się cyklicznie, w wymiarze 10 godzin tygodniowo dla 28 uczestników. Wychowankowie TĘCZY brali udział także w życiu placówki i Miasta, byli uczestnikami wielu konkursów, imprez, autorami wystaw.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał kwotę 724.633,00 zł na dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych dla 415 osób niepełnosprawnych wraz z opiekunami.

Miasto Kalisz wsparło organizację:

- Międzynarodowych Halowych Mistrzostw Osób Niepełnosprawnych w Lekkiej Atletyce, w których wzięło udział 200 osób niepełnosprawnych,
- Ogólnopolskiego Memoriału Władysława Jakubka, w którym wzięło udział 70 osób niepełnosprawnych,

Ponadto w roku 2023 Miasto Kalisz przyznało dotacje w ramach otwartego konkursu ofert dla Klubu Sportowego Niepełnosprawnych „START” w Kaliszu na:

- organizację i prowadzenie procesu szkolenia zawodników niepełnosprawnych w kwocie 55.000,00 zł,
- na utrzymanie bazy sportowej w kwocie 20.000,00 zł.

W 2023 r. Miasto Kalisz ufundowało nagrodę sportową wypłaconą dla zawodnika niepełnosprawnego w kwocie 2.500,00 zł oraz nagrody rzeczowe dla zawodników niepełnosprawnych z okazji Podsumowania Roku Sportowego 2022 na kwotę łącznie 700,00 zł.

Dom Pomocy Społecznej zorganizował 66 imprez dla seniorów i osób niepełnosprawnych. Organizowane były również akcje wspierające osoby nie-

pełnosprawne jak: akcja pisania „Listów do świętego Mikołaja”, akcje wśród dzieci i młodzieży realizowane w formie przekazywania upominków, kartek itp. Wsparciem objęci byli wszyscy mieszkańcy DPS.

Publiczne Przedszkole nr 19 w Kaliszu zorganizowało Paraolimpiadę Przedszkolaków z udziałem dzieci niepełnosprawnych w wieku przedszkolnym z terenu miasta Kaliszu.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 w Kaliszu prowadziła szkolenia i warsztaty dla nauczycieli o tematyce:

- Jak odczytywać i analizować orzeczenia i opinie?
- Jak poprawić funkcjonowanie ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego?
- Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu.
- Dziecko w spektrum autyzmu w edukacji włączającej.
- Seksualność osób ze spektrum autyzmu.

Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Kaliszu prowadziła nieformalną Grupę Wsparcia PRZYSTAŃ zrzeszającą osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny, w ramach której podejmowano działania na ich rzecz oraz realizowano wszechstronne wsparcie.

IV Liceum Ogólnokształcące współpracowało z Fundacją „Nowa Nadzieja” oraz Fundacją MISZ MASZ. W ramach Dnia Osób Niepełnosprawnych zostało zorganizowane przedstawienie o tematyce niepełnosprawności we współpracy z przedstawicielami Fundacji MISZ MASZ. Rozpoczęto Projekt „ZWOLNIENI z Teorii”.

7.3.8. Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego

„Program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok” został przyjęty Uchwałą nr LVIII/809/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24.11.2022 roku.

„Wieloletni program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2021-2025” został przyjęty Uchwałą nr XXXII/461/2020 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r.

Celem głównym Programu jest wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, wyrażającego się aktywnością organizacji społecznych w podejmowaniu zadań publicznych na rzecz społeczności lokalnej przy wsparciu udzielanym ze strony organów samorządowych.

Celami szczegółowymi Programu są:

- poprawa jakości życia poprzez lepszą efektywność świadczenia usług publicznych,
- zwiększanie aktywności mieszkańców Miasta, służącej pełniejszemu zaspokajaniu potrzeb społeczności lokalnej i wyrażonej w zaangażowaniu w funkcjonowanie „trzeciego sektora”,
- umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę oraz jej tradycję,
- racjonalne wykorzystywanie publicznych środków finansowych kierowanych do organizacji pozarządowych, poprzez zróżnicowanie źródeł finansowania oraz zwiększenie stopnia pozyskiwania środków przez te organizacje ze źródeł zewnętrznych, innych niż budżet Miasta, a także uzyskiwanych z podejmowanej działalności gospodarczej,

- pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców, kształtowanie postaw sprzyjających przedsiębiorczości,
- wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych, promowanie partnerstw pomiędzy organizacjami i ich wzajemnej współpracy,
- zwiększenie stopnia profesjonalizacji organizacji pozarządowych, w tym w zakresie skutecznego i efektywnego zarządzania organizacją,
- poprawa wzajemnej komunikacji pomiędzy samorządem a organizacjami pozarządowymi oraz pomiędzy organizacjami pozarządowymi,
- tworzenie systemowych rozwiązań, ważnych dla funkcjonowania Miasta i jego mieszkańców,
- promowanie postaw proobywatelskich i prospołecznych, rozwój wolontariatu,
- zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityk publicznych w Mieście,
- zwiększanie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez działania edukacyjne w różnych obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki zrównoważonego rozwoju,
- integracja podmiotów realizujących zadania publiczne.

W roku 2023 współpraca z organizacjami dotyczyła w szczególności zadań w zakresie:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
- działalności charytatywnej,
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2023 r. poz. 991 ze zm.),
- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- ratownictwa i ochrony ludności,
- promocji i organizacji wolontariatu,

- przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa, a także udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego,
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- rewitalizacji.

W 2023 roku współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywała się w formie finansowej oraz w formie pozafinansowej i polegała m.in. na wspomaganiu technicznym, szkoleniowym, materialnym lub finansowym organizacji.

Finansowa forma polegała m.in. na:

1. zleceniu organizacjom realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie, w tym w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym,
2. udzielaniu wsparcia organizacjom poprzez oddanie im na preferencyjnych warunkach w użyczenie, najem lub dzierżawę mienia Miasta na prowadzenie działalności pożytku publicznego,
3. udzielaniu pomocy materialnej obejmującej zakup materiałów i usług związanych z działalnością organizacji,
4. dofinansowaniu wkładów własnych do projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych, służących realizacji zadań publicznych na terenie miasta Kalisz,
5. udzielaniu pożyczek i gwarancji na realizację projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, służących realizacji zadań publicznych na terenie miasta Kalisza.

W ramach form pozafinansowych w 2023r. organizowano: doradztwo i udzielanie pomocy merytorycznej i organizacyjnej; obejmowano patronatem Prezydenta Miasta ważniejsze projekty realizowane przez organizacje.

Ponadto w 2023 r. w Centrum Organizacji Pozarządowych przy ul. Babina 1 w Kaliszu zorganizowano 304 spotkania dla ok. 37 organizacji pozarządowych, w których udział wzięło łącznie 3.319 osób.

Poniżej dla porównania zestawienie lat 2021-2023 dot. wykorzystania pomieszczeń Centrum:

Zestawienie lat 2021-2023 dotyczące wykorzystania pomieszczeń Centrum Organizacji Pozarządowych

	2021	2022	2023
Liczba spotkań	96	311	304
Liczba organizacji	20	40	35
Liczba osób	790	3.120	3.319

Z zasobów COP korzystały również – w ramach organizacji posiedzeń, dyżurów lub wizyt studyjnych:

- Kaliska Rada Kobiet: 7 spotkań,
- Młodzieżowa Rada Miasta Kalisza: 8 spotkań,
- Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego: 8 spotkań,
- Kaliska Rada Seniorów: 5 spotkań,
- Komitet Rewitalizacji: 2 spotkania,
- Kaliska Rad Sportu: 2 spotkania.

W 2023 roku 10 organizacji korzystało z adresu Centrum, jako adresu swojej siedziby, a 11, jako adresu do korespondencji, 5 organizacji korzystało z możliwości przechowywania dokumentów w COP.

Z własnej inicjatywy COP zorganizował 2 szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 46 osób z reprezentujących 28 organizacji pozarządowych dotyczące „Zasad tworzenia oferty realizacji zadań publicznych w trybie konkursowym i pozakonkursowym”.

Ponadto we wrześniu 2023 r. Centrum Organizacji Pozarządowych wraz z Kaliską Radą Działalności Pożytku Publicznego zorganizowało Piknik Organizacji Pozarządowych, w którym aktywnie uczestniczyło 30 kaliskich organizacji pozarządowych. Celem Pikniku było zaprezentowanie mieszkańcom swojego potencjału, różnorodności i dorobku.

Ponadto w 2023 r. w Centrum Organizacji Pozarządowej przy ul. Babina 1 w Kaliszu zorganizowano 304 spotkania dla 34 organizacji pozarządowych, w których udział wzięło łącznie 3.319 osób. Z zasobów COP korzystały również – w ramach organizacji posiedzeń lub dyżurów – Komitet Rewitalizacji UM, Kaliska Rada Kobiet, Młodzieżowa Rada Miasta Kalisza, Kaliska Rada Seniorów, Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego oraz Kaliska Rada Sportu.

W ramach dotacji udzielonych na wsparcie lub powierzenie realizacji zadania w trybie ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku Miasto Kalisz zawarł łącznie 76 umowy z 62 organizacjami.

W 2023 r. Miasto przekazało łącznie kwotę 14.588.478,81 zł w ramach finansowych form współpracy, w tym:

Dotacje na wsparcie lub powierzenie realizacji zadania udzielone w trybie ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie	9.048.917,03 zł
Dotacje udzielane organizacjom pozarządowym w innym trybie niż wynikającym z ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie oraz ustawy o pomocy społecznej	5.021.131,18 zł
Dofinansowanie udzielane organizacjom pozarządowym w trybie art. 19a Ustawy dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie tzw. „małe granty”	65.000,00 zł
Pozakonkursowe formy wspierania organizacji pozarządowych	453.430,60 zł

Kaliszka Rada Działalności Pożytku Publicznego

Uchwała nr LV/758/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie określenia trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Rada jest organem konsultacyjno-opiniodawczym, mającym na celu kreowanie współpracy samorządu Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami działającym w zakresie pożytku publicznego na terenie Miasta Kalisza na rzecz jego mieszkańców.

Kadencja rady trwa 3 lata. Rada składa się z 14 członków, w tym: 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych, 2 przedstawicieli Rady Miasta Kalisza, 4 przedstawicieli prezydenta.

W związku z zakończeniem kadencji KRDP powołanej na lata 2019–2022 oraz przeprowadzoną procedurą naboru nowych członków Kaliskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Zarządzeniem nr 724/2022 z dnia 14 listopada 2022 r. Prezydent Miasta Kalisza powołał nowych członków Kaliskiej Rady Działalności Publicznego.

Do zadań Rady należy:

- opiniowanie projektów strategii rozwoju Miasta Kalisza;
- opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy oraz programów współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych;
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi;
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe.

Ponadto realizując zapisy „Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi (...)” Kaliska Rada Działalności Pożytku Publicznego wskazuje:

- przedstawicieli do prac w komisjach konkursowych dotyczących opiniowania ofert złożonych w trybie art. 14 ustawy,
- priorytetowe obszary działań organizacji we współpracy samorządu z organizacjami.

7.3.9. Program Kaliska Karta Mieszkańca

Program Kaliska Karta Mieszkańca został wprowadzony uchwałą nr XLIX/646/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 roku w sprawie przyjęcia Programu „Kaliska Karta Mieszkańca”.

Celem Programu jest:

- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie mieszkańcom dostępności do usług publicznych przez poszerzenie zakresu ulg w korzystaniu z tych usług,
- umacnianie poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców,
- poszerzenie oferty możliwości spędzania wolnego czasu dla mieszkańców,
- promocja korzystania ze środków komunikacji miejskiej z zamysłem odciążenia centrum miasta z nadmiernego ruchu samochodów osobowych,
- wspieranie dużych rodzin i seniorów oraz kształtowanie ich pozytywnego wizerunku.

Ogólny cel Programu to poprawa warunków życia mieszkańców Miasta Kalisza oraz umocnienie poczucia tożsamości lokalnej. Jest on realizowany szczególnie w takich obszarach jak: publiczny transport zbiorowy, oświata i wychowanie, kultura i sztuka, sport i rekreacja, turystyka i wypoczynek, a także usługi.

Program jest elementem polityki społecznej realizowanej w Mieście Kaliszu oraz polityki promocyjnej mającej na celu zachęcanie osób do osiedlenia się na terenie Miasta Kalisza.

Kaliska Karta Mieszkańca jest to plastikowa i elektroniczna karta posiadająca indywidualny numer oraz imię, nazwisko i zdjęcie posiadacza. Uprawnia ona uczestników Programu do preferencji, ulg i zwolnień oferowanych przez Miasto Kalisz oraz podmioty, które przystąpiły do programu.

Uchwałą nr LXVIII/944/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 września 2023 r. zmieniającą Uchwałę w sprawie przyjęcia Programu „Kaliska Karta Mieszkańca” ustalono katalog osób uprawnionych do uzyskania Kaliskiej Karty Mieszkańca. W oparciu o powyższe osoby zamieszkałe na terenie Miasta Kalisza i rozliczające się z podatku dochodowego od osób fizycznych w Pierwszym Urzędzie Skarbowym mogą złożyć wniosek o Kaliską Kartę Mieszkańca. Wniosek można złożyć przez Internet, wypełniając formularz elektroniczny na stronie kalisz.informica.pl lub w Punkcie Obsługi Klienta Kaliskich Linii Autobusowych, znajdującym się w budynku Dworca Autobusowego w Kaliszu przy ul. Podmiejskiej 2a.

Partnerem Programu może zostać każdy podmiot świadczący usługi na terenie Miasta Kalisza, który zawrze pisemne porozumienie o współpracy. Partner poprzez podpisanie Porozumienia z Miastem zobowiązuje się do udzielania zniżek uczestnikom Programu na dokonane zakupy towarów bądź usług oraz do przestrzegania Regulaminu.

W 2023 r. wydano łącznie 12.335 spersonalizowanych Kaliskich Kart Mieszkańca. Od początku trwania programu wydano 40.887 kart, w tym 2.733 duplikaty.

12.335 wydanych Kaliskich Kart Mieszkańca w 2023 r.

40.887 wydanych Kaliskich Kart Mieszkańca od początku trwania programu

7.3.10. Działania na rzecz seniorów

Kaliska Rada Seniorów

Uchwała nr XXV/300/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie powołania Kaliskiej Rady Seniorów oraz nadania jej Statutu (ze zm.).

Rada Seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Celem działania Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych (seniorów). Kadencja Rady trwa 4 lata.

Kaliska Rada Seniorów składa się z 9 osób – przedstawicieli osób starszych oraz podmiotów reprezentujących środowiska senioralne. Członkowie Rady wypełniają swoje funkcje społecznie i nieodpłatnie.

Złota rączka dla Seniora

W 2023 r. Miasto Kalisz zaoferowało kolejną edycję programu „Złotej rączki dla Seniorów”, w ramach którego starsi mieszkańcy mogli uzyskać pomoc przy naprawie np. ciekącego kranu, zepsutych klamek i zamków, gniazdek, konserwacji drzwi, okien, przymocowaniu lusterek, obrazów, karniszy, uchwyty, półek itp. Firma zapewniła we własnym zakresie sprzęt typu: specjalistyczne narzędzia, gwoździe, smary, kleje, drabinę, itp. – niezbędne do wykonania pracy. Koszty zakupu materiałów, np.: klamek, zamków, żarówek, baterii, itp. koniecznych do usunięcia usterki są pokrywane ze środków przekazanych/wydatkowanych przez beneficjenta usługi, tj. seniora.

W 2023 r. w ramach Programu usunęliśmy prawie 400 usterek w domach blisko 150 seniorów.

Mycie okien dla Seniora

W 2023 r. Miasto Kalisz zaoferowało kolejną edycję programu „Mycie okien u Seniora”. Zgodnie z jego założeniami seniorzy w wieku 75+, zamieszkujący na terenie Kalisza, samotni, zamieszkujący z drugą osobą, która jest niepełnosprawna, długotrwale chora, niesamodzielna lub spełnia kryteria wieko-

we, mogli w swoich domach skorzystać z bezpłatnej usługi mycia okien wraz z ramami okiennymi i parapetami.

W ramach programu „Mycie okien u Seniora” umyto blisko 1.500 m² okien u ponad 80 seniorów.

Treningi Tai Chi i Qigong

W 2023 r. Miasto Kalisz zaoferowało bezpłatne treningi dla osób 60+, które odbywały się w sezonie letnim w Parku Miejskim, a w sezonie jesienno-zimowym w Akceleratorze Kultury oraz w Klubie Osiedlowym „Serbinów”. Treningi Qigong i Tai Chi to łagodna gimnastyka prozdrowotna wywodząca się z tradycyjnej medycyny chińskiej, którą mogą praktykować wszyscy, niezależnie od wieku, sprawności i kondycji fizycznej. Ćwiczenia te wzmacniają odporność organizmu, poprawiają kondycję i elastyczność ciała. Korygują postawę, pomagają usunąć zmęczenie, ból, ograniczenia, przywracając dobre samopoczucie, odczucie harmonii i zdrowia.

W 2023 r. z zajęć Tai Chi skorzystało ponad 2.500 seniorów.

Bezpłatna gimnastyka dla osób 60+

W 2023 r. Miasto Kalisz realizowało bezpłatne zajęcia z gimnastyki dla seniorów. Na zajęciach wykonywano ćwiczenia gimnastyczne takie jak: ćwiczenia koordynacyjne, oddechowe, rozciągające oraz wzmacniające cały gorset mięśniowy i poprawiające ruchomość we wszystkich stawach. W 2023 r. z zajęć gimnastycznych skorzystało ponad 4.000 seniorów.

Pudełko życia

Miasto Kalisz realizuje usługę pod nazwą „Pudełko życia”. Odbiorcami „Pudełka życia” są osoby starsze, schorowane, szczególnie samotne, zamieszkałe na terenie Kalisza. „Pudełko życia” powinno znajdować się w lodówce, którą należy oznakować takim samym magnesem lub naklejką, jaka znajduje się na pudełku. Ułatwi to zespołowi ratownicznemu odszukanie informacji. „Pudełko życia” dostępne są m.in. w Biurze Obsługi Interesanta Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Tadeusza Kościuszki 1a.

Biuletyn dla Seniora

To publikacja skierowana dla seniorów w formie papierowej, jak i elektronicznej. Biuletyn można otrzymać m.in. w Urzędzie Miasta przy ulicy Kościuszki 1A, Centrum Informacji Turystycznej, Centrum Organizacji Pozarządowych, bibliotekach. Biuletyny dystrybuowane są również za pośrednictwem instytucji i stowarzyszeń senioralnych.

W 2023 r. przygotowany został jeden numer biuletynu w nakładzie 2.500 egzemplarzy.

Treningi pamięci dla seniorów

W grudniu w Centrum Organizacji Pozarządowych przeprowadzono cykliczne treningi pamięci dla seniorów, w których udział wzięło każdorazowo ok. 20 osób.

7.3.11. Uchwała nr L/687/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie realizacji Programu „Kalisz dla Młodych”

Cel: Celem Programu jest pomoc osobom młodym, tj. studentom i absolwentom, którzy nie ukończyli 30. roku życia, w podjęciu starań w kierunku usamodzielnienia się poprzez najem mieszkania, a także zwiększenie liczby młodych osób mieszkających na terenie Miasta Kalisza

Miasto Kalisz realizuje Program we współpracy z Uniwersytetem Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu i Akademią Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, Kampusem Mundurowym w Kaliszu. Realizacja Programu polega na utworzeniu ramach mieszkaniowego zasobu Miasta Kalisza mieszkań z przeznaczeniem do zamieszkiwania dla osób młodych pracujących lub uczących się na terenie Miasta Kalisza, które w dacie złożenia wniosku nie ukończyły 30 lat. W 2023 r. w ramach Programu z zasobu komunalnego Miasta Kalisza zostało wytypowanych 6 mieszkań, które zostały przyznane 3 studentom i 3 absolwentom ww. uczelni.

7.4. Polityka Rozwoju Miasta

7.4.1. Fundusze zewnętrzne

W 2023 r. jednostki podległe Miastu Kalisz podpisały umowy o dofinansowanie na łączną wartość dotacji ponad 63 mln zł. Przedmiotowe wsparcie umożliwiło/umożliwi realizację na terenie Miasta 35 projektów o łącznym koszcie całkowitym wynoszącym ponad 76 mln zł. Są to przedsięwzięcia realizowane zarówno przez sam Urząd Miasta Kalisza, jak i inne jednostki Miasta, np. Zarząd Dróg Miejskich, Miejską Bibliotekę Publiczną, Powiatowy Urząd Pracy czy też Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Szczegółowy wykaz umów o dofinansowanie zawartych w 2023 roku zawiera poniższa tabela.

	<i>Źródło dofinansowania: K - środki krajowe UE - środki UE</i>	<i>Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]</i>	<i>Całkowita wartość projektu [zł]</i>	<i>Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt</i>
<i>Wypłata świadczeń pieniężnych obywatelom Ukrainy z związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa</i>	K	2.078.261,07	2.078.261,07	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzeńskiej w Kaliszu</i>	K	3 346 482,97	8 312 047,58	Miasto Kalisz/ Zarząd Dróg Miejskich
<i>Z ekologią na spotkanie w Kaliszu – edukacja ekologiczna – wyposażenie dydaktyczne i szkolenia</i>	K	38.500,00	60.146,99	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w roku 2023</i>	K	1.583.478,00	1.670.928,00	Miasto Kalisz/ Centrum Opiekuńczo -Mieszkalne
<i>Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023</i>	K	1.170.016,50	1.170.016,50	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
<i>Opieka wytchnieniowa – edycja 2023</i>	K	264.384,00	264.384,00	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
<i>Budowa przyszkolnej hali sportowej o lekkiej konstrukcji dla Zespołu Szkół Techniczno-Elektronicznych w Kaliszu*</i>	K	2.450.000,00	3.522.720,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Budowa przyszkolnej hali sportowej o lekkiej konstrukcji dla Szkoły Podstawowej nr 23 w Kaliszu*</i>	K	2.450.000,00	3.528.870,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej z terenu Miasta Kalisza</i>	K	1.768,14	1.909,60	Miasto Kalisz/ UM Kalisz

Uwaga: 1. W poniższym wykazie ujęto również projekty wsparte w formie promes wstępnych przyznanych w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych: „Mury średniowiecznego Kalisza – rewitalizacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikwiny zamku kazimierzowskiego”, „Renowacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka przy ul. Grodzkiej 1 w Kaliszu”, „Rozbudowa odcinka ul. Dobrzeckiej i ul. św. Michała w Kaliszu”, „Wymiana oświetlenia w Hali „Kalisz Arena” wraz z wymianą tablicy wyników i wykonaniem okablowania pod zewnętrzny system kamer”, „Modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Kalisza – wymiana opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy”.

2. Rzeczowo-finansowa realizacja projektów oznaczonych * przypada na rok 2024 lub lata następne.

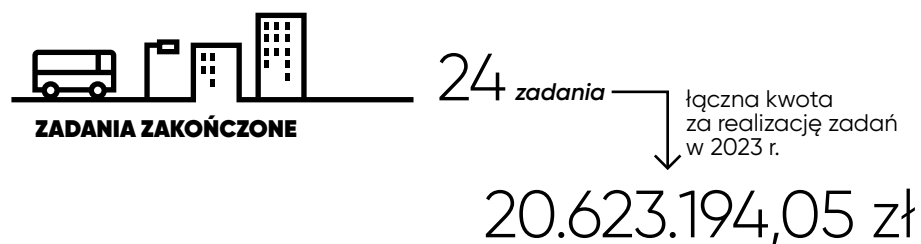
	Źródło dofinansowania: K - środki krajowe UE - środki UE	Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]	Całkowita wartość projektu [zł]	Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt
<i>Jesteśmy blisko przyrody – wspomaganie edukacji poprzez wydawanie publikacji podnoszącej świadomość ekologiczną mieszkańców Kalisza</i>	K	8.600,00	11.550,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Jesteśmy blisko przyrody – edukacja mieszkańców Kalisza poprzez realizację konkursów upowszechniających wiedzę ekologiczną</i>	K	12.360,00	23.763,59	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Mury średniowiecznego Kalisza – rewaloryzacja piastowskich fortyfikacji obronnych miasta lokacyjnego – relikw zamku kazimierzowskiego*</i>	K	500.000,00	511.000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Renowacja budynku I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka przy ul. Grodzkiej 1 w Kaliszu*</i>	K	1.500.000,00	1.531.000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Rozbudowa odcinka ul. Dobrzeckiej i ul. św. Michała w Kaliszu*</i>	K	30.000.000,00	31.578.947,37	Miasto Kalisz/ Zarząd Dróg Miejskich
<i>Wymiana oświetlenia w Hali "Kalisz Arena" wraz z wymianą tablicy wyników i wykonaniem okablowania pod zewnętrzny system kamer*</i>	K	2.000.000,00	2.222.230,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Remont ulicy Korczak na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Poznańskiej w Kaliszu</i>	K	996.715,44	2.101.765,96	Miasto Kalisz/ Zarząd Dróg Miejskich
<i>Usuwanie, w tym demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest</i>	K	12.308,41	30.771,03	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Wniosek o udzielenie dotacji gminie, która zapewniła lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta</i>	K	247.815,00	247.815,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Poznaj Polskę</i>	K	139.926,00	214.102,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa</i>	K	74.500,00	93.125,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Usunięcie rdestowca japońskiego z terenu Miasta Kalisza</i>	K	7.210,00	10.000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Nasadzenia roślin w zabytkowym Parku Miejskim w Kaliszu</i>	K	4.900,00	7.000,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Przebudowa ul. Bursztynowej pod kątem wydzielenia chodnika – etap III</i>	K	71.427,92	91.867,90	Miasto Kalisz/ Zarząd Dróg Miejskich
<i>Zapewnienie większego dostępu do przestrzeni publicznej, poprzez rozbudowę budynku Urzędu Miasta Kalisza przy ul. Jasnej 2 o zewnętrzną windę*</i>	K	351.251,86	553.639,97	Miasto Kalisz/ UM Kalisz

	<i>Źródło dofinansowania: K - środki krajowe UE - środki UE</i>	<i>Wartość dofinansowania, wynikająca z umowy o dofinansowanie [zł]</i>	<i>Całkowita wartość projektu [zł]</i>	<i>Jednostka pozyskująca dofinansowanie/ realizująca projekt</i>
<i>Asystent rodziny w 2023 r.</i>	K	74.947,31	103.184,46	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
<i>Korpus wsparcia Seniorów na rok 2023</i>	K	116.353,94	175.669,76	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
<i>Biblioteka dla wszystkich. Moje miejsce.</i>	K	64.300,00	64.300,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych</i>	K	26.250,00	131.250,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Każde pokolenie ma własny czas</i>	K	17.000,00	19.300,00	Miasto Kalisz/ Miejska Biblioteka Publiczna
<i>Modernizacja oświetlenia na terenie Miasta Kalisza – wymiana opraw nieenergooszczędnych na nowe oprawy*</i>	K	1.998.800,00	2.498.500,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Finansowanie Integracji systemu teleinformatycznego w celu umożliwienia skorzystania z usługi online polegającej na obsłudze elektronicznych transakcji płatniczych na rzecz podmiotów publicznych, których system teleinformatyczny jest zintegrowany z tą usługą</i>	K	250.502,45	250.502,45	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
<i>Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej</i>	K	135.976,65	169.970,82	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
<i>Life After Coal</i>	K	1.973.615,00	2.433.902,00	Miasto Kalisz/ UM Kalisz
	UE	338.592,00		
<i>Wsparcie w zatrudnieniu w powiecie kaliskim</i>	UE	4.553.331,53	6.504.759,34	Miasto Kalisz/ Powiatowy Urząd Pracy
<i>Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim</i>	UE	4.459.759,28	4.694.483,45	Miasto Kalisz/ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
RAZEM	K+UE	63.319.333,47	76.883.683,84	
	K	53.967.650,66	65.345.849,05	
	UE	9.351.682,81	11.537.834,79	

7.4.2. Inwestycje (Wydział Rozbudowy Miasta)

W 2023 r. intensywnie inwestowano w rozwój Miasta. Realizowano zadania z zakresu Budżetu Obywatelskiego, Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz zadania jednoroczne

Wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów przy ul. Ostrowskiej 25, Cegielnianej 2, Cegielnianej 6, Asnyka 12, Legionów 24-26 (BO)

W ramach zadania zamontowano 5 kamer stacjonarnych, zakupiono monitor, adaptory, rejestrator cyfrowy, dysk twardy do rejestratora, routery oraz niezbędny sprzęt. W 2023 r. wydatkowano 44.895,00 zł. Zadanie zakończono.

Przebudowa nawierzchni wraz z montażem małej architektury przy I Liceum Ogólnokształcącym

W ramach zadania wykonano przebudowę nawierzchni przy I Liceum Ogólnokształcącym. Wykonano nawierzchnię poliuretanową o powierzchni 420 m² wraz z pracami towarzyszącymi. Zakupiono stół do Teqball o konstrukcji stalowej z blatem z laminatu wysokociśnieniowego. W 2023 r. wydatkowano 349.905,00 zł. Zadanie zakończono.

Rewaloryzacja Parku Przyjaźni

W ramach zadania wykonano nowe alejki parkowe o nawierzchni mineralnej wodoprzepuszczalnej, zamontowano ławki oraz kosze na śmieci, zabezpieczono drzewa oraz inne nasadzenie przed uszkodzeniem. Całkowity koszt zadania: 820.659,00 zł. Zadanie zakończono.

Dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Szkoły Podstawowej nr 18 przy ul. Podmiejskiej 9 w Kaliszu

W 2023 r. w ramach zadania wykonano nową instalację odgromową na budynku Szkoły Podstawowej nr 18. W 2023 r. wydatkowano 202.363,81 zł. Zadanie zakończono (całkowity koszt zadania: 205.963,81 zł).

Dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Przedszkola nr 2 „Tęczowa Kraina” przy ul. Park Miejski 1 w Kaliszu

W ramach zadania w 2023 r. wydatkowano 71.753,93 zł realizując plan w 99%. Zakres rzeczowy obejmował m.in. demontaż istniejącej wewnętrznej instalacji hydrantowej, wykonanie nowej wewnętrznej instalacji hydrantowej wraz z oznakowaniem, odbudowę hydrantu w pomieszczeniu łazienki z płyt g-k w klasie odporności ogniowej EI30 z wykonaniem okładziny z płytek ceramicznych, włączenie instalacji hydrantowej do instalacji wodociągowej. (Całkowity koszt zadania: 114.113,92 zł).

Budowa kortu centralnego na obiekcie OSRiR (WPF)

W ramach zadania budowy kortu centralnego wykonano kort ziemny o nawierzchni z mączki ceglanej o wymiarach 37 m x 18 m wraz z chodnikiem z kostki betonowej i małą architekturą. Ponadto wykonano przyłącze wodociągowe, oświetlenie kortu. W 2023 r. wydatkowano 66.308,00 zł (całkowity koszt zadania: 430.746,00 zł). Zadanie zakończono.

Monitoring Pól Marsowych (BO)

W ramach zadania wykonano rozbudowę zewnętrznej sieci monitoringu Pól Marsowych. Wbudowano 2 słupy aluminiowe o wysokości 6 m wraz z okablowaniem, zamontowano 8 kamer stacjonarnych oraz 2 obrotowe. Zamontowano szafę RACK oraz jednostkę komputerową wraz z telewizorem. W 2023 r. wydatkowano 89.839,20 zł. Zadanie zakończono.

Siłownia zewnętrzna przy Szkole Podstawowej nr 4 w Kaliszu, ulica Polna 17 (BO)

W ramach zadania wykonano siłownię zewnętrzną. Zamontowano: twister siedzący, wahadło, wypych, poręcz do podciągania, rowerek, drabinka, wioślarsz oraz wyciąg górny. W 2023 r. wydatkowano 128.532,00 zł. Zadanie zakończono.

Utwardzenie terenu poprzez: wykonanie zjazdu dla wózków/rowerów przy schodach terenowych prowadzących do orlika w kierunku Lidla na os. Widok (BO)

W ramach zadania wykonano zjazd dla wózków/rowerów z kostki betonowej o wymiarach 10 m x 20 m wraz z balustradą. W 2023 r. wydatkowano 38.445,11 zł realizując plan w 96,1%.

Budowa windy i montaż monitoringu dla budynku MOPS przy ul. Granicznej 1 (WPF)

W ramach zadania wybudowano szyb windy w konstrukcji żelbetonowej samonośnej oraz windę przelotową. Ponadto wykonano ogrodzenie z pręseł stalowych z furtką oraz nową instalację systemu monitoringu. W 2023 r. wydatkowano 230.231,46 zł. (Całkowity koszt zadania: 891.381,99 zł).

Rewaloryzacja Parku Miejskiego (WPF)

W 2023 r. prace związane z podpisaną umową w zakresie I etapu rewitalizacji zabytkowego Parku Miejskiego w Kaliszu zostały zakończone. Powstały schody widokowe nad rzeką Prosną w rejonie Mostu Teatralnego od strony Parku Miejskiego. Zagospodarowano teren poprzez nowe nasadzenia, przesadzenia oraz prace pielęgnacyjne istniejącej zieleni. Wykonano oświetlenie alejek parkowych oraz rzeźby w Parku Miejskim. Przebudowano alejki parkowe. W 2023 r. wydatkowano 1.969.384,33 zł (całkowity koszt zadania: 5.247.469,90 zł).

Modernizacja szaleatów miejskich (WPF)

W ramach zadania przebudowano szaleat miejski przy ul. Babina. Zakres rzeczowy obejmował m.in.: roboty rozbiórkowe i demontażowe, wykonano izolację pionową ścian zewnętrznych od wewnątrz, wykonano nowe ścianki działowe, tynki, na ścianach ułożono płytki, wykonano posadzki. Dokonano wymiany stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej, instalacji wod-kan i c.o. wraz z wymianą armatury, instalacji elektrycznej, lamp i osprzętu. W 2023 r. wydatkowano 213.228,96 zł (całkowity koszt zadania 570.972,78 zł).

Rewitalizacja centrum Miasta Kalisza (WPF)

14.02.2024 r. dokonano odbioru ostatecznego zadania „Przebudowa Głównego Rynku wraz z ul. Kanoniczną”. Zakres rzeczowy obejmował realizację inwestycji w zakresie m.in.:

1. Przebudowy Głównego Rynku:

- przebudowę i budowę infrastruktury podziemnej (przyłącza wody, kanalizacji i przyłącza elektryczne wraz z instalacją oświetlenia ulicznego),
- budowę podziemnego zbiornika retencyjnego,
- przebudowę nawierzchni wraz z wykonaniem tablic informacyjnych w nawierzchni (w całym obszarze opracowania stosować granit szary, umieszczona w przestrzeni głównej posadzki Rynku kostka 14/14/8 cm ma być łupana z każdej strony, w całym obszarze opracowania fugi mają być cementowe), monet pamiatkowych, wymianą krat (na żeliwne) w studniach doświetlających piwnice,
- przebudowę oświetlenia ulicznego,
- przebudowę i budowę iluminacji budynku Ratusza,
- budowę instalacji nawadniania zieleni,
- budowę podziemnego pomieszczenia zabytkowej rzępi,
- montaż małej architektury (m.in. ławek, koszy, słupów ogłoszeniowych, tablic informacyjnych, stojaków na rowery, demontaż i ponowny montaż zabytkowej pompy, siedzisk nad rzępią, masztów, tryskaczy),
- przesadzenie istniejących drzew w miejsce wskazane przez Zamawiającego – Park Miejski,
- wykonanie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej,

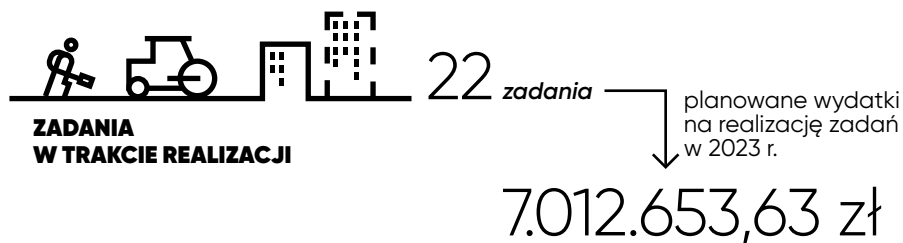
- wykonanie pawilonów kwiatowych,
- wykonanie jednego pawilonu gastronomicznego;

2. Przebudowy ul. Kanoniczkiej:

- przebudowę i budowę infrastruktury podziemnej (m.in. kanalizacji i przyłącza elektryczne wraz z instalacją oświetlenia ulicznego),
- przebudowę nawierzchni wraz wymianą krat (na żeliwne) w studniach doświetlających piwnice oraz wyznaczeniem miejsc parkingowych,
- przebudowę oświetlenia ulicznego (dwa słupy na Plantach pozostawione – wymieniono tylko oprawy),
- montaż małej architektury,
- wykonanie nasadzeń zieleni.

W 2023 r. wydatkowano 15.887.171,68 zł, w tym 2.468.514,02 zł przekazano na wydatki niewygasające. Koszt zadania: 24.654.566,01 zł.

W 2023 roku zostało podpisane wiele umów, na realizację inwestycji, których realizację zaplanowano na 2024 r. należą do nich m.in.:

- oświetlenie ulicy prowadzącej do Zielonego Miejsca Odpoczynku oraz rozbudowa miejsca spotkań (BO);
- modernizacja monitoringu wizyjnego Miasta Kalisza w celu zwalczania przejawów agresji i zjawisk patologicznych będących następstwem spożywania alkoholu w miejscach publicznych (WPF);
- zaprojektowanie i budowa „Centrum sportowego Kalisz Szczypiorno” w Kaliszu (WPF);
- teren rekreacyjny dla psów (WPF);
- kaliskie obserwatorium nieba (BO);
- oświetlenie ulicy prowadzącej do Zielonego Miejsca Odpoczynku oraz rozbudowa miejsca spotkań (BO);
- wykonanie koncepcji i dokumentacji technicznej na węzeł przesiadkowy, w tym parkingu P&R (wielopoziomowego) przy ul. Złotej/Majkowskiej;
- wymiana pokrycia dachowego wraz z wymianą rynien i instalacji odgromowej na budynku Publicznego Przedszkola nr 19 w Kaliszu;
- przebudowa dróg manewrowych i placu przy ul. 3-go Maja (WPF).

Dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Przedszkola „Pluszowy Miś” przy ul. Robotniczej 5 w Kaliszu

W 2023 r. wykonano aktualizację kosztorysów inwestorskich dla zadania oraz podpisano stosowne umowy na dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych budynku Przedszkola „Pluszowy Miś” przy ul. Robotniczej 5 w Kaliszu.

W 2023 r. wydatkowano 118.944,69 zł w tym 116.567,10 zł przekazano na wydatki niewygasające. Zadanie w trakcie realizacji.

Oświetlenie ulicy prowadzącej do Zielonego Miejsca Odpoczynku oraz rozbudowa miejsca spotkań (BO)

W 2023 r. wykonano dokumentację projektową dla zadań pn. „Budowa sieci oświetlenia ulicznego przy ul. Powstańców Śląskich w Kaliszu” oraz „Budowa sieci wodociągowej oraz rozbudowa Zielonego Miejsca Odpoczynku”. Ponadto podpisano umowy na realizację robót budowlanych na budowę oświetlenia ulicznego przy ul. Powstańców Śląskich oraz budowę budynku gospodarczego oraz montaż furki w istniejącym ogrodzeniu. Wydatkowano 118.522 zł, w tym 95.922 zł przekazano na wydatki niewygasające 2023 r. realizując plan w 99,6%. Zadanie w trakcie realizacji.

Zmiana sposobu użytkowania budynku biurowego na budynek mieszkalny wielorodzinny położony w Kaliszu przy ul. Noskowskiej 9 (WPF)

Dla przedmiotowego zadania Miasto uzyskało wsparcie finansowe z Funduszu Dopłat z Banku Gospodarstwa Krajowego w łącznej kwocie 3.035.279,71 zł. W styczniu 2023 r. podpisano umowę z Wykonawcą na przebudowę budynku biurowego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Noskowskiej 9 w Kaliszu. W ramach zadania w 2023 r.:

- usunięto drzewa kolidujące z inwestycją oraz wykonano nasadzenia zastępcze w ilości 10 drzew,
- wykonano roboty rozbiórkowe i demontażowe wraz z utylizacją/ zagospodarowaniem materiałów z rozbiórek,
- wzmocniono fundamenty,
- wymurowano nowe ściany i ścianki działowe, kominy,

- wykonano w większości warstwy podposadzkowe i posadzki,
- wykonano konstrukcję dachu, warstwy izolacyjne dachu i pokrycia dachowego,
- wykonano izolację termiczną ścian zewnętrznych, oraz część tynków wewnętrznych
- zamontowano stolarkę okienną oraz drzwiową zewnętrzną,
- wykonano podejścia instalacji wodno-kanalizacyjnych do lokali mieszkalnych,
- wykonano okablowanie instalacji elektrycznych.

W 2023 r. wydatkowano 2.470.323,03 zł w tym 613.107,23 zł przekazano na wydatki niewygasające. (Wartość zawartych umów 4.070.864,08 zł). Zadanie w trakcie realizacji.

Wykonanie zielonych instalacji przestrzennych promujących Kalisz (BO)

W ramach zadania wykonano dokumentacje projektowe dla zadania pn. „Wykonanie zielonej instalacji przestrzennej w Kaliszu przy ul. Dworcowej” oraz dla zadania pn. „Wykonanie zielonej instalacji przestrzennej w Kaliszu przy ul. Szlak Bursztynowy”. Ponadto podpisano umowy na wykonanie zielonej instalacji przestrzennej w Kaliszu przy ul. Szlak Bursztynowy. W 2023 r. wydatkowano 246.895,83 zł, w tym 197.947,36 zł przekazano na wydatki niewygasające. (Wartość zawartych umów 246.655,36 zł). Zadanie w trakcie realizacji.

7.4.3. Inwestycje drogowe (ZDM)

Zarząd Dróg Miejskich (ZDM) w Kaliszu to jednostka budżetowa Miasta Kalisza, której głównym zadaniem jest pełnienie w imieniu Prezydenta Miasta Kalisza obowiązków zarządcy dróg publicznych w zakresie zgodnym z zapisami ustawy o drogach publicznych. ZDM administruje i zapewnia właściwy stan techniczny dróg i ulic zlokalizowanych w granicach administracyjnych Miasta Kalisza w szczególności dróg: krajowych (długość: 20,886 km), wojewódzkich (długość: 9,569 km), powiatowych (długość: 55,974 km), gminnych (długość: 232,548 km) wraz z obiektami inżynierskimi (34 mosty i wiadukty). W gestii ZDM znajduje się łącznie około 318,98 km dróg, ok. 64 km dróg rowerowych zlokalizowanych w pasach dróg publicznych i poza nimi, 537 skrzyżowań, w tym 47 obsługiwanych sygnalizacją świetlną. Część sygnalizacji objęta jest Systemem Zarządzania Ruchem Drogowym. Ponadto, ZDM zarządza drogami wewnętrznymi stanowiącymi własność Miasta Kalisza.

Jednostka dba o to, aby Kalisz dysponował bezpieczną infrastrukturą drogową dostępną dla wszystkich uczestników ruchu drogowego. W tym celu podejmowane są działania w zakresie przebudowy istniejącej infrastruktury drogowej, budowy nowych dróg, ulic, dróg dla pieszych, dróg dla rowerów, planowania i lokalizowania nowych ciągów komunikacyjnych, opracowywania projektów koncepcyjnych oraz projektów budowlanych, na podstawie których wykonywane są prace budowlane. Zarząd prowadzi całokształt prac związanych z bieżącym utrzymaniem dróg o nawierzchniach: bitumicznych, twardych oraz gruntowych, zimowym utrzymaniem dróg, bieżącym utrzymaniem, zarządzaniem ruchem drogowym (oznakowaniem pionowym, poziomym i sygnalizacją świetlną). Ponadto, realizowane są działania mające na celu ochronę środowiska obejmujące: budowę urządzeń podczyszczających na wylotach kanałów deszczowych, zarządzanie w ramach realizacji inwestycji zieleni w pasach drogowych, oczyszczanie „na mokro” jezdni dróg i ulic. W gestii ZDM jest także organizacja i zarządzanie Strefą Płatnego Parkowania.

W roku 2023 realizowano:

- zadania inwestycyjne przewidziane w Budżecie Miasta Kalisza na 2023 r.,
- zadanie w ramach Budżetu Obywatelskiego,
- zadania wskazane w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Miasta Kalisza na lata 2021-2043.

Działania podejmowane przez Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu w 2023 r. wynikają z zapisów miejskich programów i strategii w szczególności ujętych w:

- „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Kalisza” przyjętym Uchwałą nr XLI/551/2013 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 28 listopada 2013 r.,
- „Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisza” zmienionym Uchwałą nr LVI/787/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 29 września 2022 r.,
- „Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024” przyjętym Uchwałą nr LI/700/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r.,
- „Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Kalisza” zmienionym Uchwałą nr XLVI/634/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 listopada 2021 r.,
- „Programie ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz” przyjętym Uchwałą nr XXI/392/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.,
- Uchwale nr LVIII/816/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia w Kaliszu Strefy Płatnego Parkowania, stawek opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości opłat dodatkowych oraz sposobu ich pobierania.
- Uchwale nr LXIX/985/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia w Kaliszu Strefy Płatnego Parkowania, stawek opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości opłat dodatkowych oraz sposobu ich pobierania.

Inwestycje realizowane rzeczowo przez ZDM w roku 2023:

Budowa nowej drogi w Kaliszu – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych (WPF)

W wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Równocześnie wyłoniono inspektorów nadzoru, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami w ramach przedmiotowego zadania i również zawarto stosowne umowy. W roku 2023 rozpoczęto realizację robót budowlanych, których zakończenie planowane jest w 2024 r.

Zakres robót obejmuje budowę nowego odcinka drogi, w tym: wykonanie nowej jezdni, chodników, ścieżek rowerowych, miejsc postojowych, zjazdów na posesje, zatok autobusowych, budowę trzech rond, budowę odwodnienia, oświetlenia, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego.

Na realizację zadania Miasto Kalisz uzyskało promesę dofinansowania inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład w wysokości 19.000.000,00 zł.

Wydatkowano kwotę 2.150.000,00 zł, w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 2.110.614,15 zł.

Wykonanie na ul. Lechosławskiej sygnalizacji świetlnej z radarowym pomiarem prędkości

W ramach zadania opracowano dokumentację projektową na budowę sygnalizacji świetlnej z radarowym pomiarem prędkości oraz wykonano roboty budowlano-montażowe. Wydatkowano kwotę 89.717,07 zł.

Budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – Etap I – odcinek od ul. Łódzkiej do ul. Żwirki i Wigury (WPF)

W roku 2021 wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, zawarto stosowną umowę oraz przekazano plac budowy. W 2022 r. rozstrzygnięto ogłoszony w roku 2021 przetarg na wyłonienie wykonawcy sprawującego nadzór inwestorski nad realizowanymi robotami oraz zawarto stosowną umowę. Prace budowlane prowadzone były w latach 2022-2023.

W wyniku zrealizowanych robót, na odcinku od ul. Łódzkiej do ul. Żwirki i Wigury powstał dwujezdniowy, dwupasowy odcinek drogi o nawierzchni bitumicznej wraz z chodnikami, ścieżką rowerową, 6 zatokami autobusowymi, odwodnieniem, oświetleniem. Na skrzyżowaniach nowej drogi z ul. Łódzką, z ul. Braci Niemojowskich, z ul. Pszenną oraz z ul. Żwirki i Wigury wybudowane zostały ronda. Ponadto, w ramach zadania usunięto kolizje z infrastrukturą techniczną, wykonano oznakowanie pionowe i poziome, wykonano zagospodarowanie pasa drogowego zielenią.

Na realizację zadania uzyskano z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dofinansowanie w wysokości 6.604.224,96 zł. Wartość zrealizowanych robót budowlanych wyniosła 20.173.113,14 zł.

Rozbudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od Rogatki do granicy miasta Kalisz – etap I (WPF)

W roku 2020 wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz Inżyniera Kontraktu sprawującego nadzór inwestorski nad prowadzonymi pracami. Zawarte zostały stosowne umowy. Rozpoczęcie prac budowlanych nastąpiło w styczniu 2021 r., natomiast zakończenie w grudniu 2022 r. Komisyjny odbiór robót nastąpił w 2023 r. Zakres prac obejmował realizację I etapu rozbudowy drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od Rogatki do ul. Kubusia Puchatka w tym wykonanie nowej jezdni, chodników, ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, miejsc postojowych, zjazdów na posesję, zatok autobusowych, budowę dwóch rond: na skrzyżowaniu ul. Nowy Świat z ul. Legionów i z ul. Ułańską oraz na skrzyżowaniu ul. Częstochowskiej z ul. Budowlanych, wyposażenia skrzyżowania ul. Kordeckiego z ul. Częstochowską w sygnalizację świetlną akomodacyjną, budowę odwodnienia, przebudowę oświetlenia, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego. W ramach zadania prowadzony był również przez Inżyniera Kontraktu nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami.

Na realizację ww. zadań Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie ze środków UE w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 do kwoty 27.264.217,29 zł. Wartość zrealizowanych robót budowlanych wyniosła 33.148.852,80 zł.

Przebudowa ul. Bursztynowej pod kątem wydzielenia chodnika – etap III

Zarząd Dróg Miejskich w Kaliszu we własnym zakresie opracował dokumentację projektową na wykonanie chodnika w ciągu ul. Bursztynowej. Wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Prace budowlane zostały wykonane oraz odebrane przez Zamawiającego. W ramach tego etapu powstał jednostronny chodnik o długości 168 m.

Na realizację zadania uzyskano w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dofinansowanie w wysokości 71.427,92 zł. Wartość zrealizowanych robót budowlanych wyniosła 91.867,90 zł.

Przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej w Kaliszu (WPF)

W 2023 r. wyłoniono wykonawcę robót budowlanych oraz zawarto stosowną umowę. Równocześnie wyłoniono branżowych inspektorów nadzoru inwestorskiego, sprawujących nadzór inwestorski nad prowadzonymi robotami oraz zawarto z nimi stosowne umowy. Przystąpiono do realizacji prac budowlanych. Zakończenie realizacji robót budowlanych nastąpi w 2024 r.

W ramach zadania wykonana zostanie nowa jezdnia, chodniki, miejsca postojowe, zjazdy na posesje, rondo na skrzyżowaniu ul. Tatrzańskiej z ul. Karpacką, przebudowa odwodnienia, przebudowa oświetlenia, usunięcie kolizji z infrastrukturą techniczną, wykonanie nowego oznakowania pionowego i poziomego.

Na realizację zadania, Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg do kwoty 3.346.482,97 zł. Wydatkowano kwotę 6.695.313,63 zł w tym na konto środków niewygasających przekazano kwotę 6.393.291,56 zł.

Usunięcie kolizji ulic: M. Skłodowskiej-Curie i J. Bursche z siecią Energa-Operator S.A. w Kaliszu (WPF)

Zadanie zostało zakończone oraz odebrane. Inwestycja była prowadzona w formule „zaprojektuj i wybuduj” przez ENERGA Operator SA. Zakres prac obejmował opracowanie dokumentacji projektowej, uzyskanie wszystkich wymaganych opinii, uzgodnień i decyzji administracyjnych oraz rzeczową realizację zadania, tj. wykonanie prac budowlano-montażowych związanych z demontażem linii napowietrznej oraz budową linii doziemnej. Wydatkowano kwotę 359.000,00 zł.

Program Budowy i Przebudowy Dróg Osiedlowych – ul. Starowiejska (WPF)

W 2022 r. opracowano dokumentację projektową, uzyskano wszystkie wymagane przepisami decyzje oraz w wyniku postępowania przetargowego wyłoniono wykonawcę robót budowlanych i zawarto z nim umowę na reali-

zaczę robót. Realizacja prac budowlanych nastąpiła w 2023 r. Prace zostały zakończone oraz odebrane.

W ramach zadania powstała nowa nawierzchnia jezdni, chodnika, zjazdów na posesje, wybudowano nowy kanał deszczowy oraz zbiornik retencyjny na wody opadowe i roztopowe, przebudowano oświetlenie, usunięto kolizje z infrastrukturą techniczną. Wartość zrealizowanych robót budowlanych wyniosła 1.920.195,72 zł.

Ponadto, w roku 2023 prowadzone były prace projektowe oraz przygotowawcze dla zadań pn.

- Budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu – etap II – odcinek od ul. Żwirki i Wigury do ul. Warszawskiej.
- Połączenie dróg krajowych na odcinku od ul. Godebskiego do ul. Łódzkiej (WPF).
- Rozbudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 450 na odcinku od Rogatki do granicy miasta Kalisza – etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego).
- Przebudowa ul. Podmiejskiej od ul. Górnośląskiej do Ronda Westerplatte.
- Przebudowa ul. Czeszkowskiej.
- Budowa układu komunikacyjnego na osiedlu Tyniec.
- Realizacja wybranych działań adaptacyjnych do zmiany klimatu, w tym zielono-błękitnej infrastruktury w ciągu ul. Górnośląskiej.
- Rozszczelnienie miejsc postojowych wraz z przebudową ul. Babina w Kaliszu.
- Budowa drogi dla pieszych i rowerów na odcinku ul. Leśna – ul. Lubelska.
- Budowa ścieżki rowerowej w ul. Warszawskiej (odc. od ul. Toruńskiej do granicy miasta).
- Aktualizacja dokumentacji projektowej na budowę kładki pieszo-rowerowej nad rzeką Prosną w rejonie mostu św. Wojciecha.
- Wykonanie dokumentacji technicznej na dobudowę do mostu kolejowego nad rzeką Prosną kładki dla pieszych i rowerzystów wraz z dojazdami do ul. Wojciecha z Brudzewa i ul. Wypoczynkowej.

- Budowa kładki dla pieszych i rowerzystów nad rzeką Swędrnią wraz z dojazdami i dojazdami w rejonie ul. Szlak Bursztynowy.
- Budowa ścieżki rowerowej w ul. Złotej.
- Rozbudowa ul. Cmentarnej.
- Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż rzeki Proсны na odcinku ulic: Wypoczynkowa – Ks. Jolanty.
- Budowa ul. Wyspiańskiego na odcinku od ul. Staffa do ul. Stawiszyńskiej.
- Budowa odcinka drogi obsługującej wzdłuż al. Wojska Polskiego.
- Przebudowa ul. Sulistawickiej na odc. od ul. Romańskiej do ul. Słowiańskiej.
- Rozbudowa ul. Trackiej.
- Przebudowa ul. Koszałka Opałka.
- Rozbudowa ul. Kątnej.
- Przebudowa ul. Łaziennej i ul. Mariańskiej.
- Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego przy ul. Nowy Świat 25–31.
- Budowa wewnętrznego układu komunikacyjnego przy ul. Bankowej 7.
- Rozbudowa ulic: św. Michała i Dobrzeckiej.
- Przebudowa ul. Kościuszki.
- Rozbudowa ul. Malborskiej.
- Przebudowa ul. Skalmierzyckiej na odcinku od ul. Polnej do ul. Nowy Świat.
- Przebudowa ul. Wykopaliskowej.
- Rozbudowa ul. Romańskiej i ul. Zachodniej.
- Przebudowa placów: J. Kilińskiego, Jana Pawła II, św. Józefa.
- Uporządkowanie systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ulic: Kresowej, Skalmierzyckiej, Polnej.
- Przebudowa ulic: Spółdzielczej i Tatrzkańskiej na odcinku od ulicy Głogowskiej do Karpackiej.
- Rozbudowa połączenia ulic: Łódzkiej z Hożą.

Zadania zrealizowane w ramach Budżetu Obywatelskiego w 2023 roku

Dwie tablice informacyjne z planem ulic osiedla Winiary

W ramach zadania wykonano oraz ustawiono tablice z planem ulic osiedla Winiary. Jedna tablica została ustawiona na ul. Kołobrzeskiej, druga natomiast na ul. Lubelskiej. Zadanie zostało zakończone oraz komisyjnie odebrane. W 2023 r. wydatkowano kwotę 3.653,34 zł.

Wartość dofinansowań ze środków zewnętrznych na zadania realizowane w roku 2023

nazwa zadania	kwota dofinansowanie [zł]	koszt realizacji zadania * [zł]	źródło dofinansowania
Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 450 w Kaliszu – etap II (odcinek od ul. Księżnej Jolanty do ul. Antycznej wraz z przebudową wiaduktu kolejowego)	44.635.046,03	42.986.826,07	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Budowa nowej drogi w Kaliszu – połączenie ul. Ks. Jolanty (od ul. Częstochowskiej) z ul. Budowlanych	19.000.000,00	2.167.564,59	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
Przebudowa ul. Bursztynowej pod kątem wydzielenia chodnika – etap III	71.427,92	89.284,90	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Przebudowa ul. Spółdzielczej i ul. Tatrzańskiej w Kaliszu	3.346.482,97	8.312.047,58	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Remont ul. Korczak na odcinku od ul. Wiejskiej do ul. Poznańskiej w Kaliszu	996.715,44	2.101.678,06	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
Kwota przyznanych dofinansowań łącznie	68.049.672,36		

* Koszt realizacji zadania obejmuje łączną wartość umów: realizacja robót budowlanych, prowadzenie branżowego nadzoru inwestorskiego, wykonanie oraz montaż tablicy informującej o uzyskanym dofinansowaniu.

Zadania planowane do realizacji w latach następnych, dla których w 2023 r. złożono wnioski o dofinansowanie i które uzyskały pozytywną ocenę

nazwa zadania	kwota [zł]	źródło dofinansowania
Rozbudowa odcinka ul. Dobrzeckiej i ul. św. Michała w Kaliszu	30.000.000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – wstępna promesa
Remont Mostu Trybunalskiego nad rzeką Prosną w ciągu ul. Sukienniczej w Kaliszu	478.233,82	Inwestycja ujęta na liście zadań rekomendowanych dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
Rozbudowa ul. Łaziennej w Kaliszu na odcinku od ul. Kolegialnej do Parku Miejskiego	1.679.894,48	Inwestycja ujęta na liście zadań rekomendowanych dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg
Przebudowa ul. Kościuszki na odcinku od ul. Śródmiejskiej do ul. Szkolnej w Kaliszu	4.017.003,48	Inwestycja ujęta na liście zadań rekomendowanych dofinansowania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

7.4.4. Gminny Program Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Kalisza (GPR), przyjęty został Uchwałą nr XLI/512/2017 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 27 lipca 2017 r. a następnie zmieniony Uchwałą nr XLIX/657/2018 Rady Miasta Kalisza z dnia 1 marca 2018 r. oraz Uchwałą nr XLVI/634/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 listopada 2021 r. Program opracowany został zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Program jest odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w obszarze zdegradowanym.

Krótkie omówienie założeń i celów

Założeniem Gminnego Programu Rewitalizacji jest zaplanowanie procesu wy prowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, który powinien być prowadzony w sposób kompleksowy poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji. GPR jest dokumentem, na podstawie którego prowadzony jest proces rewitalizacji. Kluczowym elementem programu rewitalizacji jest opis wizji stanu obszaru (chodzi o obszar rewitalizacji wyznaczony Uchwałą nr XXV/313/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – dotyczy głównie obszaru śródmieścia) po przeprowadzeniu rewitalizacji, który brzmi: „*Zadowoleni mieszkańcy realizujący swoje cele i marzenia w przyjaznej i estetycznej przestrzeni*”. Wizja ta ma zostać wdrożona poprzez realizację celów rozwojowych i kierunków działań. W GPR przyjęto czteropoziomowy hierarchiczny układ celów. Cel główny to wizja rozwoju opisana jak wyżej. Kolejno na niższym poziomie hierarchicznym określone zostały następujące cele strategiczne, które odpowiadają na zdiagnozowane na obszarze zdegradowanym problemy:

1. ograniczenie skali problemów społecznych – jest kluczowym kierunkiem związanym z odnową obszaru zdegradowanego. Rewitalizacja to proces, który w swej istocie dąży do rozwiązania lub zminimalizowania skali problemów

społecznych. Ma on bezpośredni związek z ustaleniami diagnostycznymi, które potwierdzają dużą skalę problemów społecznych na tym obszarze takich jak: ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, niski poziom wyników edukacyjnych wśród dzieci, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym;

2. wzmocnienie potencjału gospodarczego – realizacja tego celu ma przeciwdziałać takim problemom jak ekspansja centrów handlowych (powodująca problemy małego rodzimego handlu), niewielka liczba turystów (oddziałująca negatywnie na sektor usług hotelowych i gastronomicznych), niskie płace, zła kondycja lokalnych przedsiębiorstw i brak inwestycji;

3. podniesienie jakości przestrzeni publicznej – główne przestrzenie publiczne miasta (Główny Rynek, ulice w Śródmieściu, Park Miejski, nabrzeża rzeki Proсны, planty) mają ogromny potencjał, ale zostały w ostatnich latach, poprzedzających proces rewitalizacji, bardzo zaniedbane. Przestrzeń publiczna wysokiej jakości jest kluczowym elementem budowania więzi międzyludzkich i wspólnej świadomości oraz poczucia dumy lokalnej z jednej strony oraz atrakcyjności turystycznej, popytu na usługi hotelowe i gastronomiczne – z drugiej strony;

4. poprawa funkcjonowania systemu transportowego – sprawy transportu indywidualnego, ruchu samochodowego są szczególnie dotkliwe dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Skala ruchu samochodowego w mieście wykracza poza przeciętne wartości wskaźników dla miast subregionalnych. Znaczna część tego ruchu koncentruje się na obszarze rewitalizacji, co negatywnie wpływa na stan techniczny zabytkowej zabudowy, na przestrzeń, zaburza bowiem jej funkcjonalny charakter oraz generuje duże zanieczyszczenie powietrza. Skala tego problemu wymaga radykalnej interwencji;

5. poprawa stanu technicznego zabudowy i wsparcie mieszkalnictwa – na obszarze zdiagnozowano poważne problemy techniczne zabudowy i problemy demograficzne, które będą się pogłębiać w najbliższych latach. Dlatego odpowiedzią na nie musi być zwiększona rola polityki mieszkaniowej w rozwoju tego obszaru.

Z kolei w ramach celów strategicznych wyznaczono dla każdego z nich po kilka celów szczegółowych, nadając niektórym priorytetowy charakter. Na ostatnim poziomie hierarchicznego układu celów znalazły się kierunki działań, jakie należy podjąć aby zrealizować poszczególne cele.

W Gminnym Programie Rewitalizacji zostały opisane konkretne planowane podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Zgodnie ze zmianą Programu z 2021 roku zaplanowano łącznie 61 przedsięwzięć, w których określono nazwę zadania, jego zakres, podmiot odpowiedzialny za jego realizację, szacowaną wartość zadania oraz planowane rezultaty.

Podjęte działania w 2023 r.

Dotacje w Specjalnej Strefie Rewitalizacji

W 2023 roku po raz piąty udzielono dotacji dla właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości położonych na obszarze SSR. Udzielono 10 dotacji na łączną kwotę 847.745,85 zł, podczas gdy całkowite koszty wykonanych robót lub prac wyniosły 2.438.951,39 zł.

10 dotacji → 847.745,85 zł → 2.438.951,39 zł
liczba przydzielona kwota dotacji całkowite koszty
udzielonych wykonanych robót
dotacji

W ramach udzielonych dotacji wykonano następujące prace lub roboty:

- remont elewacji oraz remont klatki schodowej w budynku położonym przy ul. Pułaskiego 28,
- remont klatki schodowej w budynku położonym przy ul. Zamkowej 17,
- remont elewacji frontowej na poziomie parteru w budynku położonym przy ul. Mariańskiej 3 oraz remont nawierzchni podwórza i remont klatki schodowej w budynku położonym przy ul. Kolegialnej 3,
- remont klatki schodowej i wymiana stolarki okiennej na klatce schodowej w budynku położonym przy ul. Zamkowej 6,
- ocieplenie elewacji budynku od strony podwórza, kolorystyka elewacji, ocieplenie stropu bramy przejazdowej oraz wymiana drzwi wejściowych do klatki schodowej w budynku położonym przy al. Wolności 6,
- remont dachu w budynku położonym przy ul. Parczewskiego 9,

- remont dachu w budynku położonym przy ul. Babinej 9,
- remont elewacji w budynku położonym przy ul. Kolegialnej 5,
- remont dachu w budynku położonym przy pl. św. Józefa 12,
- wykonanie projektu budowlanego remontu elewacji frontowej budynku położonego przy ul. Browarnej 3.

W październiku 2023 r. przeprowadzono kolejny nabór wniosków o udzielenie w 2024 roku dotacji. W terminie naboru wpłynęło 27 wniosków na łączną kwotę dotacji 2.839.663,81 zł, przy ogólnej wartości robót w kwocie 6.566.798,56 zł. Na dotacje zabezpieczono w budżecie Miasta w 2024 r. kwotę 1.000.000,00 zł.

Rewitalizacja centrum miasta Kalisza

W 2023 roku kontynuowano prace związane z przebudową Głównego Rynku wraz z ul. Kanonicą w ramach zadania pn. „Rewitalizacja centrum miasta Kalisza – poprawa stanu układu komunikacyjnego”. Prace obejmowały m.in. przebudowę i uzupełnienie instalacji infrastruktury podziemnej, wymianę nawierzchni placu, wykonanie tablic informacyjnych, zamontowanie pamiątkowych monet w kamiennej posadzce, przebudowę oświetlenia ulicznego i iluminacji ratusza. Równocześnie trwały prace na ulicy Kanoniczej, które obejmowały m.in. przebudowę nawierzchni i sieci uzbrojenia podziemnego oraz wymianę oświetlenia ulicznego.

Rewaloryzacja Parku Miejskiego

W 2023 roku kontynuowano prace związane z I etapem rewaloryzacji Parku Miejskiego, który obejmował m.in. nowe alejki od mostu Teatralnego do ulic Kazimierzowskiej i Łaziennej, nasadzenia zieleni, montaż małej architektury, wymianę nawierzchni placu przy wejściu do parku od strony mostu Teatralnego. Zakres prac obejmował także budowę schodów widokowych tzw. bulwarów nad rzeką Prosną przy moście Teatralnym oraz budowę przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego. Nakłady poniesione w ramach powyższego zakresu wyniosły 5.146.746.18 zł.

Rozwój mieszkalnictwa społecznego

W 2023 roku oddano do użytku dwa budynki wielorodzinne przy ul. Stawiszynskiej 4. W budynkach powstało 28 lokali dwu- i trzypokojowych. Cztery mieszkania usytuowane na parterze przeznaczone są dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Realizacja przedsięwzięcia kosztowała 5.748.685,71 zł. Przedsięwzięcie zrealizowano z wykorzystaniem środków z Funduszu Dopląt i Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa.

W 2023 roku zakończył się również remont kamienicy zbudowanej w 1933 roku według projektu Alberta Nestrypkego, zlokalizowanej przy ul. Podgórze 6. W ramach remontu odnowiona została elewacja i dach, wykonano nowe instalacje, zmieniono sposób ogrzewania na gazowe oraz wyremontowano mieszkania. W kamienicy po remoncie znajduje się 5 mieszkań. Nakłady na wykonanie remontu wyniosły 2.118.690,21 zł, z czego 85% pokryło dofinansowanie pozyskane z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Program modernizacji zasobów mieszkaniowych

W 2023 kontynuowano prace związane z poprawą warunków zamieszkania w śródmiejskim zasobie Miasta Kalisza. Przeprowadzono remont elewacji i klatek schodowych w budynku przy ul. Śródmiejskiej 39 (wartość prac – 1.384.878,84 zł) i rozpoczęto prace związane z remontem elewacji budynku przy ul. Garbarskiej 7. W 23 lokalach mieszkalnych dokonano zmiany systemu ogrzewania, a w 10 kolejnych zrefundowano koszty związane ze zmianą sposobu ogrzewania. Koszty realizacji tych prac wyniósł 604.577,13 zł.

Prowadzenie Domu Sąsiedzkiego Podgórze 2-4

W 2023 r. kontynuowano prowadzenie Domu Sąsiedzkiego, który funkcjonuje od 2018 r. Miejsce prowadzone jest przez organizację pozarządową – Stowarzyszenie Multi Art – wyłonioną w ramach konkursu ofert na realizację zadania publicznego.

Zgodnie z założeniami, Dom Sąsiedzki Podgórze 2-4 otwarty jest w każdy dzień roboczy (5 godzin dziennie) oraz łącznie przez 10 godzin miesięcznie w wybrane weekendy (w zależności od daty i czasu trwania wydarzeń). Poza

nieformalną przestrzenią dla mieszkańców organizowane są w nim różnego typu spotkania, wydarzenia sieciujące, warsztaty dla różnych grup wiekowych i działania międzypokoleniowe. W 2023 roku zorganizowano 83 wydarzenia (w tym 26 wydarzeń cyklicznych i 57 niecyklicznych). Dużą część wydarzeń w programie to oddolne inicjatywy mieszkańców, grup nieformalnych i organizacji pozarządowych, bo Dom Sąsiedzki Podgórze 2-4 to miejsce, które właśnie temu ma służyć – wspieraniu mieszkańców Kalisza w realizacji ich własnych pomysłów. W realizację 50 wydarzeń zaangażowani byli lokalni partnerzy i liderzy.

Z oferty Domu Sąsiedzkiego w 2023 roku skorzystały 3.123 osoby. Całkowite koszty zadania w 2023 roku wyniosły 201.729,31 zł, w tym środki z budżetu miasta Kalisza 150.000,00 zł.

Ocena stopnia realizacji celów

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji polega na cyklicznej analizie wskaźników statystycznych odnoszących się do obszaru rewitalizacji. Odbywa się on na 3 poziomach:

1. Monitorowanie podstawowych parametrów obszaru rewitalizacji na etapie przyjęcia programu oraz późniejszych jego aktualizacji, takich jak: ludność oraz powierzchnia, które wynikają z zapisów Ustawy o rewitalizacji. Monitorowanie podstawowych parametrów programu odbywa się przy każdej aktualizacji dokumentu. Dodatkowo na koniec każdego roku monitorowana jest liczna ludności obszaru rewitalizacji.

2. Monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. obszarze zdegradowanym OZ i obszarze rewitalizacji OR), dokonywanego w odniesieniu do wartości analogicznych wskaźników (wyjściowych) obliczonych na etapie wyznaczania ww. obszarów (analiza efektywności podejmowanych działań rewitalizacyjnych). Zaznaczyć należy, że część danych jest obecnie niemożliwa do pozyskania, dlatego monitorowanie odbywa się dla części z przyjętych na etapie wyznaczenia OZ i OR wskaźników.

W przypadku monitorowania skutków realizacji Programu, za wartości bazowe uznano wartość wskaźników dla obszaru rewitalizacji wyliczone w ramach delimitacji tego obszaru. W Programie przyjęto, że należy dążyć do osiągnięcia wartości wskaźnika średniej dla całego miasta. W przypadku, gdy wartość wskaźnika bazowego osiągała w OR wartość lepszą od średniej, za wartość docelową uznano utrzymanie wartości bazowej. W ramach sprawozdań z monitoringu realizacji celów i skutków Gminnego Programu Rewitalizacji wskazywany jest poziom realizacji danego wskaźnika w odniesieniu do przyjętego trendu.

3. Bieżące monitorowanie poziomu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji poprzez stałe aktualizowanie listy planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażem finansowym, a także rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Ocena aktualności i stopnia realizacji Programu zgodnie z art. 22 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), dokonywana jest nie rzadziej niż raz na 3 lata. Ostatnia ocena została przeprowadzona w 2023 r. i wykazała konieczność zmiany Programu w zakresie obejmującym:

- opis sposobu realizacji dokumentów strategicznych przez GPR,
- listę planowanych, podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (w przypadku pojawienia się nowych zamierzeń),
- ramy finansowe (w przypadku pojawienia się nowych zamierzeń),
- strukturę zarządzania.

W związku z powyższym 26 października 2023 roku Rada Miasta Kalisza przyjęła Uchwałę nr LXIX/966/2023 w sprawie przystąpienia do opracowania zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Kalisza. Planuje się przyjęcie zmiany programu w roku 2024 r.

Informacje i wnioski ze sprawozdań za ostatni rok:

1. Podstawowe parametry obszaru rewitalizacji:

- powierzchnia: 2,58 km²,
- liczba ludności obszaru rewitalizacji: 15.667 na 31 grudnia 2023 r. – spadek (w grudniu 2015 r. liczba ludności wynosiła: 18.820).

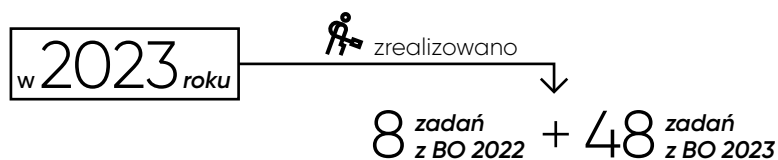
2. Poziom wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych opisanych w GPR – zgodnie z aktualizacją Programu w 2021 r. wytypowano 61 planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na lata 2022–2028, w tym 30 przedsięwzięć realizowanych przez Miasto Kalisz oraz 31 przedsięwzięć realizowanych przez innych interesariuszy, wśród nich:

- 2 sq zrealizowane,
- 34 sq w trakcie realizacji,
- 25 jest zakładane do realizacji.

Łącznie od 2017 r. zrealizowano 36 przedsięwzięć.

7.4.5. Budżet Obywatelski

Budżet Obywatelski Miasta Kalisza to jedna z form partycypacji mieszkańców Kalisza w procesie podejmowania decyzji odnośnie sposobu wydatkowania określonej części budżetu Miasta Kalisza. Poprzez zgłaszanie propozycji zadań do realizacji oraz udział w głosowaniu kaliszanie mają realny wpływ na kierunek rozwoju miasta wskazując sprawy, które są dla nich najważniejsze. Mogą to być różnego rodzaju inwestycje, remonty i modernizacje, ale również wydarzenia kulturalne czy sportowe. Budżet Obywatelski jest więc znaczącym narzędziem dialogu między organami zarządzającymi miastem a społecznością lokalną, która w ten sposób może wyartykułować swoje potrzeby. Jest to również doskonała forma aktywizacji i integracji środowisk lokalnych, wpływająca na pogłębienie zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta i kreowanie jego wizerunku.

Na realizację zadań wybranych w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2023 r. zaplanowano (plan po zmianach) 3.946.100,00 zł, w tym: 764.048,00 zł – zadania ogólnomiejskie, 2.033.220,00 zł – zadania lokalne, 62.632,00 – rezerwa celowa na wydatki bieżące, 1.086.200,00 zł – rezerwa celowa na inwestycje.

Faktyczne wykonanie wydatków związanych z realizacją zadań wybranych w ramach Budżetu Obywatelskiego Miasta Kalisza na 2023 r. wynosiło 2.470.348,90, co stanowi 62,6%.

Zadania ogólnomiejskie

- Budowa kortu centralnego na obiekcie OSRiR (BO 2022);
- Ogród sensoryczny dla młodszych i starszych „Zielony zakątek” przy Szkole Podstawowej nr 4 w Kaliszu, ul. Polna 17 (BO 2022);
- Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu CCTV dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu (BO 2023);
- Stop dla wandalizmu i „dzikich wysypisk” w Kaliszu! (BO 2023);
- Inteligentne ławki solarne (BO 2023);
- Ćwiczenia w plenerze – Fitness PARK Kalisz (BO 2023);
- System wystawienniczy dla miejskiej biblioteki w Kaliszu (BO 2023);
- Gra miejska „Kalisz oczami Stefana Szolca-Rogozińskiego” II edycja (BO 2023);
- Konkurs fotograficzny Świat w kawałkach (BO 2023);
- Otwarte Mistrzostwa PCK oddział w Kaliszu w tenisie stołowym (BO 2023).

Zadania lokalne

- Naturalny plac zabaw w Parku nad Krępicą (BO 2022);
- Wymiana nawierzchni placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 15 w Kaliszu (BO 2022);
- Instalacja 2 latarni na ulicy Zajęczej (BO 2022);
- Sportowe osiedle. Poszerzenie i renowacja zewnętrznej bazy sportowej. Boisko do gier zespołowych: tenis stołowy, szachy, tor do gry w bule (BO 2022);
- Oświetlenie części ulic: Greckiej oraz Szarych Szeregów (BO 2022);
- Realizacja zadania polegająca na oświetleniu ul. Piotra Sulisławskiego do końca (BO 2022);
- Modernizacja placu zabaw wraz z wymianą ogrodzenia (BO 2023);
- Wiata rowerowa wolnostojąca przy Szkole Podstawowej nr 11 im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu (BO 2023);

- Wykonanie monitoringu punktów składowania odpadów komunalnych w celu zabezpieczenia przed nielegalnym podrzutem odpadów przy ulicach: Ostrowskiej 25, Cegielnianej 2, Cegielnianej 6, Asnyka 12, Legionów 16, Legionów 24-26 (BO 2023);
- Zakup sprzętu biwakowego i piknikowego dla Hufca ZHP Kalisz (BO 2023);
- Plenerowe kino letnie w amfiteatrze w Parku Przyjaźni (BO 2023);
- Monitoring Pól Marsowych (BO 2023);
- Zakup nowości wydawniczych (książki) wydanych w roku 2022/2023 dla Filii nr 16 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2023);
- Siłownia zewnętrzna przy Szkole Podstawowej nr 4 w Kaliszu, ulica Polna 17 (BO 2023);
- Otwarta strefa zabaw i aktywności dla dzieci (BO 2023);
- Fotopułapki z możliwością identyfikacji osób/pojazdów pozostawiających śmieci w miejscach niedozwolonych (BO 2023);
- Wesole wakacje osiedlowe (BO 2023);
- Czyste osiedle Ogrody (BO 2023);
- Mural na budynku Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Jana Bytnara „RUDEGO”, ul. Wodna 11-13 w Kaliszu (BO 2023);
- Fitness – Aktywne i zdrowe kobiety (BO 2023);
- Zakup monitora multimedialnego oraz kompletu krzeseł dla filii nr 5 na potrzeby zajęć edukacyjnych i spotkań z zaproszonymi gośćmi (BO 2023);
- Orkiestrowe granie – koncert i przemarsz dwóch marszowych orkiestr dętych (BO2023);
- Zakup wyposażenia specjalistycznego dla Ochotniczej Straży Pożarnej Piwonice w Kaliszu (BO 2023);
- Zakup pralko-suszarki dla Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz-Lis (BO 2023);
- „Bawmy się razem” – osiedlowy festyn rodzinny na „Rajskiej Polanie” z zabawą taneczną przy ul. Wał Matejki (BO 2023);
- Cykl imprez wakacyjnych „Dzień Dziecka i warsztaty” dla dzieci i całej rodziny na „Rajskiej Polanie” przy ul. Wał Matejki na osiedlu Rajsków (BO 2023);

- Zakup donic ogrodowych miejskich z nasadzeniem roślin i ustawienie na „Rajskiej Polanie” przy ul. Wał Matejki na os. Rajsków (BO 2023);
- Zagospodarowanie działek na Zielony Zakątek, miejsce wypoczynku i zabawy dla dzieci i opiekunów (BO 2023);
- Mikołajkowa zabawa dla dzieci z osiedla Rajsków (BO 2023);
- Spotkanie opłatkowe dla seniorów (emerytów i rencistów) z osiedla Rajsków (BO 2023);
- Zakup nowości wydawniczych z roku 2022/2023 (książki, audiobooki CD) dla Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2023);
- Zagospodarowanie terenu wokół fontanny (BO 2023);
- Ławka multimedialna (BO 2023);
- Zakup książek wydanych w 2022 i 2023 roku oraz gier planszowych dla Filii nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO 2023);
- Kaliskie koncerty plenerowe (BO 2023);
- Gra miejska „Oblicza Kalisza” z okazji obchodów Narodowego Święta Niepodległości dla mieszkańców Kalisza (BO 2023);
- Zakup nowości książkowych dla Filii nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO2023);
- Biblioteczny rajd rowerowy „Odjazdowy Bibliotekarz” organizowany przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Adama Asnyka w Kaliszu (BO2023);

- Aktywny Senior – obszar do ćwiczeń plenerowych i rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu (BO 2023);
- Świątecznie na Tyńcu (BO 2023);
- Zajęcia fitness na boisku przy SP9 (BO 2023);
- Budowa zestawu trampolin ziemnych na osiedlu Widok (BO 2023);
- Utwardzenie terenu poprzez: wykonanie zjazdu dla wózków/rowerów przy schodach terenowych prowadzących do orlika w kierunku Lidla na os. Widok (BO 2023);
- Wyposażenie Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz – Winiary (BO 2023);
- Organizacja imprez kulturalnych i sportowych dla mieszkańców Winiar (BO 2023);
- Dwie tablice informacyjne z planem ulic osiedla Winiary (BO 2023).

7.5. Edukacja

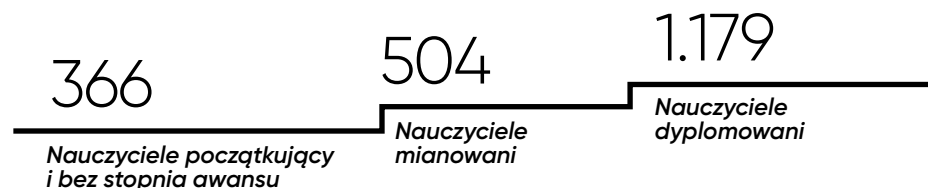
Miasto Kalisz było w 2023 roku organem prowadzącym dla 48 oświatowych jednostek organizacyjnych, w tym dla:

szkoła/ placówka	liczba uczniów	liczba oddziałów	średnia liczba uczniów na 1 oddział
przedszkola	1203	55	21,9
szkoły podstawowe	7320	465	15,7
szkoły branżowe	1061	48	22,1
technika	2884	118	24,4
licea ogólnokształcące	3955	134	29,5
liceum sztuk plastycznych	155	7	22,1
szkoła muzyczna	305	20	15,3
szkoła przysposabiająca do pracy	43	10	4,3

Dane z roku szkolnego 2023/24 wg Systemu Informacji Oświatowej na dzień 30.09.2023 r.

Etaty w roku szkolnym 2023/24 roku

Stypendia wypłacone w 2023 roku

szkolne stypendia socjalne	223 uczniów
szkolne stypendia socjalne dla Ukraińców	39 uczniów
zasiłki szkolne	16
stypendia św. Jana Pawła II	262 uczniów

Prowadzenie stancji harcerskiej w Szale wraz z pokrywaniem bieżących kosztów utrzymania w 2023 roku

26 stycznia 2023 r. Miasto Kalisz zawarło umowę nr UA/6/WE/2023 ze Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągwią Wielkopolską Hufcem Kalisz na „Prowadzenie stancji harcerskiej w Szale wraz z pokrywaniem bieżących kosztów utrzymania w latach 2023, 2024 i 2025.” Umowę zawarto po przeprowadzeniu i rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania publicznego. Na zadanie realizowane w 2023 roku przeznaczono kwotę 50.000,00 zł.

W 2023 roku w stancji przeprowadzono drobne remonty i naprawy, bieżącą konserwację sprzętu, pokrywano koszty utrzymania (m.in. opłaty za wodę, wywóz śmieci, nieczystości płynnych), zakupiono niezbędny sprzęt. Podczas realizacji zadania został zachowany charakter i funkcje stancji, jakie spełnia od początku powstania. Były organizowane imprezy o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, turystycznym adresowane do dzieci i młodzieży wynikające z programu działania Hufca ZHP w Kaliszu. W trakcie wakacji letnich organizowano półkolonie dla dzieci. W trakcie roku szkolnego były to różne formy wypoczynku dla harcerzy, dzieci i młodzieży z kaliskich szkół, stancję nieodpłatnie użyczano dla placówek oświatowych z Kalisza.

Zgodnie z ofertą:

- przedłużono umowy niezbędne do prawidłowego funkcjonowania stancji (PKP Energetyka, PUK, kierownik stancji, ubezpieczenia),
- przygotowano stancję do sezonu,
- udostępniono stancję zgodnie z wytycznymi GIS i MZ,
- zabezpieczono stancję po sezonie,
- prowadzono w miarę możliwości dozór stancji,
- na bieżąco konserwowano sprzęt, zakupiono artykuły i usługi niezbędne do funkcjonowania, obsługiwano zadania także księgowo i administracyjne.

Upowszechnianie i organizacja sportu szkolnego we wszystkich typach szkół w 2023 roku

18.01.2023 r. Miasto Kalisz zawarło umowę UA/2/WE/2023 z Kaliskim Szkolnym Związkiem Sportowym na „upowszechnianie i organizację sportu szkolnego we wszystkich typach szkół w 2023 roku”. Umowę zawarto po przeprowadzeniu i rozstrzygnięciu otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadania. Zadanie realizowane było przez cały 2023 rok, przeznaczono na nie kwotę 150.000,00 zł, z czego rozliczono 149.800,01 zł.

W tym okresie realizując zadanie z udziałem blisko 15 tys. uczestników zorganizowano:

- w ramach Igrzysk Dzieci dla szkół podstawowych odbyło się 25 imprez z udziałem 5.000 uczestników;
- w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej szkół podstawowych zorganizowano 26 imprez dla około 4.000 uczestników;
- dla szkół ponadpodstawowych w ramach Licealiady zorganizowano 29 imprez z udziałem 6.000 uczestników;
- do rywalizacji sportowej przystąpiło 19 szkół podstawowych i 13 szkół ponadpodstawowych;
- wręczono medale za zajęcie miejsc 1-3 oraz puchary za zajęcie 1. miejsca. Uczestnikom wręczano dyplomy, koszulki, bidony, statuetki dla najlepszych zawodników;
- podczas zawodów rejonowych wręczano puchary i medale za miejsca 1-3;
- zadanie realizowali członkowie zarządu, nauczyciele wychowania fizycznego z kaliskich szkół uczestniczących w zawodach oraz młodzieżowi wolontariusze i sędziowie sportu szkolnego, którzy nabyli odpowiednie uprawnienia w ramach ministerialnych programów „Młodzieżowy Organizator Sportu” oraz „Młodzieżowy sędzia sportowy”;
- zawody organizowano w obiektach i kompleksach sportowych szkół podstawowych nr 8, 17, 18, 24, w salach IV LO, ZSGH, Technikum im. św. Józefa oraz w OSRiR i Aquaparku Sp. z o.o.

Udział w programach rządowych:

Aktywna tablica

Miasto Kalisz pozyskało wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa na realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 – „Aktywna tablica”.

W ramach programu zostały zakupione, zgodnie z potrzebami placówek interaktywne monitory oraz pomoce dydaktyczne i narzędzia do terapii dla dzieci ze specjalnymi potrzebami dla: Szkoły Podstawowej nr 21, Szkoły Podstawowej nr 7, Szkoły Podstawowej nr 24, I Liceum Ogólnokształcącego oraz Branżowej Szkoły I stopnia nr 7.

	<i>Wysokość przyznanego wsparcia [zł]</i>
Zespół Szkół Zawodowych im. Zesłańców Sybiru	14.000
I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka	14.000
Szkoła Podstawowa nr 21 im. Legionów J. Piłsudskiego	35.000
Szkoła Podstawowa nr 24 im. Jana Pawła II	35.000
Szkoła Podstawowa nr 7 im. Adama Mickiewicza	35.000
SUMA	133.000

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Realizacja zadania 2.4 „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie” w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 im. plutonu Głuchoniemych AK, który jest zobowiązany do

- organizowania wczesnego wspomagania rozwoju dziecka na warunkach i w formach określonych w przepisach oświatowych – w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowych usług terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów,
- organizowania spotkań i konsultacji dla rodziców dziecka, prawnych opiekunów dziecka, opiekunów faktycznych dziecka.

W roku 2023 w Programie „Za życiem” zrealizowano 2.947,5 godziny zajęć, rozliczono kwotę 289.640,75 zł dotacji.

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

Miasto Kalisz pozyskało wsparcie finansowe ze środków budżetu państwa na realizację zadania polegającego na rozwijaniu zainteresowania dzieci i młodzieży przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży realizowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025. W ramach programu zostaną zakupione, zgodnie z potrzebami placówek, nowości wydawnicze oraz zakupione elementy wyposażenia dla bibliotek w Szkole Podstawowej nr 18, Szkole Podstawowej nr 6, Szkole Podstawowej nr 1, Szkole Podstawowej nr 8, Publicznego Przedszkola nr 12, II Liceum Ogólnokształcącego i III Liceum Ogólnokształcącego.

<i>Podmiot objęty programem</i>	<i>Wykorzystana kwota wsparcia finansowego</i>	<i>Wkład własny organów prowadzących</i>	<i>Całkowity koszt realizacji</i>
Szkoła Podstawowa nr 18 im. Janusza Kusocińskiego	12.000,00 zł	3.000,00 zł	15.000,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Henryka Sienkiewicza, Zespół szkolno-Przedszkolny nr 6	12.000,00 zł	3.000,00 zł	15.000,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja	12.000,00 zł	3.000,00 zł	15.000,00 zł
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bohaterów Westerplatte	12.000,00 zł	3.398,90 zł	15.398,90 zł
II Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki	12.000,00 zł	3.020,66 zł	15.020,66 zł
III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika	12.000,00 zł	3.000,91 zł	15.000,91 zł
Publiczne Przedszkole nr 12 im. Koszałka Opalka	2.500,00 zł	625,00 zł	3.125,00 zł
suma	74.500,00 zł	19.045,47 zł	93.545,47 zł

Zestawienie szkół biorących udział w projekcie „Szkolny Klub Sportowy” w 2023 roku

Program „Szkolny Klub Sportowy” jest działaniem systemowym skierowanym do dzieci i młodzieży, uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych, bez względu na wiek, płeć oraz sprawność fizyczną. Program ma na celu umożliwienie podejmowania dodatkowej aktywności fizycznej realizowanej w formie zajęć sportowych i rekreacyjnych pod opieką nauczyciela prowadzącego zajęcia wychowania fizycznego w danej szkole. Zgłoszono 54 grupy z 25 szkół. Wkład własny to 24.840 zł.

Ideą programu jest organizacja i prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w grupach 15–20 osobowych dwa razy w tygodniu po 60 minut dla każdego uczestnika. Program był realizowany przez Szkolny Związek Sportowy „WIELKOPOLSKA” na zlecenie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Zestawienie szkół biorących udział w projekcie „Szkolny Klub Sportowy” w 2023 roku

<i>nazwa szkoły</i>	<i>liczba grup</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II	2	31
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Juliusza Słowackiego	1	15
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej	2	30
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bohaterów Westerplatte	3	50
Szkoła Podstawowa nr 9 im. 25. Dywizji Piechoty Ziemi Kaliskiej	2	35
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej	3	45
Szkoła Podstawowa nr 11 im. Wojciecha Bogusławskiego	2	40
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Księcia Bolesława Pobożnego	2	36
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Władysława Broniewskiego	1	17
Szkoła Podstawowa nr 15 im. Szarych Szeregów	2	30
Szkoła Podstawowa nr 16 im. Powstańców Wlkp. 1918–1919	2	34
Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Szolc-Rogozińskiego	2	38

<i>nazwa szkoły</i>	<i>liczba grup</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 18 im. Janusza Kusocińskiego	3	45
Szkoła Podstawowa nr 21 im. Legionów Józefa Piłsudskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2	1	15
Szkoła Podstawowa nr 22 im. Józefa Piłsudskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3	2	15
Szkoła Podstawowa Nr 6 im Henryka Sienkiewicza w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6	2	30
Zespół Szkół nr 9	3	57
I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka	3	47
II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki	2	36
III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika	3	55
IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego	1	19
Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych	3	45
Zespół Szkół Ponadpodstawowych	3	45
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Janka Bytnara	3	48
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka	1	15

Wydatki w jednostkach oświatowych i liczba uczniów

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Konstytucji 3 Maja, ul. 3 Maja 16	4.321.366,79 zł	276
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II, ul. Tuwima 4	4.570.853,65 zł	376
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Juliusza Słowackiego, ul. Ciasna 16	4.517.136,82 zł	388
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Marii Dąbrowskiej, ul. Polna 17	3.854.666,22 zł	271
Szkoła Podstawowa nr 7 im. A. Mickiewicza, ul. Robotnicza 5	6.494.174,48 zł	437
Szkoła Podstawowa nr 8 im. Bohaterów Westerplatte, ul. Serbinowska 22a	5.755.288,86 zł	417
Szkoła Podstawowa nr 9 im. 25 Dywizji Piechoty Ziemi Kaliskiej, ul. Żwirki i Wigury 13	4.506.779,26 zł	367
Szkoła Podstawowa nr 10 im. Marii Konopnickiej, ul. Karpacka 3	6.586.827,71 zł	501
Szkoła Podstawowa nr 11 im. W. Bogusławskiego, ul. Pomorska 7	2.880.659,26 zł	144
Szkoła Podstawowa nr 12 im. Księcia Bolesława Pobożnego, ul. Długosza 14	4.378.507,19 zł	290
Szkoła Podstawowa nr 14 im. Władysława Broniewskiego, ul. Mickiewicza 11	5.703.948,22 zł	407
Szkoła Podstawowa nr 16 im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919, ul. Fabryczna 13-15	6.887.080,97 zł	454
Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Szolca-Rogozińskiego, ul. Prymasa St. Wyszyńskiego 3b	9.966.402,35 zł	608
Szkoła Podstawowa nr 18 im. Janusza Kusocińskiego, ul. Podmiejska 9a	10.585.831,31 zł	549
Szkoła Podstawowa nr 23 im. Eligiusza Kor-Walczaka, ul. Sulisławicka 108-110	1.872.500,22 zł	62

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
Zespól Szkół nr 9, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 22-24	11.191.764,33 zł	783
Zespól Szkolno-Przedszkolny nr 1 im. Szarych Szeregów, ul. Wykopaliskowa 45	4.884.662,59 zł	275
Zespól Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. 25. Pułku Artylerii 4-8	3.004.960,15 zł	142
Zespól Szkolno-Przedszkolny nr 3, ul. św. Michała 1	3.916.831,44 zł	215
Zespól Szkolno-Przedszkolny nr 4, ul. Kordeckiego 34	5.948.611,39 zł	386
Zespól Szkolno-Przedszkolny nr 6, ul. Chełmska 18	4.662.416,05 zł	294
Publiczne Przedszkole nr 1, ul. Pułaskiego 52	1.624.406,03 zł	75
Publiczne Przedszkole nr 9, ul. Handlowa 4	1.644.718,86 zł	86
Publiczne Przedszkole nr 12 im. Koszałka Opałka, ul. Bankowa 5	1.369.841,09 zł	71
Publiczne Przedszkole nr 18 im. „Chatka Puchatka”, ul. Serbinowska 5a	2.141.132,40 zł	123
Publiczne Przedszkole nr 19 z Oddziałami Integracyjnymi „Razem”, ul. Widok 98a	2.111.477,84 zł	110
Publiczne Przedszkole nr 27 „Radość”, ul. Władysława Reymonta 29	2.259.408,81 zł	150
Publiczne Przedszkole nr 28 „Bajka”, ul. Cmentarna 1/3	1.678.441,30 zł	96
Publiczne Przedszkole nr 30 im. Krasnala Hałabały, ul. Legionów 29	2.300.403,45 zł	132
Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19, ul. Budowlanych 2	8.803.618,61 zł	129
Szkoła Podstawowa nr 20 przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym im. L. Perzyny, ul. Poznańska 79	1.175.321,43 zł	2

<i>Nazwa jednostki budżetowej</i>	<i>wydatki</i>	<i>liczba uczniów</i>
I Liceum Ogólnokształcące im. A. Asnyka, ul. Grodzka 1	5.730.486,17 zł	685
II Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki, ul. Szkolna 5	9.202.604,54 zł	825
III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika, ul. T. Kościuszki 10	8.022.860,26 zł	891
IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego, ul. Widok 96	7.334.098,13 zł	886
V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego, ul. Piskorzewie 6	5.978.481,57 zł	502
Zespół Szkół Ponadpodstawowych, ul. Rzemieślnicza 6	11.473.623,45 zł	911
Zespół Szkół Zawodowych, ul. Wąska 13	4.350.294,61 zł	387
Zespół Szkół Ekonomicznych, ul. Legionów 6	6.502.481,23 zł	578
Zespół Szkół Techniczno-Elektronicznych, ul. Częstochowska 99	8.014.603,52 zł	822
Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich im. Janka Bytnara „Rudego”, ul. Wodna 11/13	7.827.735,96 zł	636
Zespół Szkół Samochodowych im. S. Staszica, ul. 3 Maja 18	6.164.896,37 zł	535
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1, ul. Kordeckiego 17a	6.556.624,52 zł	102
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2, ul. Kordeckiego 19	7.864.444,88 zł	98
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 3b	3.158.989,27 zł	-
Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3	1.948.193,48 zł	-
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Handlowa 9	6.844.206,33 zł	147
Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia, pl. Jana Pawła II	5.432.484,31 zł	305

Dotacje udzielone na działalność oświatową w 2023 roku

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Niepubliczne Przedszkole „Misia Uszatka”, ul. Młynarska 20	1.161.534,20 zł
Niepubliczne Przedszkole „Bajka”, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 3a	1.857.262,47 zł
Niepubliczne Przedszkole „Zielone Łąki”, ul. Prymasa S. Wyszyńskiego 19a	1.842.975,85 zł
Niepubliczne Przedszkole „Pluszaki” z oddziałami specjalnymi, ul. Asnyka 6a	2.499.140,00 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Kaliskiego Stowarzyszenia Oświatowego „Eduktor”, al. Wojska Polskiego 29	762.732,52 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna „Olanka”, ul. Fabryczna 1	348.939,60 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna „Olanka”, ul. Częstochowska 23a	1.298.866,80 zł
Niepubliczna Szkoła Podstawowa z oddziałami Specjalnymi „Edukał”, ul. Wrocławska 12-14	3.636.639,00 zł
Przedszkole Integracyjne Sióstr Felicjanek, ul. Kordeckiego 3a	3.800.625,25 zł
Niepubliczne Przedszkole z Oddziałami Terapeutycznymi „Papilio”, ul. Łódzka 50	1.413.600,19 zł
Niepubliczne Przedszkole im. M. Konopnickiej, ul. Ostrowska 62	1.410.929,65 zł
Przedszkole Niepubliczne „Szczęśliwa Trzynastka”, ul. Krótka 9	1.428.121,60 zł
Przedszkole Niepubliczne „Bursztynowy Zamek”, ul. Browarna 2	3.063.182,21 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Oleńka”, ul. Jarzębinowa 12	1.409.461,39 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Rainbow”, ul. Jana Długosza 15	2.939.851,78 zł
Anglojęzyczne Niepubliczne Przedszkole „Butterfly”, ul. Częstochowska 145	1.787.495,18 zł
Niepubliczne Anglojęzyczne Przedszkole Artystyczne PlayArt, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 34a	599.843,50 zł
Niepubliczne Przedszkole „Pluszowy Miś”, ul. Robotnicza 5	1.507.625,89 zł
Niepubliczne Przedszkole „Jacka i Agatki”, ul. Serbinowska 21	1.589.086,77 zł

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Niepubliczne Przedszkole „Niezapominajka”, ul. Warszawska 8	1.491.130,18 zł
Niepubliczne Przedszkole KID’S ACADEMY, ul. Polna 92/96	1.322.768,78 zł
Niepubliczne Przedszkole „Radosne Przedszkole”, ul. Wrocławska 51	793.743,71 zł
Niepubliczne Przedszkole „Stokrotka”, ul. Korczak 17	876.506,70 zł
Przedszkole nr 2 „Tęczowa Kraina”, Park Miejski 1	1.907.528,12 zł
Publiczne Przedszkole Sióstr Nazaretanek, ul. Harcerska 1	1.981.739,71 zł
Niepubliczne Przedszkole „Bajkowy Świat”, ul. Babina 16	1 449.330,30 zł
Niepubliczne Przedszkole „Kolorowy Świat”, ul. Lubelska 22/26	475.009,20 zł
Niepubliczne Przedszkole „Calineczka”, al. Wojska Polskiego 30	1.931.041,65 zł
Niepubliczne Przedszkole „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2a	112.494,28 zł
Przedszkole „Kolorowy Wiatraczek”, ul. Złota 94	311.081,37 zł
Prywatna Szkoła Podstawowa „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2a	556.679,94 zł
Szkoła Podstawowa Sióstr Nazaretanek, ul. Harcerska 1	1.548.013,60 zł
Technikum im. św. Józefa, ul. Złota 144a	9.638.182,53 zł
Technikum TEB Edukacja w Kaliszu, al. Wolności 25	3.490.982,33 zł
Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, Główny Rynek 2	201.015,65 zł
Policealna Szkoła Opieki Medycznej „Żak”, Główny Rynek 2	194.314,48 zł
Szkoła Policealna Medyczna „Żak”, Główny Rynek 2	217.442,42 zł
Prywatna Policealna Szkoła „Awangarda”, al. Wolności 25	184.497,98 zł
Szkoła Policealna Kaliskie Centrum Edukacji, al. Wolności 12	61.404,91 zł
Medyczna Szkoła Policealna Kaliskie Centrum Edukacji al. Wolności 12	585.957,86 zł
Szkoła Policealna Cosinus Plus, ul. Majkowska 11	792.129,35 zł
Medyczna Szkoła Policealna Cosinus, ul. Majkowska 11	675.866,27 zł
Plus – Szkoła Policealna, ul. Górnośląska 60-62	40.594,58 zł

<i>nazwa dotowanego podmiotu</i>	<i>kwota dotacji</i>
Plus – Medyczna Szkoła Policealna, ul. Górnośląska 60-62	1.452.144,25 zł
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”, Główny Rynek 2	4.751,12 zł
Liceum Ogólnokształcące „Jagiellończyk”, ul. Skalmierzycka 2a	305.431,25 zł
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „Jagiellończyk” - Szkoła Mistrzostwa Sportowego Związku Piłki Ręcznej w Polsce, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24	311.306,85 zł
Zaoczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Cosinus Plus”, ul. Majkowska 11	20.191,94 zł
Liceum Ogólnokształcące TEB Edukacja, al. Wolności 25	142.078,86 zł
Plus – Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, ul. Górnośląska 60-62	14.779,74 zł
Specjalne Niepubliczne Technikum Informatyczne św. Józefa, ul. Poznańska 26	316.167,72 zł
Niepubliczna Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna św. Józefa, ul. Poznańska 26	459.012,92 zł
Województwo Wielkopolskie, Poznań, al. Niepodległości 34	29.750,00 zł
Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Hufiec, ul. Legionów 42	92.507,00 zł
Klub Niepełnosprawnych „START”, ul. Łódzka 19	19.430,00 zł
Stowarzyszenie „Głos Kaliszan”, ul. Pokrzywnicka 42	3.502,00 zł
Kaliski Klub karate Kyokushinkai, ul. Widok 93/48	7.695,00 zł
Kaliski Klub Kyokushin-Kan Karate „Cavid Club”, ul. Pułaskiego 13/2	9.623,00 zł
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Dom Miłosierdzia św. Józefa, ul. Poznańska 26	3.218.238,26 zł
Kaliski Szkolny Związek Sportowy w Kaliszu, ul. Podmiejska 9a	150.000,00 zł
Fundacja Wspierania Edukacji przy Stowarzyszeniu „Dolina Lotnicza”, ul. Akademicka 8, Rzeszów	65.945,00 zł
KKS 1925 Kalisz Sp. z o.o. ul. Metalowców 13	6.128,00
Klub UKS „DZIEWIĄTKA” OSRIR Kalisz ul. Żwirki i Wigury 13	27.822,00
Akademia Sportu Amber Sp. z o.o. ul. Chopina 23/104	5.448,00 zł
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Kaliszu, ul. Skalmierzycka 16	23.131,00 zł

Uchwały Rady Miasta

- Uchwała nr LX/854/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie określenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, obowiązującej w Kaliszu, w roku szkolnym 2022/2023 – uchwała jest stosowana przy podpisywaniu aneksów do umów na dowóz.
- Uchwała nr LXI/867/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie nadania imienia Władysława Kościelniaka Szkole Podstawowej nr 13 w Kaliszu, przy ulicy Kordeckiego 34, wchodzącej w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego nr 4 w Kaliszu – uchwała została przekazana do placówki.
- Uchwała nr LXII/882/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia do realizacji przez Miasto Kalisz zadań publicznych z zakresu oświaty z Powiatu Kaliskiego – uchwała została przekazana do Powiatu Kaliskiego celem zawarcia porozumienia.
- Uchwała nr LXII/883/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Stypendium Miasta Kalisza im. Świętego Jana Pawła II, funduszu stypendialnego oraz zasad, warunków i trybu przyznawania stypendiów – uchwała została przekazana do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu celem publikacji.
- Uchwała nr LXVI/919/2023 Rady Miasta Kalisza z 22 czerwca 2023 roku w sprawie określenia stawki za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczaniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i uczniów do placówek oświatowych – uchwała jest stosowana przy podpisywaniu umów z rodzicami.
- Uchwała nr LXX/1001/2023 Rady Miasta Kalisza z 30 listopada 2023 roku zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Stypendium Miasta Kalisza im. Świętego Jana Pawła II, funduszu stypendialnego oraz zasad, warunków i trybu przyznawania stypendiów – uchwała została przekazana do Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu celem publikacji

Programy finansowane ze środków Unii Europejskiej w 2023 roku

Nazwa projektu: „Świat jest na wyciągnięcie ręki”

Umowa Nr 2022-2-PL01-KA122-SCH-000100594 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERA-SMUS+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie a miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania: 30 listopada 2023 r. – 29 listopada 2024 roku.

W 2023 roku nie poniesiono wydatków na realizację projektu.

Nazwa projektu: „Otwarci na siebie, otwarci na świat”

Umowa nr 2021-1- PL01-KA122-SCH-000019684 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania: 31 grudnia 2021 roku – 29 czerwca 2023 roku.

Wydatki bieżące wykonano w kwocie 50.181,83 zł. W okresie od 29.05.2023 r. do 10.06.2023 r. w Irlandii zrealizowano program kursu dla 4 nauczycieli.

Nazwa projektu: „We CAN - Climate Action Now”

Umowa Nr 2020-1-HR01-KA229-077769_2 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie przy al. Jerozolimskich 142a a Miastem Kalisz, jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERA-SMUS+, tj. Szkoły Podstawowej Nr 10 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania: 1 września 2020 r. – 31 sierpnia 2023 r.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 17.637,70 zł, tj. 100% planu poniesiono na: koszty transportu, noclegów i diet podróży służbowych w ramach mobilności do Finlandii i na Teneryfę.

Program realizowany był zgodnie z zawartą umową.

Nazwa projektu: **„Języki kluczem do rozwoju”**

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 29.663,81 zł i dotyczy otrzymanych z Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji użyczonych przez Miasto Kalisz środków na realizację projektu – po przyjęciu rozliczenia końcowego.

Umowa Nr POWERSE-2020-1-PL01-KA101-078083 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – z siedzibą w Warszawie przy al. Jeruzolimskich 142a a Miastem Kalisz, jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu POWER, tj. Szkołą Podstawową nr 18 w Kaliszu.

Nazwa projektu: **„Otwarci na siebie, otwarci na świat”**

Umowa nr 2021-1- PL01-KA122-SCH-000019684 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz, jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu.

Czas realizacji zadania: 31 grudnia 2021 roku – 29 czerwca 2023 roku.

Wydatki bieżące wykonane w kwocie 133.872,65 zł, tj. 69,35% planu poniesiono na realizację programu edukacyjnego dla mobilności grupowych uczniów. W okresie od 7.06.2022 r. do 13.06.2022 r. odbył się wyjazd do Portugalii grupy 23 uczniów klasy ósmej oraz 3 nauczycieli biorących udział w projekcie. Z kolei w okresie od 19.11.2022 r. do 26.11.2022 r. grupa 3 nauczycieli wyjechała do Włoch.

Nazwa projektu: **„Pilotażowe wdrożenie modelu Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą”**

Umowa Nr 22/2021 z dnia 29 listopada 2021 roku zawarta pomiędzy Skarbem Państwa-Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie a Miastem Kalisz na realizację przedsięwzięcia grantowego w ramach ww. projektu.

Czas realizacji projektu: 29 listopada 2021 roku – 30 czerwca 2023 roku.

Projekt realizowany był w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 19 w Kaliszu.

Wydatki bieżące omawianym okresie poniesiono w wysokości w wysokości 383.735,70 zł, co stanowi 100% planu przeznaczone były na wynagrodzenia bezosobowe z tytułu umów zleceń dla nauczycieli zatrudnionych w projekcie

i pochodne od tych wynagrodzeń, na zakup materiałów oraz zakup usług pozostałych (wydruk książki, wynajem sali, catering, wideofilmowanie, nagranie teledysku i ubezpieczenie wypożyczalni sprzętu SCWEW).

Nazwa projektu: **“Standing up for human rights against racism and prejudice”**

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 31.115,85 zł.

Uchwałą Nr LXX/1007/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 31.115,85 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 31.115,85 zł, co stanowi 100% planu i dotyczy użyczonych przez Miasto Kalisz środków na realizację projektu – po przyjęciu rozliczenia końcowego.

Umowa Nr 2019-1-PL01-KA229-065111_1 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz, jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu.

Nazwa projektu: **“Self-Trust in Using Technology”**

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 23.912,56 zł.

Uchwałą Nr LXX/1007/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 23.912,56 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 23.912,56 zł, co stanowi 100% planu i dotyczy użyczonych przez Miasto Kalisz środków na realizację projektu – po przyjęciu rozliczenia końcowego.

Umowa Nr 2019-1-IT02-KA229-063267_3 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu.

Nazwa projektu: **"Take action – enable students to take action and become active citizens"**

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 18.395,91 zł.

Uchwałą nr LXX/1007/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 18.395,91 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 18.395,91 zł, co stanowi 100% planu i dotyczy użyczonych przez Miasto Kalisz środków na realizację projektu – po przyjęciu rozliczenia końcowego.

Umowa Nr 2019-1-IT02-KA229-062375_3 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. III Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu.

Nazwa projektu: **"Learning in Circles"**

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 18.800,49 zł.

Uchwałą nr LXX/1007/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 18.800,49 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 18.800,49 zł, co stanowi 100% planu i dotyczy użyczonych przez Miasto Kalisz środków na realizację projektu – po przyjęciu rozliczenia końcowego. Umowa Nr 2020-1-HR01-KA229-080044_4 zawarta pomiędzy Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE) – Narodową Agencją Programu ERASMUS+ z siedzibą w Warszawie a Miastem Kalisz jako organem prowadzącym dla szkoły będącej beneficjentem Programu ERASMUS+, tj. V Liceum Ogólnokształcącego im. Jana III Sobieskiego w Kaliszu.

Nazwa projektu: **„Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum"**

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 62.862,50 zł (dotyczy Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu).

Uchwałą nr LIX/845/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 62.862,50 zł.

Uchwałą nr LXI/876/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok zmniejszony został plan dochodów na kwotę 5.000 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 57.862,50 zł, co stanowi 100% planu.

Plan dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 29.750,00 zł (dotyczy WE).

Uchwałą nr LIX/845/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan dochodów na kwotę 29.750,00 zł.

Wykonanie dochodów na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 29.750,00 zł, co stanowi 100% planu.

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 62.865,79 zł (dotyczy CKZiU).

Uchwałą nr LIX/845/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 62.862,50 zł.

Uchwałą nr LXI/876/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 3,29 zł.

Wydatki dotyczyły **Programu pn. „Sukces zawodowy. Nowoczesne kształcenie z Centrum"** w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014–2020 współfinansowanego ze środków EFS.

Umowa nr RPWP.08.03.01–30–0019/21–00 zawarta pomiędzy Zarządkiem Województwa Wielkopolskiego, al. Niepodległości 34 Poznań a Miastem Kalisz zwanym „Beneficjentem" reprezentowanym przez Dyrektora Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego.

Wydatki bieżące za 2023 rok wykonane w kwocie 62.865,79 zł, tj. 100% planu poniesiono na dodatki specjalne pracowników i składki od nich naliczone, wynagrodzenia osobowe nauczycieli, zakup niszczarki i materiałów biurowych oraz zakup usług pozostałych, w tym przeprowadzenie kursu na prawo jazdy kat. B i C, a także kursu obsługi wózków jezdniowych podnośnikowych.

Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosi 29.750,00 zł (dotyczy WE).

Uchwałą nr LIX/845/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie uchwały budżetowej na 2023 rok wprowadzono plan wydatków na kwotę 29.750,00 zł.

Wydatki za 2023 rok wynoszą 29.750,00 zł, co stanowi 100% wykonania planu. Projekt realizowany był przez Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu, jako projekt partnera wiodącego.

20 kwietnia 2023 r. Wydział Edukacji przekazał dotacje dla Partnera Projektu, tj. Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu/Centrum Rzemiosła Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu w ramach Projektu pt. „Sukces Zawodowy. Nowoczesne kształcenia z Centrum” w ramach Wielkopolskiego Regionalnego programu operacyjnego na lata 2014–2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na podstawie umowy Nr RPWP.08.03.01–30–0019/21 z dnia 27.05.2022 r.

Czas realizacji projektu to okres od 1 marca 2022 roku do 30 czerwca 2023 r.

Realizacja planu wydatków w ramach Budżetu Obywatelskiego

<i>Nazwa zadania</i>	<i>Wykonanie w zł</i>
<i>Projekty ogólnomiejskie</i>	
Modernizacja i rozbudowa systemu monitoringu CCTV dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu	59.942,82
<i>Projekty osiedlowe</i>	
Wiata rowerowa wolnostojąca przy Szkole Podstawowej nr 11 im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu	49.200,00
Zakup sprzętu biwakowego i piknikowego dla Hufca ZHP Kalisz	13.700,00
Fitness – Aktywne i zdrowe kobiety. Lokalizacja: Szkoła Podstawowa nr 12 w Kaliszu	33.879,87
Zajęcia fitness na boisku przy Szkole Podstawowej nr 9 w Kaliszu	1.965,12

7.6. Kultura i sport, program ochrony zabytków

7.6.1. Wydarzenia kulturalne

Obchody roku Braci Kościelniaków

- realizacja Uchwały nr LIX/846/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2022 roku w sprawie ustanowienia roku 2023 w Kaliszu Rokiem Braci Kościelniaków: Tadeusza, Mieczysława i Władysława.

W 2023 roku przypadła trzydziesta rocznica śmierci Mieczysława Kościelniaka – jednego z utalentowanych plastycznie, urodzonych w Kaliszu braci. Twórczość całej trójki – oprócz wyżej wymienionego – także Tadeusza i, zwłaszcza, Władysława – to wciąż ważna dla rodzinnego miasta artystów inspiracja. Najlepszym tego dowodem jest decyzja Rady Miasta Kalisza z grudnia 2022 roku. Na jej mocy, rok 2023 w Kaliszu ustanowiony został Rokiem Braci Kościelniaków: Tadeusza, Mieczysława i Władysława.

Wydarzenia zorganizowane w ramach obchodów:

- Zorganizowano koncert Filharmonii Kaliskiej.
- Otwarto wystawę – atelier artysty w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu – spadkobiercy i faktycznemu opiekunowi spuścizny Władysława Kościelniaka. To właśnie w jednym z pomieszczeń placówki z siedzibą przy ulicy Południowej, zgodnie z wolą artysty, zrekonstruowano oryginalny wygląd jego pracowni.
- Wydano publikację „Spuścizna Władysława Kościelniaka w zbiorach Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu”.

- „Tadeusz – malarz i rysownik, Mieczysław – ilustrator, Władysław – kronikarz” to tytuł wystawy, którą można było oglądać w Galerii 66 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu.
- Archiwum Państwowe w Kaliszu w czerwcu, w sali recepcyjnej ratusza, podsumowało 29. edycję konkursu „Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”. Zadaniem uczniów była prezentacja, w dowolnej formie, dwóch wybranych tematów z puli trzech zagadnień. Jedno z nich, „Bracia Kościelniakowie – artyści rodem z Kalisza”. „Kościelniakowie w archiwaliach” – pod takim tytułem, we wrześniu i październiku, odbywały się lekcje archiwalne, w siedzibie instytucji przy ulicy Poznańskiej.
- Przygotowano wystawę w ramach cyklu „Postój ze Sztuką” z pracami Mieczysława Kościelniaka Galeria Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu. Cykl siedmiu reprodukcji, prezentowanych w witrynach przystanków autobusowych, przedstawiał portrety kobiet bliskich malarzowi.
- „Kościelniakowie: biografie i dziedzictwo”, pod takim tytułem odbyła się konferencja naukowa w siedzibie Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu. Konferencji towarzyszyła promocja druku bibliofilskiego „Władysław Kościelniak. Wspomnienie z Tatr”, wydanego przez Towarzystwo Przyjaciół Książki w Kaliszu. Organizatorami spotkania byli: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Książnica Pedagogiczna w Kaliszu oraz Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych Akademii Kaliskiej. Tematyczny referat wygłosiła również przedstawicielka Archiwum Państwowego w Kaliszu.
- W sierpniu, w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej otwarta została wystawa, zatytułowana „Sztuka czyni wolnym. Wszystkie strony Mieczysława Kościelniaka”. Większość prac pochodziła z prywatnych zbiorów, należących do rodziny malarza. Wystawa – jak podkreślali organizatorzy – dobrze ilustrowała talent i wszechstronność, zmarłego w 1993 roku, artysty.
- Wyjątkowe spotkanie, poświęcone Mieczysławowi, odbyło się w Akceleratorze Kultury. Do wspomnień związanych z ilustratorem udało się namówić Judytę Dymkowską-Francuz, siostrzenicę malarza. Organizatorem wieczoru było Stowarzyszenie PRO Kalisia wraz z Ośrodkiem Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego. Ta ostatnia placówka odpowiedzialna jest także za przygotowanie warsztatów, dotyczących linorytu.

- Wystawa składająca się z ponad 1100 odcinków cyklu „Wędrówki ze szkicownikiem”, ukazujących się na łamach „Ziemii Kaliskiej”, autorstwa Władysława Kościelniaka. Fragmenty można było oglądać w czerwcu, w Galerii „Novum” Akademii Kaliskiej. Prezentowane zbiory pochodziły z Gminnej Biblioteki Publicznej im. Braci Gillerów w Opatówku oraz PBP Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu.
- Zwiedzający kolejne poziomy kaliskiej wieży ratuszowej natkną się na makietę, prezentującą miasto z przełomu XVII i XVIII wieku. Pochodzący z 1972 roku model, odtwarzający historyczny układ urbanistyczny, pierwotnie ekspozycyjny był w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej. Praca Władysława Kościelniaka – bo to on jest autorem makiety – została poddana renowacji. Za odnowienie modelu, które trwało kilka miesięcy, odpowiedzialny jest białoruski artysta, Ruslan Kolmykov. We wrześniu 2023 roku makietę stała się częścią ratuszowej ekspozycji multimedialnej, dostępnej dla zwiedzających.
- Wiele wydarzeń zorganizowanych przez kaliskie szkoły, które aktywnie włączyły się w tegoroczne obchody. Konkursy fotograficzne, plastyczne oraz wiedzy o życiu i twórczości Mieczysława, Władysława i Tadeusza, wystawy, wycieczki edukacyjne, artykuły w gazetkach, udział w lekcjach, prelekcjach i wykładach, czy zwiedzanie zrekonstruowanej pracowni autora „Wędrówek po moim Kaliszu” – to tylko niektóre z form aktywności pedagogów i uczniów placówek edukacyjnych, którzy przyczynili się do popularyzacji twórczej aktywności spokrewnionych ze sobą artystów. Władysław Kościelniak został patronem jednej z kaliskich szkół. Oficjalna uroczystość nadania imienia regionalisty Szkole Podstawowej nr 13 przy ulicy Kordeckiego odbyła się 8 grudnia.
- Talent rodziny Kościelniaków uhonorowały również placówki wystawiennicze. W kaliskich galeriach: Jana Tarasina i Andrzeja Niekrasza (zlokalizowanej w siedzibie WPA w Kaliszu UAM w Poznaniu) otwarta została wystawa prac Cypriana Kościelniaka, zatytułowana „Dzień świstaka”. Urodzony w Kaliszu syn Władysława to grafik, plakacista, ilustrator i rysownik oraz twórca logotypu, towarzyszącego obchodom Roku Braci Kościelniaków.
- Zaplanowana na koniec roku publikacja „Władysław Kościelniak (1916–2015)” jest efektem współpracy Książnicy Pedagogicznej im. Alfonsa Parczewskiego i Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wydawnictwo, które

pełnić będzie rolę akcentu wieńczącego tegoroczne obchody, ukaże się w ramach serii „Kaliszanie”.

- W lipcu 2023 r., uruchomiona została strona internetowa tadeuskoscielniak.pl, poświęcona twórcy.

Konkurs ofert – realizacja Uchwały nr LXX/998/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 listopada 2023 roku w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok”

29 lutego rozstrzygnięto otwarty konkurs ofert na realizację w 2024 roku zadań publicznych Miasta Kalisza w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wraz z udzieleniem wsparcia finansowego w formie dotacji z budżetu, ogłoszonego na podstawie art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i o wolontariacie (Dz. U. z 2023, poz 571 t.j.).

Na konkurs złożono 45 ofert, z czego 1 nie spełniła wymogów formalnych. 22 podmioty otrzymały dotacje z budżetu Miasta, a łączna kwota dotacji przyznanych w 2024 r. to 275.000,00 zł.

Dofinansowanie otrzymały podmioty, które realizować będą projekty o najwyższych walorach artystycznych, służących zaspokajaniu potrzeb kulturalnych mieszkańców Kalisza, w tym m.in. festiwale muzyczne, konkursy i wystawy, dofinansowano zadania popularyzujące sztukę i dziedzictwo kulturowe Kalisza oraz postaci wybitnych Kaliszan w formie niekomercyjnych i niskonakładowych wydawnictw, dotacje przyznano też na realizację projektów z zakresu edukacji kulturalnej, a także na projekty artystyczne organizowane w przestrzeni miejskiej, w tym w okresie wakacyjnym, a także na organizację koncertów z okazji świąt państwowych i obchodów rocznicowych.

Nagrody Prezydenta Miasta Kalisza za osiągnięcia w dziedzinie Twórczości Artystycznej, Upowszechniania i Ochrony Kultury – realizacja Uchwały nr VIII/118/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie ustanowienia dorocznych nagród Prezydenta Miasta Kalisza za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz określenia szczegółowych warunków i trybu ich przyznawania.

W 2023 roku, podsumowując sezon 2022/2023, Prezydent Miasta Kalisza przyznał 11 nagród indywidualnych w dziedzinie muzyki, sztuk wizualnych, animacji kultury, teatru i filmu, upowszechniania kultury, działalności literackiej i wydawniczej oraz popularyzacji i ochrony dziedzictwa kulturowego w wysokości 5.454,00 zł/os. Wręczono 6 listów gratulacyjnych, 8 statuetek i 4 nagrody rzeczowe w wysokości 400 zł/os. Przyznano również 16 tytułów Mecenas Kultury w sezonie 2022/2023.

Stypendia Prezydenta Miasta Kalisza 2023 – realizacja uchwały nr LI/698/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania Stypendium Kulturalnego Prezydenta Miasta Kalisza:

- liczba złożonych wniosków: 22 (literatura, muzyka, sztuki wizualne, taniec, teatr i film),
- liczba wniosków ofert odrzuconych z przyczyn formalnych: 1,
- liczba wniosków, na realizację których przyznano stypendium: 5,
- łączna kwota stypendiów przyznanych na rok 2023 – 50.000,00 zł, co stanowi 100% kwoty przeznaczonej na ten cel w budżecie Miasta Kalisza na rok 2023.

Pomoc finansowa dla województwa wielkopolskiego – realizacja Uchwały nr LX/851/2023 RMK z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej województwu wielkopolskiemu na zadania z zakresu kultury, w 2023 roku w wysokości 267.000 zł, z prze-

znaczeniem na wsparcie działań realizowanych przez wymienione niżej instytucje kultury:

1. Teatr im. W. Bogusławskiego w Kaliszu w kwocie 210.000 zł na organizację 63. Kaliskich Spotkań Teatralnych,
2. Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu w kwocie 50.000 zł w zakresie:
  - a. organizacji 50. Międzynarodowego Festiwalu Pianistów Jazzowych (25.000 zł),
  - b. organizacji 30. Międzynarodowego Festiwalu Artystycznych Działań Ulicznych „LA STRADA” (25.000 zł),
3. Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej w Kaliszu w kwocie 7.000 zł na organizację imprezy plenerowej „Od Calisii do Kalisza” – Jarmark Archeologiczny i Festyn Edukacyjny.

Wybrane imprezy kulturalne współorganizowane przez Miasto w 2023 r.

- obchody Roku Braci Kościelniaków – koncerty, wystawy, spotkania, prelekcje – cały rok,
- 31. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy,
- koncert z okazji Dnia Matki na Hali Kalisz Arena,
- 62. Kaliskie Spotkania Teatralne,
- Juwenalia 2023 – święto studentów z kaliskich uczelni z koncertem,
- 29. Międzynarodowy Festiwal Artystycznych Działań Ulicznych „LA STRADA”,
- koncert laureatów konkursu Viva Calisia w Villi Calisia,
- koncerty letnie na patio ratusza oraz przy Baszcie Dorotce,
- organizacja dwóch wielkich koncertów dla młodzieży: Żabson oraz Young IGI,
- koncert podczas dożynek parafialno-samorządowych w Dobrzecu,
- 17. Multi.Art Festival,
- Kalisz na Szlaku Piastowskim,

- Wybierz Kalisz na weekend – rejsy zabytkowymi autobusami – zwiedzanie miasta,
- Kino Letnie w Parku Przyjaźni i na placu Rozmarek,
- Letnia Akademia Instrumentów Dętych Blaszanych,
- „Od Calisii do Kalisza” – Jarmark Archeologiczny i Festyn Edukacyjny,
- zakończenie sezonu turystycznego przy Baszcie Dorotce,
- Święto Rzeki Prosną – koncert Filharmonii Kaliskiej i H. Torresa,
- Europejskie Dni Dziedzictwa z występami zespołów,
- konkurs Viva Calisia Kalisz 2023 dla młodych wokalistów,
- 49. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych,
- Mikołajki jak z bajki – cykl wydarzeń kulturalnych na Głównym Rynku w okresie przedświątecznym i noworocznym z animacjami, koncertami i konkursami dla dzieci i dorosłych,
- Sylwester na Głównym Rynku

oraz imprezy dofinansowane w ramach otwartego konkursu ofert na realizację w 2023 roku zadań publicznych Miasta Kalisza w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego wraz z udzieleniem wsparcia finansowego w formie dotacji z budżetu:

- Kalisz tańcem malowany – koncerty, pokazy tańca,
- Bądź z nami – droga krzyżowa środowisk twórczych,
- Kaliskie Koncerty Akustyczne,
- XXX Jubileuszowe Wielkopolskie Spotkania Chóralne Carmen Sacrum Festival,
- Wieczory organowe. VII Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego,
- Multiartowe Silent Disco,
- Kalisz stolicą aforyzmu – potyczki aforystów,
- XIII Galeria Bezdomna 2023 – wystawa,
- XXI Piknik Militarny,
- projekty artystyczne organizowane w przestrzeni miejskiej, w tym w okresie wakacyjnym: Wakacyjne koncerty nad Prosną, Potańcówki nad Prosną, XVIII Letni Festiwal Orkiestr Dętych Południowej Wielkopolski.

Ponadto:

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych w 2023 roku:

- 3.618 osób – odwiedzający Galerię,
- 1.090 osób – odbiorcy online,
- 20.000 osób – odbiorcy projektu „Postój ze Sztuką” w przestrzeni miasta,
- 13 wystawy w Galerii,
- 11 wystawy w przestrzeni miejskiej „Postój ze Sztuką”,
- 3 filmy w ramach wydarzenia „Kino (na) Sztuki”,
- 30 warsztatów i spotkań w Galerii,
- 3 koncerty,
- zorganizowane 3 wydarzenia artystyczne: Opera Kaliska, Urodziny Tarasina, Noc Muzeów,
- 3 konkursy ogólnopolskie,
- 140 zajęć w ramach edukacji artystycznej „Laboratorium Sztuki”.

Filharmonia Kaliska

W 2023 roku Filharmonia Kaliska zagrała łącznie 32 koncerty gromadząc na nich 10.714 słuchaczy. W tym:

- 26 koncertów symfonicznych,
- 2 koncerty Big Bandu Filharmonii Kaliskiej,
- 4 koncerty kameralne.

24 z wyżej wymienionych koncertów odbyły się w auli koncertowej, natomiast 8 poza nią.

Filharmonia Kaliska w ramach prowadzonych działań edukacyjnych, przeprowadziła 217 Wyjazdowych Audycji Edukacyjnych w szkołach i przedszkolach.

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” i Akcelerator Kultury

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” przy ul. Górnośląskiej 66a odwiedziło około 3.500 osób.

Od stycznia do grudnia 2023 roku w „Wieży Ciśnień” zorganizowano 14 wystaw (w tym 1 pokonkursowa i 4 plenerowe), 7 koncertów z cyklu „Ciśnienie na muzykę”.

Akcelerator Kultury odwiedziło około 7.500 osób.

W wystawach, koncertach, warsztatach wzięło udział około 2.500 osób.

- wystawy: 15, koncerty: 11, warsztaty: 10, kurs warsztatów wokalnych: 1,
- imprezy i spotkania organizowane przez organizacje zewnętrzne: około 1.400 osób,
- zajęcia prowadzone przez organizacje pożytku publicznego, grupy nieformalne: około 3.500 osób.

Informacja Turystyczna

Informacja Turystyczna znajduje się w strukturach Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza.

Liczba osób, które w roku 2023 odwiedziły:

- biuro IT: 5.497,
- wieża ratusza – ekspozycja multimedialna: 24.731,
- Centrum Baśni i Legend Kaliskich oraz Lokacji Miasta „Baszta Dorotka”: 5.237.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu

- liczba czytelników zarejestrowanych – 12.103,
- liczba wypożyczeń – 172.609,
- liczba udostępnień na miejscu – 3.165,
- liczba uczestników akcji bibliotecznych i odwiedzających placówki: 110.990,
- działalność tradycyjna: 25 spotkań, 262 zajęcia edukacyjne, 9 konkursów, 56 wystaw i 661 innych form akcji bibliotecznych,
- działalność on-line (121 form wideo (Facebook i YouTube), 131 form wideo (TikTok), 1.772 postów (Facebook i Instagram), 836 relacji (Instagram), 8 nagrań (Spotify) – których zasięg wyniósł 1.006.468 odsłon).

7.6.2. Wydarzenia sportowe

Realizacja uchwały nr XI/147/2011 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29 czerwca 2011 r.

w sprawie określenia warunków i trybu finansowania rozwoju sportu przez Miasto Kalisz i ogłoszonych 1.12.2022 r. w związku z nią czterech konkursów ofert na realizację w 2023 r. zadań z zakresu rozwoju sportu. Konkursy obejmowały następujące zadania:

- droga do mistrzostwa poprzez sportowe sukcesy młodych sportowców,
- aktywność Kalisza z udziałem mistrzów sportu,
- utrzymanie i rozwój bazy sportowej,
- rozgrywki ligowe.

Łącznie na ww. ogłoszone konkursy złożono 101 ofert z czego 2 nie spełniły wymogów formalnych. 37 podmiotów otrzymało dotację z budżetu Miasta, której łączna kwota w 2023 r. to 4.206.500,00 zł.

Dotacje otrzymały podmioty, które m.in. realizują ciągły proces szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w dyscyplinach sportu zarówno objętych Systemem Sportu Młodzieżowego, jak i nieobjętych regulacjami Systemu Sportu Młodzieżowego, a także będą realizować zadania z zakresu organizacji imprez sportowych na terenie miasta Kalisza:

- drogę do mistrzostwa poprzez sportowe sukcesy młodych sportowców – 1.714.500,00 zł,
- aktywność Kalisza z udziałem mistrzów sportu – 92.000,00 zł,
- utrzymanie i rozwój bazy sportowej – 500.000,00 zł,
- rozgrywki ligowe – 1.900.000,00 zł.

Realizacja uchwały nr LXVI/929/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 22 czerwca 2023 roku

w sprawie określenia zasad i trybu przyznawania przez Prezydenta Miasta Kalisza nagród i wyróżnień sportowych. Wnioski o przyznanie nagród złożyło 19 uprawnionych podmiotów, w tym: radni Rady Miasta Kalisza, kluby sportowe. Powołana przez Prezydenta Miasta Kalisza Komisja ds. nagród sportowych, zaopiniowała kandydatury do nagród pieniężnych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe oraz kandydatury do wyróżnień i nagród pieniężnych dla trenerów i innych osób wyróżniających się osiągnięciami w działalności sportowej w 2023 roku. Nagrody pieniężne otrzymało dziesięciu sportowców oraz trzech trenerów. Łączna kwota nagród to 35.000,00 zł.

Wydarzenia sportowe 2023 współorganizowane przez miasto

42. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza

Na starcie biegu głównego stanęło ponad 900 zawodników i zawodniczek. Wcześniej tradycyjnie rozegrano biegi dziecięce i młodzieżowe w ramach Małego i Mini Ptolemeusza. Szkoły reprezentowało około 500 uczniów, w wydarzeniu brało udział także 400 przedszkolaków.

Półmaraton Nocny Bursztynowa Hellena

Kolejna edycja biegu odbyła się 1 lipca, a na mecie ponad 21-kilometrowej trasy przy kaliskiej Arenie zameldowało się 573 biegaczy z całego kraju. Jako pierwszy na metę wbiegł Bartosz Romaniuk. Wśród pań najszybsza była Patrycja Józwiak.

Siatkarskie Mistrzostwa Europy Drużyn Polonijnych „Polonia Euro Volley 2023”

Jest to projekt historyczny, społeczny, kulturowy i sportowy. Udział w wydarzeniu wzięło ok. 160 obywateli Rzeczypospolitej Polskiej mieszkających poza granicami kraju. Turniej jest odpowiedzią na potrzeby Polaków i Klubów Po-

lonijnych za granicami kraju. Organizacja Turnieju daje możliwość integracji, poznania kultury i współzawodnictwa sportowego pomiędzy rodakami z zagranicy. Mistrzostwo Europy 2023 wywalczyła drużyna PSV SEGROMY – POLONIA AUSTRIA.

Szczypiorno Cup

Trzy dni rywalizacji, sześć zespołów Orlen Superligi i dziewięć spotkań na najwyższym poziomie – tak wyglądał tegoroczny turniej Szczypiorno Cup Kalisz Arena. Najlepsi okazali się zawodnicy Azotów Puławy, drugie miejsce zajęli gospodarze – Energa MKS Kalisz, a podium uzupełniła drużyna Arged Rebud KPR Ostrovia Ostrów Wielkopolski.

Kaliski Streetball

XVII Międzynarodowy Turniej Koszykówki Ulicznej Battle 4 Poland – Freestyle & Dunks, impreza znana i posiadająca swoją markę w koszykarskim świecie.

Po raz 17. Kalisz stał się polską stolicą koszykówki ulicznej. Kaliski streetball to impreza, która od lat przyciąga entuzjastów z całego kraju, a nawet świata. W tym roku goście Kaliskiego Streetballa przyjechali do Kalisza z 12 krajów: USA, Konga, Syrii, Turcji, Norwegii, Portugalii, Włoch, Belgii, Bułgarii, Słowacji, Kosowa i Ukrainy. 71 uczestników w turnieju 1vs1, 34 drużyny w kategorii OPEN i OPEN PRO i 68 teamów w turnieju 3x3 dla dzieci i młodzieży daje niesamowitą liczbę 173 drużyn, które brały udział w Kaliskim Streetballu 2023.

3x3 KALISZ Bitwa o Zamek - kolejna gratka dla fanów koszykówki

9-10 września na terenie byłego zakładu karnego w Kaliszu odbyła się druga edycja turnieju koszykówki 3x3, pod nazwą „Bitwa o zamek”, którego organizatorem była Akademia Wymiaru Sprawiedliwości. W turnieju udział wzięły czołowe zespoły, na co walczące o medale Mistrzostw Polski 3x3 oraz reprezentujące nasz kraj na arenie międzynarodowej. Zwycięzcą tegorocznego turnieju została drużyna SK Planet Team z Warszawy, drugie miejsce zajęła drużyna AWS Calvados Kalisz a trzecie SK NFZ Team z Gdańska.

XV Spływ Twardzieli

Spływ Twardzieli w Kaliszu im. Jana Pasia odbył się po raz piętnasty. Wydarzenie co roku przyciąga śmiałków, którzy chcą poznać się własnego charakteru i wytrzymałość organizmu na ekstremalne warunki. W tym roku na starcie stanęło ponad trzydziestu uczestników, w tym trzy panie, którzy mieli do pokonania wpływ około czterokilometrowy odcinek rzeki Proсны między mostem kolejowym a kaliskim teatrem. Jako pierwsza spływ pokonała Małgorzata Skrzypczak z Kalisza, która pokonała dystans w 44 minuty.

Formoza Challenge

W Kaliszu po raz trzeci odbyła się Formoza Challenge – ekstremalne, sportowe wydarzenie sygnowane komandosami z Jednostki Wojskowej Formoza. W wydarzeniu wzięło udział blisko 1000 zawodników z całej Polski. Bieg odbył się na 6 kilometrowej trasie naszpikowanej naturalnymi i sztucznymi przeszkodami. Organizatorzy przygotowali zróżnicowane poziomy trudności od podstawowego, po zaawansowany format Ultra – bieg z plecakiem i atrapą karabinu. Oprócz biegu dla dorosłych rozwijany jest format Formoza Kids, czyli bieg dla dzieci w formule 4fun. Bieg cieszył się dużym zainteresowaniem, wzięło w nim udział prawie 200 najmłodszych sportowców.

Triathlon Calisia

27 sierpnia odbyła się V edycja triathlonowej imprezy. Ponad 600 kobiet i mężczyzn zmierzyło się z nurtem Proсны i trasą kolarską by zakończyć rywalizację spektakularnym finiszem na stadionie KTK. Najlepszym zawodnikiem na 1/8 jest Adam Wiśniewski z Łodzi, na 1/4 Adrian Kliniewicz, a w sztafecie Piotr Hołda, Łukasz Stanek, Jakub Nowakowski.

Żyj zdrowo na sportowo

Promocja oferty kaliskich klubów sportowych wraz z piknikiem rodzinnym, koncertem, pokazami. „Żyj zdrowo na sportowo” to hasło festynu, który odbył się 10 września w kaliskim Parku Przyjaźni. W Kaliszu atrakcji nie brako-

wało. W programie znalazły się między innymi prezentacje kaliskich klubów sportowych, animacje, konkursy i grill. Chętni mogli także skorzystać ze stoisk edukacyjnych. Nie zabrakło propozycji dla najmłodszych. Były dmuchańce, przejażdżki kolejką i warsztaty cukiernicze. Wydarzeniu towarzyszyła akcja krwiodawstwa. Dodatkową atrakcją był koncert Mateusza Mijala.

Biznes Boxing Polska

Po raz drugi w Kaliszu odbyła się charytatywna gala boksu z której dochód przekazany został na konto fundacji „Klucz”. Dla darczyńców przygotowanych zostało 10 walk. W walce wieczoru, prezydent Kalisza Krystian Kinastowski zmierzył się z legendą polskiego boksu i kick-boxingu Przemysławem Saletą. Walka zakończyła się remisem. Podczas gali na cele charytatywne udało się zebrać ponad 100 tys. zł.

Bieg Noworoczny

Ponad 250 osób postanowiło wbiec w Nowy Rok, uczestnicząc w rodzinnym biegu noworocznym w Kaliszu. 1 stycznia malowniczymi alejkami Parku Miejskiego truchtali zarówno wytrawni sportowcy, amatorzy, ale też całe rodziny z czworonożnymi przyjaciółmi. Do pokonania był dystans około 2 kilometrów i tradycyjnie nie liczył się czas tylko sportowe rozpoczęcie 2023 roku.

XIII Bieg z flagą

Kaliszanie uczcili Święto Flagi RP na sportowo, biorąc udział w 13. Biegu z Flagą. Na trasie wiodącej od ronda Ptolemeusza, wzdłuż Trasy Bursztynowej w kierunku Parku Przyjaźni wszyscy uczestnicy biegu chcieli na sportowo uczcić biało-czerwone barwy naszej ojczyzny. W biegu rodzinnym wystartowały całe rodzinne zespoły, seniorzy, młodzież i najmłodszy, w tym także tacy, którzy dystans 800 metrów pokonali w wózku. Tutaj miejsce na mecie było mniej ważne, liczył się sam udział, strój dostosowany do nazwy biegu i oczywiście biało-czerwona w ręku. Bieg główny to dystans 3 kilometrów.

Biegi Winiarskie

Po raz siedemnasty odbył się Bieg Winiarski w Kaliszu. Impreza rozpoczęła się od biegu przedszkolaka. W kolejnym wyścigu wzięły udział dzieci oraz młodzież. Jednym z najbardziej wyczekiwanych momentów był bieg rodzinny, który połączył pokolenia i zmotywował rodziny do wspólnego udziału w sportowej rywalizacji. Na miłośników nordic walking czekał marsz na dystansie 5 km, a dla najwytrwalszych bieg główny na dystansie 10 km.

Gravel Summer Sprint Doliną Swędrni

Po raz pierwszy w Kaliszu odbyły się zawody rowerowe pod hasłem Gravel Summer Sprint Doliną Swędrni 2023. W premierowej edycji tego wydarzenia wystartowało przeszło stu uczestniczek i uczestników. Trasa wyścigu przebiegała po zróżnicowanej nawierzchniowo trasie. Część wiodła przez tereny pięknego, widokowego obszaru Natura 2000. W sumie zawodnicy mieli do pokonania około 25 kilometrów. Start odbył się na torze kolarskim przy Wale Matejki, a metę zorganizowano w Nędzerczewie.

Otylia Swim Cup

Blisko 500 zawodniczek i zawodników z 30 klubów z całej Polski rywalizowało w zawodach pływackich Otylia Swim Cup 2023, które 29-30 września odbyły się na pływalni Delfin w Kaliszu. Aż osiemnaście medali wywalczyli w tej imprezie przedstawiciele sekcji pływackiej KKS Włókniarz 1925 Kalisz. Liczba uczestników imprezy była imponująca – to pół tysiąca młodych ludzi do 15 lat. W pierwszym dniu rywalizowały dzieci do lat jedenastu, natomiast w drugim o medale walczyły dzieci w wieku 12-15. W sumie zostały wręczone 102 komplety medali.

7.6.3. Ochrona i opieka nad zabytkami

Sprawozdanie z realizacji w latach 2021-2022 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024

• Realizacja Uchwały nr LI/700/2022 z dnia 31 marca 2022 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024 (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2022 poz. 3207 z dnia 22.04.2022 r.).

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 840 z późn. zm.) prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami, które przedstawia radzie miasta.

W latach 2021 i 2022 monitorowana była implementacja Programu oraz zebrane zostały materiały dot. realizacji zadań w ramach poszczególnych priorytetów i kierunków działań. Na tej podstawie sporządzone zostało Sprawozdanie z realizacji w okresie 2021-2022 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Miasta Kalisza na lata 2021-2024, które Prezydent Miasta Kalisza przedstawił Radzie Miasta Kalisza, na sesji w dniu 28 września 2023 roku.

Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków

- realizacja Uchwały nr XXV/395/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie miasta Kalisza, niestanowiących jego wyłącznej własności,

- realizacja Uchwały nr LXI/873/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 23 lutego 2023 roku w sprawie udzielenia w 2023 roku dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków lub ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Na otwarty Konkurs ogłoszony przez Prezydenta Miasta Kalisza wpłynęło 12 wniosków o udzielenie dotacji w 2023 roku z budżetu Kalisza na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie miasta Kalisza, niestanowiących jego wyłącznej własności.

Cztery wnioski nie spełniły wymogów formalnych. Osiem wniosków zostało poddanych ocenie merytorycznej Komisji ds. rozpatrzenia wniosków o udzielenie dotacji celowych z budżetu Kalisza w 2023 roku na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków położonych na terenie miasta Kalisza, niestanowiących jego wyłącznej własności powołanej Zarządzeniem nr 831/2022 Prezydenta Miasta Kalisza z dnia 19 grudnia 2022 roku.

Łączna kwota dotacji oczekiwanych przez wnioskodawców wyniosła 1.639.257,99 zł. W budżecie Kalisza na 2023 rok na dotacje zaplanowane zostały środki w wysokości 500.000,00 zł.

Rada Miasta Kalisza w 2023 roku przyznała dotacje na realizację 8 zadań na łączną kwotę 500.000,00 zł. W ramach udzielonego wsparcia finansowego beneficjenci wykonali następujące prace lub roboty przy zabytkach:

1. **Klasztor OO. Franciszkanów**, ul. Sukiennicza 7 w Kaliszu – prace konserwatorskie przy ołtarzu bocznym św. Franciszka w kościele św. Stanisława BM w Kaliszu – III etap (dotacja w wysokości 60.000,00 zł).
2. **Parafia Ewangelicko-Augsburska**, ul. Niecała 10, w Kaliszu – roboty budowlane muru cmentarza ewangelicko-augsburskiego w Kaliszu, polegające na remoncie fragmentu północnego muru ogrodzeniowego od strony wewnętrznej – I etap (dotacja w wysokości 70.000,00 zł).

3. **Parafia Prawosławna pw. św. Apostołów Piotra i Pawła**, ul. Niecała 1 w Kaliszu – kontynuacja ratowniczych prac przy malowidłach ściennych (1930 r.) w cerkwi prawosławnej pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kaliszu – etap VI – restauracja przedstawienia ewangelistów św. Marka i św. Łukasza oraz ściany nawy przy prezbiterium (dotacja w wysokości 90.000,00 zł).
4. **Rzymskokatolicka Parafia Ordynariatu Polowego pw. św. Wojciecha i św. Stanisława w Kaliszu**, ul. Kolegialna 2 – konserwacja ławek w kościele pojezuickim św. Wojciecha i św. Stanisława III etap (dotacja w wysokości 60.000,00 zł).
5. **Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja ul. Kanonicka 5 w Kaliszu** – prace konserwatorsko–remontowe kaplicy grobowej rodziny Heinsów na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Górnośląskiej w Kaliszu – etap II – prace remontowe dachu kaplicy (dotacja w wysokości 41.000,00 zł).
6. **Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja ul. Kanonicka 5 w Kaliszu** – prace konserwatorsko–remontowe kaplicy grobowej rodziny Prusinowskich na cmentarzu rzymskokatolickim przy ul. Górnośląskiej w Kaliszu – etap II – korpus kaplicy z piaskowca – elewacja frontowa z żeliwnymi drzwiami i okienkami (dotacja w wysokości 42.000,00 zł).
7. **Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja ul. Kanonicka 5 w Kaliszu** – prace konserwatorskie i remontowe muru obronnego przy ul. Parczewskiego w otoczeniu kościoła św. Mikołaja (pomiędzy ul. Kanonicka i Szklarską) – część muru z licem z cegły gotyckiej od strony ul. Szklarskiej; strona zewnętrzna i wewnętrzna (dotacja w wysokości 87.000,00 zł).
8. **Prowincja Wielkopolsko–Mazowiecka Towarzystwa Jezusowego w Warszawie, ul. Nartbutta 21** – wymiana pokrycia dachu nad prezbiterium kościoła OO. Bernardynów pw. Nawiedzenia NMP (ob. OO. Jezuitów) oraz budynków klasztornych OO. Bernardynów (ob. OO. Jezuitów) – oprócz dachu nawy kościelnej z przyległym do niej krużgankiem oraz Domu Formacji z łącznikiem, położonych w Kaliszu przy ul. Stawiszyńskiej 2 (dotacja w wysokości 50.000,00 zł).

7.7. Środowisko

7.7.1. Programy ochrony środowiska

1. Program ochrony środowiska dla Kalisza – miasta na prawach powiatu na lata 2021-2030" zatwierdzony uchwałą nr LI/703/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r.

Celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego (JST) polityki ochrony środowiska zgodnie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Stanowi podstawę, wyznaczając kierunki ochrony środowiska i jest spójny z innymi dokumentami dotyczącymi zagadnień ochrony środowiska JST. Dokument ma przyczynić się do zrównoważonego rozwoju miasta Kalisza uwzględniając pierwszorzędnie kwestie związane z ochroną środowiska. Zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie miasta, na podstawie której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań oraz określono system realizacji Programu. Dla obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska, oraz ochronie i zachowaniu obecnego stanu wszystkich komponentów środowiska. Obszary interwencji i cele długookresowe określone w Programie to:

1. Ochrona klimatu i powietrza – spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy.
2. Zagrożenie hałasem – ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców gminy.

3. Pola elektromagnetyczne – kontrola niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego do środowiska na terenie gminy.
4. Gospodarowanie wodami – zrównoważone gospodarowanie wodami powierzchniowymi i podziemnymi umożliwiające zaspokojenie potrzeb wodnych gminy przy utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód.
5. Gospodarka wodno-ściekowa – podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez stworzenie nowoczesnej infrastruktury związanej z gospodarką wodno-ściekową.
6. Zasoby geologiczne – racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż.
7. Gleby – racjonalne wykorzystanie zasobów glebowych.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów – racjonalne gospodarowanie odpadami.
9. Zasoby przyrodnicze – zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona przyrody.
10. Zagrożenia poważnymi awariami – minimalizacja potencjalnych negatywnych skutków awarii.

2. „Program ochrony powietrza dla strefy miasto Kalisz” określony Uchwałą nr XXI/392/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2020 r. poz. 5955)

Celem programu jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza poprzez m.in. ujednoczenie i aktualizację bazy danych o źródłach ciepła na terenie miasta, kontrolę realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych, obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści, ochronę i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni miasta, edukację ekologiczną czy zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego. Program szczegółowo określa koszty związane z ww. działaniami.

Celem programu jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza poprzez m.in. oczyszczanie ulic, zmianę systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne (gazowe, olejowe, miejski system ciepłowniczy, elektryczne, pompa ciepła), podłączanie mieszkańców do miejskiej sieci ciepłowniczej, zwiększenie udziału zieleni w przestrzeni miasta, rozbudowę zintegrowanego systemu zarządzania ruchem drogowym, termomodernizację budynków mieszkalnych. Programy szczegółowo określały koszty związane z ww. działaniami.

Na podstawie programu w 2023 roku Miasto Kalisz realizowało działania dążące do poprawy jakości powietrza m.in. przez pomoc mieszkańcom, dla których ważne jest oddychanie czystym powietrzem poprzez dofinansowanie do zmiany ogrzewania. Z tej formy pomocy mogli skorzystać:

1. podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, w szczególności:
  - osoby fizyczne,
  - wspólnoty mieszkaniowe,
  - osoby prawne,
  - przedsiębiorcy,
2. jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Zasady udzielania dotacji określone zostały w Uchwale nr XXXVII/549/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia zasad

udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

W 2023 roku pozytywnie rozpatrzono 163 wnioski mieszkańców Kalisza o refundację poniesionych kosztów za zmianę systemu ogrzewania. Łącznie dotowani zlikwidowali 198 źródła ogrzewania paliwem stałym, takich jak: piece kaflowe, kominki, kotły centralnego ogrzewania i kuchnie węglowe. Na dofinansowanie dotyczące wniosków złożonych 2023 r. przeznaczono z budżetu Miasta Kalisza środki finansowe w wysokości 1.131.457,09 zł.

Prowadzono kontrole dotyczące zmiany systemu ogrzewania z węglowego na ekologiczne (z wyłączeniem czasu trwania epidemii). Kontrolowane były nieruchomości, w których dokonano zmiany systemu ogrzewania na ekologiczne (gazowe, elektryczne, olejowe, z miejskiego systemu ciepłowniczego lub na pompę ciepła), a oceniana była poprawność wykonania zadania.

3. Uchwała nr XXXVII/548/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej na dofinansowanie zadań służących ochronie zasobów wodnych na terenie miasta Kalisza, polegających na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstawania.

Uchwała określa zasady udzielania dotacji celowej na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania, realizowane na terenie miasta Kalisza w celu racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi i przeciwdziałania skutkom suszy. Zatrzymanie deszczówki w miejscu jej opadu i lokalne jej zagospodarowanie stanowi rezerwę wody, którą można (a nawet należy) użyć do podlewania roślin oraz do innych działań, które nie wymagają wykorzystania wody uzdatnionej. Retencjonowanie deszczówki przeciwdziała marnotrawieniu uzdatnionej wody pitnej do celów, dla których jej używanie jest zbędne, a także ogranicza ryzyko wystąpienia lokalnych podtopień w czasie intensywnych opadów deszczu.

Do korzystania z dotacji uprawnione są podmioty wskazane w art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, tj.:

1. podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych, w szczególności:
  - a) osoby fizyczne,
  - b) wspólnoty mieszkaniowe,
  - c) osoby prawne,
  - d) przedsiębiorcy,
2. jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Dotacja może być udzielona wyłącznie na dofinansowanie kosztów zakupu zbiornika służącego do zatrzymywania i wykorzystywania wód opadowych i roztopowych i przysługuje na nieruchomości położoną na terenie miasta Kalisza z uregulowanym stanem prawnym, do której beneficjent posiada tytuł prawny. W roku 2023 Miasto Kalisz przeznaczyło na dotację celową dla 200 podmiotów środki finansowe w wysokości 172.258,99 zł.

4. „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych”

Program realizowany jest na podstawie V Aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Rada Miasta Kalisza podjęła uchwałę nr XXXIV/495/2020 z dnia 29.12.2020 r. w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kalisz. Powyższe poprzedzone było uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXIII/650/16 z dnia 31.12.2016 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kalisz (Dz. Urz. Woj. z 2016 r., poz. 6810), która zachowała moc do dnia 31.12.2020 r., zgodnie z art. 565 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. 2020 r. poz. 310 ze zm.). Aglomeracja Kalisz obejmuje swym zasięgiem tereny objęte systemem kanalizacji zbiorczej zakończonej oczyszczalnią ścieków w miejscowości Kuchary, w gminie Gołuchów. KPOŚK został opracowany dla wszystkich gmin wchodzących w skład aglomeracji (tj. Kalisz, Nowe Skalmierzyce, część gmin: Opatówek, Gołuchów, Godziesze Wielkie). Celem programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczonych ścieków oraz ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Na terenie Kalisza w 2023 r. liczba mieszkańców ko-

rzystających z sieci kanalizacyjnej wynosiła 87.475, bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe zlokalizowanych było 737, oraz 82 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Kalisz prowadzi kontrolę nad prawidłową częstotliwością wywozu ścieków ze zbiorników bezodpływowych i osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków. Prowadzona jest również ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.

W związku z podjęciem uchwały nr XXXIV/495/2020 sporządzono sprawozdanie zbiorcze uwzględniające dane pozyskane z gmin tworzących aglomerację, które przekazano do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Poznaniu. Pozyskane dane, zawarte w sprawozdaniu, wpisują się w politykę ekologiczną Unii Europejskiej.

Dofinansowanie likwidacji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe wraz z jednoczesnym wykonaniem przyłącza posesji do sieci kanalizacji sanitarnej, by osiągnąć trwały efekt ekologiczny realizowano na podstawie zasad określonych w uchwale nr XXXVII/549/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji proekologicznych realizowanych przez podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.

Działania w 2023 r. polegały na informowaniu mieszkańców miasta o możliwości uzyskania dofinansowania, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli posesji w ramach obowiązków służbowych. Udzielono dotacji w wysokości 123.000,00 zł na likwidację 41 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe wraz z jednoczesnym wykonaniem przyłącza posesji do sieci kanalizacji sanitarnej.

5. Uchwała nr XXII/298/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Kalisza

Podstawowym celem programu jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kalisza, a przez to wyeliminowanie szkodliwego

wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Osiągając ten cel wypełnione zostanie zobowiązanie oczyszczenia terenu państwa z azbestu i wyrobów go zawierających do 2032 roku. Miasto Kalisz zakłada usunięcie całej ilości azbestu zgodnie z obowiązującym planem. W związku z tym program zakłada realizację szeregu zadań. Wyznaczoną politykę usuwania wyrobów zawierających azbest należy przeprowadzić według harmonogramów, wyszczególnionych w kolejnych rozdziałach. W harmonogramach uwzględniono kolejność wykonywania oraz wskazano odpowiedzialność jednostek, podmiotów za wykonywanie poszczególnych zadań.

W programie założono następujące zadania:

- Inwentaryzacja i utworzenie bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest – inwentaryzacja została już przeprowadzona.
- Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania realizowana jest poprzez ulotki informacyjne dla mieszkańców.
- Mobilizowanie właścicieli budynków i obiektów przemysłowych do usunięcia wyrobów zawierających azbest – edukacja, ulotki informacyjne dot. usuwania wyrobów zawierających azbest.
- Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
- Bieżący monitoring realizacji programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.

W 2023 roku Miasto Kalisz przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej sfinansowało zadanie polegające na usunięciu, w tym demontażu, transporcie i unieszkodliwieniu wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kalisz. Zadanie było realizowane na podstawie złożonych wniosków. Na zlecenie Miasta Kalisz z terenu miasta usunięto i unieszkodliwiono 50,725 Mg wyrobów zawierających azbest z 34. nieruchomości i przeznaczono na ten cel środki finansowe w wysokości 30.771,03 zł (w tym: z WFOŚiGW – 12.308,41 zł).

6. Uchwała nr XV/236/2019 Rady Miasta Kalisz z dnia 24 października 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu adaptacji do zmian klimatu Miasta Kalisz do roku 2030”.

Celem nadrzędnym planu adaptacji miasta do zmian klimatu do roku 2030 jest ograniczenie negatywnych zmian klimatu poprzez podnoszenie potencjału adaptacyjnego miasta Kalisz w celu zapewnienia rozwoju zrównoważonego miasta i polepszenia jakości życia mieszkańców. Cele strategiczne planu adaptacji są następujące:

- Uwzględnienie działań adaptacyjnych do zmian klimatu w polityce rozwoju miasta.
- Przystosowanie funkcjonowania miasta do zjawisk meteorologicznych powodujących zwiększoną koncentrację zanieczyszczeń powietrza.
- Wzmacnianie systemu przyrodniczego, jako naturalnego narzędzia adaptacyjnego.
- Adaptacja do zagrożeń termicznych (upały, chłody, oblodzenia) – tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu mieszkańców.
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacji ekstremalnych zjawisk hydrologicznych.
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom w sytuacji ekstremalnych zjawisk klimatycznych.

7. Uchwała nr XVI/189/2015 Rady Miejskiej Kalisz z dnia 20 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia i przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisz” oraz aktualizacje (ostatnia zmiana – w sprawie uchwalenia i przyjęcia do realizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kalisz – Aktualizacja” uchwała nr LVI/787/2022 Rady Miasta Kalisz z dnia 29 września 2022 r.)

Plan jest dokumentem strategicznym i wyznacza główne cele i kierunki działań w zakresie poprawy jakości powietrza, efektywności energetycznej, ograniczenia emisji zanieczyszczeń, w tym również gazów cieplarnianych. Dane i założenia z niego wynikające są na bieżąco analizowane i w razie potrzeby aktualizowane.

8. Uchwała nr LXVII/936/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 7 sierpnia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia miasta Kalisza w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016–2030”

Aktualizacja dotyczyła zmian w zakresie podstaw prawnych, oszacowania bieżącego zapotrzebowania miasta na energię cieplną, energię elektryczną i paliwa gazowe oraz oszacowanie tego zapotrzebowania w przyszłości.

„Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia miasta Kalisza w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2016–2030” to dokument, który na poziomie strategicznym określa i precyzuje politykę energetyczną gminy. Zawiera on pełną charakterystykę w zakresie źródeł zasilania, sieci przesyłowych i instalacji odbiorczych wraz z bilansem zużycia energii i paliw. Jest to dokument, określający w założonym okresie, potrzeby energetyczne Miasta Kalisza oraz możliwości i sposób ich pokrycia.

W ramach projektu dokumentu, do realizacji proponowane są przedsięwzięcia: wymiana oświetlenia publicznego na lampy typu led, wymiana kotłów na ekologiczne, podłączenia do sieci ciepłowniczej, wymiana urządzeń biurowych w budynkach użyteczności publicznej na sprzęt energooszczędny, promowanie wśród mieszkańców i przedsiębiorców zachowań i nawyków proekologicznych oraz termomodernizacje z udziałem odnawialnych źródeł energii (kolektorów słonecznych, pomp ciepła) budynków mieszkalnych, usługowych, biurowych, przemysłowych i innych indywidualnych właścicieli prowadzących działalność na terenie miasta.

W dokumencie przedstawiono także plany rozwoju, o których mowa w art. 16 ust. 1 prawa energetycznego udostępnione przez przedsiębiorstwa energetyczne oraz wymieniono przedsięwzięcia nie realizowane w ramach projektu dokumentu, tj.:

- Energa Operator S.A., Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o, Energa Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. planują podłączenia nowych odbiorców i rozbudowę sieci w tym zakresie.
- Oświetlenie Uliczne i Drogowe sp. z o.o. w Kaliszu – planuje wymianę opraw oświetlenia ulicznego w ramach bieżącej eksploatacji.

Natomiast Plan Rozwoju GAZ-SYSTEM S.A. na lata 2022–2031 zakłada realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa odcinków gazociągu Odołanów–Adamów”.

7.7.2. Gospodarka Komunalna i Zielen Miejska

1. Uchwała nr LXIV/913/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 2023 r. w sprawie regulaminu terenów zieleni miejskiej

Uchwała określa regulamin, tj. zasady i tryb korzystania z terenów zieleni miejskiej i jest dostosowaniem go do zmian zachodzących na skutek prowadzonych inwestycji na terenie miasta, miało również na celu ograniczenie aktów wandalizmu oraz nałożenie na korzystających z ww. terenów obowiązek stosowania określonych norm i zasad zachowania.

2. Uchwała nr XVII/301/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz uchwała nr XXXIV/499/2020 Rady Miasta Kalisz z dnia 29 grudnia 2020 r. zmieniająca uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Kalisza i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Uchwały określają między innymi rodzaj odpadów, które będą odbierane w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, rodzaje i ilości pojemników i worków, w które wyposaża się nieruchomości, częstotliwość odbierania odpadów komunalnych, rodzaje odpadów, które

mieszkańcy, mogą we własnym zakresie dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

Zmiany wprowadzone nową uchwałą mają na celu określenie częstotliwości odbioru mebli i odpadów wielkogabarytowych z zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz zasad funkcjonowania Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Zmiany te są zawarte w „Regulaminie przyjmowania odpadów do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych”, stanowiącym załącznik do uchwały i są uszczegółowieniem „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza”.

3. Uchwała nr XXXII/475/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439) rada gminy, w drodze uchwały, zwalnia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących odpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Uchwała weszła w życie 1.01.2021 r.

4. Uchwała nr VII/40/2015 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty, uchwała nr XIII/202/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 8 sierpnia 2019 r. zmieniająca powyższą uchwałę, a następnie zastępująca uchwałę nr VII/40/2015, uchwała nr XXXII/474/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy w drodze uchwały dokonuje wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, a następnie ustala stawkę takiej opłaty. Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi obejmujące koszty odbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, a także kosztów administracyjnych tego systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami. W uchwale tej podwyższono stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co będzie się wiązało z wyższymi wpływami do budżetu, a to przyczyni się do pokrycia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi.

5. Uchwała nr IX/126/2019 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie podziału obszaru Miasta Kalisza na sektory, zmieniona Uchwałą nr XXIX/433/2020 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 września 2020 r. w sprawie podziału obszaru miasta Kalisza na sektory

Na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1439 z późn. zm) gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. W celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz wyznaczenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, rada gminy liczącej ponad 10 000 mieszkańców może podjąć uchwałę stanowiącą akt prawa

miejscowego, o podziale obszaru gminy na sektory, biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców, gęstość zaludnienia na danym terenie oraz obszar możliwy do obsługi przez jednego przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Kierując się ww. przesłankami w celu zapewnienia efektywnego odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, dokonano podziału obszaru miasta na sześć sektorów. Podział ten umożliwi także większą konkurencję na rynku odbioru odpadów komunalnych, składającą się na jakość wykonywanych usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Uchwała w sprawie podziału Miasta Kalisza na sektory stanowi akt prawa miejscowego i jest podstawą dalszych działań mających na celu wprowadzenie nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Mieście Kaliszu.

6. Uchwała nr IX/123/2019 Rady Miasta Kalisza z dnia 14 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, ze zmianą wprowadzoną uchwałą Rady Miasta Kalisza nr XIII/203/2019 z dnia 8 sierpnia 2019 r. oraz uchwałą Rady Miasta Kalisza nr XXVI/419/2020 z dnia 14 lipca 2020 r.

Regulamin ma na celu uszczegółowienie zasad i wymagań dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, obowiązki właścicieli nieruchomości, przedsiębiorcy odbierającego odpady, zadania gminy oraz zarządzającego systemem gospodarowania odpadami. Ponadto precyzuje wymagania w zakresie uprzątkania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego oraz mycia pojazdów samochodowych poza myjniami. Zadania są na bieżąco realizowane.

7. Uchwała nr LX/861/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 stycznia 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie określenia górnych stawek opłat za usługi w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

W wyniku wejścia w życie przepisów ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478) wprowadzono zmiany zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.) Rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy oraz za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.

Określając górną stawkę opłat za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transport nieczystości ciekłych, wzięto pod uwagę koszty unieszkodliwienia nieczystości ciekłych. Uwzględniając powyższe, górna stawka opłat za odbiór i przekazanie do unieszkodliwienia 1 m³ nieczystości ciekłych wyniesie odpowiednio:

1. 50,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych, pochodzących ze zbiorników bezodpływowych,
2. 70,00 zł brutto za opróżnianie i transport 1 m³ nieczystości ciekłych, pochodzących z osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zieleń Miejska – wykonane nasadzenia w 2023 roku

- Zbiornik RC-1 ul. Rozwojowa – nasadzono 100 drzew wokół zbiornika retencyjnego,
- Główny Rynek – obsadzono nową rabatę na płycie Głównego Rynku – 16 głogowników, 24 lipy „Greenspire”, 3.814 bylin, 120 traw ozdobnych, 3.376 cebul,
- Park Miejski – na obszarze objętym rewitalizacją nasadzono 1 drzewo, 100 cebul tulipanów i 130 bylin,
- ul. Górnośląska/ul. Szlak Bursztynowy – nasadzono 1.000 cebul tulipanów na zieleńcu przy Galerii Amber,
- Park Przyjaźni – nasadzono 2 drzewa wspólnie z miastami partnerskimi,
- PSZOK ul. Piwonicka – zagospodarowano teren ścieżki edukacyjnej roślinami ozdobnymi: 52 trawy ozdobne, 10 krzewów i 38 bylin.

7.7.3. Opieka nad bezdomnymi zwierzętami

Uchwała nr LI/702/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie określenia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności na terenie Kalisza na 2023 rok

Zgodnie z art 11a ustawy o ochronie zwierząt, rada gminy wypełniając obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wylapywania, określa w drodze uchwały corocznie program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. Program został przyjęty uchwałą nr LXII/890/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 30 marca 2023 r. a następnie, po rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 kwietnia 2023 r., zmieniony uchwałą nr LXIV/912/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 maja 2023 r.

Celem Programu było stworzenie przez Miasto Kalisz systemu zapobiegania bezdomności w tym sprawowania opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz kotami wolno żyjącymi z terenu miasta Kalisza w 2023 r., objęcie opieką weterynaryjną zwierząt wymagających nagłej pomocy, w tym zwierząt dziko żyjących zagrażających życiu i zdrowiu mieszkańców Kalisza, a także wprowadzenie sterylizacji i kastracji psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. Stosownie do art. 11a ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt Program obejmuje w szczególności realizację następujących zadań:

1. zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt,
2. opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie,
3. odławianie bezdomnych zwierząt,
4. obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku dla zwierząt,
5. poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt,
6. usypianie ślepych miotów,
7. wskazanie gospodarstwa w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich,
8. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Zgodnie z art. 11a ust. 3a ustawy o ochronie zwierząt Program obejmuje rów-

nież plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają, w tym wypadku kotów wolno żyjących bytujących na terenie Kalisza oraz psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. W ramach Programu zostało zrealizowane zadanie polegające na elektronicznym znakowaniu zwierząt w gminie, w tym wypadku kotów wolno żyjących na terenie miasta Kalisza oraz psów i kotów z terenu miasta Kalisza posiadających właściciela. Program realizuje prezydent za pośrednictwem komórek organizacyjnych Urzędu, w tym: Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, Biura Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Kaliszu oraz przy współudziale karmicieli kotów wolno żyjących.

W 2023 r. W ramach Programu zrealizowano następujące zadania:

<i>nazwa zadania</i>	<i>plan na 2023</i>	<i>realizacja w 2023</i>
Opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym: sterylizacja i kastracja dokarmianie leczenie	41.100,37 zł 16.835,54 zł 61.622,28 zł	41.100,37 zł 16.835,54 zł 98.782,24 zł
Elektroniczne znakowanie (czipowanie) kotów wolno żyjących	4.376,16 zł	6.376,16 zł
Steryliczacja/kastracja kotów i psów na terenie miasta Kalisza	24.678,77 zł	43.678,77 zł
Elektroniczne znakowanie psów i kotów na terenie miasta Kalisza	520,28 zł	1.520,28 zł
Zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich: zapewnienie gotowości przyjęcia zwierzęcia karma dla zwierząt	1.000,00 zł	1.000,00 zł
Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach nagłych zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt	66.700,80 zł	66.700,80 zł
Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt	458.795,00 zł	626.795,00 zł
Odławianie bezdomnych zwierząt		
Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt		
Usypianie ślepych miotów		
Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt w schronisku		
Rozwój wolontariatu aktywnie działającego na rzecz opieki nad bezdomnymi zwierzętami przebywającymi w schronisku i na rzecz promocji ich adopcji		
RAZEM	741.834,20 zł	968.994,16 zł

7.8. Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna

Zgodnie z Uchwałą nr LXIX/967/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 roku zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Wieloletniego Planu Rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2022-2024, Spółka zrealizowała w 2023 roku wszystkie niżej wymienione zaplanowane założenia inwestycyjne:

A. W zakresie modernizacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych wykonano:

1. Nazwa zadania: **Wymiana przyłączy wodociągowych**

Realizując zadanie wymieniono 46 sztuk przyłączy o długości 812 m – budowa przyłącza hydrantowego Dz160PERC o długości 12,63 m.

Poniesione nakłady: 727.886,40 zł.

2. Nazwa zadania: **Wymiana sieci wodociągowej wykonanej z rur azbestowo-cementowych.**

Realizując zadanie wybudowano nowe sieci wodociągowe:

- w ul. J. Słowackiego Dz125PERC o długości 100,00 m,
- w ul. Polnej Dz125PERC o długości 116,02 m,
- w ul. Smolnej Dz125PERC o długości 563,00 m,
- w ul. Paderewskiego (odtworzenie nawierzchni po wymianie wykonanej w 2022 r.).

Poniesione nakłady: 877.806,58 zł.

3. Nazwa zadania: **Modernizacja ujęć i stacji uzdatniania wody**

Realizując zadanie wykonano:

- montaż lampy UV na SUW Warszawska,
- modernizację studni głębinowych na Ujęciu Lis – 5 sztuk,
- modernizację sterowania i zasilania, montaż przepustnicy na Pompowni Winiary,

- budowa stacji transformatorowej wraz z przyłączem kablowym 15kV i kanalizacją teleinformatyczną na Pompowni Smolna,
- opracowanie dokumentacji na modernizację stacji transformatorowej na SUW Poznańska,
- modernizacja rozdzielni energetycznej SN Fabryczna,
- modernizacja rozdzielni SN na SUW Lis,
- budowa magazynów energii na Pompowni Smolna.

Poniesione nakłady: 2.028.076,23 zł.

4. Nazwa zadania: **Modernizacja kolektorów kanalizacji sanitarnej metodą bezwykopową**

- kolektor Krępicza Ø1000 o długości 145,00 m,
- kolektor Sadowa Ø1200 o długości 70,00 m,
- syfon na kolektorze Sadowa Ø500 o długości 171,00 m,
- komory na kolektorach – 7 sztuk.

Poniesione nakłady: 984.573,00 zł.

5. Nazwa zadania: **Modernizacja kanałów sanitarnych metodą bezwykopową.**

W ramach zadania zmodernizowano:

- kanał sanitarny Ø200 o długości 101,00 m w ul. Łysogórskiej,
- kanał sanitarny Ø400 o długości 106,00 m w ul. Zakopiańskiej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 294,00 m w ul. Majkowskiej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 126,00 m w ul. Zakopiańskiej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 92,00 m w ul. Skalnej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 92,00 m w ul. Izerskiej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 92,00 m w ul. Łomnickiej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 103,00 m w ul. Smrekowej,
- kanał sanitarny Ø200 o długości 104,00 m w ul. Głogowskiej.

Poniesione nakłady: 488.297,00 zł.

6. Nazwa zadania: **Budowa pompowni Złota**

Opracowano koncepcję projektową. Zakupiono działki pod realizację inwestycji. Poniesione nakłady: 1.557.123,27 zł.

7. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Śródmieście I**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji – przebudowa sieci wodociągowej w ul. św. Stanisława, Rzeźnicza i Sukiennicza.

Poniesione nakłady: 29.017,00 zł.

8. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Zagorzynek**

W ramach zadania wykonano przebudowę sieci wodociągowej Dz125PERC o długości 89,75 m w ul. Sudeckiej.

Poniesione nakłady: 71.426,56 zł.

9. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Rypinek**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji – przebudowa sieci wodociągowej w ul. Zapiecek.

Poniesione nakłady: 16.545,80 zł.

10. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Śródmieście I**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji – przebudowa sieci wodociągowej w ul. św. Stanisława, Rzeźnicza i Sukiennicza.

Poniesione nakłady: 29.017,00 zł.

11. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Piskorzewie**

W ramach zadania wykonano prace projektowe dla inwestycji – budowa sieci wodociągowej w ul. Przybrzeżna – Wodna.

Poniesione nakłady: 18.529,00 zł.

12. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Tyniec**

W ramach zadania opracowano koncepcję rozwiązań projektowych dla inwestycji – budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej dla zespołu zabudowy mieszkaniowej osiedla Tyniec.

Poniesione nakłady: 17.700,00 zł.

13. Nazwa zadania: **Kompleksowa modernizacja stacji uzdatniania i ujęcia Lis wraz z modernizacją sieci wodociągowej, modelem hydrodynamicznym i modulem zarządzania stratami wody**

W ramach zadania opracowano dokumentację na modernizację SUW Lis.

Poniesione nakłady: 316.255,00 zł.

B. W zakresie budowy nowych urządzeń wodno-kanalizacyjnych, wykonano:

1. Nazwa zadania: **Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej o znaczeniu lokalnym**

Realizując zadanie:

a) wybudowano sieci wodociągowe w ulicach:

- Kruczej Dz125PERC o długości 89,01 m,
- Jodłowej – Olszowej Dz125PERC o długości 470,50 m,

b) wybudowano kanały sanitarne w ulicach:

- Jodłowej – Grabowej Ø200PVC o długości 324,37 m,

Poniesione nakłady: 389.912,67 zł.

2. Nazwa zadania: **Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w strefach inwestycyjnych miasta**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji – budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w ul. Batalionów Chłopskich.

Poniesione nakłady: 88.097,79 zł.

3. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Sulistawice**

Realizując zadanie:

a) wybudowano sieć wodociągową w ulicach:

- Noskowska – Zachodnia Dz125PERC o długości 337,40 m,
- Panoramicznej Dz125PERC o długości 24,03 m,

b) wybudowano kanały sanitarne w ulicach:

- Noskowska – Zachodnia Ø200PVC o długości 282,01 m,
- Panoramiczna – Lechosławska Ø200PVC o długości 463,20 m, rurociąg tłoczny Dz110PE o długości 320,60 m wraz z przepompownią ścieków.

Poniesione nakłady: 931.152,04 zł.

4. Nazwa zadania: **Budowa/modernizacja sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Winiary**

Realizując zadanie wykonano prace projektowe dla inwestycji – budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Łódzkiej.

Poniesione nakłady: 4.748,00 zł.

W ramach „**Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych**”

Spółka zrealizowała zadania opisane wcześniej w części: A pkt 4); A pkt 5); B pkt 1) oraz B pkt 3).

Niezawodność świadczenia usług dostawy wody jest jednym z ważniejszych elementów oceny naszej firmy przez klientów. Decydujące dla tej niezawodności znaczenie ma liczba awarii, czas ich usuwania oraz długość przerw w dostawie wody.

Zapewnienie niezawodności dostaw wody oraz utrzymanie dobrej jej jakości związane jest bezpośrednio ze stanem technicznym sieci wodociągowej. Systematycznie realizowany program wymiany przyłączy wodociągowych oraz wymiana odcinków sieci o podwyższonej awaryjności pozwoliło Spółce zrealizować założone cele jakościowe.

W celu zapewnienia skutecznego odprowadzania ścieków sanitarnych prowadzono prace eksploatacyjne i modernizacyjne. W 2023 roku usunięto 201 zatorów oraz wyczyszczono 68,6 km kanałów sanitarnych i ogólnospławnych samochodami specjalistycznymi. Wykonano 11,2 km inspekcji kamerą kanałów sanitarnych. Na przepompowniach sanitarnych wykonano czyszczenie łącznie 334 razy. Żadne z podejmowanych działań nie spowodowało braku odbioru ścieków od naszych klientów.

Utrzymywany w ostatnich latach niski poziom awaryjności sieci to efekt prowadzonych prac remontowych i modernizacyjnych oraz wymiany przyłączy stalowych na polietylenowe.

W efekcie prowadzonych od lat działań inwestycyjnych łączna długość posiadanych przez PWiK Sp. z o.o. przyłączy stalowych, żeliwnych i PVC zmalała z 4,39 km w 2022 r. do 3,58 km w 2023 r., co stanowi zaledwie 3% długości wszystkich przyłączy.

Ponadto, Spółka na podstawie umowy z Miastem Kalisz prowadziła w 2023 roku eksploatację sieci kanalizacji deszczowej należącej do miasta i zarejestrowanej w ewidencji pozabilansowej. Jej długość wg wartości zweryfikowanej na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 111,29 km.

7.9. Działania pomocowe miasta

Mając na uwadze sytuację społeczną na terenie kraju wywołaną konfliktem zbrojnym w Ukrainie, zgodnie z poleceniem Wojewody Wielkopolskiego Miasto Kalisz odpowiedzialne było za organizację pobytu osób – uchodźców z Ukrainy (zbiorowy nocleg i wyżywienie). W 2023 r. kontynuowaliśmy działania mające na celu zabezpieczenie funkcjonowania tzw. punktów zbiorowego pobytu uchodźców z Ukrainy. W oparciu o zawarte umowy do dnia dzisiejszego funkcjonują dwa obiekty zbiorowego zakwaterowania i żywienia uchodźców, tj. Centrum księdza Orione przy ul. Kościuszki 24 i Dom Studenta Akademii Kaliskiej „Bulionik” przy ul. Łódzkiej 149-153. W 2023 roku średnio z takiej pomocy korzysta około 100 osób, docelowo może znaleźć z nich schronienie około 200 osób. Najważniejsze wydatki:

- Komenda Miejska Policji – 62.000,00 zł.
- Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Kaliszu – 105.860,00 zł (w tym 100.860,00 zł – dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa i przebudowa obiektów Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej Nr 2”, 5.000,00 zł – nagrody Prezydenta Miasta Kalisza dla strażaków ww. komendy za wyróżniającą się postawę w działaniach ratowniczych prowadzonych w ramach ochrony przeciwpożarowej).
- Ochotnicze Straże Pożarne – 644.444,43 zł (w tym m.in.: 240.000,00 zł – dotacje dla jednostek terenowych OSP w terenie miasta Kalisza, 52.869,20 zł – zakup pralko-suszarki dla OSP Kalisz Lis, zadanie Budżetu Obywatelskiego, 70.000,00 zł – dotacja celowa dla OSP Dobrzec na modernizację wjazdów, bram garażowych oraz garaży pojazdów ratowniczych, 55.950,04 zł – zakup wyposażenia specjalistycznego dla OSP Piwonice zadanie budżet obywatelski i 49.999,96 zł – wyposażenie OSP Kalisz Winiary zadanie z Budżetu Obywatelskiego, 7.500,00 zł – nagrody Prezydenta Miasta Kalisza dla strażaków ochotników z jednostek OSP włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego).

- Zadania w zakresie ratownictwa górskiego i wodnego – 6.244,55 zł, m.in. na broszury edukacyjne dla szkół podstawowych – kolorowanki pt. „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”.
- Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego – 26.661,71 zł, m.in. na podstawie autobusu w związku z pożarem i ewakuacją mieszkańców budynku mieszkalnego, przegląd Centralnego Systemu Alarmowego Miasta Kalisza, zakupy i montaż wyposażenia Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i pozostałej działalności – 210.368,51 zł, m.in. utrzymanie i konserwacja hydrantów przeciwpożarowych, zakup wyposażenia do Miejskiego Magazynu Przeciwpowodziowego, opłata za zużytą wodę na cele przeciwpożarowe na terenie Miasta Kalisza, modernizacja, naprawa i konserwacja elementów Centralnego Systemu Alarmowego Miasta Kalisza.
- Pomoc społeczna: 2.557.338,00 zł – pokrycie kosztów zbiorowego zakwaterowania i żywienia uchodźców (w tym: 2.530.338,00 zł zostało sfinansowane z Funduszu Pomocy, 27.000,00 zł – środki własne, ale w styczniu 2024 r. miasto otrzymało zwrot tych środków z ww. Funduszu).

→ Działania pomocowe na rzecz Ukrainy opisane są również w dziale 8.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

8. Inne jednostki

8.1. Dom Dziecka

Dom Dziecka nr 1

Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2023 roku w Domu Dziecka nr 1 w Kaliszu przebywało 14 wychowanków.

Dom Dziecka nr 1 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 1 w Kaliszu w 2023 roku prowadzony był program przygotowujący wychowanków do dorosłego życia. W ramach programu wychowankowie nabywali umiejętności, które niezbędne są w dorosłym życiu. Prowadzony był również cykl spotkań dla starszych wychowanków „Droga do samodzielności” prowadzony przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2023 roku wymieniono w niektórych pokojach mieszkalnych meble i część

wyposażenia pokoi dla wychowanków. Z funduszy pozyskanych od sponsorów zakupiono altanę ogrodową.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021–2025, dwoje pracowników bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 roku Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu współpracował z 1 asystentem rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022–2024 w zakresie pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022–2024 w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 1 w Kaliszu w 2023 roku opracował 2 indywidualne programy usamodzielnienia wychowanka i zaktualizował 1 taki program.

W 2023 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

Dom Dziecka nr 2

Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2023 roku w Domu Dziecka nr 2 w Kaliszu przebywało 14 wychowanków.

Dom Dziecka nr 2 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia

odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 2 w Kaliszu w 2023 roku prowadzony był program przygotowujący wychowanków do dorosłego życia. W ramach programu wychowankowie nabywali umiejętności, które niezbędne są w dorosłym życiu. Prowadzony był również cykl spotkań dla starszych wychowanków „ Droga do samodzielności” prowadzony przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2023 roku wymieniono w niektórych pokojach mieszkalnych meble i część wyposażenia pokoi dla wychowanków. Wyremontowano również aneks kuchenny z funduszy pozyskanych od sponsorów.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021–2025, jeden pracownik bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023 roku Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu współpracował z 1 asystentem rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022–2024 w zakresie pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022–2024 w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 2 w Kaliszu w 2023 roku zaktualizował 1 indywidualny program usamodzielnienia wychowanka.

W 2023 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

Dom Dziecka nr 3

Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu jest instytucjonalną formą pieczy zastępczej, placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego. Placówka realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodzicielskiej, dla których nie znaleziono rodzinnej pieczy zastępczej. Jest placówką całodobową. W 2023 roku w Domu Dziecka nr 3 w Kaliszu przebywało 11 wychowanków.

Dom Dziecka nr 3 zaspokaja potrzeby wychowanków w zakresie tworzenia odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i poznawczego oraz emocjonalnego. W tym celu na terenie placówki prowadzone są zajęcia socjalizujące, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne oraz przygotowujące do życia społecznego. W Domu Dziecka nr 3 w Kaliszu w 2023 roku prowadzony był program przygotowujący wychowanków do dorosłego życia. W ramach programu wychowankowie nabywali umiejętności, które niezbędne są w dorosłym życiu. Prowadzony był również cykl spotkań dla starszych wychowanków „ Droga do samodzielności” prowadzony przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży oraz zajęcia mające na celu wyrobienie w dzieciach nawyku oszczędzania i zwrócenia uwagi na ochronę środowiska prowadzone w ramach projektu „Lemka”.

W ramach swojej działalności Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu podejmuje czynności w celu powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej.

Placówka zapewnia również odpowiednie warunki bytowe wychowankom. W 2023 roku wymieniono wyposażenie we wszystkich pokojach mieszkalnych oraz wymieniono wszystkie drzwi wewnętrzne.

Poprzez swoją działalność Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu realizuje w niektórych aspektach zadania programów miejskich funkcjonujących w Kaliszu.

W 2023 roku Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu współpracował z 1 asystentem rodziny wychowanków przebywających w placówce, realizując w ten sposób

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w zakresie pracy zespołowej na rzecz rodziny, współpracy asystenta rodziny z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

W ramach Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024 w części dotyczącej celu: usamodzielnienie wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dom Dziecka nr 3 w Kaliszu w 2023 roku opracował 2 programy usamodzielnienia wychowanka i zaktualizował 2 programy usamodzielnienia.

W 2023 roku kadra pedagogiczna brała udział w cyklu szkoleń prowadzonych przez Stowarzyszenie Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych.

8.2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

MOPS wywiązał się w 2023 roku ze swoich obowiązków dotyczących udzielania pomocy potrzebującym mieszkańcom Kalisza. Podejmowane działania odpowiadały i nadal odpowiadają na potrzeby starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych z różnych przyczyn mieszkańców miasta Kalisza. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu dzięki realizacji ww. programów i projektów zrealizował założone cele wskazane między innymi w „Strategii Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku.”:

Cel strategiczny: 2. Miasto atrakcyjne do życia

2.2. Cel operacyjny: Wysoka jakość i dostępność usług społecznych

- świadczenie pomocy społecznej dla osób w wieku 60+, w tym realizacja podstawowych, ustawowo obowiązkowych usług opiekuńczych oraz dodatkowych programów finansowanych ze środków MRiPS, wojewody wielkopolskiego bądź dotacji celowych z budżetu państwa pn. „Korpus wsparcia Seniorów”, „Opieka wytchnieniowa”, „Posiłek w szkole i w domu”, „Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością”, „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”, „Asystent rodziny w 2023 roku”, „Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej”. Odpowiedzią na zawarte w celu 2.2. problemu jest stała działalność MOPS, w tym zadania realizowane przez Klub Senior+, Klub Integracji Społecznej.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odpowiadał na potrzeby mieszkańców wskazane m.in. w: Miejskim Programie Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023-2027, czy Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023, co zostało opisane na wcześniejszych stronach raportu.

W roku 2023 w zakresie projektów realizowanych ze środków krajowych i unijnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące działania:

1. Wieloletni program współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2021–2025.
2. Programu współpracy Miasta Kalisza z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2023.
3. Miejski Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023–2027.
4. Program Opieki wytchnieniowej w ramach Funduszu Solidarnościowego (Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym).
5. Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kalisza na lata 2018–2025 (zwana dalej SRPS).
6. Program Korpus Wsparcia Seniorów w ramach funduszu celowego budżetu państwa.
7. Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Razem możemy więcej – Pierwsza edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2023” w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022–2025”.
8. Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) zwany Podprogram 2021.
9. Wieloletni Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019–2023”.
10. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022–2024.
11. Program Wspierania Rodziny w mieście Kaliszu na lata 2022–2024.
12. Program Asystent Rodziny w 2023 roku (Uchwała nr 219 Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2023 r.).
13. Strategia Rozwoju Kalisza do 2030 roku z perspektywą do 2035 roku.
14. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2025.

15. Program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023 w ramach Funduszu Solidarnościowego.

16. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022–2023.

Poniższe działania realizowane w 2023 roku odpowiadają na założenia powyżej opisanych programów, strategii i polityk:

• Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej **„Korpus Wsparcia Seniorów”** na rok 2023.

Adresatami programu byli seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, zgłaszające się zarówno przez ogólnopolską infolinię, jak również bezpośrednio do ośrodka pomocy społecznej.

Realizacja działań przewidzianych w okresie realizacji programu, po przyjęciu programu osłonowego w zakresie udzielania wsparcia osobom starszym w wieku 65 lat i więcej z terenu miasta Kalisza Uchwałą nr LX/856/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 stycznia 2023 r., zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej pozwoliła na objęcie wsparciem łącznie 249 mieszkańców Kalisza powyżej 65. roku życia. Całkowita wartość programu wyniosła 175.669,76 zł. Dofinansowanie w wysokości 116.353,94 zł, wkład własny – 59.315,82 zł. Zwrócona została kwota niewykorzystanej dotacji w wysokości 348,83 zł.

• Program **„Opieka wytchnieniowa – edycja 2023”**

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem niepełnosprawności lub osobami z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orze-

zeniem równoważnym. Dzięki realizacji programu możliwe było odciążenie rodzin lub opiekunów 48 osób (11 dzieci oraz 37 osób dorosłych o znacznym stopniu niepełnosprawności). Na ten cel przeznaczono kwotę 264.345,61 zł.

• Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023”

Miasto Kalisz otrzymało środki finansowe z Funduszu Solidarnościowego na realizację w 2023 roku usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub z orzeczeniem równoważnym do wyżej wymienionych oraz dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Zgodnie z umową wojewoda wielkopolski przekazał dotację w łącznej kwocie 1.170.016,50 zł na realizację zadań określonych w Programie. Zatrudniono 64 asystentów osób niepełnosprawnych, którzy mieli pod opieką 79 osób. Realizację programu rozpoczęto w marcu 2023 roku, a zakończono w grudniu 2023 roku, zrealizowano 29.171 godzin usług asystenckich. Na ten cel wydano 1.159.905,90 zł.

• Klub Senior+

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pozyskał w 2021 roku z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej dofinansowanie na zadanie realizowane w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025 edycja 2021 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka „Senior+”. W 2023 roku z zajęć organizowanych w Klubie Senior+ korzystało 12 osób.

• Klub Integracji Społecznej

W 2023 roku z pomocy Klubu Integracji Społecznej skorzystało 468 osób. Na działalność Klubu Integracji Społecznej wydatkowano kwotę 11.399,79 zł ze środków własnych miasta. W Klubie Integracji Społecznej odbywało się szereg działań adresowanych do podopiecznych MOPS m.in. konsultacje dla

osób uzależnionych oraz dla członków rodzin osób uzależnionych od środków psychoaktywnych.

• **Program Asystent Rodziny w 2023 roku** – realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

W 2023 Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej ogłosiło Program Asystent Rodziny w 2023 r., którego celem było przyznanie asystentom rodziny jednorazowego dodatku do wynagrodzenia w wysokości 2 000 zł brutto i dofinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny w wysokości nie przekraczającej 76.50% za okres listopad-grudzień 2023 roku. Kwota otrzymanych środków to 75.051,38 zł z Funduszu Pracy, wykorzystano 74.947,31 zł.

• **Program pn. Wsparcie powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej.** Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał z Funduszu Pracy środki w wysokości 135.976,65 zł.

• „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie kaliskim”

Całkowita wartość projektu dla Miasta Kalisz w okresie od 1.01.2024 roku do 30.06.2029 roku to: 4.694.483,45 zł, w tym kwota dofinansowania to 4.459.759,28 zł, co stanowi 95,00%, w tym z UE: 3.286.140,18 zł z Budżetu Państwa: 1.173.619,10 zł. Zaplanowany wkład własny stanowią świadczenia na rzecz usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w wysokości 234.724,17 zł, co stanowi 5,00% wartości całkowitej projektu. Celem projektu jest zwiększenie dostępności i poszerzenie zakresu usług wspierających dla rodzin, dzieci i młodzieży przebywającej w pieczy zastępczej (PZ) oraz wsparcie oraz pogłębienie/poszerzenie współpracy w ramach 8 powiatowych systemów pieczy zastępczej i ich 80 pracowników realizujących zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w okresie od 1.10.2023 r. do 30.06.2029 r. Projekt realizowany będzie w podregionie kaliskim tj. mieście Kalisz i w powiatach: jarocińskim, pleszewskim, krotoszyńskim, ostrowskim, ostrzeszowskim, kępińskim, kaliskim. Miasto Kalisz planuje objąć wsparciem 1.360 osób od stycznia 2024 roku do czerwca 2029 roku, w tym dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe.

• Rządowy Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem tego programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Z pomocy w formie dożywiania w 2023 roku skorzystało 1.207 osób, w tym 842 dzieci, wśród których 87 dzieci objętych było pomocą na wniosek dyrektorów szkół, bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej. W ramach programu wypłacono rodzinom świadczenia pieniężne dla 102 osób w kwocie 44.247 zł. Na realizację całego zadania wydatkowano kwotę 2.086.955,00 zł (w tym ze środków własnych kwotę 932.000,00 zł oraz z dotacji wojewody wielkopolskiego kwotę 1.154.955,00 zł).

• Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)

W okresie od 1 grudnia 2022 do 30 września 2023 miał miejsce kolejny cykl Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) w Podprogramie 2021 w zakresie dystrybucji dodatkowej żywności w ramach Podprogramu 2021 Plus. Pracownicy socjalni w ramach podprogramu 2021 Plus wydali 949 skierowań na żywność, a z pomocy skorzystała łącznie 1.862 osoby.

• Usługi opiekuńcze dla osób starszych i przewlekle chorych

Koszt jednej godziny świadczonych usług opiekuńczych w 2023 roku zarówno w dni robocze jak i wolne od pracy wynosił 30,70 zł. Łącznie na realizację usług opiekuńczych w 2023 roku wydatkowano 5.314.538,40 zł.

	2022 r.	2023 r.
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	649	650
Liczba świadczeń (w godzinach)	193.629	173.112

• Specjalistyczne usługi opiekuńcze

W okresie od 1.01.2023 do 31.12.2023 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dzieci i młodzieży korzystało 115 osób. Na specjalistyczne usługi opiekuńcze wydatkowano w 2023 roku 1.684.508,00 zł, a środki na zabezpieczenie tej formy pomocy pochodzą od Wojewody Wielkopolskiego.

	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wydatków
2023 rok razem	115	27.591	1.684.508,00 zł
dla dorosłych	57	16.148	804.808,00 zł
dla dzieci	58	11.443	879.700,00 zł

Zadania publiczne z zakresu pomocy społecznej

Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku obejmowały:

- zapewnienie gorącego posiłku w ramach zbiorowego żywienia dla osób tego potrzebujących realizowane przez Caritas Diecezji Kaliskiej dla 321 osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych. Na realizację zadania wydatkowano 304.656,00 zł, w tym 246.000,00 zł z dotacji Miasta Kalisza,
- pomoc żywnościowa dla osób i rodzin tego potrzebujących realizowana przez Stowarzyszenie Bank Chleba. Łącznie wydatkowano 214.500,00 zł, w tym dotacja Miasta Kalisza wyniosła 125.000,00 zł,
- pomoc rzeczowa dla najuboższych mieszkańców realizowana przez Polski Komitet Pomocy Społecznej, którzy udzielili wsparcia w tym zakresie 188 osobom. Na to działania wydatkowano łącznie 36.021,10 zł, w tym 15.000,00 zł z dotacji Miasta Kalisza.

Miejski Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023-2027

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2023 zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizował ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w 2023 r. w wysokości 356.490,36 zł otrzymało 41 osób niepełnosprawnych, mających problemy z poruszaniem się. Dofinansowanie w wysokości 578.442,06 zł do zakupionych w 2023 r. przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych przyznawanych osobom niepełnosprawnym wynosiło do 50% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu była wyższa niż ustalony limit. Dofinansowanie otrzymały 492 osoby niepełnosprawne. Wnioski najczęściej dotyczyły: pieluchomajtek, cewników, aparatów słuchowych i wkładek usznych, wózków inwalidzkich, protez, materaców p/odleżynowych, balkoników oraz ortez. Dofinansowania w celu likwidacji barier w komunikowaniu się otrzymało 30 osób niepełnosprawnych i wypłacono kwotę w wysokości 60.256,77 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu komputerów stacjonarnych, laptopów, tabletek z programem mówiącym Mówik oraz telefonów komórkowych. Dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego otrzymało 40 osób niepełnosprawnych oraz jeden podmiot na łączną kwotę 174.200,82 zł. Dofinansowanie do łóżka rehabilitacyjnego dla osoby dorosłej wynosiło do 80% kosztów zakupu, jednak nie więcej niż 3.000,00 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: łóżek rehabilitacyjnych, rowerów rehabilitacyjnych stacjonarnych, bieżni rehabilitacyjnej, rowerów rehabilitacyjnych trójkołowych, systemu do pozycjonowania, maty ozonowej, maty rehabilitacyjnej, tablicy i ścieżki. W roku 2023 wypłacono dofinansowanie dla 18 osób niepełnosprawnych w ramach likwidacji barier technicznych na kwotę 157.011,99 zł. Dofinansowanie dotyczyło między innymi: zakupu podnośników, schodołazów gąsiennicowych, podnośnika transportowo – kąpielowego, urządzenia do czytania książek-czytak, podnośnik-pionizatora i uchwytu uchylnego.

W roku 2023 dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz z opiekunami było rozpatrywane według kolejności złożonych wniosków.

Dofinansowanie łącznie wyniosło 724.633,00 zł dla 415 osób wraz z opiekunami. Dofinansowanie w roku 2023 było przyznawane w pierwszej kolejności dzieciom do 18. roku życia oraz osobom uczącym się i niepracującym do 24. roku życia. Natomiast w przypadku osób dorosłych posiadających znaczny i umiarkowany stopień niepełnosprawności (lub orzeczenia równoważne) dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego było przyznawane osobom, które nie uczestniczyły w turnusie rehabilitacyjnym w roku 2022.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu w roku 2023 korzystał z pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”. Łączna kwota otrzymanych z PFRON środków na sfinansowanie Modułu I i II wyniosła 618 587,22 zł. W programie złożono 127 wniosków, na które zawarto 117 umów na łączną kwotę 596.943,41 zł. W ramach Modułu I zrealizowano:

- Obszar A – likwidacja bariery transportowej dla 7 osób na kwotę 28.901,50 zł,
- Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym dla 14 osób na kwotę 97.644,04 zł,
- Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się dla 19 osób na kwotę 213.698,00 zł,
- Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej dla 5 osób na kwotę 13.022,68 zł.

W ramach Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym zawarto 71 umów na kwotę 232.691,50 zł, wypłacono dofinansowanie dla 37 wniosków na kwotę 175.079,00 zł, ponieważ dofinansowanie podzielone jest na transze, gdzie druga transza wypłacana po przedstawieniu przez studentów informacji o zaliczeniu semestru/półroczna nauki lub po złożeniu zaświadczenia, że uczęszczali na zajęcia zgodnie z planem/programem studiów.

Powiatowy Program Rozwoju Rodzinnej Pieczy zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024

Uchwałą nr XLVIII/654/2021 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2021 r. przyjęty został Powiatowy Program Rozwoju Rodzinnej Pieczy zastępczej Miasta Kalisza na lata 2022-2024. W ciągu 2023 r. na terenie miasta Kalisza funkcjonowało 171 rodzin zastępczych, w tym: 6 zawodowych rodzin zastępczych, 33 niezawodowych rodzin zastępczych oraz 132 spokrewnionych rodzin zastępczych. W rodzinach zastępczych przebywało łącznie 253 dzieci.

W 2023 roku na terenie Miasta Kalisza został utworzony nowy rodzinny dom dziecka (przekształcony z niezawodowej rodziny zastępczej). W sumie w 2023 r. funkcjonowało 8 rodzinnych domów dziecka: 5 w Kaliszu, natomiast 3 zgodnie z zawartymi porozumieniami na terenie powiatu kaliskiego. W rodzinnych domach dziecka przebywało w 2023 roku łącznie 53 dzieci.

W 2023 r. w ramach realizacji celów Powiatowego Programu Rozwoju Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miasta Kalisza będących jednocześnie zadaniami organizatora rodzinnej pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu:

- 1.1 promował rodzicielstwo zastępcze,
- 1.2. szkolił i kwalifikował kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- 1.3. wzmacniał system opieki zastępczej,
- 1.4. oceniał sytuacje dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz rodzin zastępczych,
- 1.5. wspierał proces usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

Wychowankowie z placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, zakładów poprawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii oraz opuszczający rodzinę zastępczą byli objęci pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację poprzez pracę socjalną, oraz takie formy pomocy jak:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki,
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie,
- pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej,

- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

W 2023 r. usamodzielniani wychowankowie, jako wsparcie finansowe otrzymali pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie w kwocie:

- 180.855,70 zł – wychowankowie rodzin zastępczych,
- 86.115,60 zł – wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zakładów poprawczych.

Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych którzy opuszczają pieczę zastępczą i realizują indywidualny program usamodzielnienia, mają możliwość zamieszkania w mieszkaniu chronionym. W Kaliszu funkcjonuje mieszkanie chronione dla usamodzielnianych wychowanków przy ul. Zamkowej 14, które przeznaczone jest dla 6 wychowanków. W mieszkaniu chronionym zatrudnionych jest 4 wychowawców po 0,25 etatu, którzy sprawują nadzór nad mieszkaniem, jak również służą pomocą i wsparciem przebywającym w mieszkaniu wychowankom.

W 2023 r. z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 8 osób, w tym jedno małoletnie dziecko usamodzielnianej wychowanki. Na 31.12.2023 r. zgodnie z decyzjami administracyjnymi w mieszkaniu chronionym przy ul. Zamkowej przebywało 5 wychowanków i jedno małoletnie dziecko.

W 2022 r. w związku z obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 28 lutego 2022 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, od 1.06.2022 r. wzrosły kwoty świadczeń na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (dla rodzin zastępczych spokrewnionych kwota 785,00 zł, dla rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka 1.189,00 zł na jedno dziecko). Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą w Kaliszu w 2023 roku zostały przedstawione w poniższej tabeli:

2023 r.	
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dodatek z tytułu niepełnosprawności	2.716.479,16 zł
Świadczenia na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	27.750,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla zawodowych rodzin zastępczych	361.823,60 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	64.660,91 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	1.200,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	90.000,08 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym	0 zł
RAZEM	3.262.313,75 zł

Dodatkowo w 2023 roku na 2 dzieci (z terenu powiatu kluczborskiego i kolskiego) przebywających w 2 rodzinach zastępczych na terenie miasta Kalisza poniesione zostały wydatki na opiekę i wychowanie tych dzieci w ramach zawartych z powiatami porozumień, a wydatki te wyniosły 11.789,14 zł (rozliczanie w formie dotacji). W 2023 roku w ramach realizacji zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy udzielono pomocy, na które składały się: finansowanie pobytu dzieci – obywateli Ukrainy w polskim systemie pieczy zastępczej i obsługa zadania, na które wydatkowano kwotę 27.337,10 zł. Pomoc ta została wypłacona dla dziecka pochodzącego z terenu Miasta Kalisza, a przebywającego w rodzinie zastępczej na terenie powiatu jarocińskiego.

Udzielona pomoc finansowa dla rodzin pomocowych w 2023 r.

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	7.298,63 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodziny pomocowej	1.887,04 zł

Udzielona pomoc finansowa dla rodzinnych domów dziecka w 2023 r.

Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz dodatek z tytułu niepełnosprawności	610.774,62 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	14.000,00 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla prowadzących rodzinny dom dziecka	446.815,06 zł
Wynagrodzenia z pochodnymi dla osób zatrudnionych do pomocy w rodzinnym domu dziecka	248.782,83 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	3.500,00 zł
Środki finansowe innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka	8.598,00 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	128.071,60 zł
Środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	18.500,00 zł
RAZEM	1.479.042,11 zł

Dodatek wychowawczy dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej

Od 1.06.2022 r. świadczenie wychowawcze dla dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej wypłacane jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym tut. Ośrodek, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał na wniosek rodziny lub dyrektora Domu Dziecka w Kaliszu – 101 zaświadczeń o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. W roku 2023 w ramach ustawy „Za życiem” asystenci rodziny udzielili wsparcia 13 kobietom. W zakresie tej ustawy podjęto współpracę z: Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym, przychodniami lekarskimi, Biurem Świadczeń Rodzinnych, położnymi i ginekologami.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025

Zadania ujęte w programie MOPS w Kaliszu realizuje dzięki działalności Działu Interwencji Kryzysowej oraz Konsultanta ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoby dotknięte przemocą domową lub innymi sytuacjami kryzysowymi mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie w: Schronisku dla ofiar przemocy w rodzinie – w 2023 r. ogółem zamieszkiwało 19 osób, w tym 12 dzieci, czy schronisku dla osób i rodzin będących w stanie kryzysu – w 2023 roku przebywało 86 osób, w tym 33 dzieci. Dział Interwencji Kryzysowej pozwala skorzystać z poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego i rodzinnego, wsparcia od strony socjalnej i poradnictwa prawnego skorzystało w 2023 roku – 763 osoby, w tym 375 rodzin.

Pomoc cudzoziemcom

Karta Polaka

W 2023 roku na terenie Kalisza zamieszkiwało 5 osób, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka. Wojewoda wielkopolski wydał 4 decyzje przyznające świadczenia pieniężne dla 4 osób. Byli to obywatele: Ukrainy – 1 osoba oraz Białorusi – 3 osoby. Wojewoda małopolski wydał 1 decyzję przyznającą świadczenia pieniężne

dla 1 obywatela Białorusi. Osobom, które posiadają Kartę Polaka przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej na okres 9 miesięcy. Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne na łączną kwotę 35.460,00 zł, które zostały wypłacone w 2023 roku w całości przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu osobom uprawnionym.

Pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

12 marca 2022 r., z mocą od 24 lutego 2022 r., weszła w życie ustawa „o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”. Ustawa reguluje szereg kluczowych kwestii związanych z pobytem Ukraińców uciekających przed wojną oraz instrumentami pomocowymi, które ich dotyczą. Zgodnie z art. 31 ust. 1 ww. ustawy obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny przysługuje pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe. Tą formą pomocy w 2023 r. zostało objętych 385 osób, a wydatkowana kwota wyniosła 115.500,00 zł. Ponadto na zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży przyznanego na podstawie art. 29 i 30 cyt. ustawy w 2023 r. wydatkowano kwotę 95.482,30 zł, co pozwoliło na objęcie wsparciem 93 osoby. W ramach zadań ustanowionych na mocy ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana była bezpłatna pomoc psychologiczna dla obywateli Ukrainy przybyłych na terytorium Polski. Z tej formy pomocy skorzystało 77 osób, a na jej realizację przeznaczono kwotę 11.382,74 zł. Środki na realizację powyższych zadań pochodziły z powstałego po wybuchu konfliktu zbrojnego Funduszu Pomocy Obywatelom Ukrainy.

Program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Razem możemy więcej – Pierwsza edycja Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2023” w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na lata 2022-2025

Miasto Kalisz łącznie na realizację zadania w okresie dwóch lat otrzymało dotację w kwocie 681.821,20 zł. W 2023 roku wysokość przekazanych środków łącznie wyniosła 332.346,80 złotych, w tym dofinansowanie po rozliczeniu projektu wyniosło 309.955,14 zł. Program miał na celu integrację na rynku pracy poprzez aktywizację zawodową i rozwój przedsiębiorczości cudzoziemców poszukujących pracy, planujących otworzenie działalności lub już pracujących/prowadzących działalność, ale wymagających wsparcia. W ramach projektu w 2023 r. obywatele Ukrainy mieli możliwość poznania języka polskiego; skorzystało łącznie 50 osób. Wszyscy uczestnicy uzyskali certyfikat ukończenia kursu na poziomie (A1). Obywatele Ukrainy mieli także możliwość uczestnictwa w kursach zawodowych prowadzonych przez Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kaliszu. Kursy zorganizowano dla 40 osób. Zorganizowano także jeden festyn rodzinny oraz 5 integracyjnych obozów letnich.

Ochrona uzupełniająca

W 2023 roku na terenie Miasta Kalisza objęto wsparciem 3 osoby, które posiadały uprawnienia i korzystały ze świadczeń pieniężnych dla posiadaczy statusu ochrony uzupełniającej. Wojewoda Wielkopolski zatwierdził 2 Indywidualne Plany Integracji dla dwóch cudzoziemców przyznając tym samym świadczenia pieniężne dla 2 rodzin, w tym 3 osób. Byli to obywatele: Ukrainy – 2 osoby, w tym jedno dziecko oraz Białorusi – 1 osoba.

Osobom, które posiadają status ochrony uzupełniającej przyznawanej przez Urząd do spraw cudzoziemców przysługuje świadczenie pieniężne przyznawane na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe na okres 12 miesięcy. Wojewoda Wielkopolski przyznał środki pieniężne w 2023 roku na łączną kwotę 14.239,03 zł.

8.3. Dzienny Dom Pomocy Społecznej

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Stanowi jednostkę pomocy społecznej dziennego pobytu, działającą w formie budżetowej.

Działalność merytoryczna ośrodka skupia się na dwóch podstawowych celach:

1. Przeciwdziałanie izolacji społecznej seniorów
2. Pomoc w zaspakajaniu niezbędnych życiowych potrzeb seniorów.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej to placówka oferująca wsparcie seniorom, którzy ze względu na wiek, chorobę, poczucie osamotnienia, niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych.

DDPS tworzy miejsce dla 110 seniorów. Oferowany plan zajęć zmienia się na bieżąco i układany jest w zależności od zgłaszanych ze strony podopiecznych potrzeb, sugestii lub też obserwacji dokonywanych przez pracowników merytorycznych. Każdy z seniorów korzysta z zajęć przez siebie wybranych, według własnych zainteresowań. Zajęcia w DDPS mają charakter edukacyjny, terapeutyczny kulturalno-rozrywkowy, a także integracyjny.

Oośrodek posiada bogatą ofertę zajęć dla osób starszych: codzienna gimnastyka, nordic walking, język angielski, zajęcia z obsługi komputera i telefonu, zajęcia plastyczne, ergoterapia, muzykoterapia, zajęcia tematyczne, zajęcia kulinarne, gry i zabawy, kino klubowe, ćwiczenia pamięci, zajęcia terapeutyczne, zajęcia zdrowotne W DDPS funkcjonuje również klub brydżowy, koło teatralne a także chór. Poza zajęciami wpisanymi w stały plan warto wspomnieć o spotkaniach podczas kawy, ciasta, lodów czy letnich grilli. To również organizacja dużych wydarzeń takich, jak Dzień Seniora, Wigilia, Dzień Babci czy festyny. Każdy z seniorów ma możliwości zorganizowania urodzin czy imienin, a co miesiącne sobotnie zabawy taneczne stały się jedyną z ulubionych form zajęć dodatkowych naszych podopiecznych. Współpraca z różnymi jednostkami takimi, jak: szkoły, przedszkola, czy biblioteki, pozwala na międzypokoleniową integrację.

Ośrodek stymuluje środowisko społeczne dla osób starszych, stwarza możliwość nawiązywania kontaktów towarzyskich i korzystania z zaplanowanych zajęć w grupie. To również pomoc w codziennych trudnościach z jakimi spotykają się starsze osoby, pewność dla rodziny, że ich bliski jest w bezpiecznym miejscu.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu udziela wsparcia osobom starszym w życiu codziennym. Jednostka realizując statutowe działania wdraża rozwiązania mające na celu zmniejszenie lub całkowite zapobieganie izolacji społecznej seniorów. Podejmując wszelkie działania poprawiające jakość życia i sprawność osób starszych, odsuwa potrzebę umieszczenia podopiecznych w całodobowych placówkach. Seniorzy, którzy stają się niezdolni do samodzielnego funkcjonowania są kierowani i z naszą pomocą umieszczani w ośrodkach całodobowych.

W 2023 roku Dzienny Dom Pomocy Społecznej oferował podopiecznym bogatą ofertę zajęć oraz uroczystości.

Wśród modyfikowanych na bieżąco i dostosowanych do potrzeb i możliwości seniorów, zajęć znalazły się m.in.:

Zajęcia edukacyjne:

- język angielski,
- warsztaty terapeutyczne, czyli spotkania służące rozwiązywaniu problemów i poznaniu sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- ćwiczenia pamięci,
- zajęcia z obsługi komputera i telefonu,
- kącik rad i porad, są to spotkania mające na celu podpowiedzenie seniorom, jak radzić sobie z codziennymi sprawami w sprytny, łatwiejszy sposób,
- kącik zdrowotny, gdzie pomagamy naszym podopiecznym znaleźć sposoby na zdrowszy tryb życia. Omawiamy odżywianie, suplementację czy codzienną aktywność fizyczną, niezbędną do zachowania sprawności.

Zajęcia o charakterze kulturalno-rozrywkowym:

- gry i zabawy, podczas których zasiadamy do ulubionych gier stolikowych,
- wspólne tworzenie kroniki podczas zajęć plastycznych,
- klub amatorów gry w brydża,

Zajęcia teatralne „Słoneczne popołudnie”, na których chętni seniorzy ćwiczą układane przez nas sztuki i wcielają się w różne role, które następnie prezentują podczas uroczystości i organizowanych spotkaniach:

- próby chóru „Optymiści”,
- spacer z kijkami do nordic walkingu aktywizują seniorów do aktywnego spędzania czasu wolnego na zewnątrz,

Za aktywizację i wzbogacanie wiedzy w zakresie zdrowia odpowiadają:

- ćwiczenia ruchowe, przybierające różne formy w zależności od warunków pogodowych i samopoczucia podopiecznych,
- zajęcia prozdrowotne, których celem jest przypomnienie o profilaktyce i dbaniu o własny organizm.

Oprócz zajęć, które na stałe widnieją w planie, organizowane są sobotnie zabawy taneczne, które cieszą się niesamowitym zainteresowaniem i liczną frekwencją seniorów. Raz w miesiącu odbywało się kino w klubie. Odbywały się także „gry z elementami rywalizacji”, czyli zajęcia na wzór teleturniejów takich, jak „Familiada” czy „Milionerzy”, podczas których seniorzy mogli sprawdzić nie tylko swoją wiedzę na różne tematy, ale także swoje umiejętności pracy w grupie. Odbywały się turnieje w „Państwa i Miasta” i Olimpiada Mikołajkowa.

Organizujemy dla podopiecznych spotkania o charakterze integracyjnym, na które zapraszamy ciekawych gości. W 2023 r. spotkaliśmy się z przedstawicielami Książnicy Pedagogicznej, uczniami z Technikum im. św. Józefa w Kaliszu, uczniami Technikum Gastronomiczno-Hotelarskiego i wspólnie piekliśmy pierniki, odwiedziliśmy także dzieci w Przedszkolu nr 9, gdzie wykonywaliśmy ozdoby narodowe. Nie zabrakło również spotkań z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej, dietetykiem, czy psychologiem.

W okresach letnich i przy sprzyjającej pogodzie wraz z seniorami spotykaliśmy się popołudniami na kawie i lodach bądź grillu. Spędzaliśmy przy tym miło czas i dbaliśmy w ten sposób o integrację naszych podopiecznych. Z okazji święta Pieczonego Ziemniaka odbyło się spotkanie seniorów przy ognisku.

Często na terenie ośrodka organizowane są obchody różnych świąt i uroczystości. Towarzyszy im zazwyczaj poczęstunek i wspólne spędzenie popołu-

dnia przy różnego rodzaju konkursach, rozmowach i śpiewie. W 2023 spędziliśmy w ten sposób Dzień Babci i Dziadka, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Matki, Święto 11 listopada oraz Mikołajki. Nie zabrakło również hucznych obchodów urodzin czy imienin naszych seniorów.

W 2023 roku odbyły się duże spotkania: Biesiada Pierogowa, Festyn Pieczonego Ziemniaka, Spotkanie Wielkanocne oraz Uroczystą Wieczerną Wigilijną, Dzień Seniora, uroczystość związana z setnymi urodzinami naszej podopiecznej.

DDPS korzysta z wydarzeń organizowanych na terenie miasta Kalisza. W 2023 roku nasi podopieczni brali udział m.in. w koncercie z okazji Święta Rzeki Prosnicy, Senioriadzie, Spartakiadzie, Gali Piosenki i Poezji Patriotycznej czy zajęcia w akceleratorze kultury „Bezpieczny Senior”. Organizowaliśmy wyjścia na festyny, koncerty plenerowe czy przedstawienia.

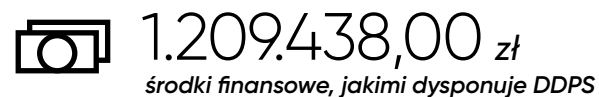
Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu ma pod swoją opieką 110 seniorów. Poza zajęciami organizowanymi dla nich oraz codzienną pomocą i podstawowymi działaniami opiekuńczymi. Na terenie ośrodka przygotowywane i wydawane są obiady dwudaniowe.

Średnia wieku podopiecznych DDPS wynosi: 79,06 lat.

W 2023 roku nasz ośrodek zatrudnił 11 pracowników (9,72 etatu)

Działalność merytoryczna Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu prowadzona była w oparciu o Plan Działalności na 2023 rok. Przyjęte w nim założenia zostały zrealizowane w całości. W 2023 roku dysponowaliśmy środkami finansowymi z budżetu Miasta Kalisza w kwocie: 1.209.438,00 zł.

Miesięczny koszt w przeliczeniu na jednego podopiecznego wyniósł: 818,50 zł.

Z naszego ośrodka w określonym zakresie korzystały również osoby nie posiadające skierowania Dyrektora MOPS. W statucie Dziennego Domu Pomocy Społecznej nadanej uchwałą nr XXVI/448/2005 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 27 stycznia 2005 roku umieszczono zapis, iż z usług DDPS mogą również korzystać odpłatnie osoby nie posiadające skierowania. Do takich usług należą: obiady, zabawy taneczne, wyjazdy i wycieczki turystyczne i krajoznawcze, zajęcia kulturalne, edukacyjne i gimnastyczne.

Działalność komercyjna ośrodka prowadzona jest jedynie w sytuacji wolnych miejsc na poszczególne usługi. Odnajmujemy również odpłatnie dwie sale. Dzienny Dom Pomocy Społecznej wypracował w 2023 roku dochody w kwocie: 240.095,67 zł.

Działania Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu wpisują się w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016–2025 w zakresie zaspakajania potrzeb ludzi starszych oraz kształtowania odpowiednich relacji międzypokoleniowych, zapobiegania marginalizacji seniorów oraz kształtowania solidarności między pokoleniem ludzi starszych a młodszymi generacjami. W 2023 roku na terenie ośrodka odbyło się kilka zajęć w formie wykładów i pogadań dotyczących form przemocy dotyczących seniorów mających na celu edukację w tym zakresie i poinformowanie o sposobach zapobiegania i reagowania na takie zdarzenia.

8.4. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan”

Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu jest jednostką pomocy społecznej, jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Jednostka jest ośrodkiem wsparcia – środowiskową formą pomocy półstacjonarnej służącej utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku. Przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Misją Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” jest zapewnienie uczestnikom niezbędnej opieki i pomocy w procesie przystosowania do życia społecznego, w szczególności poprzez podejmowanie szeroko pojętych oddziaływań o charakterze terapeutycznym i rehabilitacyjnym służących do rozwijania, stymulowania, nabywania oraz podtrzymywania umiejętności niezbędnych do optymalnej samodzielności, zaradności życiowej a także funkcjonowania w środowisku.

Wniosek o skierowanie do Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” w Kaliszu składa się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu. Skierowanie do uczestnictwa w zajęciach ŚDS następuje w drodze decyzji administracyjnej. Od połowy 2021 roku pobyt w ŚDS jest dla wszystkich nieodpłatny. Środowiskowy Dom Samopomocy „Tulipan” w zasadniczej części finansowany jest w ramach zadań zleconych z dotacji celowej, a współfinansowany w ramach zadań własnych przez Miasto Kalisz.

Środki finansowe pochodzące ze zwiększonej dotacji w ramach programu Za życiem, oprócz rozszerzonej oferty terapeutycznej, zostały również przeznaczone na zakup sprzętu oraz materiałów edukacyjno-dydaktycznych, doposażona została sala doświadczania świata (światłowody przenośne, kolumna świetlna z panelem sterującym, lampa solna, wąż sensoryczny), do sali rehabilitacyjnej zakupiony został PUR czyli przyłóżkowe urządzenie rehabilitacyjne, dzięki czemu oferta terapeutyczna stała się urozmaicona i precyzyjnie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością sprzężoną i/lub autyzmem, którzy stanowią 88% wszystkich uczestników.

W ramach codziennych zajęć, Ośrodek świadczy usługi w formie indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Organi-

zuje dla uczestników zajęcia, zgodne z indywidualnymi planami postępowania wspierająco-aktywizującymi we współpracy z rodzicami lub opiekunami. Zapewnia uczestnikom gorący posiłek (jednodaniowy obiad), a także organizuje usługi transportowe polegające na dowożeniu na zajęcia z miejsc zamieszkania i odwożeniu po zajęciach. Uczestnicy oraz ich rodziny otrzymują pomoc i wsparcie w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych i problemów występujących w życiu rodzinnym – pomocą służą psycholog oraz lekarz psychiatra.

W roku 2023 w pełni zrealizowano harmonogram zaplanowanych celów i działań wynikających z planu pracy oraz harmonogramu imprez i spotkań integracyjnych. Uczestnicy Domu brali udział w zajęciach i imprezach okolicznościowych, integracyjnych zorganizowanych przez ŚDS Tulipan oraz inne jednostki, zarówno na terenie Domu jak i poza nim. Prowadzona terapia skupiała się przede wszystkim na realizowaniu indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego, zgodnych z tygodniowym i rocznym planem pracy oraz ze wskazaniem zespołu wspierająco-aktywizującego. Skupiono się na integracji społecznej oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Uczestnicy czynnie brali udział we wszelkich imprezach plenerowych, spotkaniach i wydarzeniach kulturalnych oraz sportowych.

Ośrodek przeznaczony jest dla 50 osób. Uczestnicy podzieleni zostali na pięć grup wg stanu psychofizycznego i związanych z nim potrzeb i możliwości.

Wg stanu na 31.12.2023, stan uczestników wynosił 49.

Na bieżąco pracownicy zaangażowani w udzielanie pomocy i wsparcia uczestnikom Domu uczestniczą w szkoleniach podnoszących kompetencje zawodowe. Ośrodek kładzie nacisk na wysoki poziom kompetencji pracowników zaangażowanych w organizowanie i prowadzenie zajęć z uczestnikami. W 2023 roku wykonano prace modernizacyjne polegające m.in. na odświeżeniu kolejnej sali, w której przeprowadzane są zajęcia oraz wykonano nowe pojemne i funkcjonalne szafy na potrzeby fizjoterapii. Wykonanie remontu sali do prowadzenia zajęć oraz zakup wyposażenia było możliwe dzięki pozyskanym dodatkowym środkom z rezerwy celowej.

Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Tulipan” jest realizowana również zgodnie ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kalisza na lata 2016–2025 oraz Miejskim Programem Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2023–2027. Stanowi bardzo ważne ogniwo w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Kaliszu.

8.5. Dom Pomocy Społecznej

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu funkcjonuje od 1988 roku i jest jednostką organizacyjną Miasta Kalisza. Dom przeznaczony jest dla stu osiemdziesięciu przewlekle somatycznie chorych mieszkańców, dorosłych, obojga płci, wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. Średnia wieku naszych mieszkańców przekracza osiemdziesiąt lat.

Przedmiotem działania Domu jest zapewnienie mieszkańcom usług na poziomie obowiązującego standardu. Dom uwzględniając indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne mieszkańca świadczy następujące usługi: bytowe, opiekuńcze oraz wspomagające.

W 2023 roku plan dochodów został zrealizowany na poziomie 99,22%.

W 2023 roku wydatki ogółem Domu Pomocy Społecznej zostały zrealizowane w wysokości 13.873.354,07 zł, tj. 99,16% planu wydatków w dziale 852 rozdział 85202, natomiast w dziale 852 rozdziale 85295 zostały zrealizowane w wysokości 1.023.933,88 zł, tj. 100%. Wydatki zrealizowano na poziomie dochodów własnych i dotacji od Wojewody Wielkopolskiego.

Wydatki Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu związane były z bieżącym funkcjonowaniem domu, zapewnieniem mieszkańcom wyżywienia, lekarstw, utrzymaniem czystości, dostawami mediów, utrzymaniem, konserwacją i naprawą urządzeń. W miarę możliwości finansowych systematycznie podnoszony jest standard pobytu mieszkańców poprzez wymianę wyposażenia.

W 2023 roku Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu zrealizował wydatki majątkowe w łącznej kwocie 271.970,00 zł. Składają się na to następujące zadania inwestycyjne:

1. Zakup i montaż bramy wjazdowej. Koszt inwestycji w kwocie 21.970,00 zł został sfinansowany ze środków Miasta Kalisza.

2. Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu. Koszt inwestycji wyniósł 250.000,00 zł został sfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu dotacją w wysokości 200.000,00 zł przy środkach własnych Miasta w wysokości 50.000,00 zł. Jest to instalacja naziemna o mocy instalacji 33,54 kW.

W 2023 roku zrealizowano następujące uchwały Rady Miasta:

1. Uchwała nr LXIV/909/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.
2. Uchwała nr LXVI/926/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 22 czerwca 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.
3. Uchwała nr LXVII/934/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.
4. Uchwała nr LXVIII/954/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 września 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.
5. Uchwała nr LXIX/981/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 26 października 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.
6. Uchwała nr LXXI/1023/2023 Rady Miasta Kalisza z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej na 2023 rok.

Od lipca 2021 roku przy Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu ul. Winiarska 26 działa Centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” – oddział dzienny DPS. W 2023 roku z Centrum Wsparcia skorzystało 25 uczestników.

W 2023 roku Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu otrzymał dary żywnościowe na łączną kwotę 13.034,24 zł oraz dary w postaci artykułów przemysłowych (środki dezynfekcyjne, maseczki, rękawice, testy antygenowe itp.) na łączną kwotę 31.063,99 zł.

W 2023 roku zrealizowane zostało zadanie w ramach Budżetu Obywatelskiego 2023 – projekt: „Aktywny Senior – obszar do ćwiczeń plenerowych i rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych przy ul. Winiarskiej 26 w Kaliszu.” Z obszaru do ćwiczeń mogą korzystać mieszkańcy DPS, uczestnicy centrum Wsparcia Seniora „Od nowa” oraz mieszkańcy Kalisza.

Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu otrzymał grant w ramach projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów deinstytucjonalizacji usług społecznych”. Dofinansowanie pochodzi z Programu Operacyjnego Wiedza

Edukacja Rozwój 2014–2020, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Miasto Kalisz otrzymało, na wyodrębniony rachunek dochodów Miasta, kwotę 1.116.600,00 zł. Projekt realizowany był od października 2022 roku do 30 września 2023 r.

Do zadań Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu, w ramach projektu, należało m.in.:

- świadczenie usług opiekuńczych dla 5 mieszkańców Kalisza w ich miejscu zamieszkania (poza DPS-em),
- wsparcie w formie teleopieki dla 25 mieszkańców Kalisza,
- wdrożenie nowej usługi poprzez wprowadzenie usług sąsiedzkich dla maksymalnie 10 osób,
- modernizację gabinetów rehabilitacyjnych w Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- wykonanie diagnozy lokalnej: badanie zasobów i potrzeb mieszkańców miasta w wieku 60+,
- przygotowanie mieszkańcom Domu indywidualnych planów usamodzielnienia w oparciu o faktyczne możliwości mieszkańców,
- przygotowanie planu deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Miasta Kalisza z uwzględnieniem polityki Polski i Unii Europejskiej.

W roku 2023 w Domu Pomocy Społecznej realizowane były działania terapeutyczne zmierzające do aktywizowania mieszkańców, podtrzymywania sprawności psychofizycznej oraz mające na celu rehabilitację społeczną.

W 2023 roku zorganizowano 66 imprez dla seniorów i osób niepełnosprawnych. Organizowane były również akcje wspierające osoby niepełnosprawne m.in. akcja pisania listów do świętego Mikołaja, akcje wśród dzieci i młodzieży realizowane w formie przekazywania upominków, kartek itp. Wsparciem objęci byli wszyscy mieszkańcy DPS.

Poza imprezami kulturalno-oświatowymi, DPS oferuje jeszcze inne formy terapii, takie jak: terapia psychologiczna, zajęcia świetlicowe, trening funkcji poznawczych, terapia indywidualna (rozmowy, zajęcia w pokoju mieszkańca), biblioterapia przyłóżkowa, muzykoterapia, a latem także spacerowanie na świeżym powietrzu. W działaniach tych obejmujemy niemal wszystkich mieszkańców DPS. W zajęciach biorą udział nie tylko osoby sprawne intelektualnie czy fizycznie, ale także osoby nie opuszczające łóżek z powodu choroby, czy osoby z demencjami.

Wszelkie działania dostosowane są do możliwości odbioru podopiecznych – uwzględniają zainteresowania oraz sytuację zdrowotną. O właściwy dobór proponowanych i przeprowadzonych działań dba zespół terapeutyczno-opiekuńczy, a dokonane ustalenia zebrane są w dokumencie: Indywidualny plan wsparcia mieszkańca.

8.6. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu jest nowopowstałą jednostką organizacyjną Miasta Kalisza, świadczącą usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym, które realizowane są w ramach pobytu dziennego i całodobowego. Jednostka została utworzona 2 stycznia 2023 r. na podstawie Uchwały Nr LVIII/813/2022 Rady Miasta Kalisza z dnia 24 listopada 2022 roku. Mieszkańcy w COM przebywają od 27 lutego 2023 r.

Centrum przeznaczone jest dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, poprzez zapewnienie usług zamieszkania w formie pobytu całodobowego lub pobytu dziennego.

Głównym celem działania Centrum jest wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych – mieszkańców Kalisza, umożliwienie im niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa jakości ich życia w środowisku lokalnym poprzez zapewnienie dostępności do Centrum w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Zapewnienie uczestnikom pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia polegającej na zaspakajaniu potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom z zakresu stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych.

Opiekę i wsparcie w utworzonym Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu w ciągu całego 2023 roku otrzymało 65 osób niepełnosprawnych, w tym 23 osoby zrezygnowały z pobytu m.in. z przyczyn zdrowotnych, rodzinnych itp. Dla 2 osób zaplanowany został zakres usług pobytu całodobowego, natomiast dla 40 osób zakres usług pobytu dziennego. W ramach tej formy wsparcia uczestnicy korzystają z pobytu 5 dni w tygodniu (poniedziałek-piątek, z wyjąt-

kiem dni ustawowo wolnych od pracy) do 8 godzin dziennie. W trakcie pobytu korzystają z przewidzianej dla uczestników infrastruktury COM oraz dwóch posiłków dziennie, tj. śniadania i obiadu, które zorganizowane są w formie cateringu.

Część mieszkalna przewidziana jest dla 2 mieszkańców. Składa się ona z dwóch jednoosobowych pokoi wraz z łazienkami w pełni wyposażonymi i dostosowanymi do potrzeb osób o ograniczonej zdolności poruszania się. Osoby korzystające z zakresu usług pobytu całodobowego zamieszkują w Centrum przez 7 dni w tygodniu. Mają zapewnione pełne wyżywienie, tj. trzy posiłki dziennie również w formie cateringu. Ponadto posiadają dostęp do infrastruktury przewidzianej dla mieszkańców, tj. kuchni, sali pobytu dziennego, sali zajęć, sali rehabilitacyjnej wyposażonej w specjalistyczny i pomocniczy sprzęt oraz ogrodu czy zewnętrznych tarasów. Dla zapewnienia kompleksowej opieki mieszkańcom w Centrum zatrudniona jest kadra opiekuńczo-wspierająca i są to między innymi: opiekunowie, pielęgniarka, psycholog, instruktorzy terapii zajęciowej, fizjoterapeuci, którzy każdego dnia zapewniają wsparcie oraz pomoc osobom niepełnosprawnym. Średnie zatrudnienie w COM w Kaliszu w 2023 r. wynosiło 12,5 etatu.

Centrum mieści się w nowo wybudowanym parterowym obiekcie pozbawionym barier architektonicznych, zapewniającym dostępność osobom niepełnosprawnym do urządzeń higieniczno-sanitarnych i pomieszczeń socjalnych. Budynek wyposażony jest w system monitorująco-alarmowy oraz przyzywo- wy, co czyni pobyt w Ośrodku w pełni bezpiecznym. Całkowita powierzchnia Centrum wraz z tarasami wynosi 590,59 m² (w tym budynek – 498,95 m², zabudowa tarasów – 91,64 m²). Natomiast powierzchnia użytkowa budynku wynosi 413,03 m². Na budowę COM Miasto Kalisz pozyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Solidarnościowego w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Centra Opiekuńczo-Mieszkalne” – Moduł I, które wynosiło: 2.896.010,05 zł, natomiast całkowita wartość inwestycji: 3.536.937,30 zł.

W ramach Modułu II ww. Programu – funkcjonowanie Centrum – dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego w roku 2023 wynosiło ogółem 974.683,45 zł. Miasto Kalisz w roku 2023 przeznaczyło środki własne na funkcjonowanie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w kwocie: 277.857,71 zł, (w tym środki pochodzące z dochodów uiszczanych za pobyt w COM w Kaliszu), które zo-

stały przeznaczone m.in. na wydatki związane z funkcjonowaniem Centrum. Decyzje kierujące do COM w Kaliszu wydawane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu. Mieszkańcy w 2023 r. ponosili częściową odpłatność za realizowane usługi w Centrum, zgodnie z Uchwałą nr LX/855/2023 Rady Miasta Kaliszu z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym w Kaliszu. W ciągu całego roku spośród 42 mieszkańców kierowanych do COM 5 osób było zwolnionych z ponoszenia odpłatności za usługi świadczone w Centrum sytuacja ma miejsce gdy dochód na osobę samotnie gospodarującą lub osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego, o którym mowa w ustawie o pomocy społecznej. Łączna kwota wpłat od mieszkańców wyniosła w 2023 roku 75.796,92 zł.

Mieszkańcy do Centrum dowożeni byli przez członków rodzin, a także korzystali z darmowej komunikacji miejskiej.

Usługi świadczone w COM odbywały się w formie zajęć grupowych i indywidualnych, zgodnie z opracowanymi indywidualnymi planami korzystania z usług w COM dla każdego mieszkańca. Usługi świadczone przez COM to m.in.:

- pobyt dzienny z wyżywieniem i usługami opiekuńczymi – liczba mieszkańców korzystających z tej usługi: 1 osoba,
- pobyt dzienny z wyżywieniem, usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi – liczba mieszkańców korzystających z tej usługi: 6 osób,
- pobyt dzienny z wyżywieniem i usługami opiekuńczymi wraz z rehabilitacją
- liczba mieszkańców korzystających z tej usługi: 2 osoby,
- pobyt dzienny/całodobowy z wyżywieniem, usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wraz z rehabilitacją – liczba mieszkańców korzystających z tej usługi: 31 osób w ramach pobytu dziennego i 2 osoby w ramach pobytu całodobowego.

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu zapewnia między innymi:

- niezbędną opiekę i wsparcie,
- pomoc w nabywaniu i podtrzymaniu umiejętności funkcjonowania w życiu codziennym,
- pomoc w czynnościach samoobsługowych,

- podejmowanie działań zmierzających do integracji społecznej,
- rozwijanie zainteresowań mieszkańców,
- organizowanie czasu wolnego,
- terapię zajęciową indywidualną i grupową, m.in. socjoterapię: trening interpersonalny, trening samoobsługi, trening emocjonalny, trening umiejętności społecznej, trening kulinarny, silwoterapię, terapię mowy/czytania, terapię pisania, arteterapię: malarstwo i rysunek, papieroplastykę, muzykoterapię, filmoterapię, ergoterapię, ludoterapię,
- wyżywienie,
- terapię ruchową tj. grupowe ćwiczenia ogólnousprawniające,
- zajęcia indywidualne i grupowe w zakresie fizjoterapii.

Mieszkańcy Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kaliszu w roku 2023 wzięli udział w imprezach kulturalno-oświatowych:

- spotkanie z dziećmi z przedszkola – integracja międzypokoleniowa (marzec),
- organizacja Śniadania Wielkanocnego (kwiecień),
- udział w Turnieju Kręglarskim (kwiecień),
- wizyta w Muzeum Okręgowym Ziemi Kaliskiej (maj),
- udział w spotkaniu z Jaśkiem Melą – podróżnikiem (maj),
- udział w uroczystym otwarciu pływalni „Delfin” (czerwiec),
- udział w XII Festynie Pierogowym w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu (czerwiec),
- wycieczka i zwiedzanie schronu przy Warsztatach Terapii Zajęciowej w Kaliszu (lipiec),
- udział w Konkursie „Moja ulubiona pora roku” organizowanego przez Miejską Bibliotekę w Kaliszu (lipiec),
- udział w obchodach 35-lecia Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu „Na ludową nutę” (sierpień),
- udział w spotkaniu z kaliską kajakarką Martą Walczykiewicz (wrzesień),
- wycieczka zabytkowym autokarem i zwiedzanie miasta Kalisza (wrzesień),
- udział w spotkaniu z finalistką „Mam talent” Vanessą Kujawiak wraz z pokazem tanecznym (październik),

- udział w Pikniku z Klubem Senior+ (październik),
- wycieczka do Baszty Dorotki (listopad),
- udział w IX Świącie pieczonego ziemniaka organizowanym przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu (listopad),
- udział w Balu Jabłkowym organizowanym przez Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu (listopad),
- wizyta oraz wspólne pieczenie pierników z piłkarzami Kaliskiego Klubu Sportowego Kalisz (grudzień),
- udział w XVII Halowych Lekkoatletycznych Mistrzostwa Kalisza Osób Niepełnosprawnych (grudzień),
- wyjście do Multikina na seans filmowy (grudzień).

Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Kaliszu poprzez szeroką integrację ze środowiskiem lokalnym umacnia swoją pozycję w świadomości społeczeństwa lokalnego i stara się wpływać na pozytywne postrzeganie osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku współpracowaliśmy m.in. z:

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- Domem Pomocy Społecznej w Kaliszu,
- Fundacją Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie” WTZ w Kaliszu,
- Klubem Senior + w Kaliszu,
- Miejską Biblioteką w Kaliszu,
- Strażą Miejską w Kaliszu,
- Komendą Policji w Kaliszu,
- II Liceum Ogólnokształcącym im. T. Kościuszki w Kaliszu,
- Niepubliczną Szkołą Podstawową „Eduktor” w Kaliszu,
- Szkołą Podstawową nr 12 w Kaliszu,
- Przedszkolem Nr 2 „Tęczowa Kraina” w Kaliszu,
- Niepublicznym Przedszkolem „Niezapominajka” w Kaliszu.

8.7. Powiatowy Urząd Pracy

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu na dzień 31 grudnia 2023 r. dla powiatu grodzkiego – miasto Kalisz oraz powiatu ziemskiego (ogółem) wynosiła 2.357 osób, w tym 1.277 kobiet.

W samym mieście Kaliszu (powiat grodzki) na koniec grudnia 2023 r. liczba bezrobotnych wynosiła 1.453 osoby (758 kobiet oraz 695 mężczyzn) w tym:

- z prawem do zasiłku 198 osób (106 kobiet),
- bez prawa do zasiłku 1.255 osób,
- poprzednio pracujących 1.335 osób (686 kobiet),
- zwolnionych z przyczyn ekonomicznych 71 osób (39 kobiet),
- dotychczas niepracujących 118 osób (72 kobiety).

Na koniec grudnia 2023 r. w mieście Kaliszu zarejestrowanych było 46 osób (30 kobiet), które zarejestrowały się w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

Według stanu na koniec grudnia 513 zarejestrowanych osób nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych, w tym 279 kobiet oraz 205 zarejestrowanych osób nie posiadających doświadczenia zawodowego, w tym 129 kobiet.

Wzrost liczby osób bezrobotnych nastąpił tylko w grupie osób do 30. roku życia, w pozostałych grupach wymienionych poniżej a zaliczanych do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy wystąpił spadek osób zarejestrowanych:

4 osoby ↗
do 30. roku życia,
w tym do 25. roku życia – spadek o 2 osoby

43 osób ↘
długotrwale bezrobotnych

28 osób ↘
korzystających ze świadczeń
z pomocy społecznej

5 osób ↘
posiadających co najmniej 1 dziecko
niepełnosprawne do 18. roku życia

6 osób ↘
niepełnosprawnych

60 osób ↘
bezrobotne powyżej 50. roku życia

80 osób ↘
osoby posiadające co najmniej
1 dziecko do 6. roku życia

Od stycznia do grudnia 2023 r. zarejestrowano 3.802 osoby bezrobotne. Jest to o 247 osób, tj. o 6,1% mniej aniżeli w analogicznym okresie roku ubiegłego. Najwięcej osób zostało zarejestrowanych w miesiącu styczniu (413).

Na 31 grudnia 2023 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, zwolnionych przez zakład pracy wynosiła 109 osób, w tym 59 kobiet, tj. 54,1%. Liczba ta jest większa o 2 osoby, tj. o 1,9% w porównaniu do stanu sprzed roku.

Od stycznia do grudnia 2023 r. wydatki z Funduszu Pracy wynosiły ogółem 13.994.311,05 zł, w tym:

- wydatki poniesione w ramach EFS+: 3.246.788,97 zł,
- wydatki fakultatywne: 544.000,85 zł,
- wydatki z Funduszu Pracy: 10.203.521,23 zł.

Kalisz

Dopisz swoją historię